

UNIVERZITA PAVLA JOZEFA ŠAFÁRIKA V KOŠICIACH



K. Csach – L. Širicová
(zost.)

MEDZINÁRODNÉ PRÁVO SÚKROMNÉ

MATERIÁLY K ŠTÚDIU

VYSOKOŠKOLSKÉ UČEBNÉ TEXTY

Košice 2009

UNIVERZITA PAVLA JOZEFA ŠAFÁRIKA V KOŠICIACH
Právnická fakulta
ÚSTAV EURÓPSKEHO PRÁVA



Zostavovatelia: Kristián Csach, Ľubica Širicová

Názov: **MEDZINÁRODNÉ PRÁVO SÚKROMNÉ**
Materiály k štúdiu

Rozsah strán: 88

© 2009 Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Elektronický vysokoškolský učebný text pre Právnickú fakultu UPJŠ v Košiciach.
Za odbornú a jazykovú stránku tohoto vysokoškolského učebného textu zodpovedá autor.
Rukopis neprešiel redakčnou ani jazykovou úpravou.

Vydavateľ: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Umiestnenie: <http://www.upjs.sk/public/media/3752/Medzinarodne-pravo-sukromne.pdf>

Dostupné od: 08.04.2009

ISBN 978-80-7097-741-5

PREDHOVOR

Medzinárodné právo súkromné doznalo v poslednom období dramatických zmien. Plne rozbehnutý proces komunitarizácie tohto právneho odvetvia nateraz nebol – a asi ani nemohol byť – účinne reflektovaný vnútroštátnym zákonodarcom. Za súčasného právneho stavu sa tak nezriedka v tej istej právnej otázke prelínajú právne predpisy komunitárneho pôvodu a úprava vnútroštátna (zosobnená najmä zákonom č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom). Otázniky o obsolentnosti niektorých ustanovení tohto donedávna univerzálneho kodifikovaného predpisu medzinárodného práva súkromného vyvoláva predovšetkým (nie však bezvýhradne) kolízna úprava obsiahnutá v tzv. nariadení „Rím I“ o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky, v tzv. nariadení „Rím II“ o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky a najnovšie aj v nariadení Rady (ES) č. 4/2009 z 18. decembra 2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti. Rešpektujúc princíp prednosti všeobecne záväzných aktov Spoločenstva pred zákonom sa správna aplikácia normatívnych textov nezaobíde bez schopnosti pohotovej orientácie v normách a ich následnej komparácie. Študent a ktokoľvek iný je preto konfrontovaný s množstvom právnych predpisov podstatného rozsahu a detailnosti úpravy. V súčasnosti okrem systematicky usporiadaných odkazov na internetových stránkach Ministerstva spravodlivosti nenachádzame ucelený materiál, ktorý by ponúkal prehľad právnych predpisov v oblasti medzinárodného práva súkromného a procesného.

Z toho dôvodu sa členovia Ústavu európskeho práva Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach rozhodli ponúknuť študentom zbierku materiálov na štúdium medzinárodného práva súkromného a procesného. Predkladaný materiál by mal čitateľnou formou poskytnúť prehľad relevantných právnych predpisov, resp. ich častí. Výber prameňov a ich usporiadanie bol zvolený s ohľadom na obsahové zameranie predmetu Medzinárodné právo súkromné a jeho sylaby.

V snahe umožniť priebežnú aktualizáciu týchto materiálov bola zvolená forma internetového zverejnenia. Zverejnenie bude preto priebežne upravované, prípadne dopĺňané podľa zmeny právnej úpravy.

Veríme, že predkladaný materiál nielen uľahčí štúdium predmetu Medzinárodné právo súkromné, ale prispieje aj k zvýšeniu záujmu právnej obce o samotnú oblasť medzinárodného práva súkromného a procesného.

Zostavovatelia

OBSAH

1. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I)	9
2. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 z 11. júla 2007 o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky (Rím II)	16
3. Nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Brusel I – konsolidované znenie)	22
4. Nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností (Brusel II)	31
5. Nariadenie Rady (ES) č. 4/2009 z 18. decembra 2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti	42
6. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vytvára európsky exekučný titul pre nesporné nároky	56
7. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007 ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu.....	62
8. Zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (výňatky)	67
9. Zákon č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom	67
10. Zákon č. 8/2008 Z.z. o poisťovníctve (výňatky).....	76
11. Nariadenie Rady (ES) č. 1206/2001 z 28. mája 2001 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach	76
12. Nariadenie Rady (ES) č. 1348/2000 z 29. mája 2000 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch.....	80
13. Dohovor o uznaní a výkone cudzích rozhodcovských rozhodnutí (10. jún 1958, New York)	84
14. Zákon č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (výňatky)	86

PODROBNÝ OBSAH

1. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I)	9
Kapitola I Pôsobnosť	11
Rozsah pôsobnosti.....	11
Všeobecné uplatnenie	12
Kapitola II Jednotné pravidlá	12
Voľba rozhodného práva.....	12
Rozhodné právo pri absencii voľby.....	12
Zmluvy o preprave.....	12
Spotrebiteľské zmluvy.....	13
Poistné zmluvy.....	13
Individuálne pracovné zmluvy.....	14
Imperatívne normy.....	14
Vecná platnosť.....	14
Formálna platnosť.....	14
Rozsah použitia rozhodného práva.....	14
Právna nespôsobilosť.....	14
Postúpenie pohľadávky.....	14
Zákonná subrogácia	15
Spoločný záväzok.....	15
Započítanie.....	15
Dôkazné bremeno	15
Kapitola III Ďalšie ustanovenia	15
Obvyklý pobyt.....	15
Vylúčené spätného a ďalšieho odkazu	15
Výbrada verejného poriadku.....	15
Štáty s viacerými právnymi systémami.....	15
V z'ah k iným právnym aktom práva Spoločenstva.....	15
V z'ah k Rímskemu dohovoru.....	15
V z'ah k iným existujúcim medzinárodným dohovorom.....	15
Zoznam dohovorov.....	15
Časové uplatňovanie.....	16
Kapitola IV Záverečné ustanovenia	16
Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie	16
2. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 z 11. júla 2007 o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky (Rím II)	16
Kapitola I Pôsobnosť	18
Rozsah pôsobnosti	18
Mimozmluvné záväzky.....	19
Všeobecné uplatnenie	19
Kapitola II Civilné delikty	19
Všeobecné pravidlo	19
Zodpovednosť za výrobok	19
Nekalá súťaž a konanie obmedzujúce slobodnú súťaž.....	19
Poškodenie životného prostredia.....	19
Porušenie práva duševného vlastníctva.....	19
Protetné pracovné opatrenie kolektívneho vyjednávania.....	19
Kapitola III Bezdôvodné obohatenie, konanie bez príkazu (negotiorum gestio) a predzmluvná zodpovednosť	20
Bezdlôvodné obohatenie.....	20
Konanie bez príkazu (negotiorum gestio)	20
Predzmluvná zodpovednosť.....	20
Kapitola IV Voľba rozhodného práva	20
Voľba rozhodného práva.....	20
Kapitola V Spoločné pravidlá	20
Rozsah použitia rozhodného práva	20
Imperatívne normy.....	20
Pravidlá bezpečnosti.....	21
Priama žaloba proti poisťiteľovi zodpovednej osoby.....	21
Subrogácia	21
Spoločný záväzok.....	21
Formálna platnosť.....	21
Dôkazné bremeno.....	21
Kapitola VI Ostatné ustanovenia	21
Obvyklý pobyt.....	21
Vylúčené spätného a ďalšieho odkazu	21

Štáty s viacerými právnymi systémami.....	21
Výhrada verejného poriadku	21
Vzťah k iným normám práva Spoločenstva.....	21
Vzťah k existujúcim medzinárodným dohovorom.....	21
Kapitola VII Záverečné ustanovenia	21
Zoznam dohovorov.....	21
Doložka o preskúmaní.....	21
Časové uplatnenie	22
Dátum uplatnenia	22

3. Nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Brusel I – konsolidované znenie)	22
Kapitola I Predmet úpravy	23
Kapitola II Právomoc	23
Všeobecné ustanovenia.....	23
Právomoc vo veciach poisťenia.....	24
Právomoc vo veciach spotrebiteľských zmlúv.....	25
Právomoc vo veciach individuálnych pracovných zmlúv	25
Výlučná právomoc.....	26
Voľba právomoci.....	26
Prekážka začatej veci — súvisiace veci.....	27
Predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení	27
Kapitola III Uznávanie a výkon	27
Uznávanie.....	27
Výkon.....	27
Spoločné ustanovenia.....	29
Kapitola IV Vykonateľné listiny a súdne zmiery.....	29
Kapitola V Všeobecné ustanovenia	29
Kapitola VI Prechodné ustanovenia.....	30
Kapitola VII Vzťah k iným právnym predpisom.....	30
Kapitola VIII Záverečné ustanovenia	31

4. Nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností (Brusel II)	31
Kapitola I Rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov.....	33
Rozsah pôsobnosti.....	33
Vymedzenie pojmov.....	33
Kapitola II Súdna právomoc	33
Rozvod, rozlúčka a anulovanie manželstva.....	33
Všeobecná právomoc.....	33
Vzájomný nárok.....	34
Premena rozlúčky na rozvod.....	34
Rodičovské práva a povinnosti.....	34
Všeobecná právomoc.....	34
Zachovanie právomoci pôvodného obvyklého pobytu dieťaťa.....	34
Súdna právomoc v prípadoch inosu dieťaťa.....	34
Návrat dieťaťa.....	34
Dohoda o súdnej právomoci	35
Právomoc založená na prítomnosti dieťaťa.....	35
Zostatková právomoc.....	35
Postúpenie súdu, ktorý je v bodnejšie umiestnený na prejednanie vecí.....	35
Spoločné ustanovenia.....	36
Začatie konania na súde	36
Skúmanie právomoci.....	36
Skúmanie prípustnosti.....	36
Prekážka začatej veci a súvisiace konania.....	36
Predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení.....	36
Kapitola III Uznávanie a výkon	36
Uznávanie	36
Uznanie rozsudku	36
Dôvody neuznania rozsudkov o rozvode, rozlúčke alebo anulovaní manželstva.....	37
Dôvody neuznania rozsudkov týkajúcich sa rodičovských práv a povinností	37
Zákaz skúmania právomoci súdu pôvodu	37
Odlíšnosti rozhodného práva.....	37
Zákaz preskúmania vo veci samej.....	37
Prerušenie konania	37
Návrh na vyhlásenie vykonateľnosti	37

Výkonateľné rozsudky	37
Miestna príslušnosť súdov	37
Konanie	37
Rozhodnutie súdu	37
Oznámenie rozhodnutia	38
Odvolať proti rozhodnutiu	38
Odvolať súdy a opravné prostriedky	38
Prevrátenie konania	38
Absencia pôsobnosti	38
Osvedčenie rozsudkov v manželských veciach a osvedčenie rozsudkov o rodičovských právach a povinnostiach	38
Výkonateľnosť niektorých rozsudkov týkajúcich sa práva styku a niektorých rozsudkov, ktoré požadujú návrat dieťaťa	38
Rozsah pôsobnosti	38
Právo styku	38
Návrat dieťaťa	39
Oprava osvedčenia	39
Právne účinky osvedčenia	39
Verejné listiny a doby	39
Iné ustanovenia	39
Praktické opatrenia na výkon práva styku	39
Kapitola IV Spolupráca medzi ústrednými orgánmi vo veciach rodičovských práv a povinností	40
Kapitola V Vzťahy k iným právnym nástrojom	41
Kapitola VI Prechodné ustanovenia	41
Kapitola VII Záverečné ustanovenia	42

5. Nariadenie Rady (ES) č. 4/2009 z 18. decembra 2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti	42
Kapitola I Rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov	46
Kapitola II Právomoc	46
Kapitola III Rozhodné právo	48
Kapitola IV Uznávanie, vykonateľnosť a výkon rozhodnutí	48
Kapitola V Prístup k spravodlivosti	51
Kapitola VI Súdne zmiery a verejné listiny	52
Kapitola VII Spolupráca medzi ústrednými orgánmi	52
Kapitola VIII Verejné orgány	55
Kapitola IX Všeobecné a záverečné ustanovenia	55
6. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vytvára európsky exekučný titul pre nesporné nároky	56
Kapitola I Predmet, rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov	58
Rozsah pôsobnosti	58
Exekučné tituly, ktoré sa osvedčia ako európsky exekučný titul	58
Kapitola II Európsky exekučný titul	58
Požiadavky na osvedčenie rozhodnutia ako európskeho exekučného titulu	58
Kapitola III Minimálne pravidlá pre konania o nesporných nárokoch	59
Kapitola IV Výkon	60
Kapitola V Súdne zmiery a verejné listiny	61
Kapitola VI Prechodné ustanovenie	61
Kapitola VII Vzťah k iným dokumentom spoločenstva	61
Kapitola VIII Všeobecné a záverečné ustanovenia	61
7. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007 ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu	62
Kapitola I Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti	64
Predmet úpravy	64
Rozsah pôsobnosti	64
Cezhraničné spory	64
Kapitola II Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu	64
Začatie konania	64
Skončenie konania	65
Kapitola III Uznávanie a výkon v inom členskom štáte	66
Kapitola IV Záverečné ustanovenia	67
8. Zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (výňatky)	67
§ 174a Európsky platobný rozkaz	67
§ 352b (Osvedčenie o európskom exekučnom titule)	67

9. Zákon č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom	67
Časť 1 Ustanovenia kolízne a o právnom postavení cudzincov	68
<i>Spôsobilosť</i>	<i>68</i>
<i>Právne úkony.....</i>	<i>68</i>
<i>Vecné práva.....</i>	<i>68</i>
<i>Záväzkové práva</i>	<i>68</i>
<i>Pracovné právo.....</i>	<i>69</i>
<i>Dedišské právo</i>	<i>69</i>
<i>Rodinné právo.....</i>	<i>69</i>
<i>Vzťahy medzi manželmi.....</i>	<i>69</i>
<i>Vzťahy medzi rodičmi a deťmi</i>	<i>69</i>
<i>Poručníctvo a opatrovníctvo</i>	<i>70</i>
<i>Postavenie cudzincov</i>	<i>70</i>
<i>Právne oblasti.....</i>	<i>70</i>
<i>Spätný a ďalší odkaz.....</i>	<i>70</i>
<i>Veřejný poriadok.....</i>	<i>70</i>
Časť II Medzinárodné procesné právo	70
<i>Právomoc slovenských justičných orgánov.....</i>	<i>70</i>
<i>Výňatie z právomoci slovenských súdov</i>	<i>72</i>
<i>Osvvedčenie o slovenskom práve.....</i>	<i>74</i>
<i>Vyššie overenie listín.....</i>	<i>74</i>
<i>Uznanie a výkon cudzích rozhodnutí</i>	<i>74</i>
10. Zákon č. 8/2008 Z.z. o poisťovníctve (výňatky).....	76
§ 89 Rozhodné právo.....	76
11. Nariadenie Rady (ES) č. 1206/2001 z 28. mája 2001 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach	76
Kapitola I Všeobecné ustanovenia	77
Kapitola II Zasielanie a vykonávanie dožiadaní	77
Kapitola III Záverečné ustanovenia.....	80
12. Nariadenie Rady (ES) č. 1348/2000 z 29. mája 2000 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch.....	80
Kapitola I Všeobecné ustanovenia	81
Kapitola II Súdne písomnosti	82
Kapitola III Mimosúdne písomnosti.....	83
Kapitola IV Záverečné ustanovenia	83
13. Dohovor o uznaní a výkone cudzích rozhodcovských rozhodnutí (10. jún 1958, New York)	84
14. Zákon č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (výňatky)	86
Šiesta časť – Rozhodcovské rozhodnutie.....	86
Siedma časť – Zrušenie rozhodcovského rozsudku.....	86
Ôsma časť – Uznanie a výkon rozhodcovského rozsudku	87

1. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I)

Európsky parlament a Rada Európskej únie, so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 61 písm. c) a článok 67 ods. 5 druhú zarážku,

so zreteľom na návrh Komisie, so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru, konajúc v súlade s postupom ustanoveným v článku 251 zmluvy,

keďže:

(1) Spoločenstvo si dalo za cieľ udržiavať a rozvíjať priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Na postupné vytvorenie takéhoto priestoru má Spoločenstvo prijať opatrenia v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach s cezhraničným dosahom v rozsahu potrebnom na riadne fungovanie vnútorného trhu.

(2) Podľa článku 65 písm. b) zmluvy majú tieto opatrenia zahŕňať opatrenia na podporu zlučiteľnosti pravidiel uplatniteľných v členských štátoch týkajúcich sa kolíznych noriem a sporov o právomoc.

(3) Európska rada na zasadnutí v Tampere 15. a 16. októbra 1999 schválila zásadu vzájomného uznávania rozsudkov a iných rozhodnutí justičných orgánov ako základný kameň justičnej spolupráce v občianskych veciach a vyzvala Radu a Komisiu, aby prijali program opatrení na vykonávanie tejto zásady.

(4) Rada 30. novembra 2000 prijala spoločný program Komisie a Rady o opatreniach na vykonávanie zásady vzájomného uznávania rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach. Tento program určuje opatrenia týkajúce sa harmonizácie kolíznych noriem ako opatrenia, ktoré uľahčujú vzájomné uznávanie rozsudkov.

(5) Haagsky program prijatý Európskou radou 5. novembra 2004 vyzýva na aktívne pokračovanie v práci na kolíznych normách pre zmluvné záväzky (Rím I).

(6) Riadne fungovanie vnútorného trhu vyžaduje, aby kolízne normy platné v členských štátoch určovali použitie rovnakého vnútroštátneho právneho poriadku bez ohľadu na to, súd ktorej krajiny vo veci koná, v záujme predvídateľnosti výsledku sporov, istoty, pokiaľ ide o rozhodné právo a voľného pohybu rozsudkov.

(7) Vecná pôsobnosť a ustanovenia tohto nariadenia by mali byť zlučiteľné s nariadením Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach ("Brusel I") a nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 z 11. júla 2007 o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky (RÍM II).

(8) Rodinné vzťahy by mali zahŕňať rodičovstvo, manželstvo, zošvagrené osoby a príbuzných v pobočnej línii. Odkaz v článku 1 ods. 2 na vzťahy s účinkami porovnateľnými s manželstvom a inými rodinnými vzťahmi sa mal by sa vykladať podľa právneho poriadku členského štátu konajúceho štátu.

(9) Záväzky vyplývajúce zo zmeniek, šekov a dlžobných úpisov a iných prevoditeľných nástrojov by sa mali vzťahovať aj na nákladné listy v rozsahu, v ktorom záväzky z nákladných listov vyplývajú z ich prevoditeľnej povahy.

(10) Na záväzky vyplývajúce z rokovanií pred uzavretím zmluvy sa vzťahuje článok 12 nariadenia (ES) č. 864/2007. Takéto záväzky by mali byť preto vyňaté z pôsobnosti tohto nariadenia.

(11) Sloboda strán zvoliť si rozhodné právo by mala byť jedným zo základných prvkov systému kolíznych noriem v oblasti zmluvných záväzkov.

(12) Dohoda medzi stranami o výlučnej právomoci jedného alebo viacerých súdnych orgánov členského štátu na rozhodnutie sporov vyplývajúcich zo zmluvy by mala byť jedným z faktorov, ktoré treba zohľadniť pri rozhodovaní, či voľba práva bola jasne preukázaná.

(13) Toto nariadenie stranám nebráni v zahrnutí odkazu na právny poriadok neštátnej povahy alebo na medzinárodný dohovor do ich zmluvy.

(14) Ak Spoločenstvo prijme v riadnom právnom nástroji normy zmluvného hmotného práva vrátane štandardných ustanovení a podmienok, v takomto nástroji sa môže ustanoviť, že strany si môžu zvoliť uplatňovanie týchto noriem.

(15) Ak sa vykoná voľba práva a všetky ostatné prvky súvisiace so situáciou sa nachádzajú v inej krajine, než je krajina, ktorej právo sa zvolilo, voľba práva by nemala mať vplyv na uplatnenie ustanovení práva tejto krajiny, od ktorých sa nemožno odchyliť dohodou. Toto pravidlo by sa malo uplatniť, či už voľbu práva sprevádzala voľba súdneho orgánu alebo nie. Hoci nebolo úmyslom podstatne zmeniť obsah v porovnaní s článkom 3 ods. 3 Dohovoru z roku 1980 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky ("Rímsky dohovor"), znenie tohto nariadenia by malo byť v čo najväčšej možnej miere prispôbené článku 14 nariadenia (ES) č. 864/2007.

(16) S cieľom prispievať k všeobecnému cieľu tohto nariadenia, ktorým je právna istota v európskom justičnom priestore, kolízne normy by mali mať vysoký stupeň predvídateľnosti. Súdby by však mali mať určitú diskrečnú právomoc, aby mohli určiť právny poriadok, ktorý má najužšiu väzbu s vecou.

(17) Pokiaľ ide o rozhodné právo v prípade absencie voľby, pojmy "poskytovanie služieb" a "predaj tovaru" by sa mali vykladať rovnako, ako pri uplatňovaní článku 5 nariadenia (ES) č. 44/2001, ak sa na predaj tovaru a poskytovanie služieb vzťahuje uvedené nariadenie. Hoci zmluva o franšíze a zmluva o distribúcii sú zmluvami o službách, uplatňujú sa na ne osobitné pravidlá.

(18) Pokiaľ ide o rozhodné právo v prípade absencie voľby, obchodovanie by sa malo vykonávať v rámci multilaterálnych systémov, ako sú regulované trhy a multilaterálne obchodné systémy uvedené v článku 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/39/ES z 21. apríla 2004 o trhoch s finančnými nástrojmi, bez ohľadu na to, či spočívajú na ústrednej zmluvnej strane.

(19) Ak nedošlo k voľbe práva, rozhodné právo by sa malo určiť v súlade s pravidlom vymedzeným pre konkrétny typ zmluvy. Ak zmluvu nemožno zaradiť do jedného z vymedzených typov alebo ak sú jej prvky pokryté viac ako jedným z vymedzených typov, mala by sa spravovať právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu strany, ktorá má uskutočniť plnenie charakteristické pre zmluvu. V prípade, že zmluva pozostáva zo súboru práv a povinností, ktoré možno zaradiť do viac ako jedného z vymedzených typov zmlúv, plnenie charakteristické pre zmluvu by sa malo určiť so zreteľom na ťažisko jej činnosti.

(20) Ak má zmluva zjavne užšiu väzbu s inou krajinou, ako je uvedená v článku 4 ods. 1 alebo 2, "úniková klauzula" by mala ustanoviť, že by sa mal uplatniť právny poriadok tejto inej krajiny. S cieľom určiť túto krajinu by sa malo okrem

iného vziať do úvahy, či predmetná zmluva má veľmi úzku väzbu s inou zmluvou alebo zmluvami.

(21) V prípade absencie voľby, ak rozhodné právo nemožno určiť buď na základe skutočnosti, že zmluvu nemožno zaradiť do jedného z vymedzených typov, alebo na základe právneho poriadku krajiny obvyklého pobytu strany, ktorá má uskutočniť plnenie charakteristické pre zmluvu, na zmluvu by sa mal vzťahovať právny poriadok krajiny, s ktorou má najužšiu väzbu. S cieľom určiť túto krajinu by sa malo okrem iného vziať do úvahy, či predmetná zmluva má veľmi úzku väzbu s inou zmluvou alebo zmluvami.

(22) Pokiaľ ide o výklad zmlúv o preprave tovaru, nezamýšľa sa žiadna zmena obsahu v súvislosti s článkom 4 ods. 4 treťou vetou Rímskeho dohovoru. Na základe toho by sa zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku na jednu cestu a iné zmluvy, ktorých hlavným predmetom je preprava tovaru, mali považovať za zmluvy o preprave tovaru. Na účely tohto nariadenia by mal pojem "odosielateľ" označovať každú osobu, ktorá s prepravcom uzatvorí zmluvu o preprave, a pojem "prepravca" by mal označovať zmluvnú stranu, ktorá sa zaviazala prepraviť tovar bez ohľadu na to, či prepravu vykoná sama.

(23) Čo sa týka zmlúv, ktoré uzavreli osoby považované za slabšie strany, tieto osoby treba chrániť kolíznymi normami, ktoré chránia ich záujmy lepšie, než ich chránia všeobecné normy.

(24) Pokiaľ ide osobitne o spotrebiteľské zmluvy, kolízná norma by mala umožniť znížiť náklady konania, ktorých predmet má spravidla nízku hodnotu, a brať do úvahy vývoj metód obchodovania na diaľku. Súlad s nariadením (ES) č. 44/2001 vyžaduje jednak, aby sa použil pojem "smerovaná činnosť" ako podmienka na uplatnenie normy ochrany spotrebiteľa a aby sa tento pojem vykladal rovnako v nariadení (ES) č. 44/2001 a v tomto nariadení, keďže v spoločnom vyhlásení Rady a Komisie týkajúcom sa článku 15 nariadenia (ES) č. 44/2001/ES sa upresňuje, že na to, aby sa mohol uplatniť článok 15 ods. 1 písm. c) "nestačí, aby spoločnosť smerovala svoje činnosti do členského štátu, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko, alebo do viacerých členských štátov, medzi ktorými je tento členský štát. Je takisto potrebné, aby táto zmluva spadala do rozsahu týchto činností." V tomto vyhlásení sa takisto pripomína, že "len skutočnosť, že internetová stránka je dostupná, nie je dostatočná na uplatnenie článku 15. Na jeho uplatnenie sa vyžaduje, aby stránka navyše podnecovala na uzatváranie zmlúv na diaľku a aby k uzatvoreniu takejto zmluvy na diaľku skutočne aj došlo. V tomto smere skutočnosť, v akom jazyku je táto stránka, alebo v akjej peňažnej mene uvádza údaje, nie je relevantná."

(25) Spotrebiteľov by mali chrániť také pravidlá krajiny ich obvyklého pobytu, od ktorých sa nemožno odchyliť dohodou za predpokladu, že spotrebiteľská zmluva bola uzavretá v tejto krajine, kde podnikateľ vykonáva svoju obchodnú alebo podnikateľskú činnosť. Mala by sa zaručiť rovnaká ochrana, ak podnikateľ nevykonáva svoju obchodnú alebo podnikateľskú činnosť v krajine, v ktorej má spotrebiteľ svoj obvyklý pobyt, ale zároveň akýmkoľvek spôsobom smeruje svoju činnosť do tejto krajiny alebo do niekoľkých krajín vrátane tejto krajiny a zmluva je uzavretá ako výsledok tejto činnosti.

(26) Na účely tohto nariadenia by finančné služby, napríklad investičné služby a činnosti a vedľajšie služby, ktoré pre spotrebiteľa poskytuje podnikateľ a ktoré sú uvedené v oddieloch A a B prílohy I k smernici 2004/39/ES a zmluvy o predaji podielov v podnikoch kolektívneho investovania bez ohľadu na to, či sa na ne vzťahuje smernica Rady 85/611/EHS z 20. decembra 1985 o koordinácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení týkajúcich sa podnikov kolektívneho investovania do

prevoditeľných cenných papierov (PKIPCP), mali podliehať článku 6 tohto nariadenia. V dôsledku toho, ak sa uvádzajú odkazy na podmienky upravujúce emisie či verejné ponuky prevoditeľných cenných papierov alebo na upisovanie a vyplatenie podielov v podnikoch kolektívneho investovania, tento odkaz by mal obsahovať všetky hľadiská, ktoré zavádzajú emitenta alebo ponúkajúceho voči spotrebiteľovi, ale nemal by obsahovať hľadiská zahŕňajúce poskytovanie finančných služieb.

(27) Zo všeobecnej kolíznej normy pre spotrebiteľské zmluvy by sa mali ustanoviť rôzne výnimky. Podľa jednej takejto výnimky by sa všeobecná norma nemala uplatňovať na zmluvy, ktorých predmetom sú vecné práva k nehnuteľnostiam alebo nájom nehnuteľností, okrem zmlúv, ktorých predmetom sú práva na časovo vymedzené užívanie nehnuteľností v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/47/ES z 26. októbra 1994, týkajúcej sa ochrany kupujúcich v súvislosti s niektorými typkami zmlúv o kúpe práva na časovo vymedzené užívanie nehnuteľností.

(28) Je dôležité zabezpečiť, aby sa na práva a povinnosti, ktoré predstavujú finančný nástroj, nevzťahovalo všeobecné pravidlo, ktoré sa vzťahuje na spotrebiteľské zmluvy, keďže by to mohlo viesť k uplatňovaniu rôznych právnych poriadkov na každý vydaný nástroj, čo by zmenilo ich charakter a bránilo vo voľnom obchodovaní a ponúkaní. Podobne vždy, keď sa vydajú alebo ponúkajú takéto nástroje, na zmluvný vzťah vytvorený medzi emitentom alebo ponúkajúcim a spotrebiteľom by sa nemalo nevyhnutne vzťahovať povinné uplatňovanie právneho poriadku krajiny obvyklého pobytu spotrebiteľa, keďže je potrebné zabezpečiť jednotné podmienky emisie alebo ponuky. Rovnaké odôvodnenie by sa malo uplatňovať na multilaterálne systémy podľa článku 4 ods. 1 písm. h) v súvislosti s ktorými by sa malo zabezpečiť, aby právny poriadok krajiny obvyklého pobytu spotrebiteľa nekolidoval s pravidlami uplatniteľnými na zmluvy uzavreté v rámci týchto systémov alebo s prevádzkovateľom týchto systémov.

(29) Na účely tohto nariadenia by odkazy na práva a povinnosti predstavujúce podmienky, ktoré upravujú emisie, verejné ponuky alebo verejné ponuky na prevzatie prevoditeľných cenných papierov a odkazy na upisovanie a vyplatenie podielov v podnikoch kolektívneho investovania mali obsahovať podmienky upravujúce okrem iného pridelovanie cenných papierov alebo podielov, práva v prípade nadmerného upísania, práva stiahnuť ponuku a podobné záležitosti v súvislosti s ponukou, ako aj záležitosti uvedené v článkoch 10, 11, 12 a 13, čím sa zabezpečí, že všetky relevantné zmluvné aspekty ponuky, ktorá zaväzuje emitenta alebo ponúkajúceho voči spotrebiteľovi, sa riadia jediným právnym poriadkom.

(30) Na účely tohto nariadenia finančné nástroje a prevoditeľné cenné papiere znamenajú nástroje uvedené v článku 4 smernice 2004/39/ES.

(31) Toto nariadenie žiadnym spôsobom neobmedzuje fungovanie formálneho usporiadania, ktoré je stanovené ako systém podľa článku 2 písm. a) smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/26/ES z 19. mája 1998 o konečnom zúčtovaní v platobných systémoch a zúčtovacích systémoch cenných papierov.

(32) Vďaka osobitej povahe prepravných a poisťných zmlúv by mali osobitné ustanovenia zabezpečiť náležitú úroveň ochrany cestujúcich a držiteľov poisťky. Článok 6 by

sa preto nemal uplatňovať v súvislosti s týmito osobitnými zmluvami.

(33) Ak sa poisťna zmluva nevzťahuje na veľké riziko vzťahuje na viac ako jedno riziko, pričom aspoň jedno z rizík sa nachádza v členskom štáte a aspoň jedno z rizík sa nachádza v tretej krajine, osobitné pravidlá pre poisťne zmluvy, uvedené v tomto nariadení, by sa mali uplatniť iba na riziko alebo riziká nachádzajúce sa v príslušnom členskom štáte alebo v príslušných členských štátoch.

(34) Pravidlo o individuálnych pracovných zmluvách by nemalo obmedziť uplatňovanie imperatívnych noriem krajiny, do ktorej je pracovník vyslaný, v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 96/71/ES zo 16. decembra 1996 o vysielaní pracovníkov v rámci poskytovania služieb.

(35) Zamestnanci by nemali byť zbavení ochrany poskytnutej ustanoveniami, od ktorých sa nedá odchýliť dohodou, alebo od ktorých sa dá odchýliť len v ich prospech.

(36) Pokiaľ ide o individuálne pracovné zmluvy, výkon práce v inej krajine by sa mal považovať za dočasný, ak sa očakáva, že zamestnanec znovu nastúpi do práce v krajine pôvodu po skončení svojej úlohy v zahraničí. Uzavretie novej pracovnej zmluvy s pôvodným zamestnávateľom alebo zamestnávateľom, ktorý patrí do rovnakej skupiny spoločností ako pôvodný zamestnávateľ, by nemalo vylučovať, aby sa o zamestnancovi predpokladalo, že vykonáva svoju prácu v inej krajine dočasne.

(37) Verejný záujem odôvodňuje, aby v mimoriadnych prípadoch súdy členských štátov mohli uplatniť výnimky založené na verejnom poriadku a imperatívnych normách. Pojem "imperatívne normy" by mal byť odlišný od výrazu "ustanovenia, od ktorých sa nemožno odchýliť dohodou", a mal by sa chápať užšie.

(38) Pokiaľ ide o postúpenie pohľadávky, pojem "vzťah" by mal objasniť, že článok 14 ods. 1 sa tiež uplatňuje na aspekty vlastníctva pri postúpení medzi postupcom a postupníkom v právnych poriadkoch, kde sa takéto aspekty riešia oddelene od aspektov podľa právneho poriadku, ktorým sa spravujú záväzky. Pojem "vzťah" by sa však nemal chápať tak, že sa týka akéhokoľvek vzťahu, ktorý môže existovať medzi postupcom a postupníkom. Najmä by nemal zahŕňať prejudiciálne otázky, pokiaľ ide o postúpenie pohľadávky alebo zmluvnú subrogáciu. Tento pojem by sa mal obmedzovať len na aspekty, ktoré sú priamo relevantné pre predmetné postúpenie pohľadávky.

(39) Z dôvodu právnej istoty by sa mala stanoviť jasná definícia obvyklého pobytu, najmä pre obchodné spoločnosti a iné subjekty s právnou subjektivitou alebo bez nej. Na rozdiel od článku 60 ods. 1 nariadenia (ES) č. 44/2001, ktorý poskytuje tri kritériá, kolízna norma by sa mala obmedziť na jediné kritérium. V opačnom prípade by strany neboli schopné určiť právo rozhodné pre ich situáciu.

(40) Malo by sa zabrániť rozptýleniu kolíznych noriem medzi viaceré právne nástroje, ako aj rozdielom medzi týmito normami. Toto nariadenie by však nemalo vylučovať, aby právo Spoločenstva v osobitných veciach obsahovalo kolízne normy týkajúce sa zmluvných záväzkov.

Toto nariadenie by nemalo brániť uplatňovaniu iných nástrojov, ktoré ustanovujú opatrenia zamerané na prispievanie k riadnemu fungovaniu vnútorného trhu, pokiaľ sa nemôžu uplatniť v spojení s právom určeným týmto nariadením. Uplatnenie ustanovení rozhodného práva určeného týmto nariadením by nemalo obmedzovať voľný pohyb tovaru a služieb podľa úpravy v nástrojoch Spoločenstva, ako napríklad v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu,

najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode).

(41) Dodržiavanie medzinárodných záväzkov prijatých členskými štátmi znamená, že toto nariadenie by nemalo mať vplyv na medzinárodné dohovory, ktorých zmluvnými stranami sú jeden alebo viaceré členské štáty v čase prijatia tohto nariadenia. Komisia by s cieľom zabezpečiť lepšiu prístupnosť noriem mala uverejniť v Úradnom vestníku Európskej únie na základe informácií poskytnutých členskými štátmi zoznam predmetných dohovorov.

(42) Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade návrh týkajúci sa postupov a podmienok, podľa ktorých môžu členské štáty v individuálnych a výnimočných prípadoch rokovat' a uzatvárať vo vlastnom mene dohody s tretími krajinami v odvetvových otázkach a ktoré obsahujú ustanovenia o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky.

(43) Keďže cieľ tohto nariadenia nemožno uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, a keďže z dôvodu rozsahu a účinkov tohto nariadenia ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva, Spoločenstvo môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.

(44) V súlade s článkom 3 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska pripojeného k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, Írsko vyjadrilo záujem zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tohto nariadenia.

(45) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska pripojeného k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva a bez toho, aby bol dotknutý jeho článok 4, sa Spojené kráľovstvo nezúčastňuje na prijatí tohto nariadenia, nie je ním viazané a nepodlieha jeho uplatňovaniu.

(46) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska pripojeného k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto nariadenia, nie je ním viazané a nepodlieha jeho uplatňovaniu, prijali toto nariadenie:

Kapitola I Pôsobnosť

Článok 1

Rozsah pôsobnosti

1. Toto nariadenie sa uplatňuje na situácie, v ktorých dochádza k stretu rôznych právnych poriadkov pri zmluvných záväzkoch v občianskych a obchodných veciach.

Neuplatňuje sa najmä na daňové, colné a správne veci.

2. Z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia sú vylúčené:

a) osobný stav a právna spôsobilosť fyzických osôb bez toho, aby bol dotknutý článok 13;

b) záväzky vyplývajúce z rodinných vzťahov a vzťahov, ktoré podľa právneho poriadku, ktorým sa spravujú, majú porovnateľné účinky vrátane živčovacej povinnosti;

c) záväzky vyplývajúce z majetkových režimov manželov alebo z majetkových režimov vzťahov, ktoré podľa právneho poriadku, ktorým sa spravujú, majú porovnateľné účinky ako manželstvo, a z dedenia zo závetu alebo zo zákona;

d) záväzky vyplývajúce zo zmienek, šekov a dlžobných úpisov a iných prevoditeľných cenných papierov v rozsahu, v ktorom záväzky z takýchto iných prevoditeľných cenných papierov vyplývajú z ich prevoditeľnej povahy;

- e) rozhodcovské zmluvy a dohody o voľbe súdu;
- f) otázky upravené právom obchodných spoločností a iných subjektov s právnou subjektivitou alebo bez nej, ako sú vznik, právna subjektivita, vnútorná organizácia alebo zánik obchodných spoločností a iných subjektov s právnou subjektivitou alebo bez nej a osobná zodpovednosť osôb konajúcich za spoločnosť a členov za záväzky obchodnej spoločnosti alebo subjektu;
- g) otázka, či zástupca môže zaväzovať zastúpeného alebo orgán môže zaväzovať spoločnosť alebo iný subjekt s právnou subjektivitou alebo bez nej voči tretím osobám;
- h) zriadenie poručníckych fondov a vzťahy medzi ich zakladateľmi, správcami a oprávnenými z poručníckeho fondu;
- i) záväzky vyplývajúce z rokovaní pred uzavretím zmluvy;
- j) poisťné zmluvy vyplývajúce z operácií vykonávaných inými organizáciami ako podnikmi uvedenými v článku 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/83/ES z 5. novembra 2002 o životnom poistení, ktorých cieľom je poskytovať plnenia zamestnaným osobám alebo samostatne zárobkovo činným osobám patriacich k podniku alebo skupine podnikov alebo k povolaniu alebo skupine povolání v prípade úmrtia alebo dožitia alebo prerušenia alebo skrátenia činnosti alebo choroby súvisiacej s prácou alebo úrazu na pracovisku.
3. Toto nariadenie sa neuplatňuje na dôkazy a konanie, bez toho, aby bol dotknutý článok 18.
4. V tomto nariadení pojem "členský štát" znamená členské štáty, na ktoré sa toto nariadenie uplatňuje. V článku 3 ods. 4 a v článku 7 však tento pojem znamená všetky členské štáty.

Článok 2

Všeobecné uplatnenie

Právny poriadok určený podľa tohto nariadenia sa uplatní bez ohľadu na to, či je, alebo nie je právnym poriadkom členského štátu.

Kapitola II Jednotné pravidlá

Článok 3

Voľba rozhodného práva

- Zmluva sa spravuje právnym poriadkom, ktorý si zvolia zmluvné strany. Voľba musí byť urobená výslovne alebo jasne preukázaná ustanoveniami zmluvy alebo okolnosťami prípadu. Zmluvné strany si môžu zvoliť právny poriadok, ktorým sa bude spravovať celá zmluva alebo len jej časť.
- Zmluvné strany sa môžu kedykoľvek dohodnúť, že sa zmluva spravuje iným právnym poriadkom ako právnym poriadkom, ktorým sa na základe predchádzajúcej voľby uskutočnenej podľa tohto článku alebo iných ustanovení tohto nariadenia spravovala dovtedy. Žiadna zmena a doplnenie zvoleného rozhodného práva po uzatvorení zmluvy nemá vplyv na jej formálnu platnosť podľa článku 11, ani nemá nepriaznivý vplyv na práva tretích osôb.
- Ak sa v čase voľby všetky ostatné prvky súvisiace so situáciou nachádzajú v inej krajine, než je krajina, ktorej právo sa zvolilo, voľba strán nemá vplyv na uplatnenie ustanovení práva tejto inej krajiny, od ktorých sa nemožno odchyliť dohodou.
- Ak sa v čase voľby všetky ostatné prvky súvisiace so situáciou nachádzajú v jednom alebo viacerých členských štátoch, voľba iného rozhodného práva stranami ako právneho poriadku členského štátu nemá vplyv na uplatnenie ustanovení práva Spoločenstva, ktoré sú prípadne vykonané v práve členského štátu konajúceho súdu a od ktorých sa nemožno odchyliť dohodou.
- Existencia a platnosť dohody zmluvných strán o voľbe rozhodného práva sa posudzujú podľa ustanovení článkov 10, 11 a 13.

Článok 4

Rozhodné právo pri absencii voľby

- Pokiaľ nedošlo k voľbe rozhodného práva pre zmluvu v súlade s článkom 3 a bez toho, aby boli dotknuté články 5 až 8, právo, ktorým sa spravuje zmluva, sa určuje takto:
 - zmluva o predaji tovaru sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu predajcu;
 - zmluva o poskytovaní služieb sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu poskytovateľa služieb;
 - zmluva, ktorej predmetom je vecné právo k nehnuteľnosti alebo nájom nehnuteľnosti, sa spravuje právnym poriadkom krajiny, kde sa nehnuteľnosť nachádza;
 - bez ohľadu na písmeno c) nájom nehnuteľnosti uzavretý na dočasné súkromné použitie na obdobie maximálne šiestich po sebe nasledujúcich mesiacov sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu prenajímateľa za predpokladu, že nájomca je fyzická osoba a má svoj obvyklý pobyt v tej istej krajine;
 - zmluva o franšíze sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu franšízanta;
 - zmluva o distribúcii sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu distribútora;
 - zmluva o predaji tovaru dražbou sa spravuje právnym poriadkom krajiny, kde sa koná dražba, ak také miesto možno určiť;
 - zmluva uzavretá v rámci multilaterálneho systému, ktorý spája, alebo umožňuje spájanie záujmov viacerých tretích strán nakupovať a predávať finančné nástroje v zmysle článku 4 ods. 1 bodu 17 smernice 2004/39/ES v súlade s nediskrečnými pravidlami a ktorý sa spravuje jediným právnym poriadkom, sa spravuje týmto právnym poriadkom.
- Ak sa na zmluvu nevzťahuje odsek 1 alebo ak sú prvky zmluvy pokryté viac ako jedným z písmen a) až h) odseku 1, zmluva sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu zmluvnej strany, ktorá má uskutočniť plnenie charakteristické pre zmluvu.
- Ak je zo všetkých okolností vecí zjavné, že zmluva má zjavne užšiu väzbu s inou krajinou, než je krajina uvedená v odseku 1 alebo 2, uplatní sa právny poriadok tejto inej krajiny.
- Ak podľa odsekov 1 alebo 2 nie je možné určiť rozhodné právo, zmluva sa spravuje právnym poriadkom krajiny, s ktorou má najužšiu väzbu.

Článok 5

Zmluva o preprave

- Pokiaľ nedošlo k voľbe rozhodného práva pre zmluvu o preprave tovaru v súlade s článkom 3, rozhodným právom pre takúto zmluvu je právny poriadok krajiny obvyklého pobytu prepravcu za predpokladu, že miesto prijatia alebo miesto určenia tovaru alebo obvyklý pobyt odosielateľa sú tiež v tejto krajine. Ak tieto požiadavky nie sú splnené, uplatňuje sa právny poriadok krajiny, kde sa nachádza miesto určenia, ako sa dohodli zmluvné strany.
- Pokiaľ nedošlo k voľbe rozhodného práva stranami pre zmluvu o preprave cestujúcich v súlade s druhým pododsekom, rozhodným právom je právny poriadok krajiny obvyklého pobytu cestujúceho za predpokladu, že buď miesto začatia, alebo miesto skončenia prepravy je v tejto krajine. Ak tieto požiadavky nie sú splnené, uplatňuje sa právny poriadok krajiny obvyklého pobytu prepravcu.

Strany si môžu ako rozhodné právo pre zmluvu o preprave cestujúcich v súlade s článkom 3 zvoliť len právny poriadok krajiny:

- a) obvyklého pobytu cestujúceho alebo
- b) obvyklého pobytu prepravcu, alebo
- c) miesta ústredia riadenia prepravcu, alebo
- d) miesta začatia prepravy, alebo
- e) miesta skončenia prepravy.

3. Ak je zo všetkých okolností prípadu zrejme, že zmluva má v prípade absencie voľby práva zjavne užšiu väzbu s inou krajinou, než je krajina uvedená v odsekoch 1 alebo 2, uplatní sa právny poriadok tejto inej krajiny.

Článok 6

Spotrebiteľské zmluvy

1. Bez toho, aby boli dotknuté články 5 a 7, zmluva uzavretá fyzickou osobou na účel, ktorý sa môže považovať za patriaci do oblasti mimo jej predmetu činnosti alebo výkonu povolania (ďalej len "spotrebiteľ"), s inou osobou, ktorá koná v rámci svojho predmetu činnosti alebo výkonu povolania (ďalej len "podnikateľ"), sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu spotrebiteľa za predpokladu, že podnikateľ:

- a) vykonáva svoju obchodnú alebo podnikateľskú činnosť v krajine obvyklého pobytu spotrebiteľa alebo
 - b) akýmkoľvek spôsobom smeruje takú činnosť na túto krajinu alebo niekoľko krajín vrátane tejto krajiny
- a zmluva patrí do rozsahu tejto činnosti.

2. Bez ohľadu na odsek 1 si strany môžu v súlade s článkom 3 zvoliť rozhodné právo pre zmluvu, ktorá spĺňa požiadavky odseku 1. Takáto voľba rozhodného práva však nesmie zbaviť spotrebiteľa ochrany, ktorú mu poskytujú také ustanovenia, od ktorých sa nemožno odchyliť dohodou podľa práva, ktoré by v prípade absencie voľby bolo na základe odseku 1 rozhodným.

3. Ak nie sú splnené požiadavky uvedené v odseku 1 písm. a) alebo b), určí sa rozhodné právo pre zmluvu medzi spotrebiteľom a podnikateľom podľa článkov 3 a 4.

4. Odseky 1 a 2 sa neuplatňujú na:

- a) zmluvu o poskytovaní služieb, ak sa služby majú poskytnúť spotrebiteľovi výlučne v krajine, ktorá nie je krajinou jeho obvyklého pobytu;
- b) zmluvu o preprave, okrem zmluvy, ktorej predmetom je poskytovanie balíku cestovných služieb v zmysle smernice Rady 90/314/EHS z 13. júna 1990 o balíku cestovných, dovolenkových a výletných služieb;
- c) zmluvu, ktorej predmetom je vecné právo k nehnuteľnosti alebo nájom nehnuteľnosti, okrem zmluvy, ktorej predmetom je právo na časovo vymedzené užívanie nehnuteľnosti v zmysle smernice 94/47/ES;
- d) práva a povinnosti, ktoré predstavujú finančný nástroj, a práva a povinnosti predstavujúce podmienky, ktorými sa spravujú emisie alebo verejné ponuky či verejné ponuky na prevzatie prevoditeľných cenných papierov a upisovanie a vyplatenie podielov v podnikoch kolektívneho investovania, pokiaľ tieto činnosti neznamenajú poskytovanie finančnej služby;
- e) zmluva uzavretá v rámci takého druhu systému, na ktorý sa vzťahuje článok 4 ods. 1 písm. h).

Článok 7

Poistné zmluvy

1. Tento článok sa uplatňuje na zmluvy uvedené v odseku 2 bez ohľadu na to, či kryté riziko sa nachádza v členskom štáte, a na všetky ostatné poisťné zmluvy vzťahujúce sa na riziká, ktoré sa

nachádzajú na území členských štátov. Neuplatňuje sa na zmluvy o zaistení.

2. Poisťná zmluva vzťahujúca sa na veľké riziko vymedzené v článku 5 písm. d) prvej smernice Rady 73/239/EHS z 24. júla 1973 o koordinácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení vzťahujúcich sa na začatie a vykonávanie priameho poistenia s výnimkou životného poistenia sa spravuje právnym poriadkom zvoleným zmluvnými stranami v súlade s článkom 3 tohto nariadenia.

Pokiaľ si zmluvné strany nezvolili rozhodné právo, poisťná zmluva sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu poistiteľa. Ak je zo všetkých okolností veci zrejme, že zmluva má zjavne užšiu väzbu s inou krajinou, uplatní sa právny poriadok tejto inej krajiny.

3. V prípade poisťnej zmluvy inej ako je zmluva, na ktorú sa vzťahuje odsek 2, v súlade s článkom 3 môžu zmluvné strany zvoliť iba tieto právne poriadky:

- a) právny poriadok ktorejkoľvek krajiny, kde sa nachádza riziko v čase uzavretia zmluvy;
- b) právny poriadok krajiny obvyklého pobytu poistníka;
- c) v prípade životného poistenia právny poriadok členského štátu, v ktorom je poistník štátnym príslušníkom;
- d) v prípade poisťných zmlúv vzťahujúcich sa na riziká obmedzené na udalosti vyskytujúce sa v inom členskom štáte ako v členskom štáte, kde sa nachádza riziko, právny poriadok daného členského štátu;
- e) ak poistník podľa zmluvy, na ktorú sa vzťahuje tento odsek, vykonáva obchodnú alebo priemyselnú činnosť alebo slobodné povolanie a poisťná zmluva pokrýva dve alebo viac rizík, ktoré sa týkajú tejto činnosti a nachádzajú sa v rozličných členských štátoch, právny poriadok ktoréhokoľvek z príslušných členských štátov alebo právny poriadok krajiny, v ktorej má poistník obvyklý pobyt.

Ak v prípadoch ustanovených v písmenách a), b) alebo e) poskytnú členské štáty uvedené v týchto odsekoch väčšiu slobodu výberu rozhodného práva pre poisťnú zmluvu, môžu zmluvné strany uvedenú slobodu využiť.

Pokiaľ si zmluvné strany nezvolili rozhodné právo v súlade s týmto odsekom, zmluva sa spravuje právnym poriadkom členského štátu, v ktorom sa riziko nachádza v období uzavretia zmluvy.

4. Na poisťné zmluvy upravujúce riziká, pre ktoré členský štát stanoví povinnosť uzavrieť poistenie, sa vzťahujú tieto ďalšie pravidlá:

- a) povinnosť uzavrieť poistenie nie je splnená poisťnou zmluvou, ktorá nie je v súlade s osobitnými ustanoveniami týkajúcimi sa tohto poistenia platnými v členskom štáte, ktorý stanovuje túto povinnosť. Ak si právo členského štátu, v ktorom sa nachádza riziko, a právo členského štátu stanovujúce povinnosť uzavrieť poistenie navzájom odporujú, má prednosť posledné uvedené;
- b) odchylné od odsekov 2 a 3 môže členský štát ustanoviť, že poisťná zmluva sa spravuje právnym poriadkom členského štátu, ktorý stanovuje povinnosť uzavrieť poistenie.

5. Na účely uplatňovania odseku 3 tretieho pododseku a odseku 4, ak zmluva zahŕňa riziká nachádzajúce sa vo viac ako jednom členskom štáte, zmluva sa považuje za viaceru zmlúv, z ktorých každá sa týka len jedného členského štátu.

6. Na účely tohto článku sa krajina, v ktorej sa nachádza riziko, určuje podľa článku 2 písm. d) druhej smernice Rady 88/357/EHS z 22. júna 1988 o koordinácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení, týkajúcich sa

priameho poistenia s výnimkou životného poistenia, na uľahčenie účinného vykonávania slobody poskytovať služby a v prípade životného poistenia je krajinou, v ktorej sa nachádza riziko krajina záväzku v zmysle článku 1 ods. 1 písm. g) smernice 2002/83/ES.

Článok 8 **Individuálne pracovné zmluvy**

1. Individuálna pracovná zmluva sa spravuje právnym poriadkom zvoleným zmluvnými stranami v súlade s článkom 3. Takáto voľba práva však nesmie zbaviť zamestnanca ochrany, ktorú mu poskytujú také ustanovenia, od ktorých sa nemožno odchyliť dohodou podľa práva, ktoré by v prípade absencie voľby bolo podľa odsekov 2, 3 a 4 tohto článku rozhodným.

2. Pokiaľ si zmluvné strany nezvolili rozhodné právo pre individuálnu pracovnú zmluvu, zmluva sa spravuje právnym poriadkom krajiny, v ktorej zamestnanec obvykle vykonáva prácu na základe zmluvy, alebo ak tomu tak nie je, právnym poriadkom krajiny, z ktorej takúto prácu vykonáva. Za zmenu krajiny obvyklého miesta výkonu práce sa nepovažuje, ak zamestnanec dočasne pracuje v inej krajine.

3. Ak rozhodné právo nemožno určiť podľa odseku 2, zmluva sa spravuje právnym poriadkom krajiny miesta podnikania, prostredníctvom ktorého bol zamestnanec zamestnaný.

4. Ak z celkovej situácie vyplýva, že zmluva má užšiu väzbu s inou krajinou, než je krajina uvedená v odsekoch 2 alebo 3, uplatní sa právny poriadok tejto inej krajiny.

Článok 9 **Imperatívne normy**

1. Imperatívne normy sú normy, ktorých dodržiavanie pokladá krajina za rozhodujúce pre ochranu svojich verejných záujmov, ako je politické, sociálne alebo hospodárske zriadenie, až do takej miery, že vyžaduje ich uplatnenie v každej situácii, na ktorú sa norma vzťahuje, bez ohľadu na právo, ktoré je inak rozhodným pre zmluvu podľa tohto nariadenia.

2. Žiadne ustanovenie tohto nariadenia neobmedzuje uplatňovanie imperatívnych noriem právneho poriadku štátu konajúceho súdu.

3. Môžu sa uplatniť imperatívne normy právneho poriadku krajiny, kde sa vykonali alebo sa musia vykonať záväzky vyplývajúce zo zmluvy, pokiaľ uvedené imperatívne normy nerobia plnenie zmluvy protiprávnym. Pri rozhodovaní, či sa majú uplatniť uvedené normy, sa do úvahy vezme ich povaha a účel, ako aj dôsledky ich uplatnenia alebo neuplatnenia.

Článok 10 **Vecná platnosť**

1. Existencia a platnosť zmluvy alebo akéhokoľvek jej ustanovenia sa určí podľa právneho poriadku, ktorým by sa podľa tohto nariadenia spravovala zmluva alebo jej ustanovenie v prípade ich platnosti.

2. Napriek tomu strana, aby preukázala, že s uzavretím zmluvy nesúhlasila, môže sa odvolať na právny poriadok krajiny svojho obvyklého pobytu, ak z okolností vyplýva, že by nebolo odôvodnené posudzovať účinky jej správania podľa právneho poriadku uvedeného v odseku 1.

Článok 11 **Formálna platnosť**

1. Zmluva uzavretá medzi osobami, ktoré sa nachádzajú alebo ktorých zástupcovia sa v čase jej uzavretia nachádzajú v tej istej krajine, je formálne platná, ak spĺňa formálne požiadavky právneho poriadku, ktorým sa spravuje podľa tohto nariadenia, alebo právneho poriadku krajiny, v ktorej sa uzavrela.

2. Zmluva uzavretá medzi osobami, ktoré sa nachádzajú alebo ktorých zástupcovia sa v čase jej uzavretia nachádzajú v rôznych krajinách je formálne platná, ak spĺňa formálne požiadavky právneho poriadku, ktorým sa spravuje podľa tohto nariadenia, alebo právneho poriadku ktorejkoľvek z krajín, v ktorých sa nachádza ktorákolvek zo strán alebo jej zástupca v čase uzavretia zmluvy, alebo právneho poriadku krajiny obvyklého pobytu ktorejkoľvek zo strán v uvedenom čase.

3. Jednostranný právny úkon týkajúci sa existujúcej alebo budúcej zmluvy je formálne platný, ak spĺňa formálne požiadavky právneho poriadku, ktorým sa spravuje alebo ktorým by sa spravovala zmluva podľa tohto nariadenia, alebo právneho poriadku krajiny, v ktorej sa tento úkon vykonala, alebo právneho poriadku krajiny, v ktorej osoba, ktorá ho vykonala, mala v tom čase svoj obvyklý pobyt.

4. Odseky 1, 2 a 3 tohto článku sa neuplatňujú na zmluvu, na ktoré sa vzťahuje článok 6. Forma týchto zmlúv sa spravuje právnym poriadkom krajiny, v ktorej má spotrebiteľ svoj obvyklý pobyt.

5. Bez ohľadu na odseky 1 až 4, zmluva, ktorej predmetom je vecné právo k nehnuteľnosti alebo nájom nehnuteľnosti, podlieha, pokiaľ ide o jej formu, právnemu poriadku krajiny, v ktorej sa nachádza nehnuteľnosť, ak sa podľa tohto právneho poriadku:

- a) tieto normy uplatňujú bez ohľadu na krajinu uzavretia zmluvy a bez ohľadu na právny poriadok, ktorým sa zmluva spravuje, a
- b) od týchto noriem sa nemožno odchyliť dohodou.

Článok 12 **Rozsah použitia rozhodného práva**

1. Rozhodným právom pre zmluvu podľa tohto nariadenia sa spravuje najmä:

- a) jej výklad;
- b) plnenie zmluvných záväzkov;
- c) v rozsahu právomoci udelené súdu procesnými normami, dôsledky porušenia týchto záväzkov, vrátane stanovenia výšky náhrady škody, ak sa určuje na základe právnych predpisov;
- d) rôzne spôsoby zániku záväzkov, preklúzia a premlčanie;
- e) dôsledky neplatnosti zmluvy.

2. Vo vzťahu k spôsobu plnenia a opatreniam, ktoré treba prijať v prípade chybného plnenia, sa prihliadne na právny poriadok krajiny, v ktorej sa plnenie uskutočňuje.

Článok 13 **Právna nespôsobilosť**

Pri zmluve uzatvorenej osobami, ktoré sa nachádzajú v tej istej krajine, sa môže fyzická osoba, ktorá by podľa právneho poriadku tejto krajiny mala právnu spôsobilosť, dovolávať svojej právnej nespôsobilosti podľa právneho poriadku inej krajiny, len ak druhá zmluvná strana o tejto nespôsobilosti v čase uzavretia zmluvy vedela, alebo o nej nevedela z nedbanlivosti.

Článok 14 **Postúpenie pohľadávky**

1. Vzťah medzi postupcom a postupníkom pri postúpení pohľadávky voči inej osobe (ďalej len "dlžník") sa spravuje právnym poriadkom, ktorým sa podľa tohto nariadenia spravuje zmluva medzi postupcom a postupníkom.

2. Podľa právneho poriadku, ktorým sa spravuje postúpená pohľadávka, sa určuje jej postúpiteľnosť, vzťah medzi po-

stupníkom a dlžníkom, podmienky, za ktorých možno uplatniť postúpenú pohľadávku voči dlžníkovi, ako aj otázka, či došlo k zbaveniu sa záväzku dlžníkom.

3. Princíp postúpenia pohľadávky v tomto článku zahŕňa priame prevody a pohľadávky, prevody pohľadávok prostredníctvom záruk a záväzky či iné právne zábezpeky pohľadávok.

Článok 15

Zákonná subrogácia

Ak má osoba (ďalej len "veriteľ") zmluvnú pohľadávku voči inej osobe (ďalej len "dlžník") a tretia osoba má povinnosť uspokojiť veriteľa alebo na základe takejto povinnosti veriteľa už uspokojila, právny poriadok, ktorým sa spravuje povinnosť tretej osoby uspokojiť veriteľa určuje tiež, či a do akej miery si tretia osoba môže uplatniť voči dlžníkovi práva, ktoré mal veriteľ voči dlžníkovi podľa právneho poriadku, ktorým sa spravuje ich vzťah.

Článok 16

Spoločný záväzok

Ak má veriteľ pohľadávku voči viacerým dlžníkom, ktorí sú zodpovední za rovnakú pohľadávku, a jeden z dlžníkov už úplne alebo čiastočne uspokojil pohľadávku, právo tohto dlžníka požadovať náhradu od ostatných dlžníkov sa spravuje právnym poriadkom, ktorým sa spravuje záväzok tohto dlžníka voči veriteľovi. Ostatní dlžníci sa môžu dovolávať exkulpačných dôvodov, ktoré majú voči veriteľovi, v rozsahu, ktorý umožňuje právny poriadok, ktorým sa spravujú ich záväzky voči veriteľovi.

Článok 17

Započítanie

Ak si strany nedohodli právo na započítanie, započítanie sa spravuje rozhodným právom pre pohľadávku, voči ktorej sa právo na započítanie uplatňuje.

Článok 18

Dôkazné bremeno

1. Právny poriadok, ktorým sa spravuje zmluvný záväzok podľa tohto nariadenia, sa uplatňuje v rozsahu, v ktorom vo veciach zmluvných záväzkov upravuje zákonné domnienky alebo určuje dôkazné bremeno.

2. Zmluvu alebo právny úkon možno dokazovať akýmkoľvek dôkazným prostriedkom prípustným podľa právneho poriadku štátu konajúceho súdu alebo podľa ktoréhokoľvek právneho poriadku uvedeného v článku 11, podľa ktorého sú zmluva alebo právny úkon formálne platné, za predpokladu, že konajúci súd je spôsobilý dôkaz takýmto spôsobom vykonať.

Kapitola III Ďalšie ustanovenia

Článok 19

Obvyklý pobyt

1. Na účely tohto nariadenia sa za obvyklý pobyt spoločnosti alebo iných subjektov s právnu subjektivitou alebo bez nej považuje miesto ich ústredia riadenia.

Za obvyklý pobyt fyzickej osoby konajúcej v rámci svojej podnikateľskej činnosti sa považuje jej hlavné miesto podnikania.

2. Ak je zmluva uzavretá v rámci činnosti pobočky, zastúpenia alebo inej organizačnej zložky, alebo ak podľa zmluvy je plnenie zodpovednosťou takejto organizačnej zložky, za miesto obvyklého pobytu sa považuje miesto, kde sa nachádza táto pobočka, zastúpenie alebo iná organizačná zložka.

3. Na účely určenia obvyklého pobytu je relevantným okamihom čas uzavretia zmluvy.

Článok 20

Vylúčenie spätného a ďalšieho odkazu

Uplatnenie právneho poriadku štátu ktorejkoľvek krajiny určenej podľa tohto nariadenia znamená uplatnenie platných právnych noriem tejto krajiny s výnimkou jej noriem medzinárodného práva súkromného, pokiaľ neexistuje iná právna úprava podľa tohto nariadenia.

Článok 21

Výhrada verejného poriadku

Uplatnenie niektorého ustanovenia právneho poriadku krajiny podľa tohto nariadenia možno odmietnuť iba v prípade, ak by jeho uplatnenie bolo v zjavnom rozpore s verejným poriadkom ("ordre public") štátu konajúceho súdu.

Článok 22

Štáty s viacerými právnymi systémami

1. Ak je štát zložený z viacerých územných celkov a každý z nich má vlastné právne normy pre zmluvné záväzky, na účely určenia rozhodného práva podľa tohto nariadenia sa každý jeho územný celok považuje za krajinu.

2. Členský štát, v ktorom rôzne územné celky majú svoje vlastné právne normy pre zmluvné záväzky, nie je povinný uplatňovať toto nariadenie pri kolízii výlučne medzi právnymi poriadkami týchto celkov.

Článok 23

Vzťah k iným právnym aktom práva Spoločenstva

S výnimkou článku 7 toto nariadenie nemá vplyv na uplatňovanie ustanovení práva Spoločenstva, ktoré v osobitných veciach ustanovujú kolízne normy pre zmluvné záväzky.

Článok 24

Vzťah k Rímskemu dohovoru

1. Toto nariadenie v členských štátoch nahrádza Rímsky dohovor s výnimkou území členských štátov, ktoré spadajú pod územnú pôsobnosť uvedeného dohovoru a na ktoré sa podľa článku 299 zmluvy nevzťahuje toto nariadenie.

2. V rozsahu, v ktorom toto nariadenie nahrádza ustanovenia Rímskeho dohovoru, každý odkaz na dohovor sa považuje za odkaz na toto nariadenie.

Článok 25

Vzťah k iným existujúcim medzinárodným dohovorm

1. Toto nariadenie nemá vplyv na uplatňovanie medzinárodných dohovorov, ktorých zmluvnou stranou je jeden alebo viaceré členských štátov v čase prijatia tohto nariadenia a ktoré ustanovujú kolízne normy pre zmluvné záväzky.

2. Toto nariadenie má však medzi členskými štátmi prednosť pred dohovormi uzavretými výlučne medzi dvomi alebo viacerými z nich, v rozsahu, v ktorom sa týkajú otázok upravených týmto nariadením.

Článok 26

Zoznam dohovorov

1. Členské štáty do 17. júna 2009 informujú Komisiu o dohovoroch uvedených v článku 25 ods. 1. Po tomto dátume členské štáty oznámia Komisii každé vypovedanie týchto dohovorov.

2. Komisia do šiestich mesiacov od doručenia oznámení uvedených v odseku 1 uverejní v Úradnom vestníku Európskej únie:

- a) zoznam dohovorov uvedených v odseku 1,
- b) vypovedania uvedené v odseku 1.

Článok 27

Doložka o preskúmaní

1. Komisia najneskôr do 17. júna 2013 predloží Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru správu o uplatňovaní tohto nariadenia. Pokiaľ to bude potrebné, pripoja sa k správe návrhy na zmenu a doplnenie tohto nariadenia. Táto správa musí obsahovať:

a) štúdiu o právnych predpisoch, ktorými sa spravujú poisťné zmluvy a vyhodnotenie dôsledkov ustanovení, ktoré sa v prípade potreby majú vytvoriť, a

b) vyhodnotenie uplatňovania článku 6, najmä s ohľadom na súdržnosť práva Spoločenstva v oblasti ochrany spotrebiteľa.

2. Komisia najneskôr do 17. júna 2010 predloží Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru správu o otázke efektívnosti postúpenia alebo subrogácie pohľadávky voči tretím stranám, ako aj prednosti postupenej alebo subrogovanej pohľadávky pred právom inej osoby. Pokiaľ to bude potrebné, pripojí sa k správe návrh na úpravu tohto nariadenia a vyhodnotenie dôsledkov ustanovení, ktoré sa majú prijať.

Článok 28 **Časové uplatňovanie**

Toto nariadenie sa vzťahuje na zmluvy uzavreté po 17. decembri 2009.

Kapitola IV Záverečné ustanovenia

Článok 29

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Uplatňuje sa od 17. decembra 2009 s výnimkou článku 26, ktorý sa uplatňuje od 17. júna 2009.

Toto nariadenie je záväzná v celom rozsahu a priamo uplatniteľná vo všetkých členských štátoch v súlade so Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva.

V Štrasburgu 17. júna 2008

2. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 z 11. júla 2007 o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky (Rím II)

Európsky parlament a Rada Európskej únie, so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej články 61 písm. c) a 67, so zreteľom na návrh Komisie, so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru, konajúc v súlade s postupom ustanoveným v článku 251 zmluvy v zmysle spoločného textu schváleného Zmierovacím výborom 25. júna 2007, keďže:

(1) Spoločenstvo si dalo za cieľ udržiavať a rozvíjať priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Pre postupné vytvorenie takéhoto priestoru má Spoločenstvo prijať opatrenia v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach s cezhraničným dosahom v rozsahu potrebnom na riadne fungovanie vnútorného trhu.

(2) Podľa článku 65 písm. b) zmluvy majú tieto opatrenia zahŕňať opatrenia na podporu zlučiteľnosti noriem členských štátov týkajúcich sa rozhodného práva a súdnej právomoci.

(3) Európska rada na zasadnutí v Tampere 15. a 16. októbra 1999 schválila zásadu vzájomného uznávania rozsudkov a iných rozhodnutí súdnych orgánov ako základný kameň justičnej spolupráce v občianskych veciach a vyzvala Radu a Komisiu, aby prijali program opatrení na vykonávanie zásady vzájomného uznávania.

(4) Rada prijala 30. novembra 2000 spoločný program Komisie a Rady o opatreniach na vykonávanie zásady vzájomného uznávania rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach. Tento program určuje opatrenia týkajúce sa harmonizácie kolíznych noriem ako opatrenia, ktoré uľahčujú vzájomné uznanie súdnych rozhodnutí.

(5) Haagsky program prijatý Európskou radou 5. novembra 2004 vyzýva na aktívne pokračovanie v práci na kolíznych normách pre mimozmluvné záväzky (Rím II).

(6) Riadne fungovanie vnútorného trhu vyžaduje v záujme predvídateľnosti výsledku sporov istoty, pokiaľ ide o rozhodné právo a voľný pohyb súdnych rozhodnutí, aby kolízne normy v členských štátoch určovali použitie rovnakého vnútroštátneho právneho poriadku bez ohľadu na to, súd ktorej krajiny vo veci koná.

(7) Vecná pôsobnosť a ustanovenia tohto nariadenia by mali byť zlučiteľné s nariadením Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Brusel I) a nástrojmi, ktoré sa zaoberajú rozhodným právom pre zmluvné záväzky.

(8) Toto nariadenie by sa malo uplatňovať bez ohľadu na povahu súdneho orgánu, ktorý vo veci koná.

(9) Nároky vyplývajúce z acta iure imperii by mali zahŕňať nároky voči úradníkom, ktorí konajú v mene štátu, a zodpovednosť za konanie verejných orgánov vrátane zodpovednosti menovaných verejných funkcionárov. Tieto prípady by mali byť preto z pôsobnosti tohto nariadenia vylúčené.

(10) Rodinné vzťahy by mali zahŕňať rodičovstvo, manželstvo, zošvagrené osoby a príbuzných v pobočnej línii. Odkaz v článku 1 ods. 2 na vzťahy s účinkami porovnateľnými s manželstvom a inými rodinnými vzťahmi by sa mal vykladať podľa právneho poriadku členského štátu konajúceho súdu.

(11) Obsah pojmu mimozmluvný záväzok sa v jednotlivých členských štátoch líši. Na účely tohto nariadenia by sa preto mimozmluvný záväzok mal chápať ako autonómny pojem. Kolízne normy ustanovené v tomto nariadení sa vzťahujú tiež na mimozmluvné záväzky vyplývajúce z objektívnej zodpovednosti.

(12) Rozhodným právom by sa mala spravovať aj otázka deliktálnej spôsobilosti.

(13) Jednotné pravidlá uplatňované bez ohľadu na to, ktorý právny poriadok určujú, môžu zabrániť nebezpečenstvu narušenia rovnosti sporových strán v Spoločenstve.

(14) Požiadavka právnej istoty a potreba nastolenia spravodlivosti v jednotlivých prípadoch sú základnými prvkami priestoru spravodlivosti. Toto nariadenie ustanovuje kolízne kritériá, ktoré sú pre dosahovanie týchto cieľov najvhodnejšie. Z tohto dôvodu toto nariadenie pri všeobecnom pravidle, ale aj pri osobitných pravidlách a v niektorých ustanoveniach obsahuje tzv. "únikovú klauzulu", ktorá umožňuje odchyliť sa od týchto pravidiel, ak je zo všetkých okolností prípadu zjrejmé, že civilný delikt má zjavne užišiu väzbu s inou krajinou. Tento súbor pravidiel tak vytvára flexibilný rámec kolíznych noriem. Rovnako umožňuje súdu konajúcemu vo veci pristupovať k jednotlivým prípadom vhodným spôsobom.

(15) Zásada lex loci delicti commissi je východiskovým riešením pre mimozmluvné záväzky takmer vo všetkých členských štátoch, avšak jej praktické uplatnenie v prípade, že rozhodné prvky situácie majú vzťah s viacerými krajinami

mi, je rozdielne. Tento stav je zdrojom neistoty, pokiaľ ide o rozhodné právo.

(16) Jednotné pravidlá by mali zvýšiť predvídateľnosť súdnych rozhodnutí a zabezpečiť primeranú rovnováhu medzi záujmami osoby, o ktorej sa tvrdí, že je zodpovedná, a záujmami poškodené osoby. Väzba s krajinou, na území ktorej vznikla priama škoda (lex loci damni), vytvára spravodlivú rovnováhu medzi záujmami osoby, o ktorej sa tvrdí, že je zodpovedná, a poškodené osoby a tiež zohľadňuje moderný prístup k občianskoprávnej zodpovednosti a vývoj systémov objektívnej zodpovednosti.

(17) Rozhodné právo by sa malo určiť na základe miesta, kde vznikla škoda, bez ohľadu na to, na území ktorej krajiny alebo krajín nastali nepriame následky. V dôsledku toho by teda krajinou, na území ktorej vznikla škoda, mala byť v prípade ujmy na zdraví krajina, kde došlo k tejto ujme, a v prípade škody na majetku krajina, kde sa poškodil majetok.

(18) Všeobecným pravidlom v tomto nariadení by mala byť zásada lex loci damni uvedená v článku 4 ods. 1. Článok 4 ods. 2 by sa mal považovať za výnimku z tohto všeobecného pravidla, ktoré určuje osobitný hraničný ukazovateľ pre prípad, že strany majú svoj obvyklý pobyt v tej istej krajine. Článok 4 ods. 3 by sa mal chápať ako "úniková klauzula" z uplatnenia článku 4 ods. 1 a 2, ak je zo všetkých okolností veci zrejmé, že civilný delikt má zjavne užšiu väzbu s inou krajinou.

(19) Pre osobitné kategórie civilných deliktov, pre ktoré všeobecné pravidlo neumožňuje dosiahnuť rozumnú rovnováhu medzi záujmami zúčastnených subjektov, je potrebné stanoviť osobitné pravidlá.

(20) Kolízna norma v prípade zodpovednosti za výrobky by mala spĺňať ciele spravodlivého rozdelenia rizík, ktoré prináša moderná spoločnosť charakterizovaná vysokou technologickou úrovňou, úrovňou ochrany zdravia spotrebiteľov, stimulácie inovácií, zabezpečenia nenarušenej hospodárskej súťaže a uľahčenia obchodu. Z hľadiska uvedených cieľov je vyváženým riešením vytvorenie kaskádového systému kolíznych kritérií spolu s požiadavkou predvídateľnosti. V prvom rade by sa mal brať do úvahy právny poriadok krajiny, v ktorej mala poškodená osoba svoj obvyklý pobyt v čase vzniku škody, ak bol v tejto krajine výrobok uvedený na trh. Ostatné úrovne kaskádového systému sa aktivujú, ak výrobok nebol uvedený na trh v tejto krajine, bez toho, aby bol dotknutý článok 4 ods. 2 a možnosť existencie zjavne užšej väzby s inou krajinou.

(21) Osobitné pravidlo v článku 6 nie je výnimkou zo všeobecného pravidla uvedeného v článku 4 ods. 1, ale skôr jeho spresnením. Vo veciach nekalej súťaže by kolízna norma mala chrániť účastníkov hospodárskej súťaže, spotrebiteľov a širokú verejnosť a zaručiť riadne fungovanie trhového hospodárstva. Väzba s právnym poriadkom krajiny, v ktorej došlo alebo by mohlo dôjsť k ovplyvneniu konkurenčných vzťahov alebo kolektívnych záujmov spotrebiteľov, vo všeobecnosti spĺňa tieto ciele.

(22) Mimozmluvné záväzky vyplývajúce z obmedzenia hospodárskej súťaže podľa článku 6 ods. 3 by mali zahŕňať porušenia právnych predpisov vnútroštátneho práva hospodárskej súťaže, ako aj právnych predpisov hospodárskej súťaže Spoločenstva. Rozhodným právom pre takéto mimozmluvné záväzky by mal byť právny poriadok krajiny, na ktorej trhu má obmedzenie účinok alebo by mohlo mať účinok. Ak má účinok alebo by mohlo mať účinok na trhu vo viac než jednej krajine, osoba žiadajúca náhradu škody sa môže za určitých okolností rozhodnúť založiť svoj nárok na právnom poriadku súdu konajúceho vo veci.

(23) Na účely tohto nariadenia by pojem obmedzovania hospodárskej súťaže mal zahŕňať základy dohôd medzi podnikmi,

rozhodnutí združení podnikov a zosúladených postupov, ktoré majú za cieľ alebo následok bránenie, obmedzovanie alebo narušenie hospodárskej súťaže v členskom štáte alebo na vnútornom trhu, ako aj zákaz zneužívania dominantného postavenia v členskom štáte alebo na vnútornom trhu, ak sú podľa článkov 81 a 82 zmluvy alebo podľa práva členského štátu takéto dohody, rozhodnutia a zosúladené postupy zakázané.

(24) Pojem "poškodenie životného prostredia" by sa mal chápať ako nepriaznivá zmena prírodného zdroja, ako je voda, zem alebo vzduch, znehodnotenie zdroja slúžiaceho inému prírodnému zdroju alebo verejnosti, ako aj narušenie variability živých organizmov.

(25) Pokiaľ ide o poškodenie životného prostredia, článok 174 zmluvy, ktorý ustanovuje, že by sa mala zabezpečiť vysoká úroveň ochrany založenej na zásade starostlivosti a prevencie, nápravy ohrozenia životného prostredia predovšetkým pri zdrojoch a na základe náhrady škody znečisťovateľom, pričom sa v plnom rozsahu uplatní zásada zvýhodnenia poškodené osoby. Otázka, kedy si osoba požadujúca náhradu môže zvoliť rozhodné právo, by sa mala riešiť podľa právneho poriadku členského štátu, ktorého súd vo veci koná.

(26) Pokiaľ ide o porušenie práv duševného vlastníctva, mala by sa zachovať univerzálne uznávaná zásada lex loci protectionis. Na účely tohto nariadenia by sa pojem práva duševného vlastníctva mal vykladať v zmysle napríklad autorského práva a s ním súvisiacich práv, práva sui generis na ochranu databáz, ako aj práva priemyselného vlastníctva.

(27) Presné vymedzenie obsahu pojmu protestného pracovného opatrenia kolektívneho vyjednávania, akým je štrajk alebo výluka, sa v jednotlivých členských štátoch líši a spravuje sa vnútroštátnymi predpismi jednotlivých členských štátov. Toto nariadenie preto za všeobecné pravidlo považuje zásadu, že by sa mal uplatňovať právny poriadok krajiny, v ktorej sa uskutočnilo protestné opatrenie kolektívneho vyjednávania, aby sa chránili práva a povinnosti zamestnancov a zamestnávateľov.

(28) Osobitné pravidlo pre protestné pracovné opatrenie kolektívneho vyjednávania v článku 9 nemá vplyv na podmienky týkajúce sa práva na vykonanie takejto akcie v zmysle vnútroštátneho právneho poriadku a nemá vplyv na právne postavenie odborov alebo organizácií zastupujúcich záujmy zamestnancov v zmysle právneho poriadku členských štátov.

(29) Osobitné pravidlá by sa mali ustanoviť pre formy zodpovednosti za škodu spôsobenú inak ako civilným deliktom, akými sú bezdôvodné obohatenie, konanie bez príkazu (negotiorum gestio) a predzmluvná zodpovednosť (culpa in contrahendo).

(30) Pojem "predzmluvná zodpovednosť" je na účely tohto nariadenia autonómnym pojmom a nemusí sa nevyhnutne vykladať v zmysle vnútroštátneho právneho poriadku. Mal by zahŕňať porušenie povinnosti poskytnúť všetky potrebné informácie k uzavretiu zmluvy a konanie vedúce k zlyhaniu rokovaní o zmluve. Článok 12 sa vzťahuje len na mimozmluvné záväzky, ktoré priamo súvisia s rokovaniami pred uzavretím zmluvy. Toto znamená, že ak počas rokovaní o zmluve osoba utrpí ujmu na zdraví, mal by sa uplatniť článok 4 alebo iné použiteľné ustanovenia tohto nariadenia.

(31) V záujme rešpektovania zásady autonómie strán a zvýšenia právnej istoty by strany mali mať možnosť zvoliť si rozhodné právo pre mimozmluvný záväzok. Táto voľba by

mala byť vyjadrená alebo preukázaná dostatočne spoľahlivo okolnosťami prípadu. Pri zisťovaní existencie dohody musí súd rešpektovať úmysel strán. Slabším stranám by sa mala poskytnúť ochrana zavedením určitých podmienok ochrany pri takejto voľbe.

(32) Verejný záujem odôvodňuje, aby v mimoriadnych prípadoch súdy členských štátov mohli uplatniť výnimky založené na verejnom poriadku a imperatívnych normách. Najmä uplatnenie niektorého ustanovenia právneho poriadku štátu určeného podľa tohto nariadenia, ktoré by malo za následok spôsobenie priznania nekompensačnej exemplárnej alebo represívnej náhrady škody, možno v závislosti od okolností prípadu a právneho poriadku členského štátu súdu konajúceho vo veci považovať za uplatnenie v rozpore s verejným poriadkom (ordre public) štátu konajúceho súdu.

(33) Podľa súčasných pravidiel o výške náhrady priznanej obetiam cestných dopravných nehôd pri určení výšky náhrady škody v prípadoch ujmy na zdraví, ktoré sa stali v inom štáte, než je štát obvyklého pobytu obete, súd konajúci vo veci by mal zohľadniť všetky relevantné okolnosti konkrétnej obete, a to najmä skutočnú škodu a náklady na následnú starostlivosť a zdravotnícku starostlivosť.

(34) V záujme zabezpečenia primeranej rovnováhy medzi stranami sa musia, pokiaľ je to vhodné, zohľadniť pravidlá bezpečnosti platné v krajine, v ktorej došlo ku skutočnosti zakladajúcej nárok na náhradu škody, a to aj vtedy, ak sa mimozmluvný záväzok spravuje právnym poriadkom inej krajiny. Pojem "pravidlá bezpečnosti" by sa mal vykladať tak, že odkazuje na všetky pravidlá súvisiace s bezpečnosťou a správaním sa vrátane napríklad pravidiel bezpečnosti cestnej premávky v prípade dopravnej nehody.

(35) Malo by sa zabrániť rozptýleniu kolíznych noriem medzi viaceré právne nástroje, ako aj rozdielom medzi týmito normami. Toto nariadenie však nevylučuje, aby právo Spoločenstva v osobitných veciach obsahovalo kolízne normy týkajúce sa mimozmluvných záväzkov.

Toto nariadenie by nemalo brániť uplatňovaniu iných nástrojov, ktoré obsahujú opatrenia zamerané na podporu riadneho fungovaniu vnútorného trhu, ak ich nemožno uplatniť súčasne s právnym poriadkom určeným pravidlami tohto nariadenia. Uplatnenie ustanovení rozhodného práva určeného podľa tohto nariadenia by nemalo obmedzovať voľný pohyb tovaru a služieb podľa úpravy v nástrojoch Spoločenstva, ako napr. v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode).

(36) Dodržiavanie medzinárodných záväzkov prijatých členskými štátmi znamená, že toto nariadenie by nemalo mať vplyv na medzinárodné dohovory, ktorých zmluvnými stranami sú jeden alebo viacero členských štátov v čase prijatia tohto nariadenia. Komisia by s cieľom zabezpečiť lepšiu prehľadnosť noriem mala uviesť v Úradnom vestníku Európskej únie na základe informácií poskytnutých členskými štátmi zoznam predmetných dohovorov.

(37) Komisia predložila Európskemu parlamentu a Rade návrh týkajúci sa postupov a podmienok, podľa ktorých môžu členské štáty v individuálnych a mimoriadnych prípadoch rokovat' a uzatvárať vo vlastnom mene dohody s tretími krajinami v odvetvových otázkach, ktoré obsahujú ustanovenia o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky.

(38) Keďže cieľ tohto nariadenia nemožno uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov a keďže z dôvodu rozsahu a

účinkov tohto nariadenia ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva, môže Spoločenstvo prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.

(39) V súlade s článkom 3 Protokolu o postavení Veľkej Británie a Írska, ktorý je prílohou k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, Veľká Británia a Írsko vyjadrili záujem zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tohto nariadenia.

(40) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska, ktorý je prílohou k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, sa Dánsko na prijatí tohto nariadenia nezúčastňuje, a preto ním nie je viazané a nepodlieha jeho uplatňovaniu,

prijali toto nariadenie:

Kapitola I Pôsobnosť

Článok 1

Rozsah pôsobnosti

1. Toto nariadenie sa uplatní na mimozmluvné záväzky v občianskych a obchodných veciach v situáciách, v ktorých dochádza k stretu rôznych právnych poriadkov. Neuplatní sa najmä na daňové, colné alebo správne veci ani na zodpovednosť štátu za konanie alebo nečinnosť pri výkone verejnej moci (acta iure imperii).

2. Z pôsobnosti tohto nariadenia sú vylúčené:

a) mimozmluvné záväzky vyplývajúce z rodinných vzťahov a vzťahov, ktoré podľa právneho poriadku, ktorým sa spravujú, majú porovnateľné účinky, vrátane vyživovacej povinnosti;

b) mimozmluvné záväzky vyplývajúce z majetkových režimov manželov alebo majetkových režimov vzťahov, ktoré podľa právneho poriadku, ktorým sa spravujú, majú porovnateľné účinky ako manželstvo, a z dedenia zo zvätu alebo zo zákona;

c) mimozmluvné záväzky vyplývajúce zo zmeniek, šekov a dlžobných úpisov a iných prevoditeľných cenných papierov v rozsahu, v ktorom záväzky z takýchto iných prevoditeľných cenných papierov vyplývajú z ich prevoditeľnej povahy;

d) mimozmluvné záväzky vyplývajúce z práva obchodných spoločností a iných subjektov s právnou subjektivitou alebo bez nej, ako sú vznik, právna subjektivita, vnútorná organizácia alebo zánik obchodných spoločností a iných subjektov s právnou subjektivitou alebo bez nej, osobná zodpovednosť konateľov a členov za záväzky obchodnej spoločnosti alebo právnickej osoby a osobná zodpovednosť audítorov voči obchodnej spoločnosti alebo jej členom za vykonávanie zákonného auditu účtovných dokladov;

e) mimozmluvné záväzky vyplývajúce vo vzťahov medzi zriaďovateľmi, správcami alebo oprávnenými z dobrovoľne zriadeného poručníckeho fondu (trust);

f) mimozmluvné záväzky vyplývajúce z jadrovej udalosti;

g) mimozmluvné záväzky vyplývajúce z porušenia práva na súkromie a práva na ochranu osobnosti vrátane poškodenia dobrého mena.

3. Bez toho, aby bol dotknutý článok 21 a 22, toto nariadenie sa neuplatní na dôkazy a na konanie.

4. Na účely tohto nariadenia pojem "členský štát" znamená každý členský štát s výnimkou Dánska.

Článok 2 Mimozmluvné záväzky

1. Na účely tohto nariadenia pojem škoda označuje každý následok civilného deliktu z bezdôvodného obohatenia, z konania bez príkazu (negotiorum gestio) alebo z predzmluvnej zodpovednosti (culpa in contrahendo).
2. Toto nariadenie sa uplatní tiež na mimozmluvné záväzky, u ktorých je predpoklad, že nastanú.
3. Každý odkaz v tomto nariadení na:
 - a) skutočnosť, ktorá spôsobila škodu, zahŕňa skutočnosti spôsobujúce škodu, o ktorých je predpoklad, že nastanú, a
 - b) škodu zahŕňa tiež škodu, o ktorej je predpoklad, že vznikne.

Článok 3 Všeobecné uplatnenie

Právny poriadok uvedený v tomto nariadení sa uplatní bez ohľadu na to, či je alebo nie je právnym poriadkom členského štátu.

Kapitola II Civilné delikty

Článok 4 Všeobecné pravidlo

1. Pokiaľ nie je v tomto nariadení ustanovené inak, spravuje sa mimozmluvný záväzok vyplývajúci z civilného deliktu právnym poriadkom krajiny, na území ktorej vznikla škoda, bez ohľadu na to, na území ktorej krajiny došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu, a bez ohľadu na to, na území ktorej krajiny alebo krajín nastali nepriame následky takejto skutočnosti.
2. Ak však osoba, o ktorej sa tvrdí, že je zodpovedná, ako aj poškodená osoba majú svoj obvyklý pobyt v tej istej krajine v čase vzniku škody, civilný delikt sa spravuje právnym poriadkom tejto krajiny.
3. Ak je zo všetkých okolností veci zrejme, že civilný delikt má zjavne užšiu väzbu s inou krajinou, než je krajina uvedená v odseku 1 alebo 2, uplatní sa právny poriadok tejto inej krajiny. Zjavne užšia väzba s inou krajinou sa môže zakladať najmä na už existujúcom vzťahu medzi stranami, ako napríklad zmluva, ktorý je úzko spojený s predmetným civilným deliktom.

Článok 5 Zodpovednosť za výrobok

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 4 ods. 2, mimozmluvný záväzok vyplývajúci zo škody spôsobenej výrobkom sa spravuje:
 - a) právnym poriadkom krajiny, v ktorej mala poškodená osoba svoj obvyklý pobyt v čase vzniku škody, ak bol v tomto štáte výrobok uvedený na trh, alebo ak sa neuplatní toto ustanovenie,
 - b) právnym poriadkom krajiny, v ktorej sa výrobok nadobudol, ak bol v tejto krajine výrobok uvedený na trh, alebo ak sa neuplatní toto ustanovenie,
 - c) právnym poriadkom krajiny, v ktorej vznikla škoda, ak bol v tejto krajine výrobok uvedený na trh.

Ak však osoba, o ktorej sa tvrdí, že je zodpovedná, nemohla rozumne predvídať uvedenie výrobku alebo výrobku rovnakého druhu na trh v krajine, ktorej právny poriadok sa má uplatniť podľa písmen a), b) alebo c), rozhodným právom je právny poriadok krajiny, na území ktorej má osoba, o ktorej sa tvrdí, že je zodpovedná, svoj obvyklý pobyt.

2. Ak je zo všetkých okolností veci zrejme, že civilný delikt má zjavne užšiu väzbu s inou krajinou než s krajinou uvedenou v odseku 1, uplatní sa právny poriadok tejto inej krajiny. Zjavne užšia väzba s inou krajinou sa môže zakladať najmä na už existujúcom vzťahu medzi stranami, ako napríklad zmluva, ktorý je úzko spojený s predmetným civilným deliktom.

Článok 6

Nekalá súťaž a konanie obmedzujúce slobodnú súťaž

1. Mimozmluvný záväzok vyplývajúci z nekalej súťaže sa spravuje právnym poriadkom krajiny, kde došlo alebo by mohlo dôjsť k poškodeniu konkurenčných vzťahov alebo kolektívnych záujmov spotrebiteľov.
2. Ak prejav nekalej súťaže poškodzuje výlučne záujmy určitého súťažiteľa, uplatní sa článok 4.
3. a) Mimozmluvný záväzok vyplývajúci z obmedzenia hospodárskej súťaže sa spravuje právnym poriadkom krajiny, na ktorej trhu má obmedzenie účinkov alebo by mohlo mať účinkov.
 - b) Ak má obmedzenie účinkov alebo by mohlo mať účinkov na trhu vo viac než jednej krajine, osoba žiadajúca náhradu škody, ktorá sa súdi na súde v mieste bydliska odporcu, sa môže namiesto toho rozhodnúť založiť svoj nárok na prave súde konajúceho vo veci pod podmienkou, že trh v tomto členskom štáte je jedným z trhov, na ktorý má obmedzenie hospodárskej súťaže, z ktorého vyplýva mimozmluvný záväzok, na ktorom sa zakladá nárok, priamy a značný účinok. Ak sa osoba žiadajúca náhradu škody v súlade s uplatniteľnými pravidlami o súdnej právomoci súdi s viac ako jedným odporcom na uvedenom súde, svoj nárok môže založiť len na právnom poriadku krajiny tohto súdu, ak má obmedzenie hospodárskej súťaže, na ktorom sa zakladá nárok proti každému z týchto odporcov, priamy a značný účinok aj na trh členského štátu tohto súdu.
4. Od rozhodného práva podľa tohto článku sa nemožno odchýliť dohodou podľa článku 14.

Článok 7 Poškodenie životného prostredia

Mimozmluvný záväzok vyplývajúci z poškodenia životného prostredia, vrátane škody spôsobenej osobám alebo na majetku, sa spravuje právnym poriadkom určeným podľa článku 4 ods. 1, pokiaľ sa osoba žiadajúca náhradu škody nerozhodla svoj nárok oprieť o právny poriadok krajiny, na území ktorej došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu.

Článok 8 Porušenie práva duševného vlastníctva

1. Mimozmluvný záväzok vyplývajúci z porušenia práva duševného vlastníctva sa spravuje právnym poriadkom krajiny, na území ktorej je toto právo chránené.
2. Mimozmluvný záväzok vyplývajúci z porušenia jednotného práva duševného vlastníctva Spoločenstva sa spravuje právnym poriadkom krajiny, na území ktorej došlo k porušeniu, pokiaľ ide o otázky, na ktoré sa nevzťahuje príslušný právny nástroj Spoločenstva.
3. Od rozhodného práva podľa tohto článku sa nemožno odchýliť dohodou podľa článku 14.

Článok 9 Protestné pracovné opatrenie kolektívneho vyjednávania

Bez toho, aby bol dotknutý článok 4 ods. 2, rozhodným právom pre mimozmluvný záväzok, pokiaľ ide o zodpovednosť osoby v postavení zamestnanca alebo zamestnávateľa alebo organizácií zastupujúcich ich profesijné záujmy za škodu spôsobenú plánovaným alebo prebiehajúcim protestným pracovným opatrením kolektívneho vyjednávania, je právny poriadok krajiny, na území ktorej sa má vykonať alebo sa vykonalo opatrenie.

Kapitola III Bezdôvodné obohatenie, konanie bez príkazu (negotiorum gestio) a predzmluvná zodpovednosť

Článok 10

Bezdôvodné obohatenie

1. Ak sa mimozmluvný záväzok vyplývajúci z bezdôvodného obohatenia, vrátane vrátenia neoprávnené prijatej platby, týka existujúceho vzťahu medzi stranami, akým je napríklad zmluva alebo civilný delikt, ktorý má úzku väzbu s týmto bezdôvodným obohatením, spravuje sa tým istým právnym poriadkom ako uvedený vzťah.
2. Ak rozhodné právo nemožno určiť podľa odseku 1 a strany majú svoj obvyklý pobyt v tej istej krajine v čase, keď došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila bezdôvodné obohatenie, rozhodným právom je právny poriadok tejto krajiny.
3. Ak rozhodné právo nemožno určiť podľa odsekov 1 alebo 2, rozhodným právom je právny poriadok krajiny, na území ktorej došlo k bezdôvodnému obohateniu.
4. Ak je zo všetkých okolností veci zrejmé, že mimozmluvný záväzok vyplývajúci z bezdôvodného obohatenia má zjavne užšiu väzbu s inou krajinou než s krajinou uvedenou v odsekoch 1, 2 a 3, uplatní sa právny poriadok tejto inej krajiny.

Článok 11

Konanie bez príkazu (negotiorum gestio)

1. Ak sa mimozmluvný záväzok vyplývajúci z konania bez riadneho oprávnenia v súvislosti s obstaraním záležitosti inej osoby týka existujúceho vzťahu medzi stranami, akým je napríklad zmluva alebo civilný delikt, ktorý má úzku väzbu s týmto mimozmluvným záväzkom, spravuje sa tým istým právnym poriadkom ako uvedený vzťah.
2. Ak rozhodné právo nemožno určiť podľa odseku 1 a strany majú svoj obvyklý pobyt v tej istej krajine v čase, keď došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu, rozhodným právom je právny poriadok tejto krajiny.
3. Ak rozhodné právo nemožno určiť podľa odsekov 1 alebo 2, rozhodným právom je právny poriadok krajiny, na území ktorej sa konanie uskutočnilo.
4. Ak je zo všetkých okolností veci zrejmé, že mimozmluvný záväzok vyplývajúci z konania bez riadneho oprávnenia v súvislosti s obstaraním záležitosti inej osoby má zjavne užšiu väzbu s inou krajinou než s krajinou uvedenou v odsekoch 1, 2 a 3, uplatní sa právny poriadok tejto inej krajiny.

Článok 12

Predzmluvná zodpovednosť

1. Mimozmluvný záväzok vyplývajúci z rokovania pred uzavretím zmluvy, bez ohľadu na to, či došlo k jej uzavretiu, sa spravuje tým istým právnym poriadkom ako zmluva alebo právnym poriadkom, ktorým by sa zmluva spravovala, ak by bola uzavretá.
2. Ak rozhodné právo nemožno určiť podľa odseku 1, rozhodným právom je:
 - a) právny poriadok krajiny, v ktorej vznikla škoda, bez ohľadu na to, na území ktorej krajiny došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu, a bez ohľadu na to, na území ktorej krajiny alebo krajín nastali nepriame následky takejto skutočnosti, alebo
 - b) ak strany majú svoj obvyklý pobyt v tej istej krajine v čase, keď došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu, právny poriadok tejto krajiny, alebo
 - c) ak je zo všetkých okolností veci zrejmé, že mimozmluvný záväzok, ktorý vyplýva z rokovania pred uzavretím zmluvy, má zjavne užšiu väzbu s inou krajinou než s krajinou uvedenou v písmenách a) a b), právny poriadok tejto inej krajiny.

Článok 13

Uplatnenie článku 8

Na účely tejto kapitoly sa na mimozmluvné záväzky vyplývajúce z porušenia práva duševného vlastníctva uplatní článok 8.

Kapitola IV Voľba rozhodného práva

Článok 14

Voľba rozhodného práva

1. Strany si môžu dohodnúť, že ich mimozmluvné záväzky sa budú spravovať právnym poriadkom, ktorý si zvolili:
 - a) dohodou uzavretou po tom, ako došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu, alebo
 - b) ak všetky strany vykonávajú obchodnú činnosť, tiež dohodou osobitne dojednanou pred tým, ako došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu.Voľba musí byť výslovná alebo preukázaná dostatočne spoľahlivo okolnosťami prípadu a nemá vplyv na práva tretích osôb.
2. Ak v čase, keď došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu, sa všetky prvky podstatné pre situáciu nachádzajú v inej krajine než v krajine, ktorej právny poriadok sa zvolil, voľba strán nemá vplyv na uplatnenie tých ustanovení právneho poriadku tejto inej krajiny, od ktorých sa nemožno odchýliť dohodou.
3. Ak v čase, keď došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu, sa všetky prvky podstatné pre situáciu nachádzajú v jednom alebo vo viacerých členských štátoch, voľba iného rozhodného práva stranami ako právneho poriadku členského štátu nebráni uplatneniu tých ustanovení práva Spoločenstva, od ktorých sa nemožno odchýliť dohodou, podľa okolností v znení, v ktorom boli zapracované do právneho poriadku členského štátu súdu konajúceho vo veci.

Kapitola V Spoločné pravidlá

Článok 15

Rozsah použitia rozhodného práva

- Rozhodným právom pre mimozmluvné záväzky podľa tohto nariadenia sa spravujú najmä:
- a) podmienky a rozsah zodpovednosti vrátane určenia osôb, ktoré možno brať na zodpovednosť za ich konanie;
 - b) okolnosti vylučujúce zodpovednosť, obmedzenia zodpovednosti a rozdelenia zodpovednosti;
 - c) existencia, povaha a stanovenie výšky škody alebo požadovaného odškodnenia;
 - d) opatrenia, ktoré môže súd prijať v rozsahu svojej právomoci podľa procesného práva, aby zabránil ujme alebo škode alebo zastavil ich ďalší vznik, alebo zabezpečil poskytnutie náhrady;
 - e) otázka, či právo na uplatnenie náhrady škody alebo odškodnenia možno previesť vrátane dedenia;
 - f) okruh osôb, ktoré majú právo na náhradu škody, ktorú utrpeli osobne;
 - g) zodpovednosť za konanie iných osôb;
 - h) spôsob, ktorým môže záväzok zaniknúť, preklúzia a premlčanie vrátane noriem týkajúcich sa začiatku plynutia prekluzívnych alebo premlčacích dôb a prerušenia alebo zastavenia ich plynutia.

Článok 16

Imperatívne normy

Žiadne ustanovenie tohto nariadenia neobmedzuje uplatňovanie ustanovení právneho poriadku konajúceho súdu v situácii, v ktorej je ich použitie povinné bez ohľadu na to, ktorý právny poriadok je inak rozhodným právom pre mimozmluvný záväzok.

Článok 17

Pravidlá bezpečnosti

Pri hodnotení správania sa osoby, o ktorej sa tvrdí, že je zodpovedná, sa musí brať ohľad ako na skutkovú okolnosť, a pokiaľ je to vhodné, na pravidlá bezpečnosti, ktoré boli účinné v mieste a v čase, keď nastala skutočnosť, ktorá spôsobila vznik zodpovednosti.

Článok 18

Príama žaloba proti poisťiteľovi zodpovednej osoby

Poškodená osoba môže žalovať priamo poisťiteľa zodpovednej osoby na poskytnutie náhrady škody, ak to umožňuje rozhodné právo pre mimozmluvný záväzok alebo rozhodné právo pre poisťnú zmluvu.

Článok 19

Subrogácia

Ak má osoba ("veriteľ") mimozmluvnú pohľadávku voči inej osobe ("dlžník") a tretia osoba má povinnosť uspokojiť veriteľa alebo na základe takejto povinnosti veriteľa už uspokojila, právny poriadok, ktorým sa spravuje povinnosť tretej osoby uspokojiť veriteľa, určuje tiež, či a do akej miery si tretia osoba môže uplatniť voči dlžníkovi práva, ktoré mal veriteľ voči dlžníkovi podľa právneho poriadku, ktorým sa spravuje ich vzťah.

Článok 20

Spoločný záväzok

Ak má veriteľ pohľadávku voči viacerým dlžníkom, ktorí sú zodpovední za rovnakú pohľadávku, a jeden z dlžníkov už úplne alebo čiastočne uspokojil pohľadávku, právo tohto dlžníka požadovať náhradu od ostatných dlžníkov sa spravuje rozhodným právom pre mimozmluvný záväzok tohto dlžníka voči veriteľovi.

Článok 21

Formálna platnosť

Jednostranný právny úkon týkajúci sa mimozmluvného záväzku je platný, pokiaľ ide o jeho formu, ak spĺňa formálne požiadavky právneho poriadku, ktorým sa spravuje predmetný mimozmluvný záväzok, alebo právneho poriadku krajiny, v ktorej sa úkon urobil.

Článok 22

Dôkazné bremeno

- Právny poriadok, ktorým sa spravuje mimozmluvný záväzok podľa tohto nariadenia, sa uplatňuje v rozsahu, v ktorom pre mimozmluvné záväzky upravuje zákonné domnienky alebo dôkazné bremeno.
- Právny úkon možno dokazovať akýmkoľvek dôkazným prostriedkom prípustným podľa právneho poriadku štátu konajúceho súdu alebo podľa právneho poriadku uvedeného v článku 21, podľa ktorého je tento právny úkon formálne platný, za predpokladu, že konajúci súd je spôsobilý dokázať týmto spôsobom vykonať.

Kapitola VI Ostatné ustanovenia

Článok 23

Obvyklý pobyt

1. Na účely tohto nariadenia sa za obvyklý pobyt obchodných spoločností a iných subjektov s právnu subjektivitou alebo bez nej považuje miesto ich ústredia riadenia.

Ak ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu, došlo alebo ak škoda vznikla v dôsledku činnosti pobočky, zastúpenia alebo inej orga-

nizačnej zložky, považuje sa za miesto obvyklého pobytu miesto, kde sa nachádza táto pobočka, zastúpenie alebo iná organizačná zložka.

2. Na účely tohto nariadenia sa za obvyklý pobyt fyzickej osoby konajúcej v rámci svojej podnikateľskej činnosti považuje jej hlavné miesto podnikania.

Článok 24

Vylúčenie spätného a ďalšieho odkazu

Uplatnenie právneho poriadku krajiny určeného podľa tohto nariadenia znamená uplatnenie platných právnych noriem tejto krajiny s výnimkou jeho noriem medzinárodného práva súkromného.

Článok 25

Štáty s viacerými právnymi systémami

- Ak je štát zložený z viacerých územných celkov a každý z nich má vlastné právne normy pre mimozmluvné záväzky, na účely určenia rozhodného práva podľa tohto nariadenia sa každý jeho územný celok považuje za krajinu.
- Členský štát, v ktorom rôzne územné celky majú svoje vlastné právne normy pre mimozmluvné záväzky, nie je povinný uplatňovať toto nariadenie pri kolízii výlučne medzi právnymi poriadkami týchto celkov.

Článok 26

Výhrada verejného poriadku

Uplatnenie niektorého ustanovenia právneho poriadku krajiny podľa tohto nariadenia možno odmietnuť iba v prípade, ak by jeho uplatnenie bolo v zjavnom rozpore s verejným poriadkom (ordre public) krajiny konajúceho súdu.

Článok 27

Vzťah k iným normám práva Spoločenstva

Toto nariadenie nemá vplyv na uplatňovanie ustanovení práva Spoločenstva, ktoré v osobitných veciach ustanovujú kolízne normy pre mimozmluvné záväzky.

Článok 28

Vzťah k existujúcim medzinárodným dohovorom

- Toto nariadenie nemá vplyv na uplatňovanie medzinárodných dohovorov, ktorých zmluvnými stranami sú jeden alebo viacero členských štátov v čase prijatia tohto nariadenia a ktoré ustanovujú kolízne normy pre mimozmluvné záväzky.
- Toto nariadenie má však medzi členskými štátmi prednosť pred dohovormi uzavretými výlučne medzi dvomi alebo viacerými z nich, v rozsahu, v ktorom sa týkajú otázok upravených týmto nariadením.

Kapitola VII Záverečné ustanovenia

Článok 29

Zoznam dohovorov

- Členské štáty do 11. júla 2008 oznámia Komisii zoznam dohovorov uvedený v článku 28 ods. 1. Po tomto dni členské štáty oznámia Komisii každé vypovedanie týchto dohovorov.
- Komisia v Úradnom vestníku Európskej únie uverejní do šiestich mesiacov od doručenia:
 - zoznam dohovorov uvedený v odseku 1;
 - výpovede uvedené v odseku 1.

Článok 30

Doložka o preskúmaní

1. Najneskôr 20. augusta 2011 Komisia predloží Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru správu o uplatňovaní tohto nariadenia. Pokiaľ to bude potrebné, prípoja sa k správe návrhy na úpravu tohto nariadenia. Táto správa musí obsahovať:

i) štúdiu o dôsledkoch spôsobu, akým je cudzie právo používané v rámci právomoci, a o rozsahu, v akom súdy členských štátov uplatňujú cudzie právo v praxi na základe tohto nariadenia;

ii) štúdiu o dôsledkoch článku 28 tohto nariadenia, pokiaľ ide o Haagsky dohovor zo 4. mája 1971 o rozhodnom práve pre dopravné nehody.

2. Najneskôr 31. decembra 2008 Komisia predloží Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru štúdiu o situácii v oblasti rozhodného práva pre mimozmluvné záväzky vyplývajúce z porušenia práva na súkromie a práv na ochranu osobnosti s ohľadom na pravidlá súvisiace so slobodou tlače a slobodou prejavu v médiách a otázky kolízie práva súvisiace so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov .

Článok 31

Časové uplatnenie

Toto nariadenie sa uplatní na skutočnosti, ktoré spôsobili škodu a ku ktorým došlo po nadobudnutí jeho účinnosti.

Článok 32

Dátum uplatnenia

Toto nariadenie sa uplatňuje od 11. januára 2009 okrem článku 29, ktorý sa uplatňuje od 11. júla 2008.

Toto nariadenie je záväzná v celom rozsahu a priamo uplatniteľná v členských štátoch v súlade so Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva.

V Štrasburgu 11. júla 2007

3. Nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Brusel I – konsolidované znenie)

Rada Európskej únie, so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, najmä na článok 61 písm. c) a článok 67 ods. 1, so zreteľom na návrh Komisie, so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu, so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a sociálneho výboru, keďže:

(1) Spoločenstvo si stanovilo za cieľ udržiavať a rozvíjať priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, v ktorom je zaručený voľný pohyb osôb. Na účely postupného vytvorenia tohto priestoru by spoločenstvo malo medzi iným prijať také opatrenia týkajúce sa justičnej spolupráce v občianskych veciach, ktoré sú nevyhnutné pre zdravé fungovanie vnútorného trhu.

(2) Niektoré odlišnosti vnútroštátnych právnych noriem upravujúcich právomoc súdov a uznávanie a výkon rozsudkov bránia zdravému fungovaniu vnútorného trhu. Vyzývajú sa ustanovenia harmonizujúce normy konfliktu právomoci v občianskych a obchodných veciach a zjednodušujúce formálne náležitosti na účely rýchleho a jednoduchého uznávania a výkonu rozsudkov členských štátov viazaných týmto nariadením.

(3) Tento priestor spadá do justičnej spolupráce v občianskych veciach v zmysle článku 65 Zmluvy.

(4) V súlade so zásadami subsidiarity a proporcionality uvedenými v článku 5 zmluvy nemôžu ciele tohto nariadenia uspokojivo

dosiahnuť členské štáty jednotlivito, a preto ich môže lepšie dosiahnuť spoločenstvo. Toto nariadenie sa obmedzuje na minimum potrebné na dosiahnutie týchto cieľov a nejde ďalej než je potrebné na tento účel.

(5) 27. septembra 1968 členské štáty podľa článku 293, štvrtej zarážky zmluvy, uzavreli Bruselský dohovor o právomoci a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, zmenený a doplnený Dohovorom o prístupe nových členských štátov k tomuto dohovoru (ďalej len „Bruselský dohovor“). 16. septembra 1988 členské štáty a štáty EFTA uzavreli Lugánsky dohovor o právomoci a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, ktorý je paralelným dohovorom k Bruselskému dohovoru z roku 1968. Vykonal sa práce smerujúce k revíziu týchto dohovorov a Rada schválila obsah revidovaných textov. Je potrebné zabezpečiť kontinuitu výsledkov dosiahnutých touto revíziou.

(6) Na dosiahnutie cieľa voľného pohybu rozsudkov v občianskych a obchodných veciach je potrebné a vhodné, aby normy upravujúce právomoc súdov, uznávanie a výkon rozsudkov sa upravili právnym aktom Spoločenstva, ktorý je záväzný a priamo použiteľný.

(7) Nariadenie musí upraviť všetky hlavné občianske a obchodné veci popri ďalších presne vymedzených veciach.

(8) Musí existovať väzba medzi konaním, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje, a územím členských štátov viazaných týmto nariadením. Preto sa spoločné normy súdnej právomoci budú v zásade uplatňovať, ak má žalovaný bydlisko na území jedného z členských štátov.

(9) Žalovaný, ktorý nemá bydlisko na území členského štátu podlieha vo všeobecnosti vnútroštátnym normám právomoci použiteľným na území členského štátu, ktorého súdu sa doručila žaloba. Žalovaný s bydliskom na území členského štátu, ktorý nie je viazaný týmto nariadením, musí naďalej podliehať Bruselskému dohovoru.

(10) Na účely voľného pohybu rozsudkov by sa rozsudky vydané v členskom štáte, ktorý je viazaný týmto nariadením, mali uznávať a vykonávať v inom členskom štáte viazanom týmto nariadením, aj keď má osoba povinná z rozsudku bydlisko v treťom štáte.

(11) Normy súdnej právomoci musia byť vysoko predvídateľné a vychádzať zo zásady, že právomoc sa všeobecne zakladá podľa bydliska žalovaného a právomoc založená na tomto kritériu musí byť vždy k dispozícii, okrem určitých presne vymedzených situácií, keď predmet konania alebo zmluvná voľnosť účastníkov odôvodňuje iné kritérium väzby. Bydlisko (sídlo) právnickej osoby treba definovať osobitne, aby boli spoločné pravidlá prehľadnejšie a vyšlo sa konfliktu právomoci.

(12) Okrem bydliska žalovaného musia byť k dispozícii aj alternatívne kritériá právomoci založené na úzkej väzbe medzi súdom a žalobou alebo na účely uľahčenia efektívneho výkonu súdnictva.

(13) V oblasti poistenia, spotrebiteľských zmlúv a pracovnoprávných vzťahoch by slabší účastník mal byť chránený normami právomoci, ktoré lepšie chránia jej záujmy než všeobecné normy právomoci.

(14) Okrem zmlúv poisťných, spotrebiteľských či pracovných, v ktorých je voľnosť účastníkov zmluvy dojednať si právomoc súdov obmedzená, sa zmluvná voľnosť účastníkov musí rešpektovať, s výnimkou kritérií výlučnej právomoci upravených týmto nariadením.

(15) V záujme harmonického výkonu súdництва je potrebné minimalizovať možnosť súbežných konaní a zaručiť, že sa v dvoch členských štátoch nevydajú nezlučiteľné rozsudky. Musí existovať jasný a účinný spôsob riešenia prípadov litispendencie, súvisiacich nárokov a na odstránenie problémov, ktoré vyplývajú z rozdielného určovania času, kedy začalo konanie, v právnych poriadkoch jednotlivých štátov. Na účely tohto nariadenia by sa mal tento čas definovať osobitne.

(16) Vzájomná dôvera vo výkon súdництва v spoločenstve odvodňuje automatické uznávanie rozsudkov vydaných v členskom štáte bez ďalšieho konania, s výnimkou sporných prípadov.

(17) Na základe tej istej zásady vzájomnej dôvery musí byť konanie smerujúce k výkonu rozsudku vydaného v jednom členskom štáte na území iného členského štátu účinné a rýchle. Sledujúce tento cieľ by sa vyhlásenie rozsudku za vykonateľný malo vydať takmer automaticky po výlučne formálnej kontrole predložených dokladov bez možnosti, aby súd z úradnej povinnosti skúmal ktorýkoľvek z dôvodov nevykonateľnosti uvedený v tomto nariadení.

(18) Avšak, dodržiavanie práv obhajoby vyžaduje, aby žalovaný mal možnosť odvolať sa v konkradiktórnom konaní proti vyhláseniu rozsudku za vykonateľný, ak sa domnieva, že je daný niektorý z dôvodov nevykonateľnosti. Žalobca by tiež mal mať k dispozícii opravné prostriedky v prípade, že jeho návrh na vyhlásenie rozsudku za vykonateľný sa zamietol.

(19) Treba zaručiť kontinuitu medzi Bruselským dohovorom a týmito nariadením a musia sa určiť prechodné ustanovenia na tento účel. Rovnaká potreba kontinuity sa týka aj výkladu Bruselského dohovoru Súdnym dvorom Európskych spoločenstiev a Protokol z roku 1971 (1) by sa mal naďalej uplatniť na konania začaté pred nadobudnutím účinnosti tohto nariadenia.

(20) Veľká Británia a Írsko v súlade s článkom 3 Protokolu o postavení Veľkej Británie a Írska pripojeného k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva oznámili svoje želanie podieľať sa na prijatí a uplatňovaní tohto nariadenia.

(21) Dánsko v súlade s článkom 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska pripojeného k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva sa nepodieľa na prijatí tohto nariadenia, a preto ním nie je viazané a nie je povinné ho ani uplatňovať.

(22) Bruselský dohovor zostáva v platnosti medzi Dánskom a členskými štátmi, ktoré sú viazané týmto nariadením, bude sa dohovor a Protokol z roku 1971 naďalej uplatňovať medzi Dánskom a členskými štátmi, ktoré sú viazané týmto nariadením.

(23) Bruselský dohovor sa naďalej uplatňuje aj na územia členských štátov, ktoré spadajú do územnej pôsobnosti dohovoru a ktoré sú vylúčené z pôsobnosti tohto nariadenia podľa článku 299 Zmluvy.

(24) Podobne v záujme súladu nemá toto nariadenie vplyv na normy upravujúce právomoc a uznávanie rozsudkov obsiahnuté v osobitných právnych aktoch Spoločenstva.

(25) Úcta voči medzinárodným záväzkom, ktoré členské štáty prijali, znamená, že toto nariadenie nemá vplyv na dohovory upravujúce špecifické otázky, ktorých zmluvnými stranami sú členské štáty.

(26) Základné pravidlá tohto nariadenia by mali byť natoľko pružné, aby zohľadnili osobitné procesné normy niektorých členských štátov. Niektoré ustanovenia protokolu pripojeného k Bruselskému dohovoru by sa mali primerane zahrnúť do tohto nariadenia.

(27) Na dosiahnutie harmonického prechodu v určitých oblastiach, ktoré boli predmetom osobitných ustanovení protokolu pripojeného k Bruselskému dohovoru, toto nariadenie upravuje na prechodné obdobie ustanovenia, ktoré zohľadňujú osobitné situácie v niektorých členských štátoch.

(28) Najneskôr päť rokov po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia Komisia predloží správu o jeho vykonávaní a podľa potreby predloží návrhy zmien.

(29) Komisia bude musieť upravovať prílohy I až IV o vnútroštátnych normách právomocí, súdoch alebo príslušných orgánoch a dostupných opravných prostriedkoch podľa návrhov zmien predložených príslušným členským štátom; zmeny príloh V a VI by sa mali prijímať v súlade s rozhodnutím Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktoré určuje postup pri uplatňovaní výkonných právomocí prenesených na Komisiu,

Prijala toto nariadenie:

Kapitola I Predmet úpravy

Článok 1

1. Toto nariadenie sa uplatní v občianskych a obchodných veciach bez ohľadu na povahu súdu alebo tribunálu. Neuplatní sa najmä na daňové, colné a správne veci.

2. Nariadenie sa neuplatní na

a) osobný stav a právnu spôsobilosť fyzických osôb, majetkové práva vyplývajúce z manželského zväzku, dedenia zo závetu alebo zo zákona;

b) konkurz, konania týkajúce sa vyrovnania zadlžených obchodných spoločností alebo iných právnických osôb a podobné konania;

c) sociálne zabezpečenie;

d) rozhodcovské konanie.

3. Pojem členský štát v tomto nariadení označuje každý členský štát okrem Dánska.

Kapitola II Právomoc

Oddiel 1

Všeobecné ustanovenia

Článok 2

1. Ak nie je v tomto nariadení uvedené inak, osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu.

2. Na osoby, ktoré nie sú štátnymi občanmi členského štátu, na území ktorého majú bydlisko, sa vzťahujú normy právomoci použiteľné na štátnych občanov tohto štátu.

Článok 3

1. Osoby s bydliskom na území členského štátu možno žalovať na súdoch iného členského štátu len na základe princípov upravených v oddieloch 2 až 7 tejto kapitoly.

2. Neuplatnia sa proti nim najmä normy vnútroštátneho práva uvedené v prílohe I.

Článok 4

1. Ak žalovaný nemá bydlisko na území členského štátu, právomoc súdov každého členského štátu sa určí podľa právneho poriadku tohto členského štátu, ak nestanovia niečo iné články 22 a 23.

2. Proti takémuto žalovanému môže ktorákoľvek osoba s bydliskom na území členského štátu, bez ohľadu na jej štátne občianstvo, využiť kritéria právomoci platné v danom štáte, najmä normy uvedené v prílohe I, rovnako ako štátni občania tohto štátu.

Oddiel 2

Osobitná právomoc

Článok 5

Osobu s bydliskom na území členského štátu možno žalovať v druhom členskom štáte

1. a) v zmluvných veciach na súde podľa miesta zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby;
- b) na účely tohto ustanovenia, ak sa účastníci zmluvy nedohodli inak, je miestom zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby: — pri predaji tovaru miesto v členskom štáte, kam sa podľa zmluvy tovar dodal alebo mal dodať, — pri poskytnutí služieb miesto v členskom štáte, kde sa podľa zmluvy služby poskytli alebo mali poskytnúť,
- c) ak sa neuplatní písmeno b), uplatní sa písmeno a);

2. vo veciach výživného na súdoch podľa bydliska alebo obvyklého pobytu osoby oprávnenej na výživné, alebo ak je vec spojená s konaním o právnom stave osoby, na súde, ktorý podľa právneho poriadku svojho štátu má právomoc vo veci konať, ak sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnom občianstve niektorého z účastníkov;

3. vo veciach nárokov na náhradu škody z iného ako zmluvného vzťahu, na súdoch podľa miesta, kde došlo alebo by mohlo dôjsť ku skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody;

4. vo veciach nárokov na náhradu škody alebo navrátenie do pôvodného stavu v súvislosti s trestným činom, na súde konajúcim v tejto trestnej veci, ak tento súd má podľa vnútroštátneho právneho poriadku právomoc konať v občianskych veciach;

5. vo veciach sporov týkajúcich sa činnosti pobočky, zastúpenia alebo inej organizačnej zložky na súde podľa bydliska pobočky, zastúpenia alebo organizačnej zložky;

6. v postavení zriaďovateľa („*settlor*“), správcu („*trustee*“) alebo oprávneného („*beneficiary*“) z poručníckeho fondu („*trust*“) vytvoreného zo zákona alebo na základe písomnej listiny alebo vytvoreného ústne a potvrdeného písomne na súdoch členského štátu, v ktorom má bydlisko poručnícky fond;

7. v spore týkajúcom sa zapltenia odmeny požadovanej za záchranu nákladu alebo prepravného na súde, z úradnej moci ktorého tento náklad alebo prepravné boli:

- a) zaistené na účely zabezpečenia takejto platby alebo
- b) mohli byť takto zaistené, ale bola zložená kaucia alebo iná zábezpeka; pričom toto nariadenie sa uplatní, len ak sa tvrdí, že žalovaný má práva k tomuto nákladu alebo prepravnému alebo takéto práva mal v čase záchrany.

Článok 6

Osobu s bydliskom na území členského štátu možno tiež žalovať:

1. ak ide o jedného z viacerých žalovaných na súde podľa bydliska ktoréhokoľvek zo žalovaných za predpokladu, že nároky sú navzájom tak súvisiace, že je vhodnejšie o nich konať a rozhodnúť spoločne, a tak predísť možnosti nezlučiteľných rozsudkov vydaných v samostatných konaniach;
2. ako tretiu osobu v konaní o záruke alebo ručení alebo v inom konaní súvisiacom s tretou osobou na súde, na ktorom sa vedie

hlavné konanie, ak sa toto nezačalo výlučne s úmyslom vylúčiť ju z právomoci súdu, ktorý by inak mal právomoc;

3. pri vzájomnom nároku vyplývajúcom z tej istej zmluvy alebo skutočnosti ako pôvodný nárok na súde, ktorý koná o pôvodnom nároku;

4. vo veciach súvisiacich so zmluvou, ak žalobu možno spojiť so žalobou proti tomu istému žalovanému vo veciach vecných práv k nehnuteľnosti, na súde členského štátu, na území ktorého sa majetok nachádza.

Článok 7

Ak podľa tohto nariadenia má súd členského štátu právomoc vo veciach týkajúcich sa zodpovednosti za používanie alebo prevádzku lode, má tento súd alebo iný súd určený na tento účel vnútroštátnym právnym poriadkom členského štátu, právomoc konať tiež o návrhoch na obmedzenie rozsahu zodpovednosti.

Oddiel 3

Právomoc vo veciach poistenia

Článok 8

Vo veciach poistenia sa právomoc určuje podľa tohto oddielu bez vplyvu na článok 4 a článok 5 bod 5.

Článok 9

1. Poistiteľa s bydliskom na území členského štátu možno žalovať:

- a) na súdoch členského štátu, na území ktorého má bydlisko, alebo
- b) na území iného členského štátu, ak žalobu podal poistník, poistený alebo oprávnený z poistenia, na súdoch podľa miesta bydliska žalobcu;
- c) ak ide o spolupoistiteľa, na súdoch členského štátu, v ktorom sa vedie konanie proti hlavnému poistiteľovi.

2. Poistiteľ, ktorý nemá bydlisko v členskom štáte, ale má pobočku, zastúpenie alebo inú organizačnú zložku v jednom z členských štátov, sa na účely sporov vyplývajúcich z činnosti tejto pobočky zastúpenia alebo inej organizačnej zložky považuje za poistiteľa s bydliskom v tomto členskom štáte.

Článok 10

Z poistenia zodpovednosti alebo poistenia nehnuteľného majetku možno poistiteľa okrem toho žalovať na súdoch podľa miesta, kde došlo k poistnej udalosti. To isté platí, ak je hnuťelný a nehnuteľný majetok krytý rovnakou poistkou a obidva boli poškodené tou istou udalosťou.

Článok 11

1. Z poistenia zodpovednosti možno poistiteľa pribrať do konania, ktoré začal poškodený proti poistenému, ak to pripúšťa právo zmluvného štátu, ktorého súd koná.
2. Články 8, 9 a 10 sa uplatnia na konania začaté poškodeným proti poistiteľovi, ak sú takéto priame žaloby prípustné.
3. Ak právny poriadok, ktorým sa spravujú takéto priame žaloby, určuje, že poistníka alebo poisteného možno pribrať ako účastníkov konania, má nad nimi právomoc ten istý súd.

Článok 12

1. Bez vplyvu na ustanovenie článku 11 ods. 3 môže poistiteľ začať konanie len na súdoch členského štátu, v ktorom má žalovaný bydlisko bez ohľadu na to, či je tento poistníkom, poisteným alebo oprávneným z poistenia.

2. Ustanovenia tohto oddielu nemajú vplyv na právo uplatniť vzájomný nárok na súde, na ktorom sa koná o pôvodnom nároku podľa tohto oddielu.

Článok 13

Od ustanovení tohto oddielu sa možno odchýliť len dohodou:

1. dojednanou po vzniku sporu alebo
2. ktorá umožňuje poisťovníkovi, poisťencovi alebo oprávnenému z poistenia začať konanie na iných súdoch ako sú uvedené v tomto oddiele alebo
3. dojednanej medzi poisťovníkom a poisťiteľom, ak obaja mali v čase uzavretia zmluvy bydlisko alebo obvyklý pobyt v tom istom členskom štáte, ak táto dohoda dáva právomoc súdom tohto štátu, aj keď k poisťnej udalosti došlo v zahraničí, za predpokladu, že takáto dohoda nie je v rozpore s právnym poriadkom tohto štátu; alebo
4. dojednanej s poisťovníkom, ktorý nemá bydlisko v členskom štáte, okrem prípadov, keď je poistenie povinné alebo sa vzťahuje na nehnuteľný majetok na území členského štátu, alebo
5. ktorá sa týka poisťnej zmluvy, ktorá poisťuje jedno riziko alebo viaceré riziká uvedené v článku 14.

Článok 14

To sú riziká, na ktoré odkazuje článok 13 ods. 5:

1. akákoľvek strata alebo škoda na
 - a) námorných lodiach, zariadeniach umiestnených v pobrežných vodách alebo na otvorenom mori alebo lietadlách vyplývajúca z nebezpečenstva týkajúceho sa ich využívania na obchodné účely;
 - b) prepravovanom tovare, okrem batožiny cestujúcich, ak tento tovar je výlučne alebo čiastočne prepravovaný takýmito loďami alebo lietadlami;
2. všetky druhy zodpovednosti okrem zodpovednosti za telesné zranenie cestujúcich alebo stratu alebo poškodenie ich batožiny
 - a) z používania alebo prevádzky lodí, zariadení alebo lietadiel uvedených v bode 1 písm. a), ak právny poriadok členského štátu, v ktorom je takéto lietadlo registrované, vylučuje voľbu právomoci súdu vo veciach poistenia takýchto rizík;
 - b) za stratu alebo škodu spôsobenú prepravovaným tovarom uvedeným v bode 1 písm. b);
3. akékoľvek finančné straty súvisiace s používaním alebo prevádzkovaním lodí, zariadení alebo lietadiel podľa bodu 1 písm. a), najmä strata prepravného alebo dopravného;
4. akékoľvek riziko alebo právny nárok spojený s rizikami alebo nárokmi uvedenými v bode 1 až 3;
5. bez ohľadu na body 1 až 4 všetky „veľké riziká“, ako ich definuje smernica Rady 73/239/EHS v znení smerníc Rady 88/357/EHS a 90/618/EHS a ich budúcim znení.

Oddiel 4

Právomoc vo veciach spotrebiteľských zmlúv

Článok 15

1. Vo veciach týkajúcich sa zmluvy uzavretej spotrebiteľom na účely, ktoré nie je možné považovať za súčasť jeho podnikania alebo povolania, sa právomoc určí podľa tohto oddielu, pričom nie sú dotknuté ustanovenia článku 4 a článku 5 bod 5, ak ide
 - a) o zmluvu o predaji tovaru na splátky alebo
 - b) o zmluvu o úvere splatnom v splátkach alebo zmluvu o akékoľvek inej forme úveru, ktorým sa má financovať predaj tovaru, alebo
 - c) vo všetkých ostatných prípadoch o zmluvu uzavretú s účastníkom, ktorý obchoduje alebo podniká v členskom štáte bydliska

spotrebiteľa alebo akýmkoľvek spôsobom smeruje takéto činnosti do tohto členského štátu alebo do viacerých štátov vrátane tohto členského štátu, a zmluva spadá do rozsahu týchto činností.

2. Ak spotrebiteľ uzatvorí zmluvu s účastníkom, ktorý nemá bydlisko v členskom štáte, ale má pobočku, zastúpenie alebo inú organizačnú zložku v jednom z členských štátov, tento účastník sa na účely sporov vyplývajúcich z činnosti tejto pobočky, zastúpenia alebo inej prevádzky považuje za účastníka s bydliskom v tomto štáte.

3. Tento oddiel sa neuplatní na prepravné zmluvy s výnimkou tých, ktorých predmetom je zabezpečenie dopravy a ubytovania za jednu cenu.

Článok 16

1. Spotrebiteľ môže žalovať druhého účastníka zmluvy buď na súdoch členského štátu, v ktorom má tento účastník bydlisko, alebo na súdoch podľa miesta bydliska spotrebiteľa.
2. Druhý účastník zmluvy môže žalovať spotrebiteľa len na súdoch členského štátu, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko.
3. Tento článok nemá vplyv na právo uplatniť vzájomný nárok na súde, na ktorom sa koná podľa tohto oddielu o pôvodnom nároku.

Článok 17

Od ustanovení tohto oddielu sa možno odchýliť len dohodou

1. dojednanou po vzniku sporu, alebo
2. ktorá umožňuje spotrebiteľovi začať konanie na iných súdoch, než tých, ktoré sú uvedené v tomto oddiele, alebo
3. dojednanou medzi spotrebiteľom a druhým účastníkom zmluvy, ak obaja majú v čase uzavretia zmluvy bydlisko alebo obvyklý pobyt v tom istom členskom štáte, ktorá dáva právomoc súdom tohto členského štátu za predpokladu, že takáto dohoda nie je v rozpore s právnym poriadkom tohto členského štátu.

Oddiel 5

Právomoc vo veciach individuálnych pracovných zmlúv

Článok 18

1. Vo veciach individuálnych pracovných zmlúv sa právomoc určí podľa tohto oddielu bez vplyvu na článok 4 a článok 5 bod 5.
2. Ak zamestnanec uzavrie individuálnu pracovnú zmluvu so zamestnávateľom, ktorý nemá bydlisko v členskom štáte bydlisko, ale má pobočku, zastúpenie alebo inú organizačnú zložku v niektorom členskom štáte, potom sa na účely sporov vyplývajúcich z činnosti tejto pobočky, zastúpenia alebo inej organizačnej zložky pokladá za zamestnávateľa s bydliskom v tomto členskom štáte.

Článok 19

Zamestnávateľa s bydliskom v členskom štáte možno žalovať:

1. na súdoch členského štátu, v ktorom má bydlisko, alebo
2. v inom členskom štáte
 - a) na súdoch podľa miesta, kde zamestnanec obvykle vykonáva svoju prácu alebo na súdoch podľa miesta, kde naposledy prácu vykonával, alebo
 - b) ak zamestnanec prácu nevykonáva alebo nevykonával obvykle v jednej krajine, na súdoch podľa miesta, kde sa

nachádza alebo nachádzala prevádzkareň, ktorá zamestnanca najala.

Článok 20

1. Zamestnávateľ môže začať konanie len na súdoch členského štátu, v ktorom má zamestnanec bydlisko.
2. Ustanovenia tohto oddielu nemajú vplyv na právo uplatniť vzájomný nárok na súde, na ktorom sa koná podľa tohto oddielu o pôvodnom nároku.

Článok 21

Od ustanovení tohto oddielu sa možno odchýliť len dohodou o voľbe právomoci

1. dojednanou po vzniku sporu, alebo
2. ktorá umožní zamestnancovi začať konanie na iných súdoch, než tých, ktoré sú uvedené v tomto oddiele.

Oddiel 6

Výlučná právomoc

Článok 22

Výlučnú právomoc majú tieto sudy bez ohľadu na bydlisko:

1. v konaniach, ktorých predmetom sú vecné práva k nehnuteľnosti alebo nájom nehnuteľnosti, sudy členského štátu, v ktorom satento majetok nachádza. Avšak v konaniach, ktorých predmetom je nájom nehnuteľnosti na dočasné súkromné použitie na dobu maximálne šesť za sebou nasledujúcich mesiacov, právomoc majú tiež sudy členského štátu, v ktorom má bydlisko žalovaný, za predpokladu, že nájomca je fyzická osoba a že prenajímateľ a nájomca majú bydlisko v tom istom členskom štáte;
2. v konaniach, ktorých predmetom je platnosť zriadenia, neplatnosť alebo zánik obchodných spoločností alebo iných právnických osôb alebo združení fyzických a právnických osôb, alebo platnosť rozhodnutí ich orgánov, súd členského štátu, v ktorom má spoločnosť, právnická osoba alebo združenie sídlo; sídlo súd určí podľa vlastných noriem medzinárodného práva súkromného;
3. v konaniach, ktorých predmetom je platnosť zápisov do verejného registra, sudy členského štátu, v ktorom sa vedie register;
4. v konaniach týkajúcich sa registrácie alebo platnosti patentov, ochranných známok, priemyselných vzorov alebo iných práv, ktoré sa musia registrovať alebo o u ktorých sa musí žiadať o ochranu, súd členského štátu, v ktorom sa žiadosť o registráciu alebo ochranu podala, v ktorom sa registrácia alebo ochrana poskytli alebo podľa právneho nástroja spoločenstva alebo medzinárodného dohovoru sa za poskytnuté považujú. Bez vplyvu na právomoc Európskeho patentového úradu podľa Dohovoru o udeľovaní európskeho patentu podpísaného 5. októbra 1973 v Mníchove, sudy každého členského štátu majú výlučnú právomoc, bez ohľadu na bydlisko, v konaniach týkajúcich sa registrácie alebo platnosti akéhokoľvek Európskeho patentu udeleného tomuto štátu;
5. v konaniach o výkon rozsudku súdy členského štátu, v ktorom sa rozsudok vykonal alebo sa má vykonať.

Oddiel 7

Voľba právomoci

Článok 23

1. Ak sa účastníci zmluvy, z ktorých jeden alebo viacerí majú bydlisko v členskom štáte, dohodli, že súd alebo sudy členského štátu majú právomoc na riešenie sporov, ktoré vznikli alebo môžu vzniknúť v súvislosti s konkrétnym právnym vzťahom, potom má právomoc tento súd alebo tieto sudy. Táto právomoc

súdu je výlučná, ak sa účastníci nedohodli inak. Takáto dohoda o voľbe právomoci musí byť buď:

- a) písomná alebo písomne potvrdená, alebo
- b) vo forme, ktorá je v súlade s praxou, ktorú medzi sebou zaviedli účastníci zmluvy, alebo
- c) v medzinárodnom obchode vo forme, ktorá je v súlade so zvykosťami, ktoré sú alebo majú byť účastníkom zmluvy známe, a ktorá je v takomto obchode dobre známa a pravidelne dodržiavaná účastníkmi, ktorí uzatvorili zmluvu typickú pre daný obchodný vzťah.

2. Komunikácia elektronickou cestou, ktorá poskytuje trvalý záznam o dohode, sa považuje za „písomnú“.

3. Ak takúto dohodu uzatvorila účastníci, z ktorých žiadny nemá bydlisko v členskom štáte, sudy ostatných členských štátov nemajú právomoc na riešenie ich sporov okrem prípadu, že zvolený súd alebo zvolené sudy odmietli svoju právomoc vykonávať.

4. Súd alebo sudy členského štátu, ktorých právomoc bola zvolená listinou zriaďujúcou poručnícky fond („trust“), majú výlučnú právomoc v sporoch proti zriaďovateľovi, správcovi alebo oprávnenému, ak ide o vzťahy medzi týmito osobami alebo o ich práva či povinnosti vyplývajúce z poručníckeho fondu.

5. Dohody alebo ustanovenia listiny zriaďujúcej poručnícky fond o voľbe právomoci sú právne neúčinné, ak sú v rozpore s článkami 13, 17 alebo 21 alebo ak sudy, ktorých právomoc sa má nimi vylúčiť, majú výlučnú právomoc podľa článku 22.

Článok 24

Okrem právomoci založenej na iných ustanoveniach tohto nariadenia má právomoc súd členského štátu vtedy, ak sa žalovaný zúčastní konania. Toto pravidlo sa neuplatní, ak sa žalovaný zúčastní konania, len aby namietol absenciu právomoci, alebo ak má iný súd výlučnú právomoc podľa článku 22.

Oddiel 8

Skúmanie právomoci a prípustnosti

Článok 25

Ak má súd členského štátu konať o nároku, ktorého podstatou je vec patriaca do výlučnej právomoci súdov iného členského štátu podľa článku 22, aj bez návrhu tento súd vyhlási, že nemá právomoc.

Článok 26

1. Ak je osoba, ktorá má bydlisko v jednom členskom štáte, žalovaná na súde iného členského štátu a nedostaví sa na tento súd, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc, ak si právomoc nemôže založiť na ustanoveniach tohto nariadenia.
2. Súd preruší konanie dovtedy, kým sa nepreukáže, že žalovaný mal možnosť preziasť písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocennú písomnosť v dostatočnom čase, aby mohol pripraviť svoju obhajobu alebo na tento účel sa prijali všetky potrebné kroky.
3. Článok 19 nariadenia Rady (ES) č. 1348/2000 z 29. mája 2000 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch sa uplatní namiesto odseku 2, ak sa písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť musela doručovať z jedného členského štátu do iného členského štátu podľa tohto nariadenia.

4. Ak nemožno uplatniť ustanovenia nariadenia (ES) č. 1348/2000, uplatní sa článok 15 haagskeho dohovoru z 15. novembra 1965 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach do cudziny, ak sa písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť musela doručovať podľa tohto dohovoru.

Oddiel 9

Predkážka začatej veci — súvisiace veci

Článok 27

1. Ak sa vedú konania v tej istej veci a medzi rovnakými účastníkmi na súdoch rôznych členských štátov, každý súd, ktorý nezačal konať ako prvý, aj bez návrhu preruší konanie, až kým sa nepotvrdí právomoc súdu, ktorý ako prvý začal konať.

2. Keď sa potvrdí právomoc súdu, ktorý ako prvý začal konať, každý iný súd odmietne vykonávať svoju právomoc v prospech tohto súdu.

Článok 28

1. Ak sa koná o súvisiacich veciach na súdoch rôznych členských štátov, každý súd, ktorý nezačal konať ako prvý, môže prerušiť konanie.

2. Ak ide o konania na prvom stupni, súd, ktorý nezačal konať ako prvý, môže tiež na žiadosť jedného z účastníkov odmietnuť vykonávať svoju právomoc, ak súd, ktorý začal konať ako prvý, má právomoc rozhodovať vo všetkých týchto veciach a ak právny poriadok jeho štátu pripúšťa zlúčenie všetkých vecí.

3. Na účely tohto článku sa veci považujú za súvisiace, ak sú navzájom tak úzko spojené, že je vhodné prerokovať a rozhodnúť ich spoločne, a tak sa vyhnúť riziku nezlučiteľných rozsudkov vydaných v samostatných konaniach.

Článok 29

Ak sú veci vo výlučnej právomoci niekoľkých súdov, každý súd, ktorý nezačal konať ako prvý, odmietne vykonávať svoju právomoc v prospech tohto súdu.

Článok 30

Na účely tohto oddielu sa konanie na súde považuje za začaté:

1. momentom podania písomnosti, ktorou sa začína konanie, alebo rovnocennej písomnosti na súde za predpokladu, že žalobca neopomenul následne prijať kroky, ktoré musel prijať, aby zabezpečil doručenie žalovanému, alebo

2. ak sa písomnosť musí doručiť pred podaním na súd, momentom jej prevzatia orgánom povereným doručovaním za predpokladu, že žalobca neopomenul následne prijať kroky, ktoré musel prijať, aby zabezpečil podanie písomnosti na súde.

Oddiel 10

Predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení

Článok 31

Súdom členských štátov možno podať návrh na vydanie predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení, ktoré sú dostupné podľa právneho poriadku daného štátu, aj keby podľa tohto nariadenia mali právomoc rozhodovať vo veci samej súdy iného členského štátu.

Kapitola III Uznávanie a výkon

Článok 32

Na účely tohto nariadenia „rozsudok“ znamená každé rozhodnutie súdu alebo tribunálu členského štátu, bez ohľadu na jeho označenie, vrátane uznesenia, nariadenia, rozhodnutia alebo exekučného príkazu, ako aj určenia trov alebo výdavkov súdnym úradníkom.

Oddiel 1

Uznávanie

Článok 33

1. Rozsudok vydaný v členskom štáte sa uznáva v ostatných členských štátoch bez osobitného konania.

2. Ak je otázka uznania rozsudku predmetom sporu, môže zainteresovaný účastník postupom upraveným v oddiele 2 a 3 tejto kapitoly navrhnúť vydanie rozhodnutia o uznaní rozsudku.

3. Ak výsledok konania na súde členského štátu závisí na posúdení uznania ako predbežnej otázky, potom tento súd má právomoc v tejto otázke.

Článok 34

Rozsudok sa neuzná:

1. ak je uznanie v zjavnom rozpore s verejným poriadkom členského štátu, v ktorom sa o uznanie žiada;

2. v prípade, že bol vydaný bez účasti žalovaného v konaní, ak sa mu nedoručila písomnosť, ktorou sa začalo konanie alebo rovnocenná písomnosť v dostatočnom čase a takým spôsobom, aby si mohol zabezpečiť obhajobu, okrem prípadu, že žalovaný opomenul začať konanie, ktorým by napadol rozsudok, keď tak mohol urobiť;

3. ak je nezlučiteľný s rozsudkom vydaným v spore medzi rovnakými účastníkmi v členskom štáte, v ktorom sa žiada o uznanie;

4. ak je nezlučiteľný so skorším rozsudkom vydaným v inom členskom štáte alebo v treťom štáte v rovnakej veci a medzi rovnakými účastníkmi za predpokladu, že skorší rozsudok spĺňa podmienky na jeho uznanie v členskom štáte, v ktorom sa žiada o uznanie.

Článok 35

1. Rozsudok sa okrem toho neuzná, ak je v rozpore s oddielmi 3, 4 alebo 6 kapitoly II alebo v prípade uvedenom v článku 72.

2. Pri skúmaní skutočností, na ktorých bola založená právomoc podľa predchádzajúceho odseku, súd alebo orgán, ktorý koná o uznaní, je viazaný skutkovými zisteniami, na ktorých súd členského štátu pôvodu založil svoju právomoc.

3. S výnimkou odseku 1 sa právomoc súdu štátu pôvodu nesmie skúmať. Kritéria, na ktorých sa založila právomoc, sa nesmú skúmať z hľadiska rozporu s verejným poriadkom podľa článku 34 bod 1.

Článok 36

Za žiadnych okolností sa nesmie cudzí rozsudok skúmať z hľadiska rozhodnutia vo veci samej.

Článok 37

1. Súd členského štátu, v ktorom sa žiada o uznanie rozsudku vydaného v inom členskom štáte, môže prerušiť konanie, ak sa proti rozsudku podal riadny opravný prostriedok.

2. Súd členského štátu, v ktorom sa žiada o uznanie rozsudku vydaného v Írsku alebo vo Veľkej Británii, môže prerušiť konanie, ak sa výkon v členskom štáte pôvodu odložil z dôvodu odvolania.

Oddiel 2

Výkon

Článok 38

1. Rozsudok vydaný v členskom štáte a vykonateľný v tomto štáte sa vykoná v inom členskom štáte, ak tam bol vyhlásený za vykonateľný na návrh zainteresovaného účastníka.

2. Vo Veľkej Británii sa však takýto rozsudok vykoná v Anglicku alebo Wales, Škótsku alebo Severnom Írsku, ak na návrh zainteresovaného účastníka bol zaregistrovaný na účely výkonu v danom územnom celku Veľkej Británie.

Článok 39

1. Návrh sa podáva súdu alebo príslušnému orgánu uvedenému v zozname v prílohe II.

2. Miestna príslušnosť sa určí podľa bydliska účastníka, proti ktorému sa rozsudok má vykonať, alebo podľa miesta výkonu.

Článok 40

1. Podanie návrhu sa spravuje právnym poriadkom členského štátu, v ktorom sa žiada o výkon.

2. Navrhovateľ musí uviesť adresu na doručovanie písomností v obvode súdu, na ktorý podal návrh. Ak však právny poriadok členského štátu, v ktorom sa žiada o výkon, neupravuje uvádzanie adresy, navrhovateľ si určí procesného zástupcu.

3. K návrhu treba pripojiť písomnosti uvedené v článku 53.

Článok 41

Rozsudok sa vyhlási za vykonateľný ihneď po splnení formálnych náležitostí podľa článku 53 bez skúmania podľa článku 34 a 35. Účastník, proti ktorému sa o výkon žiada, nemá v tomto štádiu konania právo robiť žiadne podania k návrhu.

Článok 42

1. Rozhodnutie o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti sa bez odkladu oznámi navrhovateľovi spôsobom upraveným právnym poriadkom členského štátu, v ktorom sa žiada o výkon.

2. Vyhlásenie vykonateľnosti sa doručí účastníkovi, proti ktorému sa výkon žiada, spolu s rozsudkom, ak mu už nebol doručený.

Článok 43

1. Proti rozhodnutiu o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti sa môže odvolať každý z účastníkov.

2. Odvolanie sa podáva súdu uvedenému v zozname v prílohe III.

3. O odvolaní sa koná podľa noriem upravujúcich sporové konanie.

4. Ak sa účastník, proti ktorému sa žiada o výkon, nedostaví na odvolací súd v konaní o odvolaní, ktoré podal navrhovateľ, uplatní sa článok 26 ods. 2 až 4, aj keď účastník, proti ktorému sa o výkon žiada, nemá bydlisko v žiadnom z členských štátov.

5. Odvolanie proti vyhláseniu vykonateľnosti sa musí podať do jedného mesiaca od jeho doručenia. Ak má účastník, proti ktorému sa o výkon žiada, bydlisko v inom členskom štáte, než v ktorom sa vydalo vyhlásenie vykonateľnosti, lehota na odvolanie je dva mesiace a začína plynúť odo dňa doručenia buď tejto osobe do jej vlastných rúk, alebo do jej obydľia pobytu. Predĺženie tejto lehoty z dôvodu vzdialenosti nie je prípustné.

Článok 44

Rozsudok vydaný v odvolacom konaní možno napadnúť len opravným prostriedkom uvedeným v prílohe IV.

Článok 45

1. Súd, ktorý koná o odvolaní podľa článku 43 alebo článku 44, môže odmietnuť vydať alebo zrušiť vydané vyhlásenie vykonateľnosti len na základe jedného z dôvodov uvedených v článkoch 34 a 35. Svoje rozhodnutie vydá bez odkladu.

2. Za žiadnych okolností sa nesmie cudzí rozsudok skúmať z hľadiska rozhodnutia vo veci samej.

Článok 46

1. Súd, ktorý koná o odvolaní podľa článku 43 alebo článku 44, môže na žiadosť účastníka, proti ktorému sa o výkon žiada, prerušiť konanie, ak sa proti rozsudku podal riadny opravný prostriedok v členskom štáte pôvodu, alebo ak odvolacia lehota ešte neuplynula; v tomto druhom prípade môže súd určiť lehotu, v ktorej sa opravný prostriedok musí podať.

2. U rozsudku vydaného v Írsku alebo vo Veľkej Británii sa za riadny opravný prostriedok na účely odseku 1 považuje akýkoľvek opravný prostriedok existujúci v členskom štáte pôvodu.

3. Súd môže výkon podmieniť zložením záruky podľa svojho uváženia.

Článok 47

1. Ak sa podľa tohto nariadenia musí rozsudok uznať, nič nebráni navrhovateľovi, aby využil možnosť vydania predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení podľa právneho poriadku dožadovaného členského štátu, bez potreby vyhlásenia vykonateľnosti podľa článku 41.

2. Vyhlásenie vykonateľnosti je spojené s oprávnením vydať akékoľvek ochranné opatrenie.

3. Počas odvolacej lehoty podľa článku 43 ods. 5 proti vyhláseniu vykonateľnosti a do rozhodnutia o odvolaní sa nesmú prijať žiadne opatrenia smerujúce k výkonu, okrem ochranných opatrení týkajúcich sa majetku účastníka, proti ktorému sa žiada o výkon.

Článok 48

1. Ak sa cudzí rozsudok týka viacerých vecí a vyhlásenie vykonateľnosti nemožno vydať vo všetkých týchto veciach, súd alebo príslušný orgán ho vydá v jednej veci alebo niekoľkých veciach.

2. Navrhovateľ môže žiadať vyhlásenie vykonateľnosti len vo vzťahu k častiam rozsudku.

Článok 49

Cudzí rozsudok, ktorým sa ukladá pokuta, je vykonateľný v členskom štáte, v ktorom sa o výkon žiada, len vtedy, ak výšku platby určili s konečnou platnosťou súdy štátu pôvodu.

Článok 50

Navrhovateľ, ktorému sa v členskom štáte pôvodu poskytla úplná alebo čiastočná bezplatná právna pomoc alebo oslobodenie od platenia trov alebo výdavkov, má v konaní podľa tohto oddielu nárok na poskytnutie najvýhodnejšej právnej pomoci alebo najrozsiahliejšieho oslobodenia od platenia trov alebo výdavkov podľa právneho poriadku dožadovaného členského štátu.

Článok 51

Od účastníka, ktorý v jednom členskom štáte žiada výkon rozsudku vydaného v inom členskom štáte, nemožno požadovať zloženie záruky, zálohy alebo preddavku, bez ohľadu na ich označenie, len z dôvodu, že je cudzím štátnym občanom alebo že nemá bydlisko alebo pobyt v štáte, v ktorom sa o výkon žiada.

Článok 52

V členskom štáte, v ktorom sa žiada o výkon, nemožno za konanie o vydanie vyhlásenia vykonateľnosti vyberať popla-

tok, odvod alebo inú platbu vypočítanú z výšky vymáhaného nároku.

Oddiel 3 Spoločné ustanovenia

Článok 53

1. Účastník, ktorý žiada o uznanie alebo vydanie vyhlásenia vykonateľnosti, predloží vyhotovenie rozsudku, ktorý spĺňa požiadavky na preukázanie jeho pravosti.
2. Účastník, ktorý žiada o vyhlásenie vykonateľnosti tiež predloží osvedčenie podľa článku 54 bez vplyvu na článok 55.

Článok 54

Súd alebo príslušný orgán členského štátu, v ktorom bol vydaný rozsudok, vydá na žiadosť zainteresovaného účastníka osvedčenie podľa vzoru v prílohe V tohto nariadenia.

Článok 55

1. Ak sa nepredloží osvedčenie podľa článku 54, súd alebo príslušný orgán môže určiť lehotu na jeho predloženie alebo prijať rovnocennú listinu, alebo upustiť od jej predloženia, ak považuje predložené údaje za postačujúce.
2. Ak súd alebo príslušný orgán o to požiada, predloží sa preklad listín. Preklad overí osoba na to oprávnená v niektorom z členských štátov.

Článok 56

Listiny uvedené v článku 53 a článku 55 ods. 2 alebo listina, ktorou sa ustanovuje procesný zástupca, nevyžadujú vyššie overenie alebo splnenie podobnej formálnej náležitosti.

Kapitola IV Vykonateľné listiny a súdne zmiery

Článok 57

1. Listina, ktorá bola úradne vyhotovená alebo zaevidovaná ako verejná listina a ktorá je vykonateľná v jednom členskom štáte, sa vyhlási za vykonateľnú aj v inom členskom štáte na návrh podaný postupom upraveným v článku 38 a nasledujúcich. Súd, ktorý koná o odvolaní podľa článku 43 alebo článku 44, zamietne alebo zruší vyhlásenie vykonateľnosti, len ak je výkon listiny v zjavnom rozpore s verejným poriadkom dožiadaného členského štátu.
2. Dohody o vyživovacej povinnosti dojednané so správnymi orgánmi alebo nimi overené, sa tiež považujú za vykonateľné verejné listiny podľa odseku 1.
3. Predložená listina musí spĺňať požiadavky na preukázanie jej pravosti v členskom štáte jej pôvodu.
4. Oddiel 3 kapitoly III sa uplatní primerane. Príslušný orgán členského štátu, v ktorom bola vykonateľná verejná listina vypracovaná alebo zaregistrovaná, vydá na žiadosť zainteresovaného účastníka osvedčenie podľa vzoru v prílohe VI tohto nariadenia.

Článok 58

Zmier schválený súdom v konaní, ktorý je vykonateľný v členskom štáte, v ktorom bol uzavretý, je vykonateľný v dožiadanom štáte za rovnakých podmienok ako vykonateľné verejné listiny. Súd alebo príslušný orgán členského štátu, v ktorom bol zmier schválený, vydá na žiadosť zainteresovaného účastníka osvedčenie podľa vzoru v prílohe V k tomuto nariadeniu.

Kapitola V Všeobecné ustanovenia

Článok 59

1. Na určenie, či má účastník bydlisko v členskom štáte, ktorého súdom vo veci napadla žaloba, súd použije právny poriadok svojho štátu.

2. Ak účastník nemá bydlisko v členskom štáte, ktorého súdom vo veci napadla žaloba, potom na určenie, či má účastník bydlisko v inom členskom štáte, súd použije právny poriadok tohto členského štátu.

Článok 60

1. Na účely tohto nariadenia obchodná spoločnosť alebo iná právnická osoba alebo združenie fyzických alebo právnických osôb má bydlisko v mieste, kde má:

- a) registrované sídlo alebo
- b) ústrednú správu alebo
- c) hlavnú prevádzkarňu.

2. Na účely Veľkej Británie a Írska sa pod „registrovaným sídlom“ rozumie „registered office“, alebo pri jeho absencii „place of incorporation“ (miesto nadobudnutia právnej subjektivity), alebo pri jeho absencii miesto, podľa ktorého právneho poriadku došlo k „formation“ (zriadeniu).

3. Na určenie, či má poručnícky fond („trust“) bydlisko v členskom štáte, ktorého súdom vo veci napadla žaloba, súd uplatní normy medzinárodného práva súkromného svojho štátu.

Článok 61

Bez vplyvu na priaznivejšie ustanovenia vnútroštátnych právnych noriem osoby s bydliskom v členskom štáte, proti ktorým konajú trestné sudy iného členského štátu, ktorého nie sú štátnymi občanmi, pre neúmyselný trestný čin môžu obhajovať osoby, ktoré sú na to kvalifikované, aj v ich neprítomnosti. Súd, ktorý vo veci koná, však môže nariadiť osobnú účasť obžalovaného; ak sa nedostaví, rozsudok vydaný vo veci občianskoprávneho nároku bez toho, aby táto mala príležitosť zabezpečiť si obhajobu, sa nemusí uznať alebo vykonať v ostatných členských štátoch.

Článok 62

Vo Švédsku v skrátenom konaní týkajúcom sa platobných príkazov (*betalningsföreläggande*) a pomocí (*bandröckning*) znamená výraz „súd“ tiež „švédsku exekučnú službu“ (*äronofogdemyndighet*).

Článok 63

1. Osoba s bydliskom na území Luxemburského veľkovevodstva, žalovaná na súde iného členského štátu podľa článku 5 ods. 1, sa môže odmietnuť podriaďovať právomoci tohto súdu, ak konečné miesto dodania tovaru alebo poskytnutia služieb je v Luxembursku.

2. Ak je podľa odseku 1 konečné miesto dodania tovaru alebo poskytnutia služieb v Luxembursku, na platnosť každej dohody o voľbe právomoci sa vyžaduje, aby bola vyhotovená alebo potvrdená písomne podľa článku 23 ods. 1 písm. a).

3. Ustanovenia tohto článku sa neuplatnia na zmluvy o poskytnutí finančných služieb.

4. Ustanovenia tohto článku sa budú uplatňovať po dobu šiestich rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.

Článok 64

1. V konaniach týkajúcich sa sporu medzi nadriadeným a členom posádky námornej lode registrovanej v Grécku alebo Portugalsku ohľadne odmeňovania alebo iných pod-

mienok výkonu služby, súd členského štátu sa presvedčí, či diplomatický alebo konzulárny úradník zodpovedný za loď bol informovaný o spore. Môže začať konať hneď, ako bol úradník informovaný.

2. Ustanovenia tohto článku sa budú uplatňovať po dobu šiestich rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.

Článok 65

1. Súdnu právomoc určenú v článku 6 ods. 2 a článku 11 v konaniach o žalobách týkajúcich sa zabezpečenia záväzkov alebo v konaniach o intervenčných žalobách nemožno uplatniť v Nemecku, Rakúsku a Maďarsku. Proti akékoľvek osobe s bydliskom v inom členskom možno podať žalobu na súdy:

- a) v Nemecku podľa § 68 a 72 až 74 Občianskeho súdneho poriadku (Zivilprozessordnung) týkajúcich sa výziev vedľajším účastníkom,
- b) v Rakúsku podľa § 21 Občianskeho súdneho poriadku (Zivilprozessordnung) týkajúceho sa výziev vedľajším účastníkom,
- c) v Maďarsku podľa § 58 až 60 Občianskeho súdneho poriadku (Polgári perrendtartás) týkajúcich sa výziev vedľajším účastníkom.

2. Súdne rozhodnutia vydané v iných členských štátoch na základe článku 6 ods. 2 alebo článku 11 sa uznávajú a vykonávajú v Nemecku, Rakúsku a Maďarsku v súlade s kapitolou III. Akékoľvek účinky, ktoré majú súdne rozhodnutia vydané v týchto štátoch na základe ustanovení odseku 1 na tretie osoby, sa uznávajú aj v ostatných členských štátoch.

Kapitola VI Prechodné ustanovenia

Článok 66

1. Toto nariadenie sa uplatní len na konania začaté a listiny úradne vyhotovené alebo zaregistrované ako verejné listiny po nadobudnutí jeho účinnosti.

2. Ak sa však konanie v členskom štáte pôvodu začalo pred nadobudnutím účinnosti tohto nariadenia, rozsudky vydané po tomto dni sa uznávajú a vykonávajú podľa kapitoly III,

- a) ak sa konanie v členskom štáte pôvodu začalo po nadobudnutí platnosti Bruselského dohovoru alebo Lugánskeho dohovoru pre členský štát pôvodu, ako aj pre dožiadaný členský štát,
- b) vo všetkých ostatných prípadoch, ak sa právomoc založila na kritériách, ktoré sú v súlade s kritériami upravenými v kapitole II alebo v dohovore platnom medzi členským štátom pôvodu a dožiadaným členským štátom v čase začatia konania.

Kapitola VII Vzťah k iným právnym predpisom

Článok 67

Toto nariadenie nemá vplyv na uplatňovanie ustanovení upravujúcich právomoc a uznávanie a výkon rozsudkov v špecifických veciach, ktoré sú obsiahnuté v právnych nástrojoch spoločenstva alebo vnútroštátnych právnych normách harmonizovaných s týmito právnymi nástrojmi.

Článok 68

1. Toto nariadenie nahrádza medzi členskými štátmi Bruselský dohovor, s výnimkou územia členských štátov, na ktoré sa vzťahuje územná pôsobnosť dohovoru a ktoré sú vylúčené z pôsobnosti tohto nariadenia podľa článku 299 zmluvy.

2. V rozsahu, v ktorom toto nariadenie nahrádza ustanovenia Bruselského dohovoru medzi členskými štátmi, akýkoľvek odkaz na dohovor treba chápať ako odkaz na toto nariadenie.

Článok 69

S výnimkou článku 66 ods. 2 a článku 70 nahrádza toto nariadenie medzi členskými štátmi tieto dohovory a zmluvy uzavreté medzi dvomi alebo viacerými členskými štátmi:

— Dohovor medzi Československou republikou a Portugalskou republikou o uznaní a výkone súdnych rozhodnutí, podpísaný v Lisabone 23. novembra 1927, stále v platnosti medzi Českou republikou a Portugalskom,

— Zmluva medzi Československou socialistickou republikou a Socialistickou federatívnou republikou Juhosláviou o úprave právnych vzťahov v občianskych, rodinných a trestných veciach, podpísaná v Belehrade 20. januára 1964, stále v platnosti medzi Českou republikou, Slovenskom a Slovinskom,

— Zmluva medzi Československou socialistickou republikou a Gréckou republikou o právnej pomoci v občianskych a trestných veciach, podpísaná v Aténach 22. októbra 1980, stále v platnosti medzi Českou republikou, Slovenskom a Gréckom,

— Zmluva medzi Československou socialistickou republikou a Cyperskou republikou o právnej pomoci v občianskych a trestných veciach, podpísaná v Nikózii 23. apríla 1982, stále v platnosti medzi Českou republikou, Slovenskom a Cyprusom,

— Zmluva medzi vládou Československej socialistickej republiky a vládou Francúzskej republiky o právnej pomoci, uznaní a výkone rozhodnutí v občianskych, rodinných a obchodných veciach, podpísaná v Paríži 10. mája 1984, stále v platnosti medzi Českou republikou, Slovenskom a Francúzskom,

— Zmluva medzi Československou socialistickou republikou a Talianskou republikou o právnej pomoci v občianskych a trestných veciach, podpísaná v Prahe 6. decembra 1985, stále v platnosti medzi Českou republikou, Slovenskom a Talianskom,

— Zmluva medzi Československou socialistickou republikou a Španielskom o právnej pomoci, uznaní a výkone súdnych rozhodnutí v občianskych veciach, podpísaná v Madride 4. mája 1987, stále v platnosti medzi Českou republikou, Slovenskom a Španielskom,

— Zmluva medzi Československou socialistickou republikou a Poľskou ľudovou republikou o právnej pomoci a úprave právnych vzťahov v občianskych, rodinných, pracovných a trestných veciach, podpísaná vo Varšave 21. decembra 1987, stále v platnosti medzi Českou republikou, Slovenskom a Poľskom,

— Zmluva medzi Československou socialistickou republikou a Maďarskou ľudovou republikou o právnej pomoci a úprave právnych vzťahov v občianskych, rodinných a trestných veciach, podpísaná v Bratislave 28. marca 1989, stále v platnosti medzi Českou republikou, Slovenskom a Maďarskom,

— Zmluva medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o právnej pomoci poskytovanej justičnými orgánmi a úprave niektorých právnych vzťahov v občianskych a trestných veciach, podpísaná v Prahe 29. októbra 1992,

— Zmluva medzi Rumunskou ľudovou republikou a Československou republikou o právnej pomoci v občianskych, rodinných a trestných veciach podpísaná v Prahe 25. októbra 1958, ktorá je stále platná medzi Rumunskom a Slovenskom,

— Dohoda medzi Bulharskou ľudovou republikou a Československou socialistickou republikou o právnej pomoci a úprave vzťahov v občianskych, rodinných a trestných veciach podpísaná v Sofii 25. novembra 1976,
(... vypustené ...)

Článok 70

1. Zmluva a dohovory uvedené v článku 69 zostávajú naďalej v platnosti vo vzťahu k veciam, na ktoré sa toto nariadenie neuplatňuje.
2. Zostávajú v platnosti ohľadne rozsudkom vydaným a listinám úradne vyhotoveným alebo zaregistrovaným ako verejné listiny pred nadobudnutím účinnosti tohto nariadenia.

Článok 71

1. Toto nariadenie nemá vplyv na dohovory, ktorých zmluvnými stranami sú členské štáty, a ktoré upravujú právomoc alebo uznávanie a výkon rozsudkov v špecifických veciach.
2. Na účely jednotného výkladu sa odsek 1 bude uplatňovať takto:
 - a) toto nariadenie nebráni súdu členského štátu, ktorý je zmluvnou stranou dohovoru týkajúceho sa špecifickej veci, aby si založil právomoc podľa tohto dohovoru, aj keď žalovaný má bydlisko v inom členskom štáte, ktorý nie je zmluvnou stranou tohto dohovoru.

Súd konajúci o žalobe však musí vždy uplatniť článok 26 tohto nariadenia;

- b) rozsudok vydaný súdom členského štátu na základe právomoci založenej podľa dohovoru v špecifickej veci sa uznáva a vykonáva v inom členskom štáte podľa tohto nariadenia.

Ak dohovor v špecifickej veci, ktorého zmluvnými stranami je členský štát pôvodu, ako aj dožiadaný členský štát, upravuje podmienky uznávania a výkonu rozsudkov, uplatnia sa tieto podmienky. Vždy sa však môžu uplatniť ustanovenia tohto nariadenia, ktoré sa týkajú postupu pri uznávaní a výkone rozsudkov.

Článok 72

Toto nariadenie nemá vplyv na dohody, ktorými sa členské štáty pred nadobudnutím účinnosti tohto nariadenia zaviazali podľa článku 59 Bruselského dohovoru neuzať rozsudky vydané, najmä v iných zmluvných štátoch tohto dohovoru, proti žalovaným s bydliskom alebo obvyklým pobytom v treťom štáte, ak v prípadoch uvedených v článku 4 dohovoru sa právomoc na vydanie rozsudku mohla založiť len na kritériu právomoci uvedenom v druhom odseku článku 3 dohovoru.

Kapitola VIII Záverečné ustanovenia

Článok 73

Najneskôr päť rokov po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia predloží Komisia Európskemu parlamentu, Rade a Hospodárskemu a sociálnemu výboru správu o uplatňovaní tohto nariadenia. Ku správe sa v prípade potreby pripoja návrhy na úpravy tohto nariadenia.

Článok 74

1. Členské štáty zašlú Komisii texty, ktorými sa menia a dopĺňajú zoznamy uvedené v prílohách I až IV. Komisia príslušné prílohy primerane upraví.
2. Komisia schváli aktualizáciu alebo technické úpravy tlačív, ktorých vzory sú uvedené v prílohách V a VI. Uvedené opatrenia zamerané na zmenu nepodstatných prvkov tohto nariadenia sa

prijmú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 75 ods. 2.

Článok 75

1. Komisii pomáha výbor.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5a ods. 1 až 4 a článok 7 rozhodnutia 1999/468/ES so zreteľom na jeho článok 8.

Článok 76

Toto nariadenie nadobúda účinnosť 1. marca 2002. Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a uplatniteľné vo členských štátoch podľa Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.

4. Nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností (Brusel II)

Rada Európskej únie, so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, najmä na jej článok 61 písm. c) a článok 67 ods. 1, so zreteľom na návrh Komisie, so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu, so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru, keďže:

(1) Európske spoločenstvo si stanovilo za cieľ vytvoriť priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, v ktorom je zaručený voľný pohyb osôb. Na tento účel spoločenstvo musí prijať, okrem iného, opatrenia v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach, ktoré sú potrebné pre správne fungovanie vnútorného trhu.

(2) Európska Rada v Tampere schválila zásadu vzájomného uznávania súdnych rozhodnutí ako základ na vytvorenie skutočného justičného priestoru a za prioritu označila právo styku s dieťaťom.

(3) Nariadenie Rady (ES) č. 1347/2000 upravuje kritériá o súdnej právomoci, uznávanie a vykonávanie rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností oboch manželov za deti vydaných v konaní v manželských veciach. Obsah tohto nariadenia bol v podstate prevzatý z dohovoru z 28. mája 1998, ktorý mal rovnaký predmet úpravy.

(4) Francúzsko predložilo 3. júla 2000 iniciatívny návrh nariadenia Rady o vzájomnom výkone rozsudkov o právach styku s deťmi.

(5) S cieľom zabezpečiť rovnosť pre všetky deti, toto nariadenie sa vzťahuje na všetky rozhodnutia o rodičovských právach a povinnostiach, vrátane opatrení na ochranu dieťaťa, nezávisle na konaniach v manželských veciach.

(6) Keďže k uplatňovaniu právnych predpisov o rodičovských právach a povinnostiach často dochádza v konaniach v manželských veciach, je vhodnejšie mať jeden právny akt pre otázky rozvodu a rodičovských práv a povinností.

(7) Do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia patria občianske veci bez ohľadu na povahu súdu.

(8) Pokiaľ ide o rozsudky o rozvoze, rozluke alebo anulovaní manželstva, toto nariadenie by sa malo vzťahovať iba na zrušenie manželských zväzkov a nemalo by upravovať také otázky, ako sú dôvody na rozvod, majetkové dôsledky manželstva alebo inými súvisiacimi opatreniami.

(9) Pokiaľ ide o majetok dieťaťa, toto nariadenie by sa malo vzťahovať iba na opatrenia na ochranu dieťaťa, t. j. i) určenie a oprávnenia osôb alebo subjektov, ktoré sú zodpovedné za majetok dieťaťa, zastupujú dieťa alebo mu pomáhajú, a ii) správu, udržiavanie a nakladanie s majetkom dieťaťa. V tejto súvislosti sa toto nariadenie nemá napríklad vzťahovať na prípady, keď sa rodičia nevedia dohodnúť v otázke správy majetku dieťaťa. Opatrenia, ktoré sa vzťahujú na majetok dieťaťa, ale ktoré sa netýkajú ochrany dieťaťa, by sa mali naďalej riadiť nariadením Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o súdnej právomoci, uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach.

(10) Toto nariadenie sa nemá vzťahovať na záležitosti, ktoré sa vzťahujú na sociálne zabezpečenie, verejné opatrenia všeobecnej povahy, na záležitosti vzdelávania alebo zdravia, ani na rozhodnutia vo veciach azylového práva alebo príst'ahovalectva. Okrem toho sa nevzťahuje ani na určovanie rodičovstva, keďže ide o odlišnú otázku od nadobúdania rodičovských práv a povinností, ani na iné otázky súvisiace s osobným stavom osôb. Okrem toho sa nevzťahuje ani na opatrenia prijaté v dôsledku trestných činov spáchaných deťmi.

(11) Vyživovacia povinnosť je vylúčená z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, keďže sa na ňu vzťahuje už nariadenie Rady č. 44/2001. Súd, ktoré majú právomoc podľa tohto nariadenia, budú mať vo všeobecnosti právomoc rozhodovať o vyživovacej povinnosti podľa článku 5 ods. 2 nariadenia Rady č. 44/2001.

(12) Kritériá právomoci vo veciach rodičovských práv a povinností, upravené týmto nariadením, sú tvorené tak, aby zodpovedali najlepšiemu záujmu dieťaťa, najmä kritériu blízkosti. To znamená, že právomoc by mal mať v prvom rade členský štát obvyklého pobytu dieťaťa, s výnimkou určitých prípadov zmeny pobytu dieťaťa alebo v dôsledku dohody medzi nositeľmi rodičovských práv a povinností.

(13) Toto nariadenie umožňuje v záujme dieťaťa, ako výnimku a za určitých podmienok, aby súd, ktorý má právomoc, postúpil vec súdu iného členského štátu, ak je tento súd vhodnejšie umiestnený na to, aby konal vo veci. V tomto prípade by však druhý súd už nemal mať právomoc postúpiť vec tretiemu súdu.

(14) Toto nariadenie by malo mať účinky bez toho, aby bolo dotknuté uplatňovanie medzinárodného verejného práva týkajúceho sa diplomatických imunit. Ak právomoc podľa tohto nariadenia nemožno vykonávať z dôvodu existencie diplomatickej imunity podľa medzinárodného práva, právomoc sa má vykonávať podľa vnútroštátneho práva v členskom štáte, v ktorom dotknutá osoba nepožíva takúto imunitu.

(15) Nariadenie Rady (ES) č. 1348/2000 z 29. mája 2000 o doručovaní súdnych a mimosúdnych dokumentov v občianskoprávných a obchodných veciach by sa malo vzťahovať na doručovanie písomností v konaniach podľa tohto nariadenia.

(16) Toto nariadenie nemá brániť súdom členského štátu, aby v naliehavých prípadoch prijímali predbežné opatrenia, vrátane ochranných opatrení, ktoré sa týkajú osôb alebo majetku nachádzajúcich sa v danom štáte.

(17) V prípadoch neoprávneného premiestnenia alebo zadržania dieťaťa sa má bez odkladu dosiahnuť návrat dieťaťa, a na tento účel by sa mal naďalej uplatňovať Haagsky dohovor z 25. októbra 1980, doplnený ustanoveniami tohto nariadenia, najmä jeho článkom 11. Súd členského štátu, do ktorého bolo dieťa neoprávnené premiestnené alebo v ktorom je zadržávané, majú mať možnosť zabrániť jeho návratu v osobitných a náležité odôvodnených prípadoch. Takéto rozhodnutie by sa však mohlo nahradiť následným rozhodnutím súdu členského štátu, v kto-

rom malo dieťa svoje obvyklé pobyt predtým, než došlo k neoprávnenému premiestneniu alebo zadržaniu. Ak by takýto rozsudok ukladal návrat dieťaťa, návrat by sa mal uskutočniť bez potreby osobitného konania o uznaní a výkone takéhoto rozsudku v členskom štáte, do ktorého bolo dieťa premiestnené alebo v ktorom je zadržávané.

(18) Ak súd rozhodol podľa článku 13 Haagskeho dohovoru z roku 1980, že dieťa sa nevráti, má informovať súd, ktorý má právomoc, alebo ústredný orgán v členskom štáte, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt pred neoprávneným premiestnením alebo zadržaním. Ak sa na súde v uvedenom členskom štáte nezačalo konanie, tento súd alebo ústredný orgán by mali informovať účastníkov. Táto povinnosť nemá brániť ústrednému orgánu, aby informoval aj príslušné verejné orgány v súlade s vnútroštátnym právom.

(19) Vypočutie dieťaťa zohráva dôležitú úlohu pri uplatňovaní tohto nariadenia, hoci tento právny akt nie je určený na to, aby menil použiteľné vnútroštátne postupy.

(20) Vypočutie dieťaťa v inom členskom štáte sa môže uskutočniť na základe úprav ustanovených v nariadení Rady (ES) č. 1206/2001 z 28. mája 2001 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach.

(21) Uznávanie a výkon rozsudkov vydaných v členskom štáte sa má zakladat' na zásade vzájomnej dôvery a dôvodov neuznania by sa mali obmedziť na najnutnejšie minimum.

(22) Verejné listiny a dohody medzi účastníkmi, ktoré sú vykonateľné v jednom členskom štáte, by sa na účely uplatnenia pravidiel pre uznávanie a výkon mali považovať za "rozsudky".

(23) Európska Rada v Tampere vo svojich záveroch (bod 34) usúdila, že rozsudky v oblasti rodinnoprávných sporov sa majú "automaticky uznávať v celej únii bez ďalšieho konania alebo dôvodov na odmietnutie výkonu". Práve kvôli tomuto rozsudku o práve styku a rozsudky o návrate, ktoré boli osvedčené v členskom štáte pôvodu podľa ustanovení tohto nariadenia, sa majú uznať a vykonať vo všetkých členských štátoch bez potreby akéhokoľvek ďalšieho konania. Opatrenia na výkon takýchto rozsudkov sa naďalej spravujú vnútroštátnym právom.

(24) Proti osvedčeniu vydanému na uľahčenie výkonu rozsudku by nemalo byť možné odvolanie. Opravi sa iba vtedy, ak dôjde k vecnej chybe, t. j. ak nezodpovedá rozsudku.

(25) Ústredné orgány majú spolupracovať vo všeobecných otázkach, aj v špecifických prípadoch, ako aj vo veciach rodičovských práv a povinností na účely podpory mimosúdneho riešenia rodinných sporov. Na tento účel sa majú ústredné orgány zúčastňovať na činnosti Európskej súdnej siete pre občianske a obchodné veci, ktorá bola vytvorená rozhodnutím Rady 2001/470/ES z 28. mája 2001 o vytvorení Európskej súdnej siete pre občianske a obchodné veci;

(26) Komisia má verejne sprístupniť a aktualizovať zoznamy súdov a opravných prostriedkov oznámených členskými štátmi.

(27) Opatrenia, ktoré sú potrebné na vykonávanie tohto nariadenia, by sa mali prijať v súlade s rozhodnutím Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktorým sa ustanovujú postupy pre výkon vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu.

(28) Toto nariadenie nahrádza nariadenie (ES) č. 1347/2000, ktoré sa týmto zrušuje.

(29) Na účely riadneho vykonávania tohto nariadenia má Komisia preskúmať jeho uplatňovanie a podľa potreby navrhnúť zmeny a doplnenia.

(30) Veľká Británia a Írsko, v súlade s článkom 3 Protokolu o postavení Veľkej Británie a Írska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, oznámili svoje želanie podieľať sa na prijatí a uplatňovaní tohto nariadenia.

(31) Dánsko, v súlade s článkom 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, sa nepodieľa na prijatí tohto nariadenia, a preto ním nie je viazané, a ani sa na neho nevzťahuje.

(32) Keďže ciele tohto nariadenia nemôžu uspokojivo dosiahnuť členské štáty a môžu sa lepšie dosiahnuť na úrovni spoločenstva, spoločenstvo môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity, ktorá je ustanovená v článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality, ustanovenou v tom článku, toto nariadenie neprekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie týchto cieľov.

(33) Toto nariadenie uznáva základné práva a dodržiava zásady Charty základných práv Európskej únie. Predovšetkým sa snaží zabezpečiť rešpektovanie základných práv dieťaťa, ako je ustanovené v článku 24 Charty základných práv Európskej únie,

Prijala toto nariadenie:

Kapitola I Rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov

Článok 1

Rozsah pôsobnosti

1. Toto nariadenie sa uplatňuje bez ohľadu na povahu súdu v občianskych veciach, ktoré sa vzťahujú na:

- rozvod, rozluku alebo anulovania manželstva;
- nadobúdanie, výkon, prenesenie, obmedzenie alebo odňatie rodičovských práv a povinností.

2. Záležitosti uvedené v odseku 1 písm. b) sa môžu týkať najmä:

- opatrovníckeho práva a práva styku s dieťaťom;
- opatrovnictva, poručníctva alebo podobných inštitútov;
- určenia a úloh osôb alebo subjektov, ktoré sú zodpovedné za osobu dieťaťa alebo jeho majetok, ktoré dieťa zastupujú alebo mu pomáhajú;
- umiestnenia dieťaťa do pestúnskej starostlivosti alebo do zariadenia starostlivosti o dieťa;
- opatrení na ochranu dieťaťa týkajúcich sa správy, udržiavania alebo nakladania s majetkom dieťaťa.

3. Toto nariadenie sa nevzťahuje na:

- určenie alebo popretie rodičovstva;
- rozhodnutia o osvojení, na opatrenia predchádzajúce osvojeniu alebo na vyhlásenie osvojenia za neplatné alebo na jeho zrušenie;
- priezvisko a mená dieťaťa;
- nadobudnutie plnej právnej spôsobilosti dieťaťa;
- vyživovaciu povinnosť;
- zvereneckú správu alebo otázky dedenia;
- opatrenia prijaté ako sankcia za trestné činy spáchané deťmi.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia:

1. pojem "súd" označuje všetky orgány v členských štátoch s právomocou vo veciach, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia podľa článku 1;

2. pojem "sudca" označuje sudcu alebo úradníka, ktorý má právomoci rovnocenné právomociam sudcu vo veciach, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia;

3. pojem "členský štát" označuje každý členský štát okrem Dánska;

4. pojem "rozsudok" označuje rozvod, rozluku alebo anulovanie manželstva, ako aj rozsudok týkajúci sa rodičovských práv a povinností vydaný súdom členského štátu bez ohľadu na to, ako sa rozsudok označuje, vrátane uznesenia, príkazu alebo rozhodnutia;

5. pojem "členský štát pôvodu" označuje členský štát, v ktorom sa vydal rozsudok, ktorý sa má vykonať;

6. pojem "členský štát výkonu" označuje členský štát, v ktorom sa žiada o vykonanie rozsudku;

7. pojem "rodičovské práva a povinnosti" označuje všetky práva a povinnosti týkajúce sa osoby alebo majetku dieťaťa, ktoré nadobudla fyzická osoba alebo právnická osoba rozsudkom, zo zákona alebo na základe dohody, ktorá má právne účinky. Tento pojem zahŕňa opatrovnícke právo a právo styku s dieťaťom;

8. pojem "nositeľ rodičovských práv a povinností" označuje každú osobu, ktorá má rodičovské práva a povinnosti k dieťaťu;

9. pojem "opatrovnícke právo" zahŕňa práva a povinnosti súvisiace s osobnou starostlivosťou o dieťa, najmä právo určiť miesto pobytu dieťaťa;

10. pojem "právo styku" zahŕňa najmä právo vziať dieťa na obmedzený čas na iné miesto, ako je miesto jeho obvyklého pobytu;

11. pojem "neoprávnené premiestnenie alebo zadržiavanie" znamená premiestnenie alebo zadržiavanie dieťaťa, ak:

a) je porušením opatrovníckeho práva nadobudnutého rozsudkom, zo zákona alebo dohodou, ktorá má právne účinky, podľa práva členského štátu, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt bezprostredne pred premiestnením alebo zadržaním;

a

b) za predpokladu, že v čase premiestnenia alebo zadržania sa toto opatrovnícke právo aj skutočne vykonávalo, buď spoločne alebo samostatne, alebo by sa bolo takto vykonávalo, ak by nedošlo k premiestneniu alebo zadržaniu. Opatrovnícke právo sa považuje za vykonávané spoločne, ak na základe rozsudku alebo zo zákona jeden nositeľ rodičovských práv a povinností nemôže rozhodnúť o mieste pobytu dieťaťa bez súhlasu druhého nositeľa rodičovských práv a povinností.

Kapitola II Súdna právomoc

ODDIEL 1

Rozvod, rozluka a anulovanie manželstva

Článok 3

Všeobecná právomoc

1. Vo veciach rozvodu, rozluky alebo anulovania manželstva majú právomoc súdy členského štátu

a) na ktorého území:

- majú manželia obvyklý pobyt, alebo

- manželia mali naposledy obvyklý pobyt, pokiaľ tam jeden z manželov stále býva, alebo
 - má odporca obvyklý pobyt, alebo
 - v prípade spoločnej žiadosti, má niektorý z manželov obvyklý pobyt, alebo
 - má navrhovateľ obvyklý pobyt, ak tam býval najmenej jeden rok bezprostredne pred podaním návrhu, alebo
 - má navrhovateľ obvyklý pobyt, ak tam býval najmenej šesť mesiacov bezprostredne pred podaním návrhu a je buď štátnym príslušníkom tohto členského štátu alebo v prípade Veľkej Británie a Írska tam má "domicil";
- b) ktorého štátnymi príslušníkmi sú obaja manželia alebo v prípade Veľkej Británie a Írska, ak tam majú obaja manželia "domicil".
2. Na účely tohto nariadenia má "domicil" rovnaký význam, aký má v právnych poriadkoch Veľkej Británie a Írska.

Článok 4 Vzájomný nárok

Súd, ktorý koná podľa článku 3, má tiež právomoc konať o vzájomnom návrhu, ak tento patrí do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia.

Článok 5 Premena rozluky na rozvod

Bez toho, aby bol dotknutý článok 3, súd členského štátu, ktorý vydal rozsudok o rozluke manželstva, má tiež právomoc zmeniť takýto rozsudok na rozvod, ak tak ustanovuje právo tohto členského štátu.

Článok 6

Výlučná povaha súdnej právomoci podľa článkov 3, 4 a 5

Manžela, ktorý:

- a) má obvyklý pobyt na území členského štátu; alebo
 - b) je štátnym príslušníkom členského štátu alebo v prípade Veľkej Británie a Írska, má svoj "domicil" na území jedného z týchto členských štátov,
- možno žalovať v inom členskom štáte iba v súlade s článkami 3, 4 a 5.

Článok 7

Zostatková právomoc

1. Ak žiadny súd členského štátu nemá právomoc podľa článkov 3, 4 a 5, právomoc sa určí v každom členskom štáte podľa práva tohto štátu.
2. Protí odporcov, ktorý nemá obvyklý pobyt a ani nie je štátnym príslušníkom členského štátu, alebo v prípade Veľkej Británie a Írska, nemá "domicil" na území žiadneho z týchto členských štátov, môže každý štátny príslušník členského štátu s obvyklým pobytom na území iného členského štátu využiť kritériá súdnej právomoci platné v danom štáte rovnako ako štátni príslušníci tohto štátu.

ODDIEL 2

Rodičovské práva a povinnosti

Článok 8

Všeobecná právomoc

1. Súdny členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania.
2. Odsek 1 sa uplatňuje s výhradou ustanovení článkov 9, 10 a 12.

Článok 9

Zachovanie právomoci pôvodného obvyklého pobytu dieťaťa

1. Keď sa dieťa oprávnené presťahuje z jedného členského štátu do iného členského štátu a nadobudne tam nový obvyklý pobyt, súdy členského štátu pôvodného obvyklého pobytu dieťaťa si zachovávajú, ako výnimku z článku 8, právomoc počas trojmesačného obdobia po presťahovaní vo veci zmeny rozsudku o práve styku, ktorý bol vydaný v tomto členskom štáte predtým, ako sa dieťa presťahovalo, ak nositeľ práva styku na základe rozsudku o práve styku má naďalej svoje obvyklý pobyt v členskom štáte pôvodného obvyklého pobytu dieťaťa.
2. Odsek 1 sa neuplatňuje, ak sa nositeľ práva styku, ktorý je uvedený v odseku 1 podrobil právomoci súdov členského štátu nového obvyklého pobytu dieťaťa účastťou na konaní pred týmito súdmi bez toho, aby namietal ich právomoc.

Článok 10

Súdna právomoc v prípadoch únosu dieťaťa

V prípade neoprávneného premiestnenia alebo zadržania dieťaťa si súdy členského štátu, v ktorom malo dieťa svoj obvyklý pobyt bezprostredne pred svojim neoprávneným premiestnením alebo zadrzaním, zachovávajú právomoc, až kým dieťa nenadobudne obvyklý pobyt v inom členskom štáte a:

- a) každá osoba, orgán alebo iný subjekt, ktorý vykonáva opatrovnícke právo sa zmieril s premiestnením alebo zadrzaním, alebo
- b) dieťa sa zdržiavalo v tomto inom členskom štáte najmenej jeden rok po tom, ako sa osoba, orgán alebo iný subjekt, ktorý vykonáva opatrovnícke právo, dozvedel, alebo mohol dozvedieť, o mieste pobytu dieťaťa, dieťa sa usadilo v novom prostredí a je splnená najmenej jedna z týchto podmienok:
 - i) do jedného roka odvtedy, ako sa nositeľ opatrovníckeho práva dozvedel alebo mohol dozvedieť o mieste pobytu dieťaťa, sa nepodala žiadosť o návrat dieťaťa na príslušné orgány členského štátu, do ktorého bolo dieťa premiestnené alebo v ktorom je zadržávané;
 - ii) nositeľ opatrovníckeho práva vzal späť svoju žiadosť o návrat a v lehote stanovenej v bode i) sa nepodala nová žiadosť;
 - iii) konanie na súde členského štátu, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt bezprostredne pred neoprávneným premiestnením alebo zadrzaním, sa skončilo podľa článku 11 ods. 7;
 - iv) súdy členského štátu, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt bezprostredne pred neoprávneným premiestnením alebo zadrzaním, vydali rozsudok o opatrovníckom práve, z ktorého nevyplýva povinnosť návratu dieťaťa.

Článok 11

Návrat dieťaťa

1. Keď osoba, orgán alebo iný subjekt, ktorý vykonáva opatrovnícke právo, podá žiadosť na príslušné orgány členského štátu o vydanie rozsudku podľa Haagskeho dohovoru 1980 o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí z 25. októbra 1980 (ďalej len "Haagsky dohovor z roku 1980"), aby dosiahla návrat dieťaťa, ktoré bolo neoprávnené premiestnené alebo zadržané v inom členskom štáte ako členskom štáte, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt bezprostredne pred neoprávneným premiestnením alebo zadrzaním, uplatňujú sa odseky 2 až 8.

2. Pri uplatňovaní článkov 12 a 13 Haagskeho dohovoru z roku 1980 sa musí zabezpečiť, aby sa dieťaťu dala možnosť vyjadriť sa v konaní, ak sa to s ohľadom na jeho vek alebo stupeň vyspelosti nejaví nevhodné.

3. Súd, ktorému sa podala žiadosť o návrat dieťaťa podľa odseku 1, koná o žiadosti urýchlene najrýchlejšími postupmi, ktoré mu poskytuje vnútroštátny právny poriadok.

Bez toho, aby bola dotknutá prvá veta tohto odseku, súd vydá rozsudok najneskôr do šiestich týždňov od podania žiadosti, ak tomu nebránia výnimočné okolnosti.

4. Súd nemôže odmietnuť návrat dieťaťa podľa článku 13 písm. b) Haagskeho dohovoru z roku 1980, ak sa preukáže, že sa vykonali primerané opatrenia na zabezpečenie ochrany dieťaťa po jeho návrate.

5. Súd nemôže odmietnuť návrat dieťaťa, kým sa osobou, ktorá požiadala o návrat dieťaťa, nedala možnosť vyjadriť sa.

6. Ak súd vydal príkaz o nevrátení podľa článku 13 Haagskeho dohovoru z roku 1980, musí okamžite, buď priamo alebo prostredníctvom svojho ústredného orgánu, zaslať odpis súdneho príkazu o nevrátení a súvisiace písomnosti, najmä záznam súdnych pojednávaní, zaslať súdu s právomocou alebo ústrednému orgánu členského štátu, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt bezprostredne pred neoprávneným premiestnením alebo zadráním, podľa vnútroštátneho práva. Súdu sa musia všetky uvedené písomnosti zaslať do jedného mesiaca od dátumu príkazu o nevrátení.

7. Ak súdy v členskom štáte, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt bezprostredne pred neoprávneným premiestnením alebo zadráním, nezačali konanie na návrh jedného z účastníkov, súd alebo ústredný orgán, ktorému sa zašlú informácie uvedené v odseku 6, musí o tom informovať účastníkov a vyzvať ich, aby urobili svoje podania na súd v súlade s vnútroštátnym právom do troch mesiacov od dátumu oznámenia, aby súd mohol preskúmať otázku opatrovníckeho práva k dieťaťu.

Bez toho, aby boli dotknuté kritéria právomoci uvedené v tomto nariadení, súd ukončí konanie, ak v uvedenej lehote nedostal žiadne podania.

8. Bez ohľadu na rozsudok o nevrátení podľa článku 13 Haagskeho dohovoru z roku 1980 každý následný rozsudok požadujúci návrat dieťaťa vydaný súdom, ktorý má právomoc podľa tohto nariadenia, sa vykonáva podľa oddielu 4 kapitoly III na účely zabezpečenia návratu dieťaťa.

Článok 12

Dohoda o súdnej právomoci

1. Súdny členského štátu pri výkone svojej právomoci podľa článku 3, na základe návrhu na rozvod, rozluku alebo anulovanie manželstva, majú právomoc v každej veci, ktorá sa týka rodičovských práv a povinností a ktorá súvisí s týmto návrhom, ak:

a) aspoň jeden z manželov má rodičovské práva a povinnosti k dieťaťu

a

b) manželia a nositelia rodičovských práv a povinností prijali právomoc týchto súdov výslovnou alebo iným jednoznačným spôsobom v čase začatia konania a ak je to v najlepšom záujme dieťaťa.

2. Právomoc založená podľa odseku 1 zanikne, akonáhle:

a) rozsudok o návrhu na rozvod, rozluku alebo anulovanie manželstva sa stal právoplatným;

b) v prípade, že k dátumu uvedenému v písm. a) sa konanie o rodičovských právach a povinnostiach neskončilo, rozsudok v tomto konaní sa stáva právoplatným;

c) konania uvedené v písm. a) a b) sa skončili z iného dôvodu.

3. Súdny členského štátu majú takisto právomoc v otázkach rodičovských práv a povinností aj v iných konaniach, ako sú konania uvedené v odseku 1, ak:

a) dieťa má vo vzťahu k tomuto členskému štátu podstatnú väzbu, najmä na základe skutočnosti, že jeden z nositeľov rodičovských práv a povinností má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte, alebo že dieťa je štátnym príslušníkom tohto štátu;

a

b) všetci účastníci konania prijali právomoc súdov výslovnou alebo iným jednoznačným spôsobom v čase začatia konania, a ak je to v najlepšom záujme dieťaťa.

4. Ak má dieťa svoj obvyklý pobyt na území tretieho štátu, ktorý nie je zmluvnou stranou Haagskeho dohovoru o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa z 19. októbra 1996, právomoc podľa tohto článku sa považuje za právomoc v najlepšom záujme dieťaťa, najmä ak nemožno viesť konanie v predmetnom treťom štáte.

Článok 13

Právomoc založená na prítomnosti dieťaťa

1. Ak nemožno určiť obvyklý pobyt dieťaťa a právomoc nemožno založiť podľa článku 12, právomoc majú súdy členského štátu, v ktorom sa dieťa nachádza.

2. Odsek 1 sa vzťahuje aj na deti utečencov a deti, ktoré sa dostali do cudziny v dôsledku nepokojov v ich domovskom štáte.

Článok 14

Zostatková právomoc

Ak žiadny súd členského štátu nemá právomoc podľa článkov 8 až 13, právomoc v každom členskom štáte sa určí podľa práva tohto štátu.

Článok 15

Postúpenie súdu, ktorý je vhodnejšie umiestnený na prejednanie veci

1. Vo výnimočných prípadoch, ak sa súdy členského štátu, ktoré majú právomoc vo veci samej, domnievajú, že súd iného členského štátu, vo vzťahu ku ktorému má dieťa osobitnú väzbu, je vhodnejšie umiestnený na prejednanie veci alebo jej špecifickej časti, a ak je to v najlepšom záujme dieťaťa, môžu:

a) prerušiť konanie vo veci alebo jej časti a vyzvať účastníkov, aby podali svoj návrh na súd tohto iného členského štátu podľa odseku 4; alebo

b) požiadali súd iného členského štátu, aby prevzal právomoc podľa odseku 5.

2. Odsek 1 sa vzťahuje:

a) na návrh účastníka; alebo

b) z vlastného podnetu súdu; alebo

c) na žiadosť súdu iného členského štátu, vo vzťahu ku ktorému má dieťa osobitnú väzbu podľa odseku 3.

S postúpením na základe vlastného podnetu súdu alebo na žiadosť súdu iného členského štátu musí súhlasiť aspoň jeden z účastníkov.

3. Dieťa má osobitnú väzbu k členskému štátu podľa odseku 1, ak tento členský štát:

- a) sa stal miestom obvyklého pobytu dieťaťa a potom, ako sa na súde, ktorý je uvedený v odseku 1, začalo konanie; alebo
- b) je miestom pôvodného obvyklého pobytu dieťaťa; alebo
- c) je štátom, ktorého štátnu príslušnosť má dieťa; alebo
- d) je miestom obvyklého pobytu nositeľa rodičovských práv a povinností; alebo
- e) je miestom, kde sa nachádza majetok dieťaťa, a vec sa týka opatrení na ochranu dieťaťa vo vzťahu ku správe, udržiavaniu alebo nakladaniu s týmto majetkom.

4. Súd členského štátu, ktorý má právomoc vo veci samej, určí lehotu, v ktorej sa na súde tohto iného členského štátu musí začať konanie podľa odseku 1.

Ak sa v tejto lehote na súdoch konanie nezačalo, súd, na ktorom už konanie začalo, pokračuje vo výkone svojej právomoci v súlade s článkami 8 až 14.

5. Súdny tohto iného členského štátu môžu, ak je to s ohľadom na špecifické okolnosti prípadu v najlepšom záujme dieťaťa, prijať právomoc do šiestich týždňov od podania návrhu podľa odseku 1 písm. a) alebo písm. b). V tomto prípade súd, ktorý začal konanie ako prvý, odmieta vykonávať svoju právomoc. Inak súd, ktorý začal konanie ako prvý, pokračuje vo výkone svojej právomoci v súlade s článkami 8 až 14.

6. Na účely tohto článku súdy spolupracujú buď priamo alebo prostredníctvom ústredných orgánov určených podľa článku 53.

ODDIEL 3

Spoločné ustanovenia

Článok 16

Začatie konania na súde

1. Konanie na súde sa považuje za začaté:

- a) momentom podania písomnosti, ktorou sa začína konanie, alebo rovnocennej písomnosti na súde, za predpokladu, že navrhovateľ neopomenul následne prijať kroky, ktoré musel prijať, aby zabezpečil doručenie písomnosti odporcovi; alebo
- b) ak sa pred jej podaním na súd musí písomnosť doručiť, momentom jej prevzatia orgánom povereným doručovaním za predpokladu, že navrhovateľ neopomenul následne prijať kroky, ktoré musel prijať, aby zabezpečil podanie písomnosti na súde.

Článok 17

Skúmanie právomoci

Ak sa začalo konanie na súde členského štátu vo veci, v ktorej podľa tohto nariadenia nemá právomoc konať, a ktorá patrí podľa tohto nariadenia do právomoci súdu iného členského štátu, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.

Článok 18

Skúmanie prípustnosti

1. Ak odporca s obvyklým pobytom v inom štáte, než v členskom štáte, v ktorom bol podaný návrh, sa nedostaví na tento súd, súd s právomocou preruší konanie dovtedy, kým sa nepreukáže, že odporca mal možnosť prevziať písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocennú písomnosť v dostatočnom čase, aby si mohol pripraviť svoju obhajobu alebo sa na tento účel prijali všetky potrebné kroky.

2. Namiesto ustanovení odseku 1 tohto článku sa uplatní článok 19 nariadenia (ES) č. 1348/2000, ak sa písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť, musela doručovať z jedného členského štátu do iného podľa uvedeného nariadenia.

3. Ak nemožno uplatniť ustanovenia nariadenia (ES) č. 1348/2000, uplatní sa článok 15 Haagskeho dohovoru o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych alebo obchodných veciach v cudzine z 15. novembra 1965, ak sa písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť, musela doručovať podľa tohto dohovoru.

Článok 19

Prekážka začatej veci a súvisiace konania

1. Ak sa vedú konania týkajúce sa rozvodu, rozluky alebo anulovania manželstva medzi rovnakými účastníkmi na súdoch rôznych členských štátov, súd, ktorý začal konať ako prvý, aj bez návrhu preruší konanie, až kým sa nepotvrdí právomoc súdu, ktorý ako prvý začal konať.

2. Ak sa vedú konania týkajúce sa rodičovských práv a povinností k tomu istému dieťaťu a s rovnakým predmetom konania na súdoch rôznych členských štátov, súd, ktorý začal konať ako prvý, aj bez návrhu preruší konanie, až kým sa nepotvrdí právomoc súdu, ktorý začal konať ako prvý.

3. Keď sa potvrdí právomoc súdu, ktorý ako prvý začal konať, súd, ktorý začal konať ako druhý, odmieta vykonávať svoju právomoc v prospech tohto súdu.

V takom prípade účastník, ktorý podal návrh súdu, ktorý začal konať ako druhý, môže podať svoj návrh na súd, ktorý začal konať ako prvý.

Článok 20

Predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení

1. V naliehavých prípadoch nebránia ustanovenia tohto nariadenia súdom členského štátu prijať predbežné opatrenia, vrátane ochranných opatrení, s ohľadom na osoby alebo majetok v tomto štáte, ktoré sú dostupné podľa práva tohto členského štátu, aj keby podľa tohto nariadenia mal právomoc rozhodovať vo veci samej súd iného členského štátu.

2. Platnosť opatrení uvedených v odseku 1 zanikne, len čo súd členského štátu, ktorý má právomoc podľa tohto nariadenia rozhodovať vo veci samej, prijal opatrenia, ktoré považoval za primerané.

Kapitola III Uznávanie a výkon

ODDIEL 1

Uznávanie

Článok 21

Uznávanie rozsudku

1. Rozsudok vydaný v členskom štáte sa uznáva v ostatných členských štátoch bez osobitného konania.

2. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 3, sa najmä nevyžaduje žiadny osobitný postup pri aktualizácii záznamov členského štátu o osobnom stave na základe rozsudku o rozvoze, rozluke alebo anulovaní manželstva, ktorý bol vydaný v inom členskom štáte a proti ktorému už podľa práva tohto členského štátu nie je možné odvolanie.

3. Bez toho, aby bol dotknutý oddiel 4 tejto kapitoly, môže zainteresovaný účastník postupom upraveným v oddieli 2 tejto kapitoly navrhnuť vydanie rozhodnutia o uznaní rozsudku.

Miestna príslušnosť súdu uvedeného v zozname, ktorý každý členský štát oznámil Komisii podľa článku 68, sa určí podľa vnútroštátneho práva členského štátu, v ktorom sa začalo konanie o uznanie alebo neuznanie.

4. Ak sa otázka uznania rozsudku vznesie ako predbežná otázka na súde členského štátu, tento súd môže v tejto otázke rozhodnúť.

Článok 22

Dôvody neuznania rozsudkov o rozvoде, rozluke alebo anulovaní manželstva

Rozsudok o rozvoде, rozluke alebo anulovaní manželstva sa neuzná:

- ak je uznanie v zjavnom rozpore s verejným poriadkom členského štátu, v ktorom sa o uznanie žiada;
- v prípade, že bol vydaný v konaní bez účasti odporcu, ak sa mu nedoručila písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť v dostatočnom čase a takým spôsobom, aby si mohol zabezpečiť obhajobu, okrem prípadu, že sa zistí, že odporca prijal rozsudok bez výhrad;
- ak je nezlučiteľný s rozsudkom vydaným v konaní medzi rovnakými účastníkmi v členskom štáte, v ktorom sa žiada o uznanie; alebo
- ak je nezlučiteľný so skorším rozsudkom vydaným v inom členskom štáte alebo v nečlenskom štáte medzi rovnakými účastníkmi, za predpokladu, že skorší rozsudok je možné uznať v členskom štáte, v ktorom sa žiada o uznanie;

Článok 23

Dôvody neuznania rozsudkov týkajúcich sa rodičovských práv a povinností

Rozsudok týkajúci sa rodičovských práv a povinností sa neuzná:

- ak by uznanie bolo s prihliadnutím na najlepší záujem dieťaťa v zjavnom rozpore s verejným poriadkom členského štátu, v ktorom sa o uznanie žiada;
- ak v rozpore so základnými procesnými zásadami členského štátu, v ktorom sa o uznanie žiada, sa s výnimkou naliehavých prípadov vydal bez toho, aby sa dieťaťu dala možnosť vyjadriť sa;
- v prípade, že bol vydaný v neprítomnosti, ak sa osobe, ktorá sa nezúčastnila konania, nedoručila písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť v dostatočnom časovom predstihu a takým spôsobom, aby si mohla zabezpečiť obhajobu, okrem prípadu, že sa zistí, že táto osoba prijala rozsudok bez výhrad;
- na návrh osoby, ktorá tvrdí, že rozsudok zasahuje do jej rodičovských práv a povinností, ak sa taký rozsudok vydal bez toho, aby táto osoba mala možnosť vyjadriť sa;
- ak je nezlučiteľný s neskorším rozsudkom týkajúcim sa rodičovských práv a povinností vydaným v členskom štáte, v ktorom sa žiada o uznanie;
- ak je nezlučiteľný s neskorším rozsudkom týkajúcim rodičovských práv a povinností vydaným v inom členskom štáte alebo v nečlenskom štáte obvyklého pobytu dieťaťa za predpokladu, že neskorší rozsudok je možné uznať v členskom štáte, v ktorom sa žiada o uznanie; alebo
- ak sa nedodržel postup ustanovený v článku 56.

Článok 24

Zákaz skúmania právomoci súdu pôvodu

Právomoc súdu členského štátu pôvodu sa nesmie skúmať. Kritériá, na ktorých sa založila právomoc podľa článkov 3 až 14, sa nesmú skúmať z hľadiska rozporu s verejným poriadkom podľa článkov 22 písm. a) a 23 písm. a).

Článok 25

Odlíšnosti rozhodného práva

Uznanie rozsudku nemožno odmietnuť z dôvodu, že právny poriadok členského štátu, v ktorom sa o uznanie žiada, by za rovnakého skutkového stavu nepripúšťal rozvod, rozluku alebo anulovanie manželstva.

Článok 26

Zákaz preskúmania vo veci samej

Za žiadnych okolností sa nesmie rozsudok preskúmať z hľadiska rozhodnutia vo veci samej.

Článok 27

Prerušenie konania

- Súd členského štátu, v ktorom sa žiada o uznanie rozsudku vydaného v inom členskom štáte, môže prerušiť konanie, ak sa proti rozsudku podal riadny opravný prostriedok.
- Súd členského štátu, v ktorom sa žiada o uznanie rozsudku vydaného v Írsku alebo vo Veľkej Británii, môže konanie prerušiť, ak sa výkon v členskom štáte pôvodu odložil z dôvodu odvolania.

ODDIEL 2

Návrh na vyhlásenie vykonateľnosti

Článok 28

Vykonateľné rozsudky

- Rozsudok o výkone rodičovských práv a povinností k dieťaťu vydaný v členskom štáte, ktorý je vykonateľný v tomto členskom štáte a ktorý bol doručený, sa vykoná v inom členskom štáte, ak tam bol vyhlásený za vykonateľný na návrh zainteresovaného účastníka.
- Vo Veľkej Británii sa však takýto rozsudok vykoná v Anglicku a Walesu, v Škótsku alebo Severnom Írsku, ak na návrh zainteresovaného účastníka bol zaregistrovaný na účely výkonu v danom územnom celku Veľkej Británie.

Článok 29

Miestna príslušnosť súdov

- Návrh na vyhlásenie vykonateľnosti sa podáva súdu uvedenému v zozname, ktorý zaslal každý členský štát Komisii podľa článku 68.
- Miestna príslušnosť sa určí podľa obvyklého pobytu osoby, proti ktorej sa rozsudok má vykonať, alebo podľa obvyklého pobytu dieťaťa, ktorého sa návrh týka.

Ak ani jedno z miest uvedených v prvej vete tohto odseku sa nenachádza v členskom štáte výkonu, miestna príslušnosť sa určí podľa miesta výkonu.

Článok 30

Konanie

- Podanie návrhu sa riadi právnym poriadkom členského štátu výkonu.
- Navrhovateľ musí uviesť adresu na doručovanie písomností v obvode súdu, na ktorý podal návrh. Ak však právny poriadok členského štátu výkonu neupravuje uvádzanie adresy, navrhovateľ vymenuje procesného zástupcu.
- K návrhu treba pripojiť listiny uvedené v článkoch 37 a 39.

Článok 31

Rozhodnutie súdu

1. Súd, na ktorý bol podaný návrh, vydá bezodkladne rozhodnutie. Osoba, proti ktorej sa o výkon žiada, ani dieťa, nemá v tomto štádiu právo robiť žiadne podania k návrhu.
2. Návrh možno zamietnuť len z niektorého z dôvodov uvedených v článkoch 22, 23 a 24.
3. Za žiadnych okolností sa nesmie rozsudok preskúmať z hľadiska rozhodnutia vo veci samej.

Článok 32

Oznámenie rozhodnutia

Príslušný súdny úradník bez odkladu oznámi navrhovateľovi rozhodnutie súdu o jeho návrhu spôsobom upraveným právom členského štátu výkonu.

Článok 33

Odvolanie proti rozhodnutiu

1. Proti rozhodnutiu o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti sa môže odvolať každý z účastníkov.
2. Odvolanie sa podáva na súde uvedenom v zozname, ktorý zaslal každý členský štát Komisii podľa článku 68.
3. Vo veci odvolania sa koná v súlade s procesnými predpismi, ktoré upravujú sporové konanie.
4. Ak odvolanie podala osoba, ktorá navrhla vyhlásenie vykonateľnosti, účastník, proti ktorému sa žiada o výkon, sa osobne predvolá pred odvolací súd. Ak sa tento účastník na súd nedostaví, uplatnia sa ustanovenia článku 18.
5. Odvolanie proti vyhláseniu vykonateľnosti sa musí podať do jedného mesiaca od jeho doručenia. Ak má účastník, proti ktorému sa žiada o výkon, obvyklý pobyt v inom členskom štáte, než v ktorom sa vydalo vyhlásenie vykonateľnosti, lehota na odvolanie je dva mesiace a začína plynúť odo dňa doručenia buď tejto osobe do jej vlastných rúk alebo do miesta jej pobytu. Predĺženie tejto lehoty s ohľadom na vzdialenosť nie je prípustné.

Článok 34

Odvolicie súdy a opravné prostriedky

Rozsudok vydaný v odvolacom konaní možno napadnúť iba v rámci konania uvedenom v zozname, ktorý zaslal každý členský štát Komisii podľa článku 68.

Článok 35

Prerušenie konania

1. Súd, ktorý koná o odvolaní podľa článku 33 alebo 34, môže na návrh účastníka, proti ktorému sa o výkon žiada, prerušiť konanie, ak sa podal riadny opravný prostriedok v členskom štáte pôvodu alebo ak ešte neuplynula lehota na odvolanie. V druhom prípade môže súd určiť lehotu, v rámci ktorej sa má opravný prostriedok podať.
2. V prípade rozsudku vydaného v Írsku alebo vo Veľkej Británii sa za riadny opravný prostriedok na účely odseku 1 považuje akýkoľvek opravný prostriedok existujúci v členskom štáte pôvodu.

Článok 36

Čiastočný výkon

1. Ak sa rozsudok týka viacerých vecí a výkon nemožno nariadiť vo všetkých týchto veciach, súd nariadi výkon v jednej veci alebo v niekoľkých veciach.
2. Navrhovateľ môže žiadať čiastočný výkon rozsudku.

ODDIEL 3

Spoločné ustanovenia pre oddiely 1 a 2

Článok 37

Písomnosti

1. Účastník navrhujúci uznanie alebo vyhlásenie vykonateľnosti alebo účastník namietajúci proti uznaniu alebo vyhláseniu vykonateľnosti predloží:

a) odpis rozsudku, ktorý spĺňa požiadavky na preukázanie jeho pravosti; a

d) osvedčenie podľa článku 39.

2. Okrem toho, pri rozsudku vydanom v neprítomnosti, účastník navrhujúci uznanie alebo vyhlásenie vykonateľnosti predloží:

a) originál alebo overenú kópiu písomnosti, ktorá preukazuje, že neprítomnému účastníkovi sa doručila písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť;

alebo

b) inú písomnosť, ktorá preukazuje, že odporca prijal rozsudok bez výhrad.

Článok 38

Absencia písomností

1. Ak sa nepredložila písomnosti uvedené v článku 37 ods. 1 písm. b) alebo ods. 2, súd môže určiť lehotu na ich predloženie, prijať rovnocenné písomnosti alebo upustiť od ich predloženia, ak považuje predložené informácie za postačujúce.

2. Ak súd o to požiada, poskytnú sa preklad týchto písomností. Preklad overí osoba na to oprávnená v niektorom z členských štátov.

Článok 39

Osvedčenie rozsudkov v manželských veciach a osvedčenie rozsudkov o rodičovských právach a povinnostiach

Príslušný súd alebo orgán členského štátu pôvodu na žiadosť zainteresovaného účastníka vydá osvedčenie podľa vzoru ustanoveného v prílohe I (rozsudky v manželských veciach) alebo v prílohe II (rozsudky o rodičovských právach a povinnostiach).

ODDIEL 4

Vykonateľnosť niektorých rozsudkov týkajúcich sa práva styku a niektorých rozsudkov, ktoré požadujú návrat dieťaťa

Článok 40

Rozsah pôsobnosti

1. Tento oddiel sa vzťahuje na:

a) právo styku; a

b) návrat dieťaťa vyplývajúci z rozsudku vyneseného podľa článku 11 ods. 8

2. Ustanovenia tohto oddielu nebránia nositeľovi rodičovských práv a povinností, aby žiadal o uznanie a výkon rozsudku podľa ustanovení oddielov 1 a 2 tejto kapitoly.

Článok 41

Právo styku

1. Právo styku uvedené v článku 40 ods. 1 písm. a), priznané vykonateľným rozsudkom vydaným v členskom štáte, sa uznáva a je vykonateľné v inom členskom štáte bez potreby vyhlásenia za vykonateľné a bez možnosti namietat proti jeho uznaniu, ak bol rozsudok osvedčený v členskom štáte pôvodu podľa odseku 2.

Aj keď vnútroštátne právo neumožňuje, aby rozsudok priznávajúci právo styku bol vykonateľný bez ďalšieho konania, súd pôvodu môže vyhlásiť rozsudok za vykonateľný bez ohľadu na prípadné odvolanie.

2. Sudca pôvodu vydá osvedčenie podľa odseku 1 na tlačive podľa vzoru v prílohe III (osvedčenie týkajúce sa práva styku), iba ak:

a) v prípade, že sa rozsudok vydal v neprítomnosti, sa osobe, ktorá sa nezúčastnila konania, doručila písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť v dostatočnom čase a takým spôsobom, aby si mohla zabezpečiť obhajobu, alebo ak sa osobe doručila písomnosť, avšak nie za týchto podmienok, ak sa napriek tomu zistí, že táto osoba prijala rozhodnutie bez výhrad;

b) všetkým účastníkom sa dala možnosť vyjadriť sa; a

c) dieťaťu sa dala možnosť vyjadriť sa, pokiaľ sa to s ohľadom na jeho vek a stupeň vyspelosti nepovažovalo za nevhodné.

Osvedčenie sa vyplní v jazyku, v ktorom je rozsudok.

3. Ak sa právo styku týka cezhraničnej situácie v čase vydania rozsudku, osvedčenie sa vydá z úradnej povinnosti, akonáhle sa rozsudok stal vykonateľným, aj keď len predbežne. Ak situácia nadobudne cezhraničný charakter následne, osvedčenie sa vydá na žiadosť niektorého z účastníkov.

Článok 22 **Návrat dieťaťa**

1. Návrat dieťaťa uvedený v článku 40 ods. 1 písm. b), ktorý vyplýva z vykonateľného rozsudku vydaného v členskom štáte sa uznáva a je vykonateľný v inom členskom štáte bez potreby vyhlásenia za vykonateľný a bez možnosti namietať proti jeho uznaniu, ak sa rozsudok osvedčil v členskom štát pôvodu podľa odseku 2.

Aj keď vnútroštátny právny poriadok neumožňuje, aby rozsudok nariaďujúci návrat dieťaťa podľa článku 11 písm. b) bod 8 bol vykonateľný bez ďalšieho konania, súd pôvodu môže vyhlásiť rozsudok za vykonateľný bez ohľadu na prípadné odvolanie.

2. Sudca pôvodu, ktorý vydal rozsudok podľa článku 40 ods. 1 písm. b), vydá osvedčenie podľa odseku 1, iba ak:

a) dieťaťu sa umožnilo vyjadriť sa, pokiaľ sa to s ohľadom na jeho vek a stupeň vyspelosti nepovažovalo za nevhodné;

b) účastníkom sa dala možnosť vyjadriť sa; a

c) súd pri vydaní svojho rozsudku vzal do úvahy dôvody vynesenia rozsudku a dôkazy, na ktorých sa zakladá vydaný príkaz podľa článku 13 Haagskeho dohovoru z roku 1980.

V prípade, že súd alebo iný orgán prijme opatrenia na zabezpečenie ochrany dieťaťa po jeho návrate do štátu obvyklého pobytu, osvedčenie musí obsahovať podrobné údaje o takýchto opatreniach.

Sudca pôvodu vydá z vlastného podnetu toto osvedčenie na tlačive podľa vzoru v prílohe IV (osvedčenie týkajúce sa návratu dieťaťa/deti).

Osvedčenie sa vyplní v jazyku, v ktorom je rozsudok.

Článok 43 **Oprava osvedčenia**

1. Oprava osvedčenia sa riadi právnym poriadkom členského štátu pôvodu.

2. Proti vydaniu osvedčenia podľa článkov 41 ods. 1 alebo 42 ods. 1 nie je prípustné odvolanie.

Článok 44 **Právne účinky osvedčenia**

Osvedčenie má právne účinky len v medziach vykonateľnosti rozsudku.

Článok 45

Písomnosti

1. Účastník, ktorý žiada o výkon rozsudku, predloží:

a) odpis rozsudku, ktorý spĺňa požiadavky na preukázanie jeho pravosti;

a

b) osvedčenie uvedené v článku 41 ods. 1 alebo článku 42 ods. 1.

2. Na účely tohto článku:

- k osvedčeniu podľa článku 41 ods. 1 sa pripojí preklad bodu 12, ktorý sa vzťahuje na podmienky výkonu práva styku,

- k osvedčeniu podľa článku 42 ods. 1 sa pripojí preklad jeho bodu 14, ktorý sa vzťahuje na podmienky vykonania opatrení prijatých na zabezpečenie návratu dieťaťa.

Preklad sa urobí do úradného jazyka členského štátu výkonu, alebo do jedného z jeho úradných jazykov, alebo do iného jazyka, ktorý členský štát výkonu výslovne prijal. Preklad osvedčí osoba na to oprávnená v niektorom z členských štátov.

ODDIEL 5 **Verejné listiny a dohody**

Článok 46

Listiny, ktoré sa úradne vyhotovili alebo zaregistrovali ako verejné listiny, a ktoré sú vykonateľné v jednom členskom štáte, ako aj dohody medzi účastníkmi, ktoré sú vykonateľné v členskom štáte, v ktorom boli uzatvorené, sa uznávajú a vyhlasujú za vykonateľné za rovnakých podmienok ako rozsudky.

ODDIEL 6 **Iné ustanovenia**

Článok 47

Vykonanie

1. Vykonanie sa riadi právnym poriadkom členského štátu výkonu.

2. Akýkoľvek rozsudok vynesený súdom iného členského štátu a vyhlásený za vykonateľný podľa oddielu 2 alebo osvedčený v súlade s článkom 41 ods. 1 alebo článkom 42 ods. 1 sa vykoná v členskom štáte výkonu za rovnakých podmienok, ako keby bol vynesený v tomto členskom štáte.

Najmä rozsudok, ktorý bol osvedčený v súlade s článkom 41 ods. 1 alebo článkom 42 ods. 1, nemožno vykonať, ak je nezlučiteľný s neskorším vykonateľným rozsudkom.

Článok 48

Praktické opatrenia na výkon práva styku

1. Súdny členského štátu výkonu môže prijímať praktické opatrenia na zabezpečenie výkonu práva styku, ak sa v rozsudku vynesenom súdmi členského štátu, ktorý mal právomoc rozhodnúť vo veci samej, neprijali potrebné opatrenia alebo prijaté opatrenia nie sú dostatočné za predpokladu, že sa zachovávajú podstatné prvky tohto rozsudku.

2. Praktické opatrenia prijaté podľa odseku 1 zaniknú na základe neskoršieho rozsudku súdov členského štátu, ktorý má právomoc rozhodnúť vo veci samej.

Článok 49

Trovy

Ustanovenia tejto kapitoly, s výnimkou oddielu 4, sa vzťahujú aj na určenie výšky nákladov a výdavkov na konania

podľa tohto nariadenia a na výkon každého rozhodnutia o týchto nákladoch a výdavkoch.

Článok 50

Právna pomoc

Navrhovateľ, ktorému sa v členskom štáte pôvodu poskytla úplná alebo čiastočná bezplatná právna pomoc alebo oslobodenie od platenia nákladov alebo výdavkov, má v konaní podľa článkov 21, 28, 41, 42 a 48 nárok na poskytnutie najvýhodnejšej právnej pomoci alebo najrozsiahlejšieho oslobodenia od platenia nákladov alebo výdavkov podľa právneho poriadku členského štátu výkonu.

Článok 51

Záruka, záloha alebo preddavok

Od účastníka, ktorý v jednom členskom štáte žiada o výkon rozsudku vydaného v inom členskom štáte, nemožno požadovať zloženie záruky, zálohy alebo preddavku, bez ohľadu na ich označenie, z dôvodu:

- a) že nemá obvyklý pobyt v členskom štáte, v ktorom sa žiada o výkon; alebo
- b) že je buď cudzím štátnym príslušníkom alebo, ak sa o výkon žiada vo Veľkej Británii alebo Írsku, že nemá "domicil" v žiadanom z týchto členských štátov.

Článok 52

Legalizácia alebo podobné formálne náležitosti

Písomnosti uvedené v článkoch 37, 38 a 45 alebo písomnosť, ktorou sa vymenúva procesný zástupca, nevyžadujú legalizáciu ani splnenie podobnej formálnej náležitosti.

Kapitola IV Spolupráca medzi ústrednými orgánmi vo veciach rodičovských práv a povinností

Článok 53

Určenie

Každý členský štát určí jeden alebo niekoľko ústredných orgánov na pomoc pri uplatňovaní tohto nariadenia a vymedzí ich územnú alebo funkčnú právomoc. Ak členský štát určil niekoľko ústredných orgánov, písomný styk sa uskutočňuje priamo s príslušným ústredným orgánom. Ak sa podanie zašle nepríslušnému ústrednému orgánu, tento postúpi podanie príslušnému ústrednému orgánu a informuje o tom odosielateľa.

Článok 54

Všeobecné funkcie

Ústredné orgány poskytujú informácie o vnútroštátnych právnych predpisoch a praxi a prijímajú opatrenia na zlepšenie uplatňovania tohto nariadenia a na prehlbenie vzájomnej spolupráce. Na tento účel sa využije Európska súdna sieť pre občianske a obchodné veci vytvorená rozhodnutím č. 2001/470/ES.

Článok 55

Spolupráca vo veciach rodičovských práv a povinností

Ústredné orgány na žiadosť ústredného orgánu iného členského štátu alebo nositeľa rodičovských práv a povinností spolupracujú v jednotlivých prípadoch na dosiahnutie cieľov tohto nariadenia. Na tento účel prijímú všetky potrebné kroky, priamo alebo prostredníctvom verejných orgánov alebo iných inštitúcií, v súlade s právnymi predpismi tohto členského štátu, ktoré sa týkajú ochrany osobných údajov, na:

- a) zhromažďovanie a výmenu informácií:
- i) o situácii dieťaťa;
- ii) o všetkých začatých konaniach; alebo

iii) o prijatých rozhodnutiach, ktoré sa týkajú dieťaťa;

b) poskytovanie informácií a pomoc nositeľom rodičovských práv a povinností, ktorí sa snažia o uznanie a výkon rozhodnutí na ich území, najmä tých, ktoré sa týkajú práva styku a návratu dieťaťa;

c) uľahčenie komunikácie medzi súdmi, najmä pri uplatňovaní článku 11 ods. 6 a ods. 7 a článku 15;

d) poskytovanie informácií a pomoci, ktorú súdy potrebujú na účely uplatňovania článku 56, a

e) uľahčenie dosiahnutia dohody medzi nositeľmi rodičovských práv a povinností mediáciou alebo inými metódami a uľahčenie cezhraničnej spolupráce na tento účel.

Článok 56

Umiestnenie dieťaťa v inom členskom štáte

1. Keď súd, ktorý má právomoc podľa článkov 8 až 15, zvažuje umiestnenie dieťaťa do zariadenia starostlivosti o dieťa alebo pestúnskej starostlivosti, a ak sa takéto umiestnenie má uskutočniť v druhom členskom štáte, najprv sa poradí s ústredným orgánom alebo iným príslušným orgánom v tomto druhom členskom štáte, ak sa v tomto členskom štáte vo vnútroštátnych prípadoch umiestnenia dieťaťa vyžaduje zásah verejného orgánu.

2. Rozsudok o umiestnení podľa odseku 1 možno vydať v žiadajúcom štáte iba vtedy, ak príslušný orgán dožiadaného štátu vyjadril súhlas s takýmto umiestnením.

3. Postupy pre konzultácie alebo súhlasy podľa odsekov 1 a 2 sa spravujú vnútroštátnym právom dožiadaného štátu.

4. Keď orgán, ktorý má právomoc podľa článkov 8 až 15, rozhodne o umiestnení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti v druhom členskom štáte a keď sa nevyžaduje zásah verejného orgánu v tomto druhom členskom štáte vo vnútroštátnych prípadoch umiestnenia dieťaťa, informuje o tom ústredný orgán alebo iný príslušný orgán v tomto druhom členskom štáte.

Článok 57

Spôsob práce

1. Nositeľ rodičovských práv a povinností môže požiadať ústredný orgán členského štátu svojho obvyklého pobytu alebo ústredný orgán členského štátu, kde má dieťa obvyklý pobyt alebo kde sa nachádza, o pomoc podľa článku 55. Žiadosť vo všeobecnosti má obsahovať všetky dostupné informácie, ktoré sú relevantné pre jej vybavenie. Ak sa žiadosť o pomoc týka uznania alebo výkonu rozsudku o rodičovských právach a povinnostiach, na ktorý sa vzťahuje toto nariadenie, nositeľ rodičovských práv a povinností pripojí príslušné osvedčenia podľa článkov 39, 41 ods. 1 alebo 42 ods. 1

2. Členské štáty oznámia Komisii úradný jazyk alebo jazyky orgánov spoločenstva, iné ako svoj vlastný, v ktorých ich ústredné orgány môžu prijímať podania.

3. Ústredné orgány poskytujú pomoc podľa článku 55 bezplatne.

4. Každý ústredný orgán znáša svoje vlastné náklady.

Článok 58

Zasadnutia

1. Na účely uľahčenia uplatňovania tohto nariadenia sa ústredné orgány pravidelne schádzajú.

2. Tieto zasadnutia sa zvolávajú podľa rozhodnutia č. 2001/470/ES o vytvorení Európskej súdnej siete pre občianske a obchodné veci.

Kapitola V Vzťahy k iným právnym nástrojom

Článok 59

Vzťah k iným právnym nástrojom

1. S výhradou ustanovení článkov 60, 63, 64 a odseku 2 tohto článku, toto nariadenie v členských štátoch nahrádza dohody platné v čase nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia, ktoré boli uzavreté medzi dvomi alebo viacerými členskými štátmi a upravujú otázky, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie.

2. a) Fínsko a Švédsko môžu vyhlásiť, že Dohovor zo 6. februára 1931 medzi Dánskom, Fínskom, Islandom, Nórskom a Švédskom, obsahujúci ustanovenia medzinárodného práva súkromného o manželstve, osvojení a poručníctve, spolu s jeho záverečným protokolom, sa uplatňujú v celom rozsahu alebo čiastočne v ich vzájomných vzťahoch namiesto tohto nariadenia. Takéto vyhlásenia sa pripoja k tomuto nariadeniu a uverejnia v Úradnom vestníku Európskej únie. Tieto členské štáty ich môžu kedykoľvek úplne alebo čiastočne odvolať.

b) Dodržiava sa zásada nediskriminácie na základe štátnej príslušnosti medzi občanmi únie.

c) Kritériá právomoci v budúcej dohode dojedanej medzi členskými štátmi uvedenými v pododseku a), ktoré sa týkajú vecí upravených týmto nariadením, musia byť v súlade s ustanoveniami tohto nariadenia.

d) Rozsudky vydané v niektorom zo severských štátov, ktoré urobili vyhlásenie ustanovené v pododseku a), na základe uplatnenia kritéria právomoci zodpovedajúceho niektorému z kritérií uvedených v kapitole II tohto nariadenia, sa uznávajú a vykonávajú v ostatných členských štátoch podľa ustanovení kapitoly III tohto nariadenia.

3. Členské štáty zašlú Komisii:

a) kópiu dohôd uvedených v odseku 2 a) a c) a jednotných zákonov vykonávajúcich tieto dohody;

b) každú výpoveď alebo zmenu a doplnenie týchto dohôd alebo jednotných zákonov.

Článok 60

Vzťahy k niektorým mnohostranným dohovorom

Vo vzťahoch medzi členskými štátmi má toto nariadenie prednosť pred týmito dohovormi v rozsahu, v ktorom sa týka otázok upravených týmto nariadením:

a) Haagsky dohovor o právomociach orgánov a rozhodnom práve vo veciach ochrany maloletých z 5. októbra 1961;

b) Luxemburský dohovor o uznávaní rozhodnutí týkajúcich sa platnosti manželstiev z 8. septembra 1967;

c) Haagsky dohovor o uznávaní rozvodov a zrušení manželského ho spoluzitia z 1. júna 1970;

d) Európsky dohovor o uznávaní a výkone rozhodnutí týkajúcich sa starostlivosti o deti a o obnove starostlivosti o deti z 20. mája 1980

a

e) Haagsky dohovor o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí z 25. októbra 1980.

Článok 61

Vzťah k Haagskemu dohovoru o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičov-

ských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa z 19. októbra 1996

Pokiaľ ide o vzťah k Haagskemu dohovoru o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa z 19. októbra 1996, toto nariadenie sa uplatňuje:

a) keď má dotknuté dieťa svoj obvyklý pobyt na území členského štátu;

b) vo veci uznania a výkonu rozsudku vydaného súdom členského štátu na území iného členského štátu, aj keď má dotknuté dieťa svoj obvyklý pobyt na území tretieho štátu, ktorý je zmluvnou stranou uvedeného dohovoru.

Článok 62

Rozsah účinkov

1. Dohody a dohovory uvedené v článkoch 59 ods. 1, 60 a 61 zostávajú v platnosti vo vzťahu k veciam, na ktoré sa nevzťahuje toto nariadenie.

2. Dohovory uvedené v článku 60, najmä Haagsky dohovor z roku 1980, sú naďalej platné medzi členskými štátmi, ktoré sú ich zmluvnými stranami, v súlade s článkom 60.

Článok 63

Zmluvy so Svätou stolicou

1. Toto nariadenie sa uplatňuje bez toho, aby bola dotknutá Medzinárodná zmluva (konkordát) medzi Svätou stolicou a Portugalskom, podpísaná vo Vatikáne 7. mája 1940.

2. Rozhodnutie o neplatnosti manželstva vydané na základe zmluvy uvedenej v odseku 1 sa uznáva v členských štátoch za podmienok uvedených v kapitole III, oddiel I.

3. Ustanovenia odsekov 1 a 2 sa vzťahujú tiež na tieto medzinárodné zmluvy (konkordáty) so Svätou stolicou:

a) "Concordato lateranense" z 11. februára 1929 medzi Talianskom a Svätou stolicou, zmenený dohodou a dodatkovým protokolom podpísaným v Ríme 18. februára 1984;

b) Dohoda medzi Svätou stolicou a Španielskom v právnych otázkach z 3. januára 1979.

4. Uznanie rozhodnutí podľa odseku 2 môže v Taliansku alebo v Španielsku podliehať rovnakým postupom a preskúmaniam, aké sa vzťahujú na rozhodnutia cirkevných súdov vydané podľa medzinárodných zmlúv uzavretých so Svätou stolicou a uvedených v odseku 3.

5. Členské štáty zašlú Komisii:

a) kópiu zmlúv uvedených v odsekoch 1 a 3;

b) každú výpoveď alebo zmenu a doplnenie týchto zmlúv.

Kapitola VI Prechodné ustanovenia

Článok 64

1. Ustanovenia tohto nariadenia sa vzťahujú len na konania začaté, písomnosti úradne vyhotovené alebo zaregistrované ako verejné listiny a na dohody uzatvorené účastníkmi po dni začatia jeho uplatňovania podľa článku 72.

2. Rozsudky vydané po dni začatia uplatňovania tohto nariadenia v konaniach, ktoré sa začali pred týmto dňom, ale po dni nadobudnutia účinnosti nariadenia (ES) č. 1347/2000, sa uznávajú a vykonávajú podľa ustanovení kapitoly III tohto nariadenia, ak sa právomoc založila na kritériách, ktoré sú v súlade s kritériami upravenými v kapitole II, alebo v nariadení (ES) č. 1347/2000, alebo v dohovore platnom medzi členskými štátom pôvodu a dožadujúcim členským štátom v čase začatia konania.

3. Rozsudky vydané pred dňom začatia uplatňovania tohto nariadenia v konaniach, ktoré sa začali po dni nadobudnutia účinnosti nariadenia (ES) č. 1347/2000, sa uznávajú a vykonávajú podľa ustanovení kapitoly III tohto nariadenia, ak sa týkajú rozvodu, rozluky alebo anulovania manželstva alebo rodičovských práv a povinností k spoločným deťom oboch manželov v súvislosti s konaniami v manželských veciach.

4. Rozsudky vydané pred dňom začatia uplatňovania tohto nariadenia, ale po dni nadobudnutia účinnosti nariadenia (ES) č. 1347/2000 v konaniach, ktoré sa začali pred dňom nadobudnutia účinnosti nariadenia (ES) č. 1347/2000, sa uznávajú a vykonávajú podľa ustanovení kapitoly III tohto nariadenia, ak sa týkajú rozvodu, rozluky alebo anulovania manželstva alebo rodičovských práv a povinností k spoločným deťom oboch manželov v súvislosti s konaniami v manželských veciach a ak sa právomoc založila na kritériách, ktoré sú v súlade s kritériami upravenými buď v kapitole II tohto nariadenia, alebo v nariadení (ES) č. 1347/2000, alebo v dohovore platnom medzi členským štátom pôvodu a dožiadaným členským štátom v čase začatia konania.

Kapitola VII Záverečné ustanovenia

Článok 65

Preskúmanie

Najneskôr 1. januára 2012 a potom každých päť rokov Komisia predloží Európskemu parlamentu, Rade a európskemu Hospodárskemu a sociálnemu výboru správu o uplatňovaní tohto nariadenia na základe informácií predložených členskými štátmi. Ku správe sa v prípade potreby pripoja návrhy na úpravu.

Článok 66

Členské štáty s dvoma alebo viacerými právnymi systémami

Vo vzťahu k členskému štátu, ktorý má v otázkach upravených týmto nariadením dva systémy alebo viac systémov práva alebo súborov právnych noriem, ktoré sa uplatňujú na rôznych územných celkoch:

- a) každý odkaz na obvyklý pobyt v tomto členskom štáte sa považuje za odkaz na obvyklý pobyt v jeho územnom celku;
- b) každý odkaz na štátnu príslušnosť, alebo v prípade Veľkej Británie na "domicil", sa považuje za odkaz na územný celok určený právom tohto štátu;
- c) každý odkaz na orgán členského štátu sa považuje za odkaz na orgán daného územného celku v tomto štáte;
- d) každý odkaz na právne predpisy dožiadaného členského štátu sa považuje za odkaz na právne predpisy územného celku, v ktorom sa žiada o uplatnenie právomoci, o uznanie alebo výkon.

Článok 67

Informácie o ústredných orgánoch a prijateľných jazykoch

Do troch mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia členské štáty oznámia Komisii:

- a) názvy, adresy a spôsoby komunikácie ústredných orgánov určených podľa článku 53,
- b) jazyky prijateľné pre styk s ústrednými orgánmi podľa článku 57 (2)
- a
- c) jazyky prijateľné pre osvedčenie o práve styku podľa článku 45 ods. 2.

Členské štáty oznámia Komisii akékoľvek zmeny týchto údajov.

Komisia zverejní tieto informácie.

Článok 68

Informácie o súdoch a o konaniach o opravných prostriedkoch

Členské štáty zašlú Komisii zoznamy súdov a konaní o opravných prostriedkoch uvedené v článkoch 21, 29, 33 a 34 a akékoľvek ich zmeny.

Komisia aktualizuje tieto informácie a uverejní ich uverejnením v Úradnom vestníku Európskej únie alebo akýmkoľvek iným vhodným spôsobom.

Článok 69

Zmeny a doplnenia príloh

Akékoľvek zmeny a doplnenia vzorových tlačív v prílohách I až IV sa prijímú konzultačným postupom podľa článku 70 ods. 2.

Článok 70

Výbor

1. Komisii pomáha výbor (ďalej len "výbor").
2. Ak sa uvádza odkaz na tento odsek, uplatňujú sa články 3 a 7 rozhodnutia 1999/468/ES.
3. Výbor prijme svoj rokovací poriadok.

Článok 71

Zrušenie nariadenia (ES) č. 1347/2000

1. Nariadenie (ES) č. 1347/2000 sa zrušuje dňom začatia uplatňovania tohto nariadenia.
2. Každý odkaz na nariadenie (ES) č. 1347/2000 sa považuje za odkaz na toto nariadenie podľa porovnávacej tabuľky v prílohe V.

Článok 72

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť 1. augusta 2004.

Nariadenie sa uplatňuje od 1. marca 2005, s výnimkou článkov 67, 68, 69 a 70, ktoré sa uplatňujú 1. augusta 2004.

Toto nariadenie je záväzná vo svojej celistvosti a priamo uplatniteľná v členských štátoch v súlade so Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva.

V Bruseli 27. novembra 2003

5. Nariadenie Rady (ES) č. 4/2009 z 18. decembra 2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti

Rada Európskej únie, so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 61 písm. c) a článok 67 ods. 2, so zreteľom na návrh Komisie, so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu, so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru, keďže:

(1) Spoločenstvo si stanovilo za cieľ udržiavať a rozvíjať priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, v ktorom je zabezpečený voľný pohyb osôb. Pre postupné vytvorenie takéhoto priestoru má Spoločenstvo, okrem iného, prijať opatrenia v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach s cezhraničnými dôsledkami v miere potrebnej pre dobré fungovanie vnútorného trhu.

(2) Podľa článku 65 písm. b) zmluvy majú tieto opatrenia okrem iného zahŕňať opatrenia na podporu zlučiteľnosti noriem členských štátov týkajúcich sa kolíznych noriem a konfliktov právomoci.

(3) V tejto súvislosti Spoločenstvo okrem iných opatrení už prijalo nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, rozhodnutie Rady 2001/470/ES z 28. mája 2001 o vytvorení Európskej súdnej siete pre občianske a obchodné veci, nariadenie Rady (ES) č. 1206/2001 z 28. mája 2001 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach, smernicu Rady 2003/8/ES z 27. januára 2003 o zlepšení prístupu k spravodlivosti pri cezhraničných sporoch ustanovením minimálnych spoločných pravidiel týkajúcich sa právnej pomoci pri takýchto sporoch, nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vytvára európsky exekučný titul pre nesporné nároky, a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 z 13. novembra 2007 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch (doručovanie písomností).

(4) Európska rada na zasadnutí v Tampere 15. a 16. októbra 1999 vyzvala Radu a Komisiu, aby ustanovili osobitné spoločné procesné normy na zjednodušenie a urýchlenie riešenia cezhraničných sporov týkajúcich sa okrem iného pohľadávok na výživné. Tiež vyzvala na zrušenie opatrení, ktoré tvoria medzistupen potrebný v dožiadanom štáte na uznanie a výkon rozhodnutia vydaného v inom členskom štáte, najmä rozhodnutia o pohľadávke na výživné.

(5) Spoločný program opatrení Komisie a Rady o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach sa prijal 30. novembra 2000. Tento program ustanovuje zrušenie konania o vyhlásení vykonateľnosti pre pohľadávky na výživné s cieľom zefektívniť prostriedky, ktoré majú oprávnení na výživné k dispozícii na ochranu svojich práv.

(6) Európska rada na zasadnutí v Bruseli 4. a 5. novembra 2004 prijala nový program s názvom "Haagsky program: Posilňovanie slobody, bezpečnosti a spravodlivosti v Európskej únii" (ďalej len "Haagsky program").

(7) Rada na zasadnutí 2. a 3. júna 2005 prijala akčný plán Rady a Komisie, ktorý premieta Haagsky program do konkrétnych opatrení a ktorý uvádza potrebu prijať návrhy týkajúce sa vyživovacej povinnosti.

(8) V rámci Haagskej konferencie medzinárodného práva súkromného sa Spoločenstvo a jeho členské štáty zúčastnili na rokovaniach, ktoré 23. novembra 2007 vyústili do prijatia Dohovoru o medzinárodnom vymáhaní výživného na deti a iných členov rodiny (ďalej len "Haagsky dohovor z roku 2007") a Protokolu o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť (ďalej len "Haagsky protokol z roku 2007"). Tieto dva nástroje by sa preto mali v rámci tohto nariadenia zohľadniť.

(9) Oprávnenému na výživné by sa malo umožniť jednoduchým spôsobom dosiahnuť v členskom štáte vydanie rozhodnutia, ktoré bude automaticky, bez akékoľvek ďalšej formality vykonateľné v inom členskom štáte.

(10) Na dosiahnutie tohto cieľa je žiaduce vytvoriť nástroj Spoločenstva vo veciach vyživovacej povinnosti, ktorý by obsahoval súbor ustanovení o právomoci, o kolíznych normách, o uznávaní a vykonateľnosti, výkone, právnej pomoci a o spolupráci medzi ústrednými orgánmi.

(11) Rozsah pôsobnosti tohto nariadenia by mal pokrývať každú vyživovaciu povinnosť vyplývajúcu z rodinných vzťahov, príbuzenstva, manželstva alebo švagrovstva, a to s cieľom zaručiť rovnosť zaobchádzania so všetkými oprávnenými na výživné. Na účely tohto nariadenia by sa mal pojem "vyživovacia povinnosť" vykladať autonómnym spôsobom.

(12) S cieľom zohľadniť rôzne spôsoby riešenia otázok týkajúcich sa vyživovacej povinnosti v členských štátoch by sa toto nariadenie malo vzťahovať tak na súdne rozhodnutia, ako aj na rozhodnutia vydané správnymi orgánmi za predpokladu, že tieto orgány poskytnú záruky týkajúce sa najmä nestranosti a práva strán na vypučtie. Tieto orgány by preto mali uplatňovať všetky normy tohto nariadenia.

(13) Z uvedených dôvodov je potrebné v tomto nariadení zabezpečiť uznávanie a výkon súdnych zmerov a verejných listín bez toho, aby tým bolo dotknuté právo účastníka takéhoto súdneho zmiaru a verejnej listiny napadnúť súdny zmiar alebo verejnú listinu na súde členského štátu pôvodu.

(14) Na účely návrhu na uznanie a výkon rozhodnutia týkajúceho sa vyživovacej povinnosti je preto potrebné v tomto nariadení ustanoviť, že pojem "oprávnený" zahŕňa verejné orgány, ktoré sú oprávnené konať namiesto osoby, ktorá má nárok na výživné, alebo ktoré sú oprávnené žiadať náhradu za dávky poskytnuté oprávnenému náhradou za výživné. Keď verejný orgán koná v takomto postavení, mal by mať tiež nárok na rovnaké služby a rovnakú právnu pomoc ako oprávnený.

(15) S cieľom ochrániť záujmy oprávnených na výživné a podporiť riadny výkon spravodlivosti v rámci Európskej únie je potrebné prispôsobiť normy právomoci, ako vyplývajú z nariadenia (ES) č. 44/2001. Skutočnosť, že povinný má obvyklý pobyt v treťom štáte by nemala vylučovať uplatnenie noriem Spoločenstva týkajúcich sa právomoci, a preto by sa viac nemalo odkazovať na normy vnútroštátneho právneho poriadku. Preto je potrebné v tomto nariadení určiť, v ktorých prípadoch môže súd členského štátu vykonávať subsidiárnu právomoc.

(16) S cieľom napraviť najmä prípady odoprenia spravodlivosti je v tomto nariadení potrebné upraviť forum necessitatis a umožniť tak súdu členského štátu vo výnimočných prípadoch konať vo veci, ktorá má úzku väzbu s tretím štátom. Takýto výnimočný prípad môže nastať, keď sa konanie v dotknutom treťom štáte ukáže ako nemožné (napríklad z dôvodu občianskej vojny), alebo keď od navrhovateľa nemožno rozumne očakávať, že v tom štáte začne alebo bude viesť konanie. Právomoc založenú na forum necessitatis však možno vykonávať, iba ak má spor dostatočnú väzbu s členským štátom konajúceho súdu, akou je napríklad štátna príslušnosť jedného z účastníkov.

(17) Dodatočná norma právomoci by mala ustanovovať, že s výnimkou osobitných okolností môže povinný začať konanie na vydanie zmeneného alebo nového rozhodnutia len v štáte, v ktorom mal oprávnený obvyklý pobyt, keď sa rozhodnutie vydalo, a v ktorom má oprávnený naďalej obvyklý pobyt. S cieľom zabezpečiť dobré prepojenie medzi Haagským dohovorom z roku 2007 a týmto nariadením je potrebné uplatňovať toto pravidlo aj na rozhodnutia tretieho štátu, ktorý je zmluvnou stranou uvedeného dohovoru, pokiaľ je tento dohovor platný vo vzťahu medzi dotknutým štátom a Spoločenstvom a uplatňuje sa v dotknutom štáte aj Spoločenstvu na rovnaké vyživovacie povinnosti.

(18) Na účely uplatňovania tohto nariadenia je potrebné ustanoviť, že pojem "štátna príslušnosť" sa v prípade Írska nahrádza pojmom "domicil" a rovnako aj v prípade Spojeného kráľovstva, ak sa v ňom bude toto nariadenie uplatňovať na základe článku 4 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva.

(19) S cieľom zvýšiť právnu istotu, predvídateľnosť a zmluvnú voľnosť účastníkov by toto nariadenie malo účastníkom umožniť zvoliť si dohodou súd podľa vymedzených kritérií právomoci. S cieľom zabezpečiť ochranu slabšieho účastníka by sa takáto voľba súdu mala vylúčiť, ak ide o výživovú povinnosť voči dieťaťu vo veku do 18 rokov.

(20) V tomto nariadení je potrebné ustanoviť, že pokiaľ ide o kolízne normy, členské štáty, ktoré sú viazané Haagskym protokolom z roku 2007, uplatňujú kolízne normy ustanovené v uvedenom protokole. Na tento účel by sa malo uviesť ustanovenie s odkazom na uvedený protokol. Spoločenstvo uzavrie Haagsky protokol z roku 2007 v dostatočnom predstihu, aby sa umožnilo uplatňovanie tohto nariadenia. S cieľom zohľadniť situáciu, keď sa Haagsky protokol z roku 2007 nebude uplatňovať vo všetkých členských štátoch, je na účely uznávania, vykonateľnosti a výkonu rozhodnutí potrebné rozlišovať medzi členskými štátmi, ktoré sú viazané Haagskym protokolom z roku 2007, a členskými štátmi, ktoré ním nie sú viazané.

(21) V rámci tohto nariadenia je potrebné upresniť, že kolízne normy určujú len rozhodné právo pre výživovú povinnosť a neurčujú rozhodné právo pre určenie rodinných vzťahov, na ktorých sa zakladá výživovacia povinnosť. Určenie rodinných vzťahov i naďalej závisí od vnútroštátneho práva členských štátov vrátane ich noriem medzinárodného práva súkromného.

(22) S cieľom zabezpečiť rýchle a účinné vymáhanie pohľadávky na výživné a predísť zdĺhavým konaniam o opravných prostriedkoch by rozhodnutia vo veciach výživovej povinnosti vydané v členskom štáte mali byť v zásade predbežne vykonateľné. Preto je potrebné v tomto nariadení ustanoviť, že súd pôvodu byť mal mať možnosť vyhlásiť rozhodnutie za vykonateľné, aj keď podľa vnútroštátneho právneho poriadku nie je vykonateľné zo zákona a aj keď sa proti rozhodnutiu podal alebo ešte môže podať opravný prostriedok podľa vnútroštátneho právneho poriadku.

(23) S cieľom obmedziť náklady súvisiace s konaniami, ktoré upravuje toto nariadenie, by bolo vhodné čo najviac využívať moderné komunikačné technológie najmä pri vypočúvaní účastníkov.

(24) Záruky, ktoré poskytuje uplatňovanie kolíznych noriem, by mali byť dostatočným dôvodom, aby sa rozhodnutia týkajúce sa výživovej povinnosti vydané členskými štátmi viazanými Haagskym protokolom z roku 2007 uznávali a boli vykonateľné vo všetkých ostatných členských štátoch bez potreby osobitného konania, a bez akékoľvek formy kontroly obsahu v členskom štáte výkonu.

(25) Jediným cieľom uznania rozhodnutia týkajúceho sa výživovej povinnosti v členskom štáte je umožniť vymáhanie pohľadávky na výživné určenej v rozhodnutí. Neznamená to zo strany tohto členského štátu uznanie rodinných vzťahov, príbuzenstva, manželstva alebo švagrovstva, na ktorých sa zakladá výživovacia povinnosť, ktorá viedla k vydaniu rozhodnutia.

(26) Pre rozhodnutia o výživovej povinnosti vydané členskými štátmi, ktoré nie sú viazané Haagskym protokolom z roku 2007, je vhodné v tomto nariadení ustanoviť konanie o uznaní a vyhlásení vykonateľnosti. Toto konanie by malo vychádzať z konania a dôvodov odmietnutia uznania podľa nariadenia (ES) č.

44/2001. S cieľom urýchliť konanie a umožniť oprávnenému rýchle vymoženie jeho pohľadávky je potrebné ustanoviť, že konajúci súd by mal vydať rozhodnutie v určitej lehote, pokiaľ tomu nebránia výnimočné okolnosti.

(27) Tiež je vhodné čo najviac obmedziť formálne náležitosti výkonu, ktoré zvyšujú výdavky pre oprávneného na výživné. Na tento účel by sa v tomto nariadení malo ustanoviť, že oprávnený na výživné nie je povinný mať v členskom štáte výkonu poštovú adresu ani splnomocneného zástupcu bez toho, aby tým bola dotknutá vnútorná organizácia vykonávacieho konania v členských štátoch.

(28) S cieľom obmedziť náklady vykonávacieho konania by sa nemal vyžadovať žiaden preklad, pokiaľ sa proti výkonu nenamieta, a bez toho, aby boli dotknuté príslušné normy o doručovaní písomnosti.

(29) S cieľom zaručiť dodržiavanie požiadaviek na spravodlivý proces je vhodné ustanoviť v tomto nariadení právo odporcu, ktorý sa nezúčastnil konania na súde pôvodu v členskom štáte, ktorý je viazaný Haagskym protokolom z roku 2007, navrhnúť v štádiu výkonu rozhodnutia vydaného proti nemu jeho preskúmanie. Odporca by však mal takýto návrh na preskúmanie podať v určitej lehote, ktorá by mala začať plynúť najneskôr odo dňa, keď v priebehu vykonávacieho konania prvýkrát stratil možnosť sčasti alebo úplne nakladať so svojim majetkom. Toto právo podať návrh na preskúmanie by mal byť mimoriadny opravný prostriedok poskytovaný odporcovi, ktorý sa nezúčastnil konania, a nie je ním dotknuté uplatnenie iných mimoriadnych opravných prostriedkov ustanovených v právnom poriadku členského štátu pôvodu, pokiaľ nie sú nezlučiteľné s právom na preskúmanie podľa tohto nariadenia.

(30) S cieľom urýchliť výkon rozhodnutia vydaného v členskom štáte, ktorý je viazaný Haagskym protokolom z roku 2007, v inom členskom štáte je potrebné obmedziť dôvody zamietnutia alebo prerušenia výkonu, ktorých sa môže dovoliť povinný z dôvodu cezhraničnej povahy pohľadávky na výživné. Týmto obmedzením by nemali byť dotknuté dôvody zamietnutia alebo prerušenia výkonu upravené vo vnútroštátnom právnom poriadku, ktoré nie sú nezlučiteľné s dôvodmi uvedenými v tomto nariadení, ako napríklad splnenie dlhu povinným v čase výkonu alebo nepostihnuteľná povaha častí majetku.

(31) S cieľom uľahčiť cezhraničné vymáhanie pohľadávky výživného je potrebné zaviesť systém spolupráce medzi ústrednými orgánmi určenými členskými štátmi. Tieto orgány by mali poskytovať pomoc oprávneným na výživné a povinným na účely presadzovania ich práv v inom členskom štáte prostredníctvom podávania žiadostí na uznanie, vyhlásenie vykonateľnosti a výkon existujúcich rozhodnutí, na zmenu takýchto rozhodnutí alebo vydanie rozhodnutia. Mali by si tiež vymieňať informácie na účely zistenia miesta pobytu povinných a oprávnených, a zistenia ich príjmov a majetku podľa potreby. Tieto orgány by napokon mali navzájom spolupracovať pri výmene všeobecných informácií a pri podpore spolupráce medzi príslušnými orgánmi vo svojich členských štátoch.

(32) Ústredný orgán určený na základe tohto nariadenia by mal znášať svoje náklady s výnimkou osobitne určených prípadov a poskytovať pomoc každému žiadateľovi, ktorý má pobyť v jeho členskom štáte. Kritérium pre určenie práva osoby žiadať ústredný orgán o pomoc by teda malo byť menej prísne ako kritérium "obvyklého pobytu" použi-

vané inde v tomto nariadení. Kritérium "pobytu" by však malo vylučovať len beznú prítomnosť.

(33) S cieľom poskytovať pomoc oprávneným na výživné a povinným v plnom rozsahu a uľahčiť optimálnym spôsobom cezhraničné vymáhanie výživného by ústredné orgány mali mať možnosť získať určité množstvo osobných informácií. V tomto nariadení by sa preto mala uložiť členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby ich ústredné orgány mali prístup k takýmto informáciám, ktorými disponujú verejné alebo správne orgány, ktoré majú dotknuté informácie v držbe v rámci svojej bežnej činnosti. Je však potrebné ponechať členským štátom možnosť určiť podrobnosti tohto prístupu. Členský štát by tak mal mať možnosť určiť verejné alebo správne orgány, ktoré budú povinné poskytovať informácie ústredným orgánom v súlade s týmto nariadením, vrátane, ak je to vhodné, verejných alebo správnych orgánov už určených v rámci iných režimov prístupu k informáciám. Pri určovaní verejných alebo správnych orgánov by členský štát mal zabezpečiť, aby mal jeho ústredný orgán prístup k požadovaným informáciám, ktoré majú skôr uvedené orgány v držbe, ako to upravuje toto nariadenie. Členský štát by tiež mal mať možnosť poskytnúť ústrednému orgánu prístup k požadovaným informáciám od akékkoľvek právnickej osoby, ktorá ich má v držbe a zodpovedá za ich spracúvanie.

(34) V rámci prístupu k osobným údajom, ich používania a prenosu je potrebné dodržiavať všetky požiadavky ustanovené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov, ako je transponovaná do vnútroštátneho práva členských štátov.

(35) Na účely uplatňovania tohto nariadenia je však potrebné vymedziť osobitné podmienky prístupu k osobným údajom, ich používania a prenosu. V tejto súvislosti sa zohľadnilo stanovisko európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov. Informovanie dotknutej osoby by sa malo uskutočňovať podľa vnútroštátneho právneho poriadku. Mala by však existovať možnosť odložiť toto informovanie, aby sa povinnému zabránilo v prevoze majetku, a tým ohrozeniu vymáhania pohľadávky na výživné.

(36) Vzhľadom na trovy konania je potrebné ustanoviť výhodný systém právnej pomoci spočívajúci v úplnom znášaní nákladov spojených s konaním s tými, ktorí sú vyzivovacej povinnosti voči deťom mladším ako 21 rokov, ktoré sa vedie prostredníctvom ústredných orgánov. Existujúce normy v oblasti právnej pomoci v rámci Európskej únie podľa smernice 2003/8/ES by sa preto mali doplniť osobitnými normami tvoriacimi osobitný systém právnej pomoci v oblasti vyzivovacej povinnosti. Príslušný orgán dožiadaného členského štátu by mal mať v takom prípade možnosť výnimočne vymáhať náhradu trov od neúspešného navrhovateľa, ktorému sa poskytla bezplatná právna pomoc za predpokladu, že to umožňuje jeho finančná situácia. Uplatnilo by sa to najmä v prípade majetnej osoby, ktorá nekonala dobromyseľne.

(37) Pre iné druhy vyzivovacej povinnosti ako sú uvedené v predchádzajúcom odôvodnení je potrebné zabezpečiť, aby pri výkone rozhodnutia v inom členskom štáte sa všetkým účastníkom poskytol rovnaké zaobchádzanie. Ustanovenia o kontinuite právnej pomoci v tomto nariadení by sa preto mali vykladať tak, že právna pomoc sa prizná aj účastníkovi, ktorému sa neposkytla právna pomoc počas konania o vydanie alebo zmenu rozhodnutia v členskom štáte pôvodu a neskôr sa mu poskytla v tom istom štáte v prípade návrhu na výkon rozhodnutia. Nárok na poskytnutie najvýhodnejšej právnej pomoci alebo oslobodenia od platenia nákladov a výdavkov v členskom štáte výkonu by

mal mať tiež účastník, ktorý konal v bezplatnom konaní pred správnym orgánom uvedeným v prílohe X, ak sa preukáže, že by na oslobodenie bol mal nárok v členskom štáte pôvodu.

(38) S cieľom znížiť náklady na preklad podporných písomností by mal konajúci súd požadovať preklad týchto písomností, iba ak je ich preklad potrebný, a bez toho, aby tým boli dotknuté práva na obhajobu a normy týkajúce sa doručovania písomností.

(39) S cieľom uľahčiť uplatňovanie tohto nariadenia je potrebné ustanoviť povinnosť členských štátov oznámiť Komisii názvy a kontaktné údaje svojich ústredných orgánov, ako aj iné informácie. Tieto informácie by sa mali prístupníť právnikom a verejnosti uverejnením v Úradnom vestníku Európskej únie alebo elektronickým prístupom k Európskej justičnej sieti v občianskych a obchodných veciach vytvorenej rozhodnutím 2001/470/ES. Okrem toho by používanie tlačív uvedených v tomto nariadení malo uľahčiť a urýchliť komunikáciu medzi ústrednými orgánmi a umožniť elektronické podávanie návrhov.

(40) Je potrebné upraviť vzťah medzi týmto nariadením a dvojstrannými alebo viacstrannými dohovormi a dohodami vo veciach vyzivovacej povinnosti, ktorých zmluvnými stranami sú členské štáty. V tejto súvislosti je potrebné ustanoviť, že členské štáty, ktoré sú zmluvnými stranami Dohovoru medzi Švédskom, Dánskom, Fínskom, Islandom a Nórskom o vymáhaní pohľadávok na výživné z 23. marca 1962, ho budú môcť naďalej uplatňovať vzhľadom na to, že obsahuje výhodnejšie normy o uznávaní a výkone ako toto nariadenie. Pokiaľ ide o budúce dvojstranné dohody s tretími štátmi vo veciach vyzivovacej povinnosti, postupy a podmienky, za ktorých by boli členské štáty oprávnené vo vlastnom mene dohodnúť a uzavrieť takéto dohody, by sa mali určiť v rámci rokovania o návrhu, ktorý v súvislosti s touto otázkou predloží Komisia.

(41) Na výpočet období a lehôt ustanovených v tomto nariadení by sa malo uplatňovať nariadenie Rady (EHS, Euratom) č. 1182/71 z 3. júna 1971, ktorým sa určujú pravidlá pre lehoty, dátumy a termíny.

(42) Opatrenia potrebné na vykonávanie tohto nariadenia, by sa mali prijímať v súlade s rozhodnutím Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktorým sa ustanovujú postupy pre výkon vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu.

(43) Komisia by predovšetkým mala byť splnomocnená prijímať všetky zmeny a doplnenia tlačív ustanovených v tomto nariadení v súlade s konzultáčnym postupom ustanoveným v článku 3 rozhodnutia 1999/468/ES. Pre ustanovenie zoznamu správnych orgánov, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, a zoznamu orgánov príslušných na vydanie osvedčenia o práve na právnu pomoc je potrebné poveriť Komisiu, aby konala v súlade s rudiacim postupom ustanovený v článku 4 uvedeného rozhodnutia.

(44) Týmto nariadením by sa malo zmeniť a doplniť nariadenie (ES) č. 44/2001 nahradením ustanovení uvedeného nariadenia týkajúcich sa vyzivovacej povinnosti. S výhradou prechodných ustanovení tohto nariadenia by členské štáty mali vo veciach vyzivovacej povinnosti uplatňovať ustanovenia tohto nariadenia o právomoci, uznávaní, vykonateľnosti a výkone rozhodnutí a o právnej pomoci namiesto ustanovení nariadenia (ES) č. 44/2001 odo dňa začiatku uplatňovania tohto nariadenia.

(45) Keďže ciele tohto nariadenia, a to zavedenie súboru opatrení umožňujúcich zabezpečiť účinné vymáhanie pohľadávok na výživné v cezhraničných situáciách a tak uľahčiť voľný pohyb osôb v rámci Európskej únie, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni jednotlivých členských štátov, ale z dôvodov rozsahu a dôsledkov tohto nariadenia ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva, môže Spoločenstvo prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie nepresahuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.

(46) V súlade s článkom 3 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, Írsko oznámilo svoju vôľu podieľať sa na prijatí a uplatňovaní tohto nariadenia.

(47) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, sa Spojené kráľovstvo nezúčastňuje na prijatí tohto nariadenia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu. Tým však nie je dotknutá možnosť Spojeného kráľovstva oznámiť v súlade s článkom 4 uvedeného protokolu svoj záujem akceptovať toto nariadenie po jeho prijatí.

(48) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto nariadenia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu bez toho, aby tým bola dotknutá možnosť Dánska uplatňovať obsah zmien a doplnení nariadenia (ES) č. 44/2001 na základe článku 3 Dohody medzi Európskym spoločenstvom a Dánskym kráľovstvom o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach z 19. októbra 2005,

Prijala toto nariadenie:

Kapitola I Rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov

Článok 1

Rozsah pôsobnosti

1. Toto nariadenie sa vzťahuje na vyživovaciu povinnosť vyplývajúcu z rodinných vzťahov, príbuzenstva, manželstva alebo švagrovstva.
2. V tomto nariadení pojem "členský štát" znamená každý členský štát, na ktorý sa toto nariadenie uplatňuje.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

1. Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú tieto definície:
 1. "rozhodnutie" je rozhodnutie vo veci vyživovacej povinnosti vydané súdom členského štátu bez ohľadu na jeho označenie, vrátane uznesenia, nariadenia, rozsudku alebo exekučného príkazu, ako aj rozhodnutie o trovách konania vydané súdnym úradníkom. Na účely kapitol VII a VIII pojem "rozhodnutie" zahŕňa aj rozhodnutie vo veci vyživovacej povinnosti vydané v tretom štáte;
 2. "súdny zmiere" je zmiere vo veci vyživovacej povinnosti, ktorý schválil súd alebo bol v priebehu konania uzavretý na súde;
 3. "verejná listina" je:
 - a) písomnosť vo veci vyživovacej povinnosti, ktorá bola úradne vyhotovená alebo zaregistrovaná ako verejná listina v členskom štáte pôvodu a ktorej pravosť:
 - i) súvisí s podpisom a obsahom listiny a
 - ii) bola potvrdená verejným orgánom alebo iným orgánom oprávneným na tento účel; alebo

b) dohoda týkajúca sa vyživovacej povinnosti uzavretá so správnymi orgánmi členského štátu pôvodu alebo nimi overená;

4. "členský štát pôvodu" je členský štát, v ktorom bolo vydané, podľa okolností veci, rozhodnutie, schválenie alebo uzavretý súdny zmiere a vyhotovená verejná listina;

5. "členský štát výkonu" je členský štát, v ktorom sa žiada o výkon rozhodnutia, súdneho zmiere alebo verejnej listiny;

6. "dožadujúci členský štát" je členský štát, ktorého ústredný orgán zasiela žiadosť podľa kapitoly VII;

7. "dožiadany členský štát" je členský štát, ktorého ústredný orgán prijíma žiadosť podľa kapitoly VII;

8. "haagsky zmluvný štát" je štát, ktorý je zmluvnou stranou haagskeho Dohovoru o medzinárodnom vymáhaní výživného na deti a iných členov rodiny z 23. novembra 2007 (ďalej len "Haagsky dohovor z roku 2007") v rozsahu, v akom sa tento dohovor uplatňuje medzi Spoločenstvom a týmto štátom;

9. "súd pôvodu" je súd, ktorý vydal rozhodnutie, ktoré sa má vykonať;

10. "oprávnený" je každá fyzická osoba, ktorá má nárok výživné alebo o ktorej sa tvrdí, že má takýto nárok;

11. "povinný" je každá fyzická osoba, ktorá má vyživovaciu povinnosť alebo o ktorej sa tvrdí, že má takúto povinnosť.

2. Na účely tohto nariadenia pojem "súd" zahŕňa aj správne orgány v členských štátoch príslušné vo veciach vyživovacej povinnosti za predpokladu, že tieto orgány poskytujú záruky týkajúce sa nestrannosti a práva strán na vypočutie a ich rozhodnutia podľa právneho poriadku členského štátu, v ktorom boli vydané,

i) môžu byť napadnuté opravným prostriedkom podaným justičným orgánom alebo preskúmané týmto orgánom a

ii) majú podobnú právnu silu a účinky ako rozhodnutie justičného orgánu v rovnakej veci.

Tieto správne orgány sa uvádzajú v prílohe X. Táto príloha sa vypracuje a mení a dopĺňa v súlade s riadiacim postupom ustanoveným v článku 73 ods. 2 na žiadosť členského štátu, v ktorom sa nachádza dotknutý správny orgán.

3. Na účely článkov 3, 4 a 6 sa pojem "štátna príslušnosť" nahrádza pojmom "domicil" v tých členských štátoch, ktoré tento inštitút používajú ako kolízne kritérium v rodinných veciach.

Na účely článku 6 sa účastníci, ktorí majú "domicil" v rôznych územných celkoch rovnakého členského štátu, považujú za účastníkov, ktorí majú spoločný "domicil" v tomto členskom štáte.

Kapitola II Právomoc

Článok 3

Všeobecné ustanovenia o právomoci

V členských štátoch je právomoc vo veciach vyživovacej povinnosti daná:

- a) súdu podľa miesta obvyklého pobytu povinného, alebo
- b) súdu podľa miesta obvyklého pobytu oprávneného, alebo
- c) súdu, ktorý má podľa svojho právneho poriadku právomoc konať o osobnom stave, ak vec týkajúca sa vyživovacej povinnosti je spojená s týmto konaním, pokiaľ sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnej príslušnosti niektorého z účastníkov, alebo
- d) súdu, ktorý má podľa svojho právneho poriadku právomoc konať o rodičovských právach a povinnostiach, ak vec

týkajúca sa vyživovacej povinnosti je spojená s týmto konaním, pokiaľ sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnej príslušnosti niektorého z účastníkov.

Článok 4 **Voľba súdu**

1. Účastníci konania sa môžu dohodnúť, že právomoc konať o existujúcich alebo prípadných budúcich sporoch medzi nimi vo veci vyživovacej povinnosti majú tieto sudy členských štátov:

- a) súd alebo sudy členského štátu, v ktorom má jeden z účastníkov obvyklý pobyt;
- b) súd alebo sudy členského štátu, ktorého štátnym príslušníkom je jeden z účastníkov;
- c) v prípade vyživovacej povinnosti medzi manželmi alebo bývalými manželmi:
 - i) súd, ktorý má právomoc konať o ich spore v manželskej veci, alebo
 - ii) súd alebo sudy členského štátu, ktorý bol aspoň jeden rok členským štátom posledného spoločného obvyklého pobytu manželov.

Podmienky ustanovené v písmenách a), b) alebo c) musia byť splnené v čase uzavretia dohody o voľbe súdu alebo v čase začatia konania na súde.

Právomoc založená dohodou je výlučná, pokiaľ sa účastníci nedohodli inak.

2. Dohoda o voľbe súdu sa uzaviera v písomnej forme. Každá komunikácia elektronickými prostriedkami, ktorá poskytuje trvalý záznam o dohode, sa považuje za rovnocennú s písomnou formou.

3. Tento článok sa nevzťahuje na spor o vyživovaciu povinnosť na dieťa vo veku do 18 rokov.

4. Ak sa účastníci dohodli, že založia výlučnú právomoc súdu alebo súdov zmluvného štátu Dohovoru o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach podpísaného 30. októbra 2007 v Lugáne (ďalej len "Lugánsky dohovor"), ktorý nie je členským štátom, uplatňuje sa uvedený dohovor s výnimkou sporov uvedených v odseku 3.

Článok 5 **Právomoc založená na účasti odporcu**

Okrem právomoci založenej na iných ustanoveniach tohto nariadenia má právomoc súd členského štátu vtedy, ak sa odporca zúčastní konania. To neplatí, ak sa odporca zúčastní konania len, aby namietol absenciu právomoci.

Článok 6 **Subsidiárna právomoc**

Ak podľa článkov 3, 4 a 5 nemá právomoc žiadny súd členského štátu ani žiaden súd zmluvného štátu Lugánskeho dohovoru, ktorý nie je členským štátom, na základe ustanovení uvedeného dohovoru, majú právomoc sudy členského štátu spoločnej štátnej príslušnosti účastníkov.

Článok 7 **Forum necessitatis**

Ak podľa článkov 3, 4, 5 a 6 nemá právomoc žiadny súd členského štátu, sudy členského štátu môžu vo výnimočných prípadoch vo veci rozhodovať, ak sa konanie nemôže účinne začať alebo uskutočniť v treťom štáte, ktorý má so sporom úzku väzbu.

Spor musí mať dostatočnú väzbu s členským štátom konajúceho súdu.

Článok 8 **Obmedzenie možnosti konania**

1. Ak sa rozhodnutie vydalo v členskom štáte alebo haagskom zmluvnom štáte, v ktorom má oprávnený obvyklý pobyt, povinný nemôže začať konanie s účelom zmeniť toto rozhodnutie alebo získať nové rozhodnutie v žiadnom inom členskom štáte, pokiaľ má oprávnený naďalej obvyklý pobyt v štáte, v ktorom sa rozhodnutie vydalo.

2. Odsek 1 sa neuplatní:

- a) ak sa účastníci v súlade s článkom 4 dohodli na právomoci súdov tohto druhého členského štátu;
- b) ak sa oprávnený podrobí právomoci súdov tohto druhého členského štátu podľa článku 5;
- c) ak príslušný orgán v haagskom zmluvnom štáte pôvodu nemôže alebo odmieta vykonávať svoju právomoc na zmenu rozhodnutia alebo na vydanie nového rozhodnutia, alebo
- d) ak rozhodnutie vydané v haagskom zmluvnom štáte pôvodu nemožno uznať alebo vyhlásiť za vykonateľné v členskom štáte, v ktorom sa zamýšľa konať o zmene rozhodnutia alebo o vydaní nového rozhodnutia.

Článok 9 **Začatie konania na súde**

Na účely tejto kapitoly sa konanie na súde považuje za začaté:

- a) momentom podania písomnosti, ktorou sa začína konanie alebo rovnocennej písomnosti na súd, za predpokladu, že navrhovateľ neopomenul následne prijať kroky, ktoré bol povinný prijať, aby zabezpečil doručenie písomnosti odporcovi, alebo
- b) ak sa písomnosť musí pred podaním na súd doručiť odporcovi, momentom jej prevzatia orgánom povereným doručovaním za predpokladu, že navrhovateľ neopomenul následne prijať kroky, ktoré bol povinný prijať, aby zabezpečil podanie písomnosti na súd.

Článok 10 **Skúmanie právomoci**

Ak sa začalo konanie na súde členského štátu vo veci, v ktorej nemá podľa tohto nariadenia právomoc konať, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.

Článok 11 **Skúmanie prípustnosti**

1. Ak sa odporca s obvyklým pobytom v inom štáte ako v členskom štáte, v ktorom sa začalo konať, nezúčastní konania, súd s právomocou preruší konanie dovtedy, kým sa nepreukáže, že odporca mal možnosť prevziať písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocennú písomnosť v dostatočnom predstihu tak, aby mohol pripraviť svoju obhajobu, alebo sa na tento účel prijali všetky potrebné kroky.

2. Namiesto ustanovení odseku 1 tohto článku sa uplatní článok 19 nariadenia (ES) č. 1393/2007, ak sa písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť musela podľa uvedeného nariadenia doručovať z jedného členského štátu do iného.

3. Ak sa neuplatnia ustanovenia nariadenia (ES) č. 1393/2007, uplatní sa článok 15 haagskeho Dohovoru o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v cudzine v občianskych a obchodných veciach z 15. novembra 1965, ak sa písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť musela doručovať do cudziny podľa tohto dohovoru.

Článok 12 **Prekážka začatiej veci**

1. Ak sa v tej istej veci a medzi rovnakými účastníkmi vedú konania na súdoch rôznych členských štátov, každý súd, ktorý nezačal konať ako prvý, aj bez návrhu preruší konanie, až kým sa nepotvrdí právomoc súdu, ktorý začal konať ako prvý.

2. Keď sa potvrdí právomoc súdu, ktorý začal konať ako prvý, každý iný súd odmietne vykonávať svoju právomoc v prospech tohto súdu.

Článok 13

Súvisiace veci

1. Ak sa koná o súvisiacich veciach na súdoch rôznych členských štátov, každý súd, ktorý nezačal konať ako prvý, môže konanie prerušiť.

2. Ak ide o konania na prvom stupni, súd, ktorý nezačal konať ako prvý, môže tiež na návrh jedného z účastníkov odmietnuť vykonávať svoju právomoc, ak súd, ktorý začal konať ako prvý, má právomoc rozhodovať v uvedených veciach a ak právny poriadok jeho štátu pripúšťa ich zlúčenie.

3. Na účely tohto článku sa veci považujú za súvisiace, ak sú navzájom tak úzko spojené, že je vhodné ich prerokovať a rozhodnúť o nich spoločne, a tak sa vyhnúť riziku nezlučiteľných rozhodnutí vydaných v samostatných konaniach.

Článok 14

Predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení

Súdom členského štátu možno podať návrh na vydanie predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení, ktoré sú dostupné podľa právneho poriadku tohto štátu, aj keby podľa tohto nariadenia mali právomoc rozhodovať vo veci samej súdy iného členského štátu.

Kapitola III Rozhodné právo

Článok 15

Určenie rozhodného práva

Rozhodné právo vo veciach vyživovacej povinnosti sa v členských štátoch, ktoré sú viazané haagským Protokolom o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť z 23. novembra 2007 (ďalej len "Haagsky protokol z roku 2007"), určuje podľa tohto protokolu.

Kapitola IV Uznávanie, vykonateľnosť a výkon rozhodnutí

Článok 16

Rozsah pôsobnosti tejto kapitoly

1. Táto kapitola upravuje uznávanie, vykonateľnosť a výkon všetkých rozhodnutí, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia.

2. Oddiel 1 sa vzťahuje na rozhodnutia vydané v členskom štáte, ktorý je viazaný Haagským protokolom z roku 2007.

3. Oddiel 2 sa vzťahuje na rozhodnutia vydané v členskom štáte, ktorý nie je viazaný Haagským protokolom z roku 2007.

4. Oddiel 3 sa vzťahuje na všetky rozhodnutia.

ODDIEL 1

Rozhodnutia vydané v členskom štáte, ktorý je viazaný Haagským protokolom z roku 2007

Článok 17

Zrušenie konania o vyhlásenie vykonateľnosti

1. Rozhodnutie vydané v členskom štáte, ktorý je viazaný Haagským protokolom z roku 2007 sa v inom členskom štáte uznáva bez potreby osobitného konania a bez akejkoľvek možnosti namietať proti jeho uznaniu.

2. Rozhodnutie vydané v členskom štáte, ktorý je viazaný Haagským protokolom z roku 2007, ktoré je vykonateľné v tomto

štáte, je vykonateľné v inom členskom štáte bez potreby jeho vyhlásenia za vykonateľné.

Článok 18

Ochranné opatrenia

Vykonateľné rozhodnutie je zo zákona spojené s oprávnením prijať akékoľvek ochranné opatrenie, ktoré existuje v právnom poriadku členského štátu výkonu.

Článok 19

Právo podať návrh na preskúmanie

1. Odporca, ktorý sa nezúčastnil konania na súde v členskom štáte pôvodu, má právo podať návrh na preskúmanie rozhodnutia na príslušný súd tohto členského štátu, ak:

a) mu písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť nebola doručená v dostatočnom predstihu a takým spôsobom, aby si mohol zabezpečiť obhajobu, alebo

b) mu vyššia moc alebo mimoriadne okolnosti bez zavinenia na jeho strane zabránili vzniesť námietku proti nároku na výživné,

okrem prípadu, keď opomenul začať konanie, ktorým by napadol rozhodnutie, keď tak mohol urobiť.

2. Lehota na podanie návrhu na preskúmanie začína plynúť odo dňa, keď sa odporca skutočne oboznámil s obsahom rozhodnutia a mohol konať, najneskôr však odo dňa prvého opatrenia v rámci výkonu rozhodnutia, v ktorého dôsledku úplne alebo čiastočne stratil možnosť nakladať so svojím majetkom. Odporca musí konať bez zbytočného odkladu, najneskôr v lehote 45 dní. Predĺženie tejto lehoty z dôvodu vzdialenosti nie je prípustné.

3. Ak súd zamietne návrh na preskúmanie uvedený v odseku 1 z dôvodu, že nie je splnený žiaden z dôvodov na preskúmanie uvedených v tom istom odseku, rozhodnutie zostáva v platnosti.

Ak súd rozhodne, že preskúmanie je odôvodnené jedným z dôvodov uvedených v odseku 1, rozhodnutie sa stane neplatným. Oprávnený však nestráca prospech vyplývajúci z prerušenia plynutia premlčacích lehôt ani právo požadovať výživné za dobu minulú, ktoré mal v pôvodnom konaní.

Článok 20

Písomnosti na účely výkonu

1. Na účely výkonu rozhodnutia v inom členskom štáte predloží navrhovateľ orgánom príslušným pre výkon rozhodnutia:

a) vyhotovenie rozhodnutia, ktoré spĺňa podmienky potrebné na preukázanie jeho pravosti;

b) výpis z rozhodnutia vydaný súdom pôvodu na tlačive uvedenom v prílohe I;

c) v prípade potreby písomnosť uvádzajúcu stav dlhu a dátum, ku ktorému bol vyčíslený;

d) v prípade potreby prepis alebo preklad obsahu tlačiva uvedeného v písmene b) do úradného jazyka členského štátu výkonu alebo, ak je v tomto členskom štáte viacero úradných jazykov, do jedného z úradných jazykov súdneho konania v mieste, v ktorom sa o výkon žiada, v súlade s právnym poriadkom tohto členského štátu alebo do iného jazyka, ktorý dotknutý členský štát uvedol ako prijateľný. Každý členský štát môže okrem svojho vlastného jazyka uviesť iný úradný jazyk alebo jazyky inštitúcií Európskej únie, ktoré považuje za prijateľné na vyplnenie tlačiva.

2. Príslušné orgány členského štátu výkonu nesmú od navrhovateľa vyžadovať, aby predložil preklad rozhodnutia.

Preklad však možno požadovať, ak sa proti výkonu rozhodnutia namieta.

3. Každý preklad podľa tohto článku musí vyhotoviť osoba, ktorá je na to oprávnená v niektorom z členských štátov.

Článok 21

Zamietnutie alebo prerušenie výkonu

1. Dôvody zamietnutia alebo prerušenia výkonu podľa právneho poriadku členského štátu výkonu sa uplatnia, pokiaľ nie sú nezlučiteľné s uplatnením odsekov 2 a 3.

2. Príslušný orgán v členskom štáte výkonu na návrh povinného sčasti alebo úplne zamietne výkon rozhodnutia súdu pôvodu, ak sa právo na výkon rozhodnutia súdu pôvodu premlčalo podľa právneho poriadku členského štátu pôvodu alebo podľa právneho poriadku členského štátu výkonu, podľa toho, ktorý určuje dlhšiu premlčaciu lehotu.

Príslušný orgán v členskom štáte výkonu môže okrem toho na návrh povinného sčasti alebo úplne zamietnuť výkon rozhodnutia súdu pôvodu, ak je nezlučiteľné s rozhodnutím vydaným v členskom štáte výkonu alebo s rozhodnutím vydaným v inom členskom štáte alebo v treťom štáte, ktoré spĺňa podmienky potrebné na jeho uznanie v členskom štáte výkonu.

Rozhodnutie, ktoré mení skoršie rozhodnutie o vyživovacej povinnosti z dôvodu zmenených okolností, sa nepovažuje za nezlučiteľné rozhodnutie v zmysle druhého pododseku.

3. Príslušný orgán v členskom štáte výkonu môže na návrh povinného sčasti alebo úplne prerušiť výkon rozhodnutia súdu pôvodu, ak príslušný súd členského štátu pôvodu začal konať o návrhu povinného na preskúmanie rozhodnutia súdu pôvodu podľa článku 19.

Okrem toho príslušný orgán členského štátu výkonu na návrh povinného preruší výkon rozhodnutia súdu pôvodu vtedy, ak bola jeho vykonateľnosť pozastavená v členskom štáte pôvodu.

Článok 22

Absencia vplyvu na existenciu rodinných vzťahov

Uznanie a výkon rozhodnutia vydaného vo veci vyživovacej povinnosti podľa tohto nariadenia v žiadnom prípade neznamená uznanie rodinného vzťahu, príbuzenstva, manželstva alebo švagrovstva, na ktorom sa zakladá vyživovacia povinnosť, o ktorú ide v rozhodnutí.

ODDIEL 2

Rozhodnutia vydané v členskom štáte, ktorý nie je viazaný Haagským protokolom z roku 2007

Článok 23

Uznanie

1. Rozhodnutie vydané v členskom štáte, ktorý nie je viazaný Haagským protokolom z roku 2007, sa v ostatných členských štátoch uznáva bez osobitného konania.

2. Ak je otázka uznania rozhodnutia hlavným predmetom sporu, môže zainteresovaný účastník postupom upraveným v tomto oddiele navrhnúť, aby sa rozhodlo, že rozhodnutie sa uznáva.

3. Ak výsledok konania na súde členského štátu závisí od posúdenia uznania ako predbežnej otázky, potom má tento súd právomoc rozhodnúť v tejto otázke.

Článok 24

Dôvody odmietnutia uznania

Rozhodnutie sa neuzná, ak:

a) uznanie je v zjavnom rozpore s verejným poriadkom v členskom štáte, v ktorom sa o uznanie žiada. Posúdenie súladu s verejným poriadkom nemožno uplatniť na normy týkajúce sa právomoci;

b) odporcovci sa nedoručila písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť v dostatočnom predstihu a takým spôsobom, aby si mohol zabezpečiť obhajobu, okrem prípadu, keď opomenul začať konanie, ktorým by napadol rozhodnutie, keď tak mohol urobiť;

c) je nezlučiteľné s rozhodnutím vydaným v spore medzi rovnakými účastníkmi v členskom štáte, v ktorom sa o uznanie žiada;

d) je nezlučiteľné so skorším rozhodnutím vydaným v inom členskom štáte alebo v treťom štáte v rovnakej veci a medzi rovnakými účastníkmi za predpokladu, že skoršie rozhodnutie spĺňa podmienky na jeho uznanie v členskom štáte, v ktorom sa o uznanie žiada.

Rozhodnutie, ktoré mení skoršie rozhodnutie o vyživovacej povinnosti z dôvodu zmenených okolností, sa nepovažuje za nezlučiteľné rozhodnutie v zmysle písmen c) alebo d).

Článok 25

Prerušenie konania o uznanie

Súd členského štátu, v ktorom sa žiada o uznanie rozhodnutia vydaného v členskom štáte, ktorý nie je viazaný Haagským protokolom z roku 2007, preruší konanie, ak je vykonateľnosť rozhodnutia v členskom štáte pôvodu pozastavená z dôvodu podania opravného prostriedku.

Článok 26

Vykonateľnosť

Rozhodnutie vydané v členskom štáte, ktorý nie je viazaný Haagským protokolom z roku 2007, ktoré je v inom členskom štáte, je vykonateľné v členskom štáte, ak tam bolo na návrh zainteresovaného účastníka vyhlásené za vykonateľné.

Článok 27

Príslušnosť

1. Návrh na vyhlásenie vykonateľnosti sa podáva na súd alebo príslušný orgán členského štátu výkonu, ktorý daný členský štát oznámil Komisii v súlade s článkom 71.

2. Miestna príslušnosť sa určuje podľa miesta obvyklého pobytu účastníka, proti ktorému sa má rozhodnutie vykonať, alebo podľa miesta výkonu.

Článok 28

Konanie

1. K návrhu na vydanie vyhlásenia vykonateľnosti sa prikladajú tieto písomnosti:

a) vyhotovenie rozhodnutia, ktoré spĺňa podmienky potrebné na preukázanie jeho pravosti;

b) výpis z rozhodnutia vydaný súdom pôvodu na tlačive uvedenom v prílohe II, bez toho, aby bol dotknutý článok 29;

c) v prípade potreby prepis alebo preklad obsahu tlačiva uvedeného v písmene b) do úradného jazyka členského štátu výkonu alebo, ak je v tomto členskom štáte viacero úradných jazykov, do jedného z úradných jazykov súdneho konania v mieste, v ktorom sa podáva návrh, v súlade s právnym poriadkom tohto členského štátu alebo do iného jazyka, ktorý dotknutý členský štát uviedol ako prijateľný. Každý členský štát môže okrem svojho vlastného jazyka uviesť iný úradný jazyk alebo jazyky inštitúcií Európskej únie, ktoré považuje za prijateľné na vyplnenie tlačiva.

2. Súd alebo príslušný orgán, ktorý začal konať o návrhu, nesmie od navrhovateľa vyžadovať, aby predložil preklad rozhodnutia. Preklad možno požadovať v rámci odvolacieho konania podľa článku 32 alebo konania podľa článku 33.

3. Každý preklad podľa tohto článku musí vyhotoviť osoba, ktorá je na to oprávnená v niektorom z členských štátov.

Článok 29

Nepredloženie výpisu

1. Ak sa nepredloží výpis podľa článku 28 ods. 1 písm. b), súd alebo iný príslušný orgán môže určiť lehotu na jeho predloženie alebo prijať rovnocennú písomnosť, alebo upustiť od jej predloženia, ak považuje predloženie údajov za postačujúce.

2. V prípade ustanovenom v odseku 1 sa predloží preklad uvedených písomností, ak to súd alebo iný príslušný orgán požaduje. Preklad vyhotoví osoba, ktorá je na to oprávnená v niektorom z členských štátov.

Článok 30

Vyhlásenie vykonateľnosti

Rozhodnutie sa vyhlási za vykonateľné bez skúmania podľa článku 24 po splnení formálnych náležitostí podľa článku 28, najneskôr do 30 dní od splnenia týchto formálnych náležitostí okrem prípadu, keď to vzhľadom na výnimočné okolnosti nie je možné. Účastník, voči ktorému sa o výkon žiada, nemá v tomto štádiu konania právo robiť žiadne podania k návrhu.

Článok 31

Oznámenie rozhodnutia o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti

1. Rozhodnutie o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti sa bez odkladu oznámi navrhovateľovi spôsobom upraveným právnym poriadkom členského štátu výkonu.

2. Vyhlásenie vykonateľnosti sa doručí účastníkovi, proti ktorému sa o výkon žiada, spolu s rozhodnutím, ak mu toto nebolo doručené už predtým.

Článok 32

Odvolaie proti rozhodnutiu o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti

1. Proti rozhodnutiu o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti sa môže odvolať každý z účastníkov.

2. Odvolanie sa podáva na súd, ktorý dotknutý členský štát oznámil Komisii podľa článku 71.

3. Odvolacie konanie sa spravuje procesnými predpismi, ktoré upravujú sporové konanie.

4. Ak sa účastník, proti ktorému sa žiada o výkon, nedostaví na odvolací súd v konaní o odvolaní, ktoré podal navrhovateľ, uplatní sa článok 11, a to aj keď účastník, proti ktorému sa o výkon žiada, nemá obvyklý pobyt v žiadnom z členských štátov.

5. Odvolanie proti vyhláseniu vykonateľnosti sa podáva do 30 dní od jeho doručenia. Ak má účastník, proti ktorému sa o výkon žiada, obvyklý pobyt v inom členskom štáte, než v ktorom sa vydalo vyhlásenie vykonateľnosti, lehota na odvolanie je 45 dní a začína plynúť odo dňa doručenia buď tejto osobe do vlastných rúk alebo do jej obydli. Predĺženie tejto lehoty z dôvodu vzdialenosti nie je prípustné.

Článok 33

Konanie o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu vydanému v odvolacom konaní

Rozhodnutie vydané v odvolacom konaní možno napadnúť iba v konaniach, ktoré dotknutý členský štát oznámil Komisii podľa článku 71.

Článok 34

Odmietnutie alebo odvolanie vyhlásenia vykonateľnosti

1. Súd, ktorý koná o odvolaní podľa článku 32 alebo o opravnom prostriedku podľa článku 33, odmietne vydať alebo zruší vyhlásenie vykonateľnosti len z dôvodu uvedeného v článku 24.

2. S výhradou článku 32 ods. 4 súd, na ktorý sa podalo odvolanie podľa článku 32, rozhodne do 90 dní od podania odvolania okrem prípadu, keď to vzhľadom na výnimočné okolnosti nie je možné.

3. Súd, na ktorý sa podal opravný prostriedok podľa článku 33, svoje rozhodnutie vydá bezodkladne.

Článok 35

Prerušenie konania

Súd, na ktorý sa podalo odvolanie podľa článku 32 alebo opravný prostriedok podľa článku 33, preruší na návrh účastníka, proti ktorému sa žiada o výkon, konanie v prípade, ak je vykonateľnosť rozhodnutia v členskom štáte pôvodu pozastavená z dôvodu opravného prostriedku.

Článok 36

Predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení

1. Ak sa podľa tohto oddielu má uznať rozhodnutie, nič nebráni navrhovateľovi, aby využil možnosť navrhnuť vydanie predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení podľa právneho poriadku členského štátu výkonu bez potreby vyhlásenia vykonateľnosti podľa článku 30.

2. Vyhlásenie vykonateľnosti je spojené s oprávnením vydať akékoľvek ochranné opatrenie.

3. Počas odvolacej lehoty podľa článku 32 ods. 5 proti vyhláseniu vykonateľnosti a až do rozhodnutia o odvolaní sa nesmú prijať žiadne opatrenia smerujúce k výkonu, okrem ochranných opatrení týkajúcich sa majetku účastníka, proti ktorému sa žiada o výkon.

Článok 37

Čiastočná vykonateľnosť

1. Ak sa rozhodnutie týka viacerých vecí a vyhlásenie vykonateľnosti nemožno vydať vo všetkých týchto veciach, súd alebo iný príslušný orgán ho vydá v jednej veci alebo niekoľkých veciach.

2. Navrhovateľ môže žiadať vyhlásenie vykonateľnosti len vo vzťahu k častiam rozhodnutia.

Článok 38

Zákaz poplatku, odvodu alebo inej platby

V členskom štáte výkonu nemožno za konanie o vydaní vyhlásenia vykonateľnosti vyberať poplatok, odvod alebo inú platbu vypočítanú z výšky vymáhaného nároku.

ODDIEL 3

Spoločné ustanovenia

Článok 39

Predbežná vykonateľnosť

Súd pôvodu môže vyhlásiť rozhodnutie za predbežne vykonateľné bez ohľadu na prípadný opravný prostriedok, a to aj vtedy, ak vnútroštátny právny poriadok neustanovuje vykonateľnosť zo zákona.

Článok 40

Dovolaie sa uznaného rozhodnutia

1. Účastník, ktorý chce uplatniť v inom členskom štáte rozhodnutie uznané podľa článku 17 ods. 1 alebo rozhodnutie uznané v súlade s oddielom 2, musí predložiť vyhotovenie rozhodnutia, ktoré spĺňa podmienky potrebné na preukázanie jeho pravosti.

2. Súd, na ktorom sa uplatňuje uznané rozhodnutie, môže vo vhodnom prípade požiadať účastníka, ktorý sa ho dovoľáva, aby predložil výpis vydaný súdom pôvodu na tlačive uvedenom v prílohe I, prípadne v prílohe II.

Súd pôvodu vydá takýto výpis na žiadosť ktoréhokoľvek zainteresovaného účastníka.

3. Účastník, ktorý sa dovoľáva uznaného rozhodnutia, predloží vo vhodnom prípade prepis alebo preklad obsahu tlačiva uvedeného v odseku 2 do úradného jazyka dotknutého

členského štátu alebo, ak je v tomto členskom štáte viacero úradných jazykov, do jedného z úradných jazykov súdneho konania v mieste, v ktorom sa dovoľáva uznaného rozhodnutia, v súlade s právnym poriadkom tohto členského štátu alebo do iného jazyka, ktorý dotknutý členský štát uviedol ako prijateľný. Každý členský štát môže okrem svojho vlastného jazyka uviesť iný úradný jazyk alebo jazyky inštitúcií Európskej únie, ktoré považuje za prijateľné na vyplnenie tlačiva.

4. Každý preklad podľa tohto článku musí vyhotoviť osoba, ktorá je na to oprávnená v niektorom z členských štátov.

Článok 41

Vykonávacie konanie a podmienky výkonu

1. Pokiaľ nie je v tomto nariadení ustanovené inak, výkon rozhodnutí vydaných v inom členskom štáte sa spravuje právnym poriadkom členského štátu výkonu. Rozhodnutie vydané v inom členskom štáte, ktoré je vykonateľné v členskom štáte výkonu, sa v ňom vykonáva za rovnakých podmienok ako rozhodnutie vydané v členskom štáte výkonu.

2. Od účastníka, ktorý sa domáha výkonu rozhodnutia vydaného v inom členskom štáte, sa nevyžaduje, aby mal v členskom štáte výkonu poštovú adresu ani splnomocneného zástupcu okrem osôb príslušných na vykonávanie konania.

Článok 42

Zákaz skúmania vo veci samej

Rozhodnutie vydané v niektorom z členských štátov sa za žiadnych okolností nesmie skúmať vo veci samej v členskom štáte, v ktorom sa žiada o uznanie, vyhlásenie vykonateľnosti alebo výkon.

Článok 43

Neuprednostňovanie náhrady nákladov

Náhrada akýchkoľvek nákladov, ktoré vznikli pri uplatňovaní tohto nariadenia, nemá prednosť pred vymáhaním výživného.

Kapitola V Prístup k spravodlivosti

Článok 44

Právo na právnu pomoc

1. Účastníci sporu, na ktorý sa vzťahuje toto nariadenie, musia mať účinný prístup k spravodlivosti v inom členskom štáte, vrátane vykonávacieho a odvolacieho konania, za podmienok ustanovených v tejto kapitole.

V prípadoch, na ktoré sa vzťahuje kapitola VII, tento účinný prístup dožadovaný členský štát zaručuje pre každého žiadateľa, ktorý má pobyt v dožadujúcom členskom štáte.

2. Na účely zaručenia takéhoto účinného prístupu členské štáty poskytujú právnu pomoc v súlade s touto kapitolou, pokiaľ sa neuplatní odsek 3

3. V prípadoch, na ktoré sa vzťahuje kapitola VII, nie je členský štát povinný poskytnúť právnu pomoc, ak konanie v tomto členskom štáte umožňuje účastníkom konať bez potreby právnej pomoci a ústredný orgán poskytuje potrebné služby bezplatne.

4. Podmienky pre poskytnutie právnej pomoci nesmú byť reštriktívnejšie ako podmienky pre jej poskytnutie v porovnateľných vnútroštátnych prípadoch.

5. Na zabezpečenie zaplatenia nákladov a výdavkov konania vo veci výživovacej povinnosti sa nesmie vyžadovať žiadna záruka alebo preddavok, bez ohľadu na ich označenie.

Článok 45

Obsah právnej pomoci

Právna pomoc poskytnutá podľa tejto kapitoly znamená pomoc potrebnú na to, aby sa účastníkom umožnilo poznať a presadiť svoje práva a aby sa zaručilo, že o ich žiadostiach zaslaných prostredníctvom ústredných orgánov alebo návrhov podaných

priamo príslušným orgánom sa bude konať v plnom rozsahu a účinne. Podľa prípadu zahŕňa tieto prvky:

a) predsporové poradenstvo s cieľom dosiahnuť zmier pred začatím súdneho konania;

b) právnu pomoc pri podaní návrhu na orgán alebo súd a právne zastúpenie;

c) oslobodenie od platenia trov konania a odmietn osobám splnomocneným na výkon úkonov počas konania;

d) v členských štátoch, v ktorých neúspešnému účastníkovi možno uložiť povinnosť zaplatiť trovy protistrany, ak príjemca právnej pomoci prehrá spor, trovy, ktoré vznikli protistrane, ak by sa takéto trovy hradili, keby mal príjemca právnej pomoci obvyklý pobyt v členskom štáte konajúceho súdu;

e) tlmočenie;

f) preklad písomností požadovaných súdom alebo príslušným orgánom, ktoré predkladá príjemca právnej pomoci a ktoré sú potrebné na vyriešenie veci;

g) cestovné výdavky, ktoré má znášať príjemca právnej pomoci, keď právny poriadok alebo súd členského štátu vyžaduje fyzickú prítomnosť osôb dotknutých podaním návrhu a súd rozhodne, že dotknuté osoby nemožno vypočuť k spokojnosti súdu žiadnymi inými prostriedkami.

Článok 46

Bezplatná právna pomoc pre žiadosti podané prostredníctvom ústredných orgánov v prípade výživného pre deti

1. Dožiadaný členský štát poskytne bezplatnú právnu pomoc ohľadne všetkých žiadostí oprávneného podľa článku 56 týkajúcich sa vyživovacej povinnosti, ktorá vyplýva zo vzťahu medzi rodičom a dieťaťom, voči osobe mladšej ako 21 rokov.

2. Bez ohľadu na odsek 1 príslušný orgán dožadovaného členského štátu môže ohľadne iných žiadostí ako žiadostí podľa článku 56 ods. 1 písm. a) a b) odmietnuť poskytnúť bezplatnú právnu pomoc, ak sa domnieva, že žiadosť alebo opravný prostriedok sú z vecnej stránky zjavne nepodložené.

Článok 47

Prípady, na ktoré sa nevzťahuje článok 46

1. V prípadoch, na ktoré sa nevzťahuje článok 46 a s výhradou článkov 44 a 45, sa bezplatná právna pomoc môže poskytnúť podľa vnútroštátneho právneho poriadku, najmä na základe preskúmania majetkových pomerov žiadateľa alebo odôvodnenosti návrhu.

2. Bez ohľadu na odsek 1 účastník, ktorému sa v členskom štáte pôvodu poskytla úplná alebo čiastočná právna pomoc alebo mu bolo priznané oslobodenie od platenia trov a výdavkov, má v konaní o uznanie, o vyhlásenie vykonateľnosti alebo o výkon nárok na poskytnutie najvhodnejšej právnej pomoci alebo najrozsiahlejšieho oslobodenia od trov alebo výdavkov podľa právneho poriadku členského štátu výkonu.

3. Bez ohľadu na odsek 1 účastník, ktorý bol v členskom štáte pôvodu oslobodený od trov konania v konaní pred správnym orgánom uvedeným v prílohe X, má v akomkoľvek konaní o uznanie, o vyhlásenie vykonateľnosti alebo o výkon nárok na poskytnutie právnej pomoci podľa odseku 2. Na tento účel predloží listinu vyhotovenú príslušným orgánom členského štátu pôvodu, ktorá osvedčuje, že účastník spĺňa majetkové podmienky na získanie úplnej

alebo čiastočnej právnej pomoci alebo oslobodenie od platenia trov a výdavkov.

Príslušné orgány na účely tohto odseku sa uvádzajú v prílohe XI. Táto príloha sa vypracuje a mení a dopĺňa v súlade s riadiacim postupom uvedeným v článku 73 ods. 2

Kapitola VI Súdne zmiery a verejné listiny

Článok 48

Uplatňovanie tohto nariadenia na súdne zmiery a verejné listiny

1. Súdne zmiery a verejné listiny, ktoré sú vykonateľné v členskom štáte pôvodu sa uznávajú v inom členskom štáte a sú v ňom vykonateľné ako rozhodnutia v súlade s kapitolou IV.
2. Na súdne zmiery a verejné listiny sa primerane použijú ustanovenia tohto nariadenia.
3. Príslušný orgán členského štátu pôvodu na návrh každého zainteresovaného účastníka vydá výpis zo súdneho zmiernu alebo verejnej listiny na tlačivách uvedených v prílohách I a II alebo v prílohách III a IV.

Kapitola VII Spolupráca medzi ústrednými orgánmi

Článok 49

Určenie ústredných orgánov

1. Členský štát určí ústredný orgán na vykonávanie povinností, ktoré sú takémuto orgánu uložené v tomto nariadení.
2. Federálne členské štáty, členské štáty s viac ako jedným právnym systémom alebo členské štáty s autonómnymi územnými celkami môžu určiť viacero ústredných orgánov a musia vymedziť rozsah ich územnej alebo osobnej právomoci. Ak členský štát určí viac ako jeden ústredný orgán, určí ústredný orgán, ktorému sa môže zasielať všetka korešpondencia s cieľom jej postúpenia príslušnému ústrednému orgánu v tomto členskom štáte. Ak sa korešpondencia zašle ústrednému orgánu, ktorý nie je príslušný, tento je povinný ju postúpiť príslušnému ústrednému orgánu a informovať o tom odosielateľa.
3. Určenie ústredného orgánu alebo ústredných orgánov, ich kontaktné údaje a, podľa okolností, rozsah ich právomoci v zmysle odseku 2 oznámi členský štát Komisii v súlade s článkom 71.

Článok 50

Všeobecné úlohy ústredných orgánov

1. Ústredné orgány:
 - a) navzájom spolupracujú, najmä výmenou informácií, a podporujú spoluprácu medzi príslušnými orgánmi vo svojich členských štátoch na účely dosiahnutia cieľov tohto nariadenia;
 - b) všetkými možnými spôsobmi hľadajú riešenia ťažkostí, ktoré sa vyskytnú pri uplatňovaní tohto nariadenia.
2. Ústredné orgány prijímajú opatrenia na uľahčenie uplatňovania tohto nariadenia a na prehlbenie vzájomnej spolupráce. Na tento účel sa využíva Európska justičná sieť v občianskych a obchodných veciach vytvorená rozhodnutím 2001/470/ES.

Článok 51

Osobitné úlohy ústredných orgánov

1. Ústredné orgány poskytujú pomoc ohľadne žiadostí podľa článku 56, najmä:
 - a) zasielajú a prijímajú takéto žiadosti;
 - b) iniciujú konanie o týchto žiadostiach alebo pomáhajú s jeho začatím.
2. Vo vzťahu k takýmto žiadostiam ústredné orgány prijímajú všetky primerané opatrenia:
 - a) na poskytnutie alebo pomoc pri poskytnutí právnej pomoci, ak si to okolnosti vyžadujú;

b) na pomoc pri zistení miesta pobytu povinného alebo oprávneného, najmä pri uplatnení článkov 61, 62 a 63;

c) na pomoc pri získavaní informácií o príjme a v prípade potreby o majetkových pomeroch povinného alebo oprávneného, vrátane zistenia, kde sa majetok nachádza, najmä pri uplatnení článkov 61, 62 a 63;

d) na podporu zmierlivého riešenia s cieľom zabezpečiť dobrovoľné platenie výživného, ak je to vhodné, prostredníctvom mediácie, zmierovacieho konania alebo podobných postupov;

e) na pomoc s priebežným výkonom rozhodnutí o výživnom vrátane dlžného výživného;

f) na pomoc pri vymožení a urýchlennom prevode platieb výživného;

g) na pomoc pri získaní listinných alebo iných dôkazov bez toho, aby tým bolo dotknuté nariadenie (ES) č. 1206/2001;

h) na poskytovanie pomoci pri určení rodičovstva, ak je to potrebné na vymáhanie výživného;

i) na začatie konania alebo na pomoc so začatím konania na vydanie akýchkoľvek potrebných predbežných opatrení územného charakteru, ktorých cieľom je zabezpečiť výsledok prebiehajúceho konania o výživnom;

j) na pomoc pri doručení písomností bez toho, aby tým bolo dotknuté nariadenie (ES) č. 1393/2007.

3. Úlohy ústredného orgánu podľa tohto článku môžu v rozsahu povolenom právnym poriadkom dotknutého členského štátu vykonávať verejné orgány alebo iné subjekty podliehajúce dohľadu príslušných orgánov uvedeného členského štátu. Určenie akýchkoľvek takýchto verejných orgánov alebo iných subjektov, ako aj ich kontaktné údaje a rozsah ich právomoci oznámi členský štát Komisii v súlade s článkom 71.

4. Žiadne ustanovenie tohto článku a článku 53 neukladá povinnosť ústrednému orgánu vykonávať právomoci, ktoré majú podľa právneho poriadku dožiadaného členského štátu len justičné orgány.

Článok 52

Plnomocenstvo

Ústredný orgán dožiadaného členského štátu môže žiadať od žiadateľa plnomocenstvo, len ak koná v jeho mene v súdnom konaní alebo vystupuje pred inými orgánmi alebo na účely ustanovenia zástupcu, aby tak konal.

Článok 53

Dožiadania o osobitné opatrenia

1. Ústredný orgán môže odôvodneným dožiadanim požiadať iný ústredný orgán, aby prijal vhodné osobitné opatrenia podľa článku 51 ods. 2 písm. b), c), g), h), i) a j), ak sa nezaslala žiadna žiadosť podľa článku 56. Dožiadany ústredný orgán prijme takéto vhodné opatrenia, ak podľa jeho uváženia sú potrebné pre potenciálneho žiadateľa na podanie žiadosti podľa článku 56 alebo na rozhodnutie, či žiadosť podať.

2. Ak sa podalo dožiadanie o opatrenia podľa článku 51 ods. 2 písm. b) a c), dožiadany ústredný orgán zistí požadované informácie, pričom v prípade potreby uplatní článok 61 Informácie uvedené v článku 61 ods. 2 písm. b), c) a d) však možno zísťovať len vtedy, ak oprávnený predloží vyhotovenie vykonateľného rozhodnutia, súdneho zmiernu alebo verejnej listiny, podľa okolností spolu s výpisom podľa článkov 20, 28 alebo 48.

Dožiadany ústredný orgán oznámi získané informácie dožadujúcemu ústrednému orgánu. Ak sa informácie získali

podľa článku 61, oznámi sa len adresa potenciálneho odporcu v dožiadanom členskom štáte. V rámci žiadosti o uznanie, vyhlásenie vykonateľnosti alebo výkon sa okrem toho oznámi len existencia príjmu alebo majetku povinného v tomto štáte.

Ak dožiadaný ústredný orgán nemôže poskytnúť požadované informácie, bezodkladne o tom informuje dožadujúci orgán, pričom uvedie dôvody, prečo ich nemôže poskytnúť.

3. Ústredný orgán tiež môže na dožiadanie iného ústredného orgánu prijať osobitné opatrenia vo veci vymáhania výživného s medzinárodným prvkom, v ktorej sa koná v dožadujúcom členskom štáte.

4. Ústredné orgány zasielajú dožiadania podľa tohto článku na tlačive uvedenom v prílohe V.

Článok 54

Náklady ústredného orgánu

1. Každý ústredný orgán znáša vlastné náklady pri uplatňovaní tohto nariadenia.

2. Ústredné orgány nesmú od žiadateľa požadovať úhradu žiadnych nákladov za poskytovanie služieb podľa tohto nariadenia okrem výnimočných nákladov vyplývajúcich z dožiadaní o osobitné opatrenie podľa článku 53.

Na účely tohto odseku sa náklady zistenia miesta pobytu povinného nepovažujú za výnimočné.

3. Dožiadaný ústredný orgán nesmie vymáhať výnimočné náklady uvedené v odseku 2 bez predchádzajúceho súhlasu žiadateľa s poskytnutím týchto služieb za dané náklady.

Článok 55

Žiadosti prostredníctvom ústredných orgánov

Žiadosť podľa tejto kapitoly sa podáva prostredníctvom ústredného orgánu členského štátu, v ktorom má žiadateľ pobyt, ústrednému orgánu dožiadaného členského štátu.

Článok 56

Dostupné žiadosti

1. Oprávnený, ktorý sa snaží vymôcť výživné podľa tohto nariadenia, môže podať žiadosť o:

a) uznanie alebo uznanie a vyhlásenie vykonateľnosti rozhodnutia;

b) výkon rozhodnutia vydaného alebo uznaného v dožiadanom členskom štáte;

c) vydanie rozhodnutia v dožiadanom členskom štáte, ak žiadne neexistuje, vrátane určenia rodičovstva, ak je to potrebné;

d) vydanie rozhodnutia v dožiadanom členskom štáte, ak rozhodnutie vydané v inom štáte ako dožiadanom členskom štáte nemožno uznať alebo vyhlásiť za vykonateľné;

e) zmenu rozhodnutia vydaného v dožiadanom členskom štáte;

f) zmenu rozhodnutia vydaného v inom štáte ako dožiadanom členskom štáte.

2. Povinný, voči ktorému už existuje rozhodnutie o výživnom, môže podať žiadosť o:

a) uznanie rozhodnutia, ktoré spôsobuje prerušenie alebo obmedzenie výkonu skoršieho rozhodnutia v dožiadanom členskom štáte;

b) zmenu rozhodnutia vydaného v dožiadanom členskom štáte;

c) zmenu rozhodnutia vydaného v inom štáte ako dožiadanom členskom štáte.

3. Pri žiadostiach podľa tohto článku poskytujú pomoc a zastupovanie ustanovené v článku 45 písm. b) ústredný orgán dožiadaného členského štátu priamo alebo prostredníctvom verejných orgánov alebo iných orgánov alebo osôb.

4. Pokiaľ nie je v tomto nariadení ustanovené inak, o žiadostiach uvedených v odsekoch 1 a 2 sa koná podľa právneho poriadku

dožiadaného členského štátu a vzťahujú sa na ne normy právomoci platné v tomto členskom štáte.

Článok 57

Obsah žiadosti

1. Všetky žiadosti podľa článku 56 sa podávajú na tlačive uvedenom v prílohe VI alebo v prílohe VII.

2. Všetky žiadosti podľa článku 56 musia obsahovať aspoň:

a) označenie povahy žiadosti alebo žiadostí;

b) meno a kontaktné údaje žiadateľa vrátane adresy a dátumu narodenia;

c) meno odporcu a ak sú známe, jeho adresu a dátum narodenia;

d) meno a dátum narodenia každej osoby, pre ktorú sa žiada o výživné;

e) dôvody, o ktoré žiadosť opiera;

f) v žiadosti, ktorú podáva oprávnený, informácie o tom, kam sa majú zasielať alebo elektronicky poukazovať platby výživného;

g) meno a kontaktné údaje osoby alebo útvaru ústredného orgánu dožadujúceho členského štátu zodpovedných za vybavovanie žiadosti.

3. Na účely odseku 2 písm. b) sa adresa žiadateľa môže nahradiť inou adresou v prípadoch domáceho násillia, ak vnútroštátny právny poriadok dožiadaného členského štátu nevyžaduje na účely konania, aby žiadateľ poskytol svoju osobnú adresu.

4. Podľa potreby žiadosť okrem toho obsahuje najmä tieto informácie, ak sú známe:

a) majetkové pomery oprávneného;

b) majetkové pomery povinného vrátane mena a adresy jeho zamestnávateľa a umiestnenia a povahy majetku povinného;

c) akékoľvek ďalšie informácie, ktoré umožnia zistiť miesto pobytu odporcu.

5. K žiadosti sa pripoja potrebné podporné informácie alebo písomnosti vrátane písomností, ktorými sa v prípade potreby dá preukázať nárok žiadateľa na právnu pomoc. K žiadostiam podľa článku 56 ods. 1 písm. a) a b) a článku 56 ods. 2 písm. a) sa podľa okolností pripoja len písomnosti uvedené v článkoch 20, 28 alebo 48 alebo v článku 25 Haagskeho dohovoru z roku 2007.

Článok 58

Zasielanie, prijímanie a vybavovanie žiadostí a vecí prostredníctvom ústredných orgánov

1. Ústredný orgán dožadujúceho členského štátu pomáha žiadateľovi, aby sa zabezpečilo, že sa k žiadosti pripoja všetky informácie a písomnosti, ktoré sú podľa jeho vedomosti potrebné na posúdenie žiadosti.

2. Ak je ústredný orgán dožadujúceho členského štátu presvedčený, že žiadosť spĺňa požiadavky tohto nariadenia, zašle žiadosť ústrednému orgánu dožiadaného členského štátu.

3. Dožiadaný ústredný orgán do 30 dní odo dňa prijatia žiadosti potvrdí prijatie na tlačive uvedenom v prílohe VIII a informuje ústredný orgán dožadujúceho členského štátu, aké úvodné kroky sa podnikli alebo sa podniknú ohľadne žiadosti, a môže požiadať o ďalšie potrebné písomnosti a informácie. V rámci tej istej 30 dňovej lehoty dožiadaný ústredný orgán poskytne dožadujúcejmu ústrednému orgánu meno a kontaktné údaje osoby alebo útvaru, ktorý zodpovie otázky týkajúce sa stavu vybavovania žiadosti.

4. Dožiadany ústredný orgán do 60 dní odo dňa potvrdenia prijatia informuje dožadujúci ústredný orgán o stave vybavovania žiadosti.

5. Dožadujúci a dožiadany ústredný orgán sa navzájom informujú o:

- a) osobe alebo útvaru zodpovednom za konkrétny prípad;
- b) stave konania vo veci

a odpovedajú bez odkladu na dotazy o informácie.

6. Ústredné orgány konajú vo veci tak rýchlo, ako to umožňujú náležité posúdenie všetkých otázok.

7. Ústredné orgány využívajú najrýchlejšie a najúčinnšie komunikačné prostriedky, ktoré majú k dispozícii.

8. Dožiadany ústredný orgán môže odmietnuť konať o žiadosti, len ak preukáže, že neboli splnené požiadavky tohto nariadenia. V takom prípade ústredný orgán bezodkladne oznámi dožadujúcemu ústrednému orgánu dôvody odmietnutia na tlačive uvedenom v prílohe IX.

9. Dožiadany ústredný orgán nemôže zamietnuť žiadosť len z dôvodu, že sú potrebné dodatočné písomnosti alebo informácie. Dožiadany ústredný orgán však môže požiadať dožadujúci ústredný orgán o poskytnutie týchto dodatočných písomností alebo informácií. Ak ich dožadujúci ústredný orgán neposkytne do 90 dní alebo v dlhšej lehote určenej dožiadaným ústredným orgánom, dožiadany ústredný orgán môže rozhodnúť, že nebude o žiadosti ďalej konať. V takom prípade toto rozhodnutie bezodkladne oznámi dožadujúcemu ústrednému orgánu na tlačive uvedenom v prílohe IX.

Článok 59

Jazyky

1. Tlačivo dožiadania alebo žiadosti sa vyplní v úradnom jazyku dožiadaného členského štátu alebo, ak je v danom členskom štáte viacero úradných jazykov, v úradnom jazyku alebo v jednom z úradných jazykov miesta dotknutého ústredného orgánu alebo v inom úradnom jazyku inštitúcií Európskej únie, ktorý tento členský štát označí za prijateľný, pokiaľ ústredný orgán tohto členského štátu povinnosť predložiť preklad neodpustí.

2. Písomnosti priložené k tlačivu dožiadania alebo žiadosti sa do jazyka určeného podľa odseku 1 prekladajú iba vtedy, ak je preklad potrebný na poskytnutie požadovanej pomoci bez toho, aby tým boli dotknuté články 20, 28, 40 a 66.

3. Všetka ostatná komunikácia medzi ústrednými orgánmi sa uskutočňuje v jazyku určenom v súlade s odsekom 1, pokiaľ sa ústredné orgány nedohodnú inak.

Článok 60

Zasadnutia

1. V záujme uľahčiť uplatňovanie tohto nariadenia sa ústredné orgány pravidelne schádzajú.

2. Tieto zasadnutia sa zvolávajú v súlade s rozhodnutím 2001/470/ES.

Článok 61

Prístup ústredných orgánov k informáciám

1. Za podmienok ustanovených v tejto kapitole a ako výnimka k článku 51 ods. 4 dožiadany ústredný orgán využíva všetky vhodné a rozumné prostriedky na získanie informácií uvedených v odseku 2 potrebných v konkrétnej veci na uľahčenie vydania, zmeny, uznania, vyhlásenia vykonateľnosti alebo výkonu rozhodnutia.

Verejnú alebo správnu orgány, ktoré majú v dožiadanom členskom štáte v rámci svojej bežnej činnosti v držbe informácie uvedené v odseku 2 a sú zodpovedné za ich spracovanie podľa smernice 95/46/ES, ich s výhradou opodstatnených obmedzení z dôvodov národnej bezpečnosti alebo verejnej bezpečnosti na

požiadanie poskytnú dožiadateľnému ústrednému orgánu, ak k nim tento orgán nemá priamy prístup.

Členské štáty môžu určiť, ktoré verejné alebo správne orgány budú môcť dožiadateľnému ústrednému orgánu poskytnúť informácie uvedené v odseku 2. Ak členský štát takto určí orgány, zabezpečí, aby jeho vyber orgánov umožňoval jeho ústrednému orgánu prístup podľa tohto článku k požadovaným informáciám.

Každá právnická osoba, ktorá má v dožiadanom členskom štáte v držbe informácie uvedené v odseku 2 a je zodpovedná za ich spracovanie podľa smernice 95/46/ES, ich na požiadanie poskytne dožiadateľnému ústrednému orgánu, ak jej to umožňuje právny poriadok dožiadaného členského štátu.

Dožiadany ústredný orgán takto získané informácie podľa potreby zašle dožadujúcemu ústrednému orgánu.

2. Ide o informácie uvedené v tomto článku, ktoré už majú v držbe orgány alebo osoby uvedené v odseku 1. Musia byť adekvátne, relevantné a primerané a týkať sa:

- a) adresy povinného alebo oprávneného;
- b) príjmu povinného;
- c) identifikácie zamestnávateľa povinného a/alebo bankového účtu (bankových účtov) povinného;
- d) majetku povinného.

Na účely vydania alebo zmeny rozhodnutia môže dožiadany ústredný orgán žiadať iba informácie uvedené v písmene a).

Na účely uznania, vyhlásenia vykonateľnosti alebo výkonu rozhodnutia môže dožiadany ústredný orgán žiadať všetky informácie uvedené v prvom pododseku. Informácie uvedené v písmene d) však môže žiadať iba vtedy, ak informácie uvedené v písmenách b) a c) nie sú dostatočné, aby umožnili výkon rozhodnutia.

Článok 62

Odpodováňanie a používanie informácií

1. Ústredné orgány odpodávajú informácie uvedené v článku 61 ods. 2 v rámci svojho členského štátu podľa okolností príslušným súdom, príslušným orgánom zodpovedným za doručovanie písomností a príslušným orgánom zodpovedným za výkon rozhodnutia.

2. Každý orgán alebo súd, ktorému sa zaslali informácie podľa článku 61, ich môže použiť iba na uľahčenie vymáhania pohľadávok na výživné.

S výnimkou informácií týkajúcich sa existencie adresy, príjmu alebo majetku v dožiadanom členskom štáte sa informácie uvedené v článku 61 ods. 2 nemôžu sprístupniť osobe, ktorá sa obrátila na dožadujúci ústredný orgán; tým nie sú dotknuté normy týkajúce sa konania na súde.

3. Orgán, ktorý spracúva informácie, ktoré sa mu zaslali podľa článku 61, nesmie tieto informácie uchovávať dlhšie ako je potrebné na účely, na ktoré sa zaslali.

4. Každý orgán spracúvajúci informácie, ktoré sa mu oznámili podľa článku 61, zabezpečí zachovanie ich dôvernosti v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom.

Článok 63

Informovanie dotknutej osoby

1. Informovanie osoby, ktorej sa zhromaždené informácie týkajú, o ich úplnom alebo čiastočnom poskytnutí sa spravuje vnútroštátnym právnym poriadkom dožiadaného členského štátu.

2. Ak existuje riziko, že sa týmto informovaním ohrozí účinné vymoženie pohľadávky na výživné, možno ho odlo-

žiť na obdobie, ktoré nesmie presiahnuť 90 dní odo dňa, keď sa informácie poskytnú dožadovanému ústrednému orgánu.

Kapitola VIII Verejné orgány

Článok 64

Verejné orgány ako žiadatelia

1. Na účely žiadosti o uznanie a vyhlásenie vykonateľnosti alebo o výkon rozhodnutí pojem "oprávnený" zahŕňa verejný orgán konajúci namiesto fyzickej osoby, ktorá má nárok na výživné, alebo orgán, ktorý má nárok na náhradu za dávky poskytnuté namiesto výživného.

2. Právo verejného orgánu konať namiesto fyzickej osoby, ktorá má nárok na výživné, alebo uplatniť si nárok na náhradu za dávky poskytnuté oprávnenému namiesto výživného sa spravuje právnym poriadkom, ktorému podlieha tento orgán.

3. Verejný orgán môže žiadať o uznanie a vyhlásenie vykonateľnosti alebo o výkon:

a) rozhodnutia vydaného voči povinnému na návrh verejného orgánu, ktorý sa domáha náhrady za dávky poskytnuté namiesto výživného;

b) rozhodnutia vydaného v konaní, ktorého účastníkmi boli oprávnený a povinný, v rozsahu, v ktorom poskytol oprávnenému dávky konanie výživného.

4. Verejný orgán, ktorý žiada o uznanie alebo vyhlásenie vykonateľnosti alebo o výkon rozhodnutia, predloží na požiadanie písomnosť, ktorá preukáže jeho právo podľa odseku 2 a poskytnutie dávok oprávnenému.

Kapitola IX Všeobecné a záverečné ustanovenia

Článok 65

Vyššie overenie alebo podobná formálna náležitosť

V kontexte tohto nariadenia sa nevyžaduje vyššie overenie, ani splnenie inej podobnej formálnej náležitosti.

Článok 66

Preklad podporných písomností

Bez toho, aby boli dotknuté články 20, 28 a 40, môže konajúci súd od účastníkov vyžadovať, aby predložili preklad podporných písomností, ktoré sú vyhotovené v inom jazyku ako v jazyku, v ktorom sa vedie konanie, iba vtedy, ak sa domnieva, že je to potrebné pre vydanie rozhodnutia alebo na zabezpečenie práva na obhajobu.

Článok 67

Náhrada nákladov

Bez toho, aby bol dotknutý článok 54, môže príslušný orgán dožadovaného členského štátu požadovať náhradu nákladov od neúspešného účastníka, ktorému sa poskytla bezplatná právna pomoc podľa článku 46, vo výnimočných prípadoch a ak to jeho majetkové pomery dovoľujú.

Článok 68

Vzťah k iným nástrojom Spoločenstva

1. S výhradou článku 75 ods. 2 toto nariadenie mení nariadenie (ES) č. 44/2001 a nahrádza ustanovenia uvedeného nariadenia, ktoré sa uplatňujú vo veciach vyživovacej povinnosti.

2. Toto nariadenie nahrádza vo veciach vyživovacej povinnosti nariadenie (ES) č. 805/2004, s výnimkou európskych exekučných titulov týkajúcich sa vyživovacej povinnosti vydaných v členskom štáte, ktorý nie je viazaný Haagskym protokolom z roku 2007.

3. Týmto nariadením nie je dotknuté uplatňovanie smernice 2003/8/ES vo veciach vyživovacej povinnosti, s výhradou kapitoly V.

4. Týmto nariadením nie je dotknuté uplatňovanie smernice 95/46/ES.

Článok 69

Vzťah k platným medzinárodným dohovorom a dohodám

1. Týmto nariadením nie je dotknuté uplatňovanie dvojstranných alebo mnohostranných medzinárodných dohovorov a dohôd, ktorých zmluvnými stranami sú v čase prijatia tohto nariadenia jeden alebo viaceré členské štáty a ktoré sa týkajú otázok upravených týmto nariadením bez toho, aby boli dotknuté záväzky členských štátov podľa článku 307 zmluvy.

2. Bez ohľadu na odsek 1 a bez toho, aby bol dotknutý odsek 3, má toto nariadenie vo vzťahoch medzi členskými štátmi prednosť pred dohovormi a dohodami, ktoré sa týkajú otázok upravených týmto nariadením a ktorých zmluvnými stranami sú členské štáty.

3. Toto nariadenie nebráni uplatňovaniu Dohovoru medzi Švédskom, Dánskom, Fínskom, Islandom a Nórskom o vymáhaní pohľadávok na výživné z 23. marca 1962 členskými štátmi, ktoré sú jeho zmluvnými stranami, so zreteľom na skutočnosť, že uvedený dohovor, pokiaľ ide o uznávanie, vykonateľnosť a výkon rozhodnutí, ustanovuje:

a) zjednodušené a zrýchlené konania pre výkon rozhodnutí o vyživovacej povinnosti a

b) priaznivejšiu právnu pomoc, ako je pomoc upravená v kapitole V tohto nariadenia.

Uplatňovanie uvedeného dohovoru však nesmie zbaviť odporcu ochrany, ktorú mu poskytujú články 19 a 21 tohto nariadenia.

Článok 70

Informácie pre verejnosť

Členské štáty v rámci Európskej justičnej siete v občianskych a obchodných veciach vytvorenej rozhodnutím 2001/470/ES poskytujú s cieľom ich sprístupnenia verejnosti tieto informácie:

a) o vnútroštátnom právnom poriadku a konaniach týkajúcich sa vyživovacej povinnosti;

b) o opatreniach prijatých na splnenie povinností podľa článku 51;

c) o tom, ako je zabezpečený účinný prístup k spravodlivosti vyžadovaný podľa článku 44,

d) o vnútroštátnych normách a postupoch, ktorými sa spravuje výkon, vrátane informácií o prípadných obmedzeniach výkonu, najmä normách na ochranu povinného a lehotách na podanie návrhov alebo premlčacích lehotách.

Členské štáty tieto informácie pravidelne aktualizujú.

Článok 71

Kontaktné údaje a informácie o jazykoch

1. Členské štáty do 18. septembra 2010 oznámia Komisii:

a) názvy a kontaktné údaje súdov a orgánov, ktoré majú právomoc rozhodovať o návrhoch na vyhlásenie vykonateľnosti podľa článku 27 ods. 1 a o odvolaniach proti rozhodnutiam o takýchto návrhoch podľa článku 32 ods. 2;

b) konania o opravných prostriedkoch uvedené v článku 33;

c) konanie o preskúmaní na účely uplatňovania článku 19, ako aj názvy a kontaktné údaje príslušných súdov;

d) názvy a kontaktné údaje ústredných orgánov, a podľa okolností, rozsah ich právomocí v súlade s článkom 49 ods. 3;

e) názvy a kontaktné údaje verejných orgánov alebo iných subjektov, a podľa okolností, rozsah ich právomoci v súlade s článkom 51 ods. 3;

f) názvy a kontaktné údaje orgánov s právomocou vo veciach výkonu na účely článku 21;

g) jazyky prijateľné pre preklady písomností uvedených v článkoch 20, 28 a 40;

h) jazyk alebo jazyky prijateľné pre ich ústredné orgány na účely komunikácie s ostatnými ústrednými orgánmi podľa článku 59.

Členské štáty oznamujú Komisii akékoľvek následné zmeny týchto informácií.

2. Komisia uverejní informácie oznámené v súlade s odsekom 1 v Úradnom vestníku Európskej únie, okrem adries a ďalších kontaktných údajov súdov a orgánov uvedených v odseku 1 písm. a), c) a f).

3. Komisia zverejní všetky údaje oznámené v súlade s odsekom 1 akýmkoľvek ďalším vhodným spôsobom, najmä prostredníctvom Európskej justičnej siete v občianskych a obchodných veciach vytvorenej rozhodnutím 2001/470/ES.

Článok 72

Zmeny a doplnenia tlačív

Všetky zmeny a doplnenia tlačív ustanovené v tomto nariadení sa prijímú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 73 ods. 3

Článok 73

Výbor

1. Komisii pomáha výbor zriadený článkom 70 nariadenia (ES) č. 2201/2003.

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňujú sa články 4 a 7 rozhodnutia 1999/468/ES.

Lehota ustanovená v článku 4 ods. 3 rozhodnutia 1999/468/ES je tri mesiace.

3. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňujú sa články 3 a 7 rozhodnutia 1999/468/ES.

Článok 74

Doložka o preskúmaní

Komisia najneskôr do piatich rokov odo dňa začatia uplatňovania tohto nariadenia v súlade s tretím pododsekom článku 76 predloží Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru správu o uplatňovaní tohto nariadenia vrátane zhodnotenia praktických skúseností v oblasti spolupráce medzi ústrednými orgánmi, najmä pokiaľ ide o ich prístup k informáciám, ktoré majú v držbe verejné a správne orgány, a zhodnotenia fungovania konaní o uznaní, vyhlásení vykonateľnosti a výkone vzťahujúcich sa na rozhodnutia vydané v členskom štáte, ktorý nie je viazaný Haagskym protokolom z roku 2007. Správa sa v prípade potreby doplní návrhmi na úpravu.

Článok 75

Prechodné ustanovenia

1. Toto nariadenie sa vzťahuje iba na konania začaté, súdne zmiery schválené alebo uzavreté a verejné listiny vyhotovené po začatí jeho uplatňovania s výhradou odsekov 2 a 3.

2. Oddiely 2 a 3 kapitoly IV sa uplatňujú na:

a) rozhodnutia vydané v členských štátoch pred dňom začatia uplatňovania tohto nariadenia, ktorých uznanie alebo vyhlásenie vykonateľnosti sa navrhuje po uvedenom dni;

b) rozhodnutia vydané po začatí uplatňovania tohto nariadenia v konaniach, ktoré sa začali pred uvedeným dňom, v rozsahu, v ktorom tieto rozhodnutia na účely uznávania a výkonu patria do pôsobnosti nariadenia (ES) č. 44/2001.

Nariadenie (ES) č. 44/2001 sa naďalej uplatňuje na konania o uznanie a výkon neukončené ku dňu začatia uplatňovania tohto nariadenia.

Prvý a druhý pododsek sa primerane uplatňujú aj na súdne zmiery schválené alebo uzavreté a verejné listiny vyhotovené v členských štátoch.

3. Kapitola VII o spolupráci medzi ústrednými orgánmi sa vzťahuje na dožiadania a žiadosti doručené ústrednému orgánu ku dňu začatia uplatňovania tohto nariadenia.

Článok 76

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Článok 2 ods. 2, článok 47 ods. 3, články 71, 72 a 73 sa uplatňujú od 18. septembra 2010.

Toto nariadenie sa s výnimkou ustanovení uvedených v druhom odseku uplatňuje od 18. júna 2011 za predpokladu, že Haagsky protokol z roku 2007 sa k tomuto dňu uplatňuje v Spoločenstve. Inak sa toto nariadenie uplatňuje odo dňa, od ktorého sa uvedený protokol začne uplatňovať v Spoločenstve.

Toto nariadenie je záväzná v celom rozsahu a priamo uplatniteľná v členských štátoch v súlade so Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva.

V Bruseli 18. decembra 2008

6. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vytvára európsky exekučný titul pre nesporné nároky

Európsky parlament a Rada Európskej únie, so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä jej článok 61 odsek c a druhú zarážku článku 67 odsek 5, so zreteľom na návrh Komisie, so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru, konajúc v súlade s postupom stanoveným v článku 251 Zmluvy, keďže:

(1) spoločenstvo si stanovilo za cieľ udržiavať a rozvíjať priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, v ktorom je zabezpečený voľný pohyb osôb. Na tento účel má Spoločenstvo, okrem iného, prijat' opatrenia v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach, ktoré sú nevyhnutné pre dobré fungovanie vnútorného trhu;

(2) dňa 3. decembra 1998 prijala Rada Akčný plán Rady a Komisie o tom, ako najlepšie vykonávať ustanovenia Amsterdamskej zmluvy o priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (Viedenský akčný plán);

(3) Európska Rada schválila na svojom zasadnutí v Tampere v dňoch 15. a 16. októbra 1999 zásadu vzájomného uznávania súdnych rozhodnutí ako základný kameň pre vytvorenie skutočného súdneho priestoru;

(4) dňa 30. novembra 2000 Rada prijala program opatrení na vykonávanie zásady vzájomného uznávania rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach. Tento program zahŕňa vo svojej prvej etape zrušenie doložky vykonateľnosti (exequaturu), to znamená, vytvorenie európskeho exekučného titulu pre nesporné nároky;

(5) pojem "nesporné nároky" by mal zahrňovať všetky situácie, v ktorých dlžník preukázateľne nepopiera charakter

alebo výšku peňažného nároku, a v ktorých veriteľ získal proti dlžníkovi buď súdne rozhodnutie alebo vykonateľný titul, ktorý vyžaduje výslovný súhlas dlžníka, či už sa jedná o súdny zmiern alebo o verejnú listinu;

(6) neexistencia námietok zo strany dlžníka, ako je stanovené v článku 3 odsek 1 písm. b), môže mať podobu nedostavenia sa na súdne konanie alebo nesplnenia výzvy súdu predložiť písomné oznámenie o zámere obhajovať sa;

(7) toto nariadenie by sa malo uplatňovať na rozhodnutia, súdne zmierny a verejné listiny o nesporných nárokoch a na rozhodnutia vydané po vznesení námietok voči rozhodnutiam, súdnym zmiernom a verejným listinám, ktoré boli osvedčené ako európske exekučné tituly;

(8) vo svojich záveroch z Tampere mala Európska Rada na zreteľ, že prístup k výkonu v inom členskom štáte ako v tom, v ktorom bolo vydané rozhodnutie, by sa mal urýchliť a zjednodušiť odstránením akýchkoľvek sprostredkujúcich opatrení pred výkonom v členskom štáte, v ktorom sa o výkon žiada. S rozhodnutím, ktoré pôvodný súd osvedčil ako európsky exekučný titul, by sa malo na účely výkonu nakladať tak, ako keby bolo vydané v tom členskom štáte, v ktorom sa výkon žiada. Napríklad, v Spojenom kráľovstve sa bude registrácia osvedčeného zahraničného rozhodnutia riadiť tými istými pravidlami ako registrácia rozhodnutia z inej časti Spojeného kráľovstva a zahraničné rozhodnutie sa nebude preskúmať z vecnej stránky. Dojednania o výkone rozhodnutí by mali byť aj naďalej riadené vnútroštátnym právom;

(9) takýto postup by mal v porovnaní s postupom doložky vykonateľnosti (executuru) stanoveným v nariadení Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o súdnej právomoci, uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach poskytovať značné výhody v tom, že tu nie je potrebné schválenie zo strany súdu v druhom členskom štáte o omeškania a výdavky, ktoré sú s tým spojené;

(10) ak súd v členskom štáte vydal rozhodnutie o nespornom nároku bez toho aby sa dlžník zúčastnil konania, zrušenie akýchkoľvek kontrol v členskom štáte výkonu je neoddeliteľne spojené s existenciou dostatočnej záruky dodržania práva na obhajobu;

(11) toto nariadenie usiluje o presadzovanie základných práv a zohľadňuje zásady vyjadrené najmä v Charte základných práv Európskej únie. Predovšetkým usiluje o zabezpečenie plného rešpektovania práva na spravodlivý proces tak, ako ho vyjadruje článok 47 charty;

(12) pre konanie vedúce k vydaniu rozhodnutia by mali byť stanovené minimálne pravidlá s cieľom zabezpečiť, aby bol dlžník informovaný o súdnej žalobe proti nemu, o požiadavkách na jeho aktívnu účasť v konaní, ak chce poprieť nárok a o dôsledkoch jeho neúčasti v konaní, a to takým spôsobom, aby mu to umožnilo pripraviť si obhajobu;

(13) vzhľadom na rozdiely medzi členskými štátmi v pravidlách občianskeho súdneho konania, obzvlášť tých, ktoré upravujú doručovanie dokumentov, je nevyhnutné stanoviť presnú a podrobnú definíciu týchto minimálnych pravidiel. Pre osvedčenie rozhodnutia ako európskeho exekučného titulu nie je možné považovať za dostatočný najmä akýkoľvek spôsob doručenia, ktorý je založený na právnej fikcii splnenia týchto minimálnych pravidiel;

(14) všetky spôsoby doručenia uvedené v článkoch 13 a 14 sú charakterizované buď úplnou istotou (článok 13) alebo veľmi vysokým stupňom pravdepodobnosti (článok 14), že doručovaný dokument sa dostal k svojmu adresátovi. V druhej kategórii by rozhodnutie malo byť osvedčené ako európsky exekučný titul

iba vtedy, ak členský štát pôvodu má zavedený primeraný mechanizmus, ktorý umožňuje dlžníkovi požiadať o úplné preskúmanie rozhodnutia za podmienok stanovených v článku 19 v tých výnimočných prípadoch, keď sa dokument napriek súlade s článkom 14 nedostal k svojmu adresátovi;

(15) osobné doručenie určitým osobám, iným ako samotnému dlžníkovi podľa článku 14 odsek 1 písm. a) a b), by sa malo chápať ako splnenie požiadaviek týchto ustanovení iba vtedy, ak tieto osoby skutočne prijali/obdržali príslušný dokument;

(16) článok 15 by sa mal uplatňovať na situácie, kedy dlžník nemôže na súde zastupovať sám seba, ako napríklad v prípade právnickej osoby, a tak osobu ktorá ho má zastupovať určuje zákon, ako aj na situácie, v ktorých dlžník splnomocnil inú osobu, predovšetkým právnik, zastupovaním v konkrétnom spornom súdnom konaní;

(17) súdy príslušné na preskúmanie úplného súladu s minimálnymi procesnými pravidlami by mali v prípade takéhoto súladu, vydať štandardizované osvedčenie o európskom exekučnom titule, na základe ktorého sa toto preskúmanie a jeho výsledok stanú transparentnými;

(18) vzájomná dôvera vo výkon spravodlivosti v členských štátoch odôvodňuje, že posúdenie súdu jedného členského štátu o tom či sú všetky podmienky pre vydanie osvedčenia o európskom exekučnom titule splnené, aby mohlo byť rozhodnutie vykonané vo všetkých ostatných členských štátoch bez súdneho preskúmania správneho uplatnenia minimálnych procesných pravidiel v tom členskom štáte, v ktorom má byť rozhodnutie vykonané;

(19) z tohto nariadenia nevyplýva povinnosť pre členské štáty prispôsobiť svoju vnútroštátnu legislatívu tu stanoveným minimálnym procesným pravidlám. Poskytujú stimul na ten účel, aby umožnilo účinnejšiu a rýchlejšiu vykonateľnosť rozhodnutí v iných členských štátoch iba vtedy, ak sú splnené tieto minimálne pravidlá;

(20) veriteľ by mal mať možnosť požiadať o vydanie osvedčenia o európskom exekučnom titule pre nesporné nároky, alebo môže namiesto toho zvoliť systém uznávania a výkonu podľa nariadenia (ES) č. 44/2001 alebo iné nástroje spoločenstva;

(21) ak má byť dokument odoslaný z jedného členského štátu do druhého aby tam bol doručený, malo by sa uplatňovať toto nariadenie, najmä pravidlá o doručovaní v ňom stanovené, spoločne s nariadením Rady (ES) č. 1348/2000 z 29. mája 2000 o doručovaní súdnych a mimosúdnych dokumentov v občianskych alebo obchodných veciach, a najmä jeho článok 14 v spojení s prehláseniami členských štátov uskutočnenými v súlade s jeho článkom 23;

(22) nakoľko ciele navrhovanej úpravy nie je možné uspokojivým spôsobom dosiahnuť na úrovni členských štátov, a pretože kvôli rozsahu alebo účinkom úpravy ich je možné lepšie dosiahnuť na úrovni spoločenstva, spoločenstvo môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality stanovenej v tomto článku, toto nariadenie nejde nad rámec toho čo je nutné na dosiahnutie týchto cieľov;

(23) opatrenia potrebné na vykonanie tohto nariadenia by mali byť prijaté v súlade s rozhodnutím Rady 1999/468/ES z 28. júna, ktoré stanovuje postupy pre výkon vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu

(24) v súlade s článkom 3 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska pripojeného k Zmluve o Európskej únii a

Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, Spojené kráľovstvo a Írsko oznámili svoje želanie zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tohto nariadenia;

(25) v súlade s článkami 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska pripojeného k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, Dánsko sa nezúčastňuje na prijatí tohto nariadenia, a preto ním nie je viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu;

(26) podľa druhej zarážky článku 67 ods. 5 Zmluvy o založení ES, pre opatrenia ustanovené v tomto nariadení sa od 1. februára 2003 uplatňuje postup spolurozhodovania, prijali toto nariadenie:

Kapitola I Predmet, rozsah pôsobnosti a vymedzenie

pojmov Článok 1

Predmet úpravy

Účelom tohto nariadenia je vytvorenie európskeho exekučného titulu pre nesporné nároky, aby bol na základe stanovenia minimálnych pravidiel umožnený voľný pohyb rozhodnutí, súdnych zmiernov a verejných listín vo všetkých členských štátoch bez toho, aby sa v členskom štáte výkonu pred uznaním a výkonom muselo konať akékoľvek ďalšie konanie.

Článok 2

Rozsah pôsobnosti

1. Toto nariadenie sa uplatní v občianskych a obchodných veciach bez ohľadu na podstatu súdu alebo tribunálu. Nevzťahuje sa najmä na daňové, colné alebo správne veci alebo na zodpovednosť štátu za konanie alebo nečinnosť pri výkone štátnej moci ("acta iure imperii").

2. Toto nariadenie sa neuplatňuje na:

- osobný stav alebo právnu spôsobilosť fyzických osôb, majetkové práva vyplývajúce z manželského zväzku, dedenia zo závetu a zo zákona;
- konkurz, konania súvisiace so zrušením obchodných spoločností alebo iných právnických osôb nachádzajúcich sa v platobnej neschopnosti, súdne dojednania, vyrovnania a iné obdobné konania;
- sociálne zabezpečenie;
- rozhodcovské konanie.

3. Pojem "členský štát" v tomto nariadení označuje každý členský štát s výnimkou Dánska.

Článok 3

Exekučné tituly, ktoré sa osvedčia ako európsky exekučný titul

1. Toto nariadenie sa uplatňuje na rozhodnutia, súdne zmierny a verejné listiny o nesporných nárokoch.

Nárok sa považuje za nesporný, ak:

- s ním dlžník výslovne súhlasil tým že ho uznal alebo tak urobil prostredníctvom zmiernu, ktorý schválil súd alebo bol uzavretý pred súdom v priebehu konania, alebo
- dlžník voči nemu nikdy nevzniesol námietky v priebehu súdneho konania v súlade s príslušnými procesnými požiadavkami podľa právnych predpisov členského štátu pôvodu, alebo
- dlžník sa nezúčastnil na súdnom pojednávaní alebo nebol na takom pojednávaní zastúpený potom, ako najskôr v priebehu súdneho konania vzniesol námietky proti nároku, za predpokladu, že sa takéto konanie dlžníka podľa právnych predpisov členského štátu pôvodu rovná tichému uznaniu nároku alebo skutočnosti, ktoré tvrdí veriteľ, alebo
- dlžník ho výslovne uznal vo verejnej listine.

2. Toto nariadenie sa tiež uplatňuje na rozhodnutia doručené po podaní opravného prostriedku proti rozhodnutiam, súdnym zmiernom alebo verejným listinám, ktoré boli osvedčené ako európsky exekučný titul.

Článok 4

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú tieto definície:

- "rozhodnutie": akékoľvek rozhodnutie vydané súdom alebo tribunálom členského štátu, bez ohľadu na to ako sa nazýva, vrátane výnosu, príkazu, rozhodnutia alebo súdneho exekučného rozkazu ako aj rozhodnutie o trovách alebo výdavkoch konania vydané súdnym úradníkom;
- "nárok": nárok na výplatu určitej peňažnej sumy, ktorá sa stala splatnou alebo ktorej dátum splatnosti je uvedený v rozhodnutí, súdnom zmierni alebo na verejnej listine;
- "verejná listina":
 - dokument, ktorý bol formálne vypracovaný alebo zaregistrovaný ako verejná listina a ktorého pravosť:
 - súvisí s podpisom a obsahom listiny; a
 - bola stanovená orgánom verejnej správy alebo iným orgánom splnomocneným na tento účel členským štátom, z ktorého pochádza;
 - alebo
 - dojednanie, ktoré sa týka záväzkov vyplývajúcich z živného uzavretých so správnymi orgánmi alebo overených týmito orgánmi;
- "členský štát pôvodu": členský štát, v ktorom bolo vydané rozhodnutie, schválený alebo uzavretý súdny zmiern alebo bola vypracovaná či zaregistrovaná verejná listina, ktoré majú byť osvedčené ako európsky exekučný titul;
- "členský štát výkonu": členský štát, v ktorom sa žiada výkon rozhodnutia, súdneho zmiernu alebo verejnej listiny, ktoré boli osvedčené ako európsky exekučný titul;
- "pôvodný súd": súd alebo tribunál, ktorý sa zaoberá konaním v čase splnenia podmienok stanovených v článku 3 ods. 1 písm. a), b) alebo c);
- vo Švédsku v skrátenom súdnom konaní o platobných rozkazoch (betalningsföreläggande) výraz "súd" zahŕňa švédsky vykonávací úrad (kronofogdemyndighet).

Kapitola II Európsky exekučný titul

Článok 5

Zrušenie doložky vykonateľnosti (exequaturu)

Rozhodnutie, ktoré bolo v členskom štáte pôvodu osvedčené ako európsky exekučný titul, sa uzná a vykoná v iných členských štátoch bez potreby vyhlásenia o vykonateľnosti a bez akékoľvek možnosti podať námietky proti jeho uznaniu.

Článok 6

Požiadavky na osvedčenie rozhodnutia ako európskeho exekučného titulu

1. Rozhodnutie o nespornom nároku vydané v členskom štáte bude na základe žiadosti v ľubovoľnom čase predloženej pôvodnému súdu osvedčené ako európsky exekučný titul, ak:

- je rozhodnutie vykonateľné v členskom štáte pôvodu; a
- rozhodnutie nie je v rozpore s predpismi o súdnej právomoci tak, ako sú stanovené v oddieloch 3 a 6 kapitoly II nariadenia (ES) č. 44/2001; a

c) súdne konanie v členskom štáte pôvodu spĺňa požiadavky stanovené v kapitole III, pričom je nárok nesporný v zmysle článku 3 ods. 1 písm. b) alebo c); a

d) rozhodnutie bolo vydané v členskom štáte, v ktorom má dlžník bydlisko v zmysle článku 59 nariadenia (ES) č. 44/2001 v tých prípadoch, v ktorých

- je nárok nesporný v zmysle článku 3 ods. 1 písm. b) alebo c); a

- sa týka zmluvy, ktorú uzavrela osoba ktorá je spotrebiteľ na účel, ktorý je možné považovať za nepatriaci do výkonu jeho živnosti alebo profesie; a

- dlžník je spotrebiteľ.

2. Ak rozhodnutie osvedčené ako európsky exekučný titul prestalo byť vykonateľné alebo jeho vykonateľnosť bola pozastavená alebo obmedzená, na základe žiadosti predloženej v ňubovoľnom čase pôvodnému súdu sa vydáva osvedčenie o nevykonateľnosti alebo obmedzenej vykonateľnosti na vzorovom tlačíve uvedenom v prílohe IV.

3. Bez toho, aby bol dotknutý článok 12 ods. 2, ak bolo rozhodnutie vydané po vznesení námietky voči rozhodnutiu osvedčenému ako európsky exekučný titul tiež so zreteľom na trovy, na základe žiadosti podanej v ňubovoľnom čase sa vydá na vzorovom tlačíve uvedenom v prílohe V náhradné osvedčenie, ak je rozhodnutie o námietke vykonateľné v členskom štáte pôvodu.

Článok 7

Trovy súdneho konania

Ak rozhodnutie zahŕňa vykonateľné rozhodnutie o výške trov súdneho konania, vrátane úrokových sadzieb, musí byť osvedčené ako európsky exekučný titul v súlade s ods. 1 tohto článku, pokiaľ dlžník v priebehu súdneho konania nepodal konkrétnu námietku voči jeho povinnosti znášať také trovy v súlade s právnymi predpismi členského štátu pôvodu.

Článok 8

Čiastkové osvedčenie o európskom exekučnom titule

Ak iba časti rozhodnutia spĺňajú požiadavky tohto nariadenia, pre tieto časti sa vydáva čiastkové osvedčenie o európskom exekučnom titule.

Článok 9

Vydanie osvedčenia o európskom exekučnom titule

1. Osvedčenie o európskom exekučnom titule sa vydáva na vzorovom tlačíve uvedenom v prílohe I.

2. Osvedčenie o európskom exekučnom titule sa vydáva v jazyku rozhodnutia.

Článok 10

Oprava alebo stiahnutie osvedčenia o európskom exekučnom titule

1. Osvedčenie o európskom exekučnom titule musí byť na žiadosť pôvodného súdu

a) opravené, ak je v dôsledku vecnej chyby rozpor medzi rozhodnutím a osvedčením;

b) stiahnuté, ak je evidentné, že bolo nesprávne udelené, so zreteľom na požiadavky stanovené v tomto nariadení.

2. Na opravu alebo stiahnutie osvedčenia o európskom exekučnom titule sa uplatňujú právne predpisy členského štátu pôvodu.

3. Žiadosť o opravu alebo stiahnutie osvedčenia o európskom exekučnom titule sa môže podávať na vzorovom tlačíve uvedenom v prílohe VI.

4. Voči vydaniu osvedčenia o európskom exekučnom titule nie je možné podať odvolanie.

Článok 11

Účinnosť osvedčenia o európskom exekučnom titule

Osvedčenie o európskom exekučnom titule nadobúda účinnosť iba v rámci vykonateľnosti rozhodnutia.

Kapitola III Minimálne pravidlá pre konania o nesporných nárokoch

Článok 12

Rozsah použitia minimálnych pravidiel

1. Rozhodnutie o nároku, ktorý je nesporný v zmysle článku 3 ods. 1 písm. b) alebo c) môže byť osvedčené ako európsky exekučný titul iba vtedy, ak súdne konanie v členskom štáte pôvodu spĺnilo procesné požiadavky stanovené v tejto kapitole.

2. Tie isté požiadavky sa uplatňujú na vydanie osvedčenia o európskom exekučnom titule alebo náhradného osvedčenia v zmysle článku 6 ods. 3 pre rozhodnutie po vznesení námietky voči rozhodnutiu, ak sú v čase takého rozhodnutia splnené podmienky článku 3 ods. 1 písm. b) alebo c).

Článok 13

Doručenie s dokladom o prijatí zo strany dlžníka

1. Dokument o začatí konania alebo rovnocenný dokument môže byť doručený dlžníkovi jedným z týchto spôsobov:

a) osobné doručenie doložené potvrdením o prijatí s uvedením dátumu prijatia, ktoré je podpísané dlžníkom;

b) osobné doručenie doložené dokumentom podpísaným príslušnou osobou, ktorá uskutočnila doručenie, v ktorom je uvedené, že dlžník prijal dokument alebo ho bezdôvodne odmietol prijať a dátum doručenia;

c) doručenie poštou doložené potvrdením o prijatí s uvedením dátumu prijatia, ktoré dlžník podpísal a odoslal naspäť;

d) doručenie elektronickými prostriedkami, ako je napríklad fax: alebo e-mail; doložené potvrdením o prijatí s uvedením dátumu prijatia, ktoré podpísal a odoslal naspäť dlžník.

2. Akékoľvek predvolanie na súdne pojednávanie môže byť doručené dlžníkovi v súlade s ods. 1 alebo ústne na predchádzajúcom súdnom pojednávaní o tom istom nároku, pričom je uvedené v zápisnici z predošlého súdneho pojednávania.

Článok 14

Doručenie bez dokladu o prijatí zo strany dlžníka

1. Dokument o začatí súdneho konania alebo rovnocenný dokument a akékoľvek predvolanie na súdne pojednávanie môžu byť doručené dlžníkovi aj jedným z týchto spôsobov:

a) osobné doručenie na osobnú adresu dlžníka osobám, ktoré žijú v tej istej domácnosti ako dlžník alebo sú tam zamestnané;

b) v prípade samostatne zárobkovo činného dlžníka alebo právnickej osoby osobné doručenie do prevádzkárne dlžníka osobám, ktoré dlžník zamestnáva;

c) uloženie dokumentu do poštovej schránky dlžníka;

d) uloženie dokumentu na pošte alebo u príslušných orgánov verejnej správy a uloženie písomného oznámenia o tomto uložení do poštovej schránky dlžníka, za predpokladu, že písomné oznámenie jasne uvádza charakter dokumentu ako súdneho dokumentu alebo právny dôsledok oznámenia, a teda že sa doručenie uskutočnilo a začínajú plynúť lehoty;

e) doručenie poštou bez dokladu o prijatí podľa ods. 3, ak má dlžník adresu v členskom štáte pôvodu;

f) elektronickými prostriedkami s automatickým potvrdením o doručení, za predpokladu, že dlžník vopred výslovne súhlasil s týmto spôsobom doručovania.

2. Na účely tohto nariadenia, doručenie podľa ods. 1 je neprípustné, ak adresa dlžníka nie je s určitosťou známa.

3. Doručenie podľa ods. 1, písm. a) až d) sa potvrdzuje prostredníctvom:

a) dokumentu podpísaného príslušnou osobou, ktorá uskutočnila doručenie, s uvedením:

i) spôsobu doručenia; a

ii) dátumu doručenia; a

iii) ak bol dokument doručený inej osobe ako dlžníkovi, mena tejto osoby a jej vzťahu k dlžníkovi, alebo

b) potvrdenia o prijatí osobou, ktorej bol dokument doručený na účely odsekov 1 písm. a) a b).

Článok 15

Doručenie zástupcom dlžníka

Dokument je podľa článkov 13 alebo 14 možné doručiť aj zástupcovi dlžníka.

Článok 16

Poskytnutie náležitých informácií o nároku dlžníkovi

Abby bolo zabezpečené, že dlžníkovi boli poskytnuté náležité informácie o nároku, dokument o začatí konania alebo rovnocenný dokument musí obsahovať toto:

a) mená a adresy strán;

b) výšku nároku;

c) ak sú vyžadované úroky z nároku, úrokovú sadzbu a dobu, za ktorú sa vyžaduje úrok, pokiaľ sa k istine podľa právnych predpisov členského štátu pôvodu automaticky nepripisuje zákonom stanovený úrok;

d) zdôvodnenie nároku.

Článok 17

Poskytnutie náležitých informácií dlžníkovi o procesných krokoch potrebných na napadnutie nároku

V dokumente o začatí konania, rovnocennom dokumente alebo v predvolaní na súdne pojednávanie alebo spolu s týmito dokumentmi musia byť jasne uvedené:

a) procesné požiadavky pre napadnutie nároku, vrátane lehoty pre písomné napadnutie nároku alebo prípadne termín súdneho pojednávania, názov a adresa inštitúcie na ktorú sa má obrátiť alebo kam sa má prípadne dostaviť, a či je nutné právne zastúpenie;

b) dôsledky nepodania námietky alebo nedostavenia sa, a najmä možnosť, že proti dlžníkovi môže byť vydané alebo vykonané rozhodnutie a povinnosť uhradiť trovy spojené so súdnym konaním.

Článok 18

Náprava nedodržania minimálnych pravidiel

1. Ak konanie v členskom štáte pôvodu nespĺnilo procesné požiadavky stanovené v článkoch 13 až 17, takéto nedodržanie sa naprávi a rozhodnutie je možné osvedčiť ako európsky exekučný titul, ak:

a) rozhodnutie bolo doručené dlžníkovi v súlade s požiadavkami podľa článku 13 alebo článku 14; a

b) dlžník mohol vzniesť námietku proti rozhodnutiu prostredníctvom úplného preskúmania rozhodnutia, a bol patrične informovaný v rozhodnutí alebo spolu s rozhodnutím o procesných požiadavkách pre vznesenie takej námietky, vrátane názvu a adresy inštitúcie, kam ju má podať a prípadne lehoty pre také podanie; a

c) dlžník nevzniesol námietku voči rozhodnutiu v súlade s príslušnými procesnými požiadavkami.

2. Ak konanie v členskom štáte pôvodu nespĺnilo procesné požiadavky stanovené v článku 13 alebo 14, také nespĺnenie sa naprávi, ak zo správania dlžníka počas súdneho konania vyplýva, že osobne obdržal dokument ktorý sa mal doručiť v čase postačujúcom na prípravu jeho obhajoby.

Článok 19

Minimálne pravidlá na preskúmanie rozhodnutia vo výnimočných prípadoch

1. S odvolaním sa na články 13 až 18, môže byť rozhodnutie osvedčené ako európsky exekučný titul iba vtedy, ak je dlžník podľa právnych predpisov členského štátu pôvodu oprávnený požiadať o preskúmanie rozhodnutia, v prípade že:

a) i) dokument o začatí konania alebo rovnocenný dokument, prípadne predvolanie na súdne pojednávanie boli doručené jedným zo spôsobov stanovených v článku 14; a

ii) doručenie sa bez zavinenia na jeho strane neuskutočnilo v dostatočnom predstihu, aby mohol pripraviť svoju obhajobu;

alebo

b) dlžníkovi zabránila vo vznesení námietky voči nároku vyššia moc alebo výnimočné okolnosti bez zavinenia na jeho strane,

za predpokladu, že v oboch prípadoch koná bez zbytočných priet'ahov.

2. Tento článok nebráni členským štátom umožniť preskúmanie rozhodnutia za priaznivejších podmienok, ako sú podmienky uvedené v odseku 1.

Kapitola IV Výkon

Článok 20

Vykonávacie konanie

1. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia tejto kapitoly, sa vykonávacie postupy riadia právnymi predpismi členského štátu výkonu.

Rozhodnutie osvedčené ako európsky exekučný titul sa vykonáva za tých istých podmienok ako rozhodnutie vydané v členskom štáte výkonu.

2. Od veriteľa sa vyžaduje, aby poskytol príslušným vykonávacím orgánom členského štátu výkonu:

a) kópiu rozhodnutia, ktorá spĺňa podmienky potrebné na preukázanie jeho pravosti; a

b) kópiu osvedčenia o európskom exekučnom titule, ktoré spĺňa podmienky potrebné na preukázanie jeho pravosti; a

c) v prípade potreby, prepis osvedčenia európskeho exekučného titulu alebo jeho preklad do úradného jazyka členského štátu výkonu, alebo, ak je v tomto členskom štáte niekoľko úradných jazykov, do úradného jazyka alebo jedného z úradných jazykov miesta súdneho konania, v ktorom sa výkon vyžaduje, v zhode s právnymi predpismi tohto členského štátu alebo do iného jazyka, ktorý členský štát výkonu uviedol ako prijateľný. Každý členský štát môže uviesť iný úradný jazyk alebo jazyky Európskeho spoločenstva ako jeho vlastný, ktorý môže akceptovať pre vyhotovenie osvedčenia. Preklad sa overuje osobou, ktorá má k tomu oprávnenie v jednom z členských štátov.

3. Od strany, ktorá v jednom členskom štáte žiada o výkon rozhodnutia osvedčeného ako európsky exekučný titul v inom členskom štáte sa nevyžaduje žiadna záruka, kaucia alebo vklad akéhokoľvek druhu z dôvodu, že je cudzím štátnym príslušníkom alebo že nemá bydlisko alebo pobyt v členskom štáte výkonu.

Článok 21 Zamietnutie výkonu

1. Príslušný súd v členskom štáte výkonu na žiadosť dlžníka výkon zamietne, ak je rozhodnutie osvedčené ako európsky exekučný titul nezlučiteľné s predošlým rozhodnutím vydaným v ktoromkoľvek členskom štáte alebo v tretej krajine, za predpokladu, že:

- predošlé rozhodnutie sa týkalo toho istého predmetu sporu medzi tými istými stranami; a
- predošlé rozhodnutie bolo vydané v členskom štáte výkonu alebo spĺňa podmienky potrebné pre jeho uznanie v členskom štáte výkonu; a
- nezlučiteľnosť nebola a nemohla byť vznesená ako námietka v súdnom konaní v členskom štáte pôvodu

2. Za žiadnych okolností sa v členskom štáte výkonu nemôže skúmať vecná stránka rozhodnutia alebo jeho osvedčenia o európskom exekučnom titule.

Článok 22 Dohody s tretími krajinami

Toto nariadenie nemá vplyv na dohody, ktorými sa členské štáty pred nadobudnutím platnosti nariadenia (ES) č. 44/2001, podľa článku 59 Bruselského dohovoru o súdnej právomoci a výkone rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach zaviazali, že nebudú uznávať rozhodnutia vydané najmä v iných zmluvných štátoch tohto dohovoru proti obvineným, ktorí majú bydlisko alebo obvyklý pobyt v tretej krajine ak, v prípadoch stanovených v článku 4 tohto dohovoru, by rozhodnutie mohlo byť založené iba na súdnej právomoci stanovenej v druhom odseku článku 3 tohto dohovoru.

Článok 23 Prerušenie alebo obmedzenie výkonu

Ak dlžník

- vznesol námietku voči rozhodnutiu osvedčenému ako európsky exekučný titul, vrátane žiadosti o preskúmanie v zmysle článku 19, alebo

- požiadal o opravu alebo stiahnutie osvedčenia o európskom exekučnom titule v súlade s článkom 10,

príslušný súd alebo orgán v členskom štáte výkonu môže na žiadosť dlžníka:

- obmedziť vykonávacie konanie na ochranné opatrenia; alebo
- podmieniť výkon poskytnutím takej záruky, akú stanoví; alebo
- za výnimočných okolností vykonávacie konanie prerušiť.

Kapitola V Súdne zmiery a verejné listiny

Článok 24

Súdne zmiery

1. Zmier týkajúci sa nároku v zmysle článku 4 odsek 2, ktorý schválil súd alebo bol v priebehu konania uzavretý na súde a je vykonateľný v členskom štáte, v ktorom bol schválený alebo uzavretý, bude, na žiadosť adresovanú súdu, ktorý ho schválil alebo, na ktorom bol uzavretý, osvedčený ako európsky exekučný titul pomocou vzorového tlačiva uvedeného v prílohe II.

2. Zmier, ktorý bol osvedčený ako európsky exekučný titul v členskom štáte pôvodu, sa vykoná v ostatných členských štátoch bez toho, že by bolo potrebné prehlásenie o jeho vykonateľnosti a bez možnosti namietania jeho vykonateľnosti.

3. Ustanovenia kapitoly II, s výnimkou článku 5 a článku 6 ods. 1 a článku 9 ods. 1 a ustanovenia kapitoly IV, s výnimkou článku 21 ods. 1 a článku 22 sa uplatnia podľa potreby.

Článok 25 Verejné listiny

1. Verejná listina týkajúca sa nároku v zmysle článku 4 ods. 2, ktorá je vykonateľná v jednom členskom štáte, sa na žiadosť adresovanú orgánu určeného členským štátom pôvodu osvedčí ako európsky exekučný titul pomocou vzorového tlačiva uvedeného v prílohe III.

2. Verejná listina, ktorá bola osvedčená ako európsky exekučný titul v členskom štáte pôvodu, sa vykoná v ostatných členských štátoch bez toho, že by bolo potrebné prehlásenie o jej vykonateľnosti a bez možnosti namietania jej vykonateľnosti.

3. Ustanovenia kapitoly II, s výnimkou článku 5 a článku 6 ods. 1 a článku 9 ods. 1 a ustanovenia kapitoly IV, s výnimkou článku 21 ods. 1 a článku 22 sa uplatnia podľa potreby.

Kapitola VI Prechodné ustanovenie

Článok 26

Prechodné ustanovenie

Toto nariadenie sa uplatňuje iba na rozhodnutia vydané, súdne zmiery schválené alebo uzavreté a dokumenty úradne vyhotovené alebo zaregistrované ako verejné listiny po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia.

Kapitola VII Vzťah k iným dokumentom spoloch

Článok 27

Vzťah k nariadeniu (ES) č. 44/2001

Toto nariadenie nemá vplyv na možnosť požiadať o uznanie a výkon rozhodnutia, súdneho zmiery alebo verejnej listiny o nespornom nároku v súlade s nariadením (ES) 44/2001.

Článok 28

Vzťah k nariadeniu (ES) č. 1348/2000

Toto nariadenie nemá vplyv na uplatňovanie nariadenia (ES) č. 1348/2000.

Kapitola VIII Všeobecné a záverečné ustanovenia

Článok 29

Informácie o vykonávacích postupoch a orgánoch

Členské štáty spolupracujú, aby poskytli širokej verejnosti a odborným kruhom informácie o:

- spôsoboch a postupoch výkonu v členských štátoch; a
- príslušných orgánoch pre výkon v členských štátoch, najmä prostredníctvom Európskej súdnej siete v občianskych a obchodných veciach ustanovenej v súlade s rozhodnutím 2001/470/ES.

Článok 30

Informácie týkajúce sa opravných postupov, jazykov a orgánov

1. Členské štáty oznámia Komisii:

- postupy pre opravu a stiahnutie osvedčenia uvedené v článku 10 ods. 2 a pre preskúmanie rozhodnutia uvedené v článku 19 ods. 1;
- jazyky akceptované podľa článku 20 ods. 2 písm. c);
- zoznamy orgánov uvedených v článku 25; a akékoľvek ich následné zmeny.

2. Komisia uverejní informácie oznámené v súlade s odsekom 1 v Úradnom vestníku Európskej únie a akýmkoľvek inými vhodnými prostriedkami.

Článok 31

Zmeny a doplnenia príloh

Akkoľvek zmeny a doplnenia vzorových tlačív v prílohách sa prijímú v súlade s poradným postupom uvedeným v článku 32 ods. 2

Článok 32 Výbor

1. Komisii pomáha výbor ustanovený článkom 75 nariadenia (ES) č. 44/2001.
2. Ak sa uvádza odkaz na tento odsek, uplatňujú sa články 3 a 7 rozhodnutia 1999/468/ES so zreteľom na ustanovenia jeho článku 8.
3. Výbor prijme svoj rokovací poriadok.

Článok 33 Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť 21. januára 2004.

Toto nariadenie sa začne uplatňovať od 21. októbra 2005, s výnimkou článkov 30, 31 a 32, ktoré sa začnú uplatňovať od 21. januára 2005. Toto nariadenie je záväzné vo svojej celistvosti a je priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch v súlade so Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva.

V Štrasburgu 21. apríla 2004

7. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007 ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu

Európsky parlament a Rada Európskej únie, so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 61 písm. c) a článok 67, so zreteľom na návrh Komisie, so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru, konajúc v súlade s postupom ustanoveným v článku 251 zmluvy, keďže:

- (1) Spoločenstvo si stanovilo za cieľ udržiavať a rozvíjať priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, v ktorom je zabezpečený voľný pohyb osôb. Pre postupné vytvorenie takéhoto priestoru má Spoločenstvo okrem iného prijať opatrenia v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach s cezhraničnými dôsledkami a potrebné pre dobré fungovanie vnútorného trhu.
- (2) Podľa článku 65 písm. c) zmluvy tieto opatrenia zahŕňajú opatrenia na odstraňovanie prekážok riadneho fungovania občianskeho súdneho konania, v prípade potreby podporovaním zlučiteľnosti pravidiel občianskeho súdneho konania uplatniteľných v členských štátoch.
- (3) V tejto súvislosti už Spoločenstvo prijalo okrem iných opatrení nariadenie Rady (ES) č. 1348/2000 z 29. mája 2000 o doručovaní súdnych a mimosúdnych dokumentov v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch, nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, rozhodnutie Rady 2001/470/ES z 28. mája 2001 o vytvorení Európskej súdnej siete pre občianske a obchodné veci, nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vytvára európsky exekučný titul pre nesporné nároky, a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 z 12. decembra 2006, ktorým sa zavádza európske konanie o platobnom rozkaze.
- (4) Európska rada na svojom zasadnutí v Tampere 15. a 16. októbra 1999 vyzvala Radu a Komisiu, aby prijali spoločné procesnoprávne normy pre zjednodušené a zrýchlené cezhraničné konanie v spotrebiteľských a obchodných veciach s nízkou hodnotou sporu.

(5) Dňa 30. novembra 2000 Rada prijala spoločný program Komisie a Rady o opatreniach na vykonávanie zásady vzájomného uznávania rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach. Program odkazuje na zjednodušenie a zrýchlenie cezhraničných konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Pokrok v tejto oblasti priniesol Haagsky program prijatý Európskou radou 5. novembra 2004, ktorý vyzval, aby sa vo veciach s nízkou hodnotou sporu podnikli aktívne kroky.

(6) Dňa 20. decembra 2002 Komisia prijala Zelenú knihu o konaní o európskom platobnom rozkaze a o opatreniach na zjednodušenie a zrýchlenie konaní s nízkou hodnotou sporu. Na základe Zelenej knihy prebehli konzultácie o opatreniach týkajúcich sa zjednodušenia a zrýchlenia konaní s nízkou hodnotou sporu.

(7) Veľa členských štátov zaviedlo zjednodušené občianske súdne konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, pretože náklady, pokiaľ ide o konaní a ďalšie komplikácie súvisiace s konaním sa neznižujú úmerne s hodnotou pohľadávky. Prekážky pri dosahovaní rýchleho a finančne nenákladného rozsudku sú pri cezhraničných sporoch ešte väčšie. Preto je potrebné ustanoviť európske konanie pre pohľadávky s nízkou hodnotou sporu ("európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu"). Cieľom takéhoto konania by malo byť zjednodušenie prístupu k spravodlivosti. Narušenie hospodárskej súťaže na vnútornom trhu pre nerovnováhu vo fungovaní procesnoprávných prostriedkov poskytovaných veriteľom v rôznych členských štátoch vedie k potrebe prijatia právnych predpisov Spoločenstva zaručujúcich rovnaké podmienky pre veriteľov a dlžníkov v celej Európskej únii. Pri stanovovaní nákladov na riešenie sporu v rámci európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu by sa mali zohľadňovať zásady jednoduchosti, rýchlosti a proporcionality. Je vhodné, aby sa údaje o uhrádzaných nákladoch zverejňovali a postupy stanovovania týchto nákladov boli transparentné.

(8) Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu by malo zjednodušiť a zrýchliť konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu v cezhraničných sporoch a zároveň znížiť náklady tým, že okrem možnosti existujúcich na základe práva členských štátov, ktoré zostanú nedotknuté, poskytne alternatívny ďalší nástroj. Toto nariadenie by malo tiež zjednodušiť uznanie a výkon rozsudkov vydaných v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu v inom členskom štáte.

(9) Cieľom tohto nariadenia je podporovať základné práva a zohľadňovať najmä zásady uznané v Charte základných práv Európskej únie. Súd alebo tribunál by mal rešpektovať právo na spravodlivý proces a zásadu kontradiktórneho procesu najmä pri rozhodovaní o potrebe ústneho pojednávania, o dôkazných prostriedkoch a rozsahu, v akom sa vykonajú dôkazy.

(10) Na účely uľahčenia výpočtu hodnoty pohľadávky by sa nemali brať do úvahy žiadne úroky, výdavky a náklady. Toto by nemalo mať vplyv na právomoc súdu alebo tribunálu prisúdiť ich vo svojom rozsudku ani na vnútroštátne pravidlá výpočtu úrokov.

(11) V záujme uľahčenia zavedenia európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu by navrhovateľ mal iniciovať toto konanie podaním návrhu prostredníctvom vyplnenia vzorového tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky na súde alebo v tribunáli. Tlačivo návrhu na uplatnenie

nie pohľadávky by sa malo podať len na príslušný súd alebo tribunál.

(12) K tlačivu návrhu na uplatnenie pohľadávky by mali byť prípadne pripojené akékoľvek príslušné podporné dokumenty. Navrhovateľovi by to však nemalo brániť v prípade potreby predkladať ďalšie dôkazy počas konania. Ten istý postup by sa mal vzťahovať na odpoveď odporcu.

(13) Pojmy "zjavne neopodstatnené" v kontexte zamietnutia pohľadávky a "nepripustné" v kontexte zamietnutia návrhu by sa mali určiť v súlade s vnútroštátnym právom.

(14) Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu by malo byť písomné, pokiaľ súd alebo tribunál nepovažuje za potrebné ústne pojednávanie alebo ak o to nepožiadajú niektorá zo strán. Súd alebo tribunál môže takúto žiadosť odmietnuť. Iba proti rozhodnutiu súdu alebo tribunálu o odmietnutí takejto žiadosti nemožno samostatne podať opravný prostriedok.

(15) Strany by nemali byť povinné dať sa zastupovať advokátom alebo inou osobou s právnickým vzdelaním.

(16) Pojem "protipohľadávka" by sa mal vykladať v zmysle článku 6 ods. 3 nariadenia (ES) č. 44/2001 ako pohľadávka vyplývajúca z tej istej zmluvy alebo skutočností ako pôvodná pohľadávka na súde alebo v tribunáli, ktorý koná o pôvodnej pohľadávke. Články 2 a 4, ako aj článok 5 ods. 3, 4 a 5 by sa mali primerane uplatňovať aj na protipohľadávky.

(17) V prípadoch, keď sa odporca dovoláva práva na započítanie počas konania, by sa takáto pohľadávka nemala chápať ako protipohľadávka na účely tohto nariadenia. Preto by odporca pri dovolávaní sa takéhoto práva nemal byť povinný použiť vzorové tlačivo A, ako je uvedené v prílohe I.

(18) Prijímajúcim členským štátom je na účely uplatňovania článku 6 členských štát, v ktorom sa má uskutočniť doručenie alebo do ktorého sa má zaslať dokument. V záujme zníženia nákladov a skrátenia prieťahov v konaní by sa mali dokumenty stranám doručiť predovšetkým posudovanou službou a mali by byť doložené potvrdením o prijatí s uvedením dátumu prijatia.

(19) Strana môže prijatie dokumentu odmietnuť v čase doručenia alebo zaslaním dokumentu do jedného týždňa späť, ak nie je vyhotovený v úradnom jazyku prijímajúceho členského štátu (alebo ak existuje niekoľko úradných jazykov v tomto členskom štáte, v úradnom jazyku alebo v jednom z úradných jazykov v mieste, kde sa má doručenie uskutočniť alebo kam sa má dokument odoslať) alebo v jazyku, ktorému príjemca rozumie, alebo ak k tomuto dokumentu nie je priložený preklad do uvedených jazykov.

(20) V kontexte ústneho pojednávania alebo vykonávania dôkazov by členské štáty mali podporovať využívanie moderných komunikačných technológií, ak sa vo vnútroštátnom práve členského štátu, v ktorom zasadá súd alebo tribunál, neustanovuje inak. Súd alebo tribunál by mal využívať najjednoduchšie a najmenej nákladné spôsoby vykonávania dôkazov.

(21) Praktická pomoc, ktorá je stranám dostupná pri vyplňovaní tlačív, by mala zahŕňať technické informácie o ich dostupnosti a vyplnení.

(22) Zamestnanci súdu alebo tribunálu by mali mať možnosť poskytovať informácie o procesnoprávných otázkach v súlade s vnútroštátnym právom.

(23) Keďže cieľom tohto nariadenia je zjednodušiť a zrýchliť konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, súd alebo tribunál by mal konať čo najskôr i v prípadoch, keď toto nariadenie nestanovuje žiadnu lehotu pre konkrétne štádium konania.

(24) Na účely počítania lehôt ustanovených v tomto nariadení by sa malo uplatňovať nariadenie Rady (EHS, Euratom) č. 1182/71

z 3. júna 1971, ktorým sa stanovujú pravidlá pre lehoty, dátumy a termíny .

(25) V záujme zrýchlenia vymáhania pohľadávok s nízkou hodnotou sporu by mal byť rozsudok vykonateľný bez ohľadu na akýkoľvek možný opravný prostriedok a bez povinnosti zloženia záruky, ak toto nariadenie neustanovuje inak.

(26) Akýkoľvek odkaz v tomto nariadení na opravný prostriedok by mal zahŕňať všetky možné opravné prostriedky v rámci vnútroštátneho práva.

(27) Súd alebo tribunál musí byť obsadený osobou, ktorá je kvalifikovaná vykonávať funkciu sudcu v súlade s vnútroštátnym právom.

(28) Kedykoľvek súd alebo tribunál určuje lehotu, dotknutá strana by mala byť informovaná o následkoch zmeškania tejto lehoty.

(29) Trovy konania by mala znášať strana, ktorá nemala vo veci úspech. Trovy konania by sa mali určiť v súlade s vnútroštátnym právom. Vzhľadom na ciele jednoduchosti a nákladovej efektívnosti by mal súd alebo tribunál nariadiť, aby bola strana, ktorá nemala vo veci úspech, povinná zaplatiť len trovy konania, vrátane napríklad aj všetkých nákladov vyplývajúcich zo skutočnosti, že sa druhá strana nechala zastupovať advokátom alebo inou osobou s právnickým vzdelaním, alebo všetkých nákladov vyplývajúcich z doručenia alebo prekladu dokumentov, ktoré sú úmerné hodnote pohľadávky alebo ktoré sú nevyhnutné.

(30) V záujme uľahčenia uznávania a vykonávania rozsudku by sa mal rozsudok vydaný v jednom členskom štáte v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu uznať a byť vykonateľný v inom členskom štáte bez potreby doložky vykonateľnosti a bez akýchkoľvek možností namietať proti jeho uznaniu.

(31) Mali by existovať minimálne požiadavky na preskúmanie rozsudku v prípadoch, keď odporca nebol schopný pohľadávku popíeť.

(32) Vzhľadom na ciele jednoduchosti a nákladovej efektívnosti by sa od strany, ktorá požaduje výkon, nemalo žiadať, aby mala v členskom štáte výkonu oprávneného zástupcu alebo inú poštovú adresu, ako je poštová adresa súdnych exekútorov príslušných na výkon rozsudku vydaného v súlade s vnútroštátnym právom príslušného členského štátu.

(33) Kapitola III tohto nariadenia by sa mala vzťahovať aj na stanovenie nákladov a výdavkov zamestnancov súdu alebo tribunálu, ktoré sa vynaložili v súvislosti s rozsudkom vydaným v konaní stanovenom v tomto nariadení.

(34) Opatrenia potrebné na vykonávanie tohto nariadenia by sa mali prijať v súlade s rozhodnutím Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktorým sa ustanovujú postupy pre výkon vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu .

(35) Komisia by predovšetkým mala byť splnomocnená na prijatie opatrení potrebných na vykonávanie tohto nariadenia, týkajúcich sa aktualizácie alebo technických zmien a doplnení tlačív uvedených v prílohách. Keďže tieto opatrenia majú všeobecnú pôsobnosť a ich cieľom je zmeniť a doplniť nepodstatné prvky tohto nariadenia a/alebo doplniť toto nariadenie o nové nepodstatné prvky, mali by byť prijaté v súlade s regulačným postupom s kontrolou, ustanoveným v článku 5a rozhodnutia 1999/468/ES.

(36) Keďže ciele tohto nariadenia, a to ustanovenie konania na zjednodušenie a zrýchlenie konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu, ako aj zníženie nákladov, nemožno uspo-

kojivo dosiahnuť na úrovni samotných členských štátov, ale z dôvodov jeho rozsahu a dôsledkov ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva, Spoločenstvo môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.

(37) V súlade s článkom 3 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska, ktorý je prílohou k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, Spojené kráľovstvo a Írsko vyjadrili záujem zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tohto nariadenia.

(38) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska, ktorý je prílohou k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, sa Dánsko na prijatí tohto nariadenia nezúčastňuje, a preto ním nie je viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu, prijali toto nariadenie:

Kapitola I Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

Článok 1

Predmet úpravy

Toto nariadenie ustanovuje európske konanie pre pohľadávky s nízkou hodnotou sporu (ďalej len "európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu"), ktorého cieľom je zjednodušenie a zrychlenie konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu v cezhraničných sporoch a zníženie nákladov. Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu predstavuje pre strany alternatívu konaní existujúcich podľa práva členských štátov.

Toto nariadenie ďalej odstraňuje sprostredkovacie konania potrebné na uznávanie a výkon rozsudkov, ktoré boli vydané v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu v jednom členskom štáte, v iných členských štátoch.

Článok 2

Rozsah pôsobnosti

1. Toto nariadenie sa uplatňuje v občianskych a obchodných veciach pri cezhraničných sporoch bez ohľadu na povahu súdu alebo tribunálu, v ktorých hodnota pohľadávky v čase doručenia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky príslušnému súdu alebo tribunálu nepresahuje 2000 EUR bez akýchkoľvek úrokov, výdavkov a nákladov. Neuplatňuje sa najmä na daňové, colné ani správne veci ani na zodpovednosť štátu za konanie alebo nečinnosť pri výkone štátnej moci ("acta jure imperii").

2. Toto nariadenie sa neuplatňuje na veci, ktoré sa týkajú:

- a) osobného stavu alebo právnej spôsobilosti fyzických osôb;
- b) majetkových práv vyplývajúcich z manželského zväzku, dedenia zo závetu a zo zákona a vyživovacej povinnosti;
- c) konkurzného konania, konania týkajúceho sa vyrovnania zadlžených obchodných spoločností alebo iných právnických osôb, súdnych zmliev, vyrovnávacích a podobných konaní;
- d) sociálneho zabezpečenia;
- e) rozhodcovského konania;
- f) pracovného práva;
- g) nájmu nehnuteľného majetku s výnimkou konaní o peňažných pohľadávkach alebo
- h) porušenia práva na súkromie a práva na ochranu osobnosti vrátane poškodenia dobrého mena.

3. V tomto nariadení pojem "členský štát" znamená členské štáty s výnimkou Dánska.

Článok 3

Cezhraničné spory

1. Na účely tohto nariadenia je cezhraničným sporom taký spor, v ktorom má aspoň jedna zo strán bydlisko alebo obvyklý pobyt v členskom štáte inom ako v členskom štáte sídla alebo tribunálu konajúceho vo veci.

2. Bydlisko sa určuje v súlade s článkami 59 a 60 nariadenia (ES) č. 44/2001.

3. Relevantným okamihom pre určenie, či ide o cezhraničný spor, je dátum, keď sa príslušnému súdu alebo tribunálu doručilo tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky.

Kapitola II Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu

Článok 4

Začatie konania

1. Navrhovateľ začne európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu vyplnením vzorového tlačiva A, ako je uvedené v prílohe I, a jeho podaním na príslušný súd alebo tribunál osobne, poštou alebo akýmkoľvek iným komunikačným prostriedkom, ako je fax alebo elektronická pošta, ktorý je prijateľný pre členský štát, v ktorom sa konanie začína. Tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky obsahuje opis dôkazov, ktoré podporujú pohľadávku, a prípadne sa k nemu pripoja akékoľvek príslušné podporné dokumenty.

2. Členské štáty informujú Komisiu o tom, ktoré komunikačné prostriedky sú pre ne prijateľné. Komisia tieto informácie zverejní.

3. Ak pohľadávka nepatrí do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, súd alebo tribunál o tom informuje navrhovateľa. Ak ju navrhovateľ nevezme späť, súd alebo tribunál koná v súlade s príslušným procesným právom uplatniteľným v členskom štáte, v ktorom sa konanie vedie.

4. Ak sa súd alebo tribunál domnieva, že informácie, ktoré poskytol navrhovateľ, nie sú dostatočne jasné alebo primerané, alebo ak tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky nie je správne vyplnené, a pokiaľ sa pohľadávka nezdá byť zjavne neopodstatnená alebo návrh neprípustný, dá navrhovateľovi možnosť tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky doplniť alebo opraviť, alebo predložiť týmto orgánom určené doplňujúce informácie alebo dokumenty, alebo vziať pohľadávku späť, a to v lehote určenej týmto orgánom. Na tento účel súd alebo tribunál použije vzorové tlačivo B, ako je uvedené v prílohe II.

Ak sa pohľadávka zdá zjavne neopodstatnená alebo návrh neprípustný alebo ak navrhovateľ tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky nedoplnil alebo neopravil v rámci určenej lehoty, návrh sa zamietne.

5. Členské štáty zabezpečia, aby tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky bolo k dispozícii na všetkých súdoch a v tribunáloch, na ktorých sa môže začať európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu.

Článok 5

Priebeh konania

1. Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo ak o to požiada niektorá zo strán. Súd alebo tribunál môže takúto žiadosť odmietnuť, ak sa domnieva, že vzhľadom na okolnosti prípadu ústne pojednávanie zjavne nie je potrebné pre spravodlivé vedenie konania. Dôvody odmietnutia sa uvedú písomne. Iba proti rozhodnutiu súdu alebo tribunálu o odmietnutí takejto žiadosti nemožno samostatne podať opravný prostriedok.

2. Po doručení správne vyplneného tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky súd alebo tribunál vyplní časť I vzorového tlačiva C na odpoveď, ako je uvedené v prílohe III.

Kópia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a v prípade potreby podporných dokumentov spolu s vyplneným tlačivom na odpoveď sa doručí odporcovi v súlade s článkom 13. Tieto dokumenty sa odošlú do 14 dní od doručenia správne vyplneného tlačiva na uplatnenie pohľadávky.

3. Odporca odpovie do 30 dní po doručení tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a tlačiva na odpoveď tak, že vyplní časť II vzorového tlačiva C na odpoveď, pričom v prípade potreby poskytne všetky príslušné podporné dokumenty, a zašle ho späť súdu alebo tribunálu, alebo akýmkoľvek iným vhodným spôsobom, pri ktorom nepoužije tlačivo na odpoveď.

4. Do 14 dní od doručenia odpovede odporcu súd alebo tribunál odošle navrhovateľovi kópiu odpovede spolu s príslušnými podpornými dokumentmi.

5. Ak odporca vo svojej odpovedi tvrdí, že hodnota nepeňažnej pohľadávky presahuje limit stanovený v článku 2 ods. 1, súd alebo tribunál do 30 dní od odoslania odpovede navrhovateľovi rozhodne, či pohľadávka patrí do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia. Toto rozhodnutie nemožno samostatne napadnúť.

6. Akákoľvek protipohľadávka, ktorá sa má podať na vzorovom tlačive A, a akékoľvek príslušné podporné dokumenty sa doručia navrhovateľovi v súlade s článkom 13. Tieto dokumenty sa odošlú do 14 dní od doručenia.

Navrhovateľ je povinný odpovedať na akúkoľvek protipohľadávku do 30 dní odo dňa jej doručenia.

7. Ak protipohľadávka presahuje sumu uvedenú v článku 2 ods. 1, s pohľadávkou ani s protipohľadávkou nemožno pokračovať v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu, ale postupuje sa v súlade s príslušným procesným právom uplatniteľným v členskom štáte, v ktorom sa konanie vedie.

Články 2 a 4, ako aj odseky 3, 4 a 5 tohto článku sa použijú primerane aj na protipohľadávky.

Článok 6

Jazyky

1. Tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky, odpoveď, akákoľvek protipohľadávka, akákoľvek odpoveď na protipohľadávku a akýkoľvek opis príslušných podporných dokumentov sa predkladajú v jazyku alebo v jednom z jazykov, v akom sa vedie konanie súdu alebo tribunálu.

2. Ak sa akýkoľvek iný dokument doručí súdu alebo tribunálu v inom jazyku, ako je jazyk, v akom sa vedie konanie, môže súd alebo tribunál požiadať o preklad daného dokumentu, iba ak sa preklad zdá potrebný na vydanie rozsudku.

3. Ak strana odmietla prijať dokument, pretože nie je v jednom z týchto jazykov:

a) v úradnom jazyku prijímajúceho členského štátu alebo ak je v tomto členskom štáte niekoľko úradných jazykov, v úradnom jazyku alebo v jednom z úradných jazykov v mieste, v ktorom sa má uskutočniť doručenie alebo kam sa má dokument odoslať, alebo

b) v jazyku, ktorému príjemca rozumie, súd alebo tribunál informuje druhú stranu o tom, že má predložiť preklad dokumentu.

Článok 7

Skončenie konania

1. Do 30 dní od doručenia odpovede odporcu alebo navrhovateľa v lehotách ustanovených v článku 5 ods. 3 alebo 6 súd alebo tribunál vydá rozsudok alebo:

a) v rámci stanovenej lehoty, ktorá nesmie presiahnuť 30 dní, si vyžiada od strán ďalšie podrobnosti týkajúce sa pohľadávky;

b) vykoná dôkazy v súlade s článkom 9 alebo

c) predvolá strany na pojednávanie, ktoré sa uskutoční do 30 dní od predvolania.

2. Súd alebo tribunál vydá rozsudok buď do 30 dní od uskutocnenia ústneho pojednávania, alebo po doručení všetkých potrebných informácií na vydanie rozsudku. Rozsudok sa doručí stranám v súlade s článkom 13.

3. Ak sa súdu alebo tribunálu nedoručí odpoveď dotknutej strany v lehote ustanovenej v článku 5 ods. 3 alebo 6, súd alebo tribunál vydá rozsudok o pohľadávkach alebo protipohľadávkach.

Článok 8

Ústne pojednávanie

Súd alebo tribunál môže uskutočniť ústne pojednávanie prostredníctvom videokonferencie alebo inými prostriedkami komunikačnej technológie, ak má k dispozícii potrebné technické vybavenie.

Článok 9

Vykonávanie dôkazov

1. Súd alebo tribunál určí spôsob a rozsah vykonávania dôkazov potrebných na rozhodnutie podľa pravidiel, ktoré sa vzťahujú na prípustnosť dôkazov. Súd alebo tribunál môže pripustiť vykonávanie dôkazov prostredníctvom písomného vyhlásenia svedkov, znalcov alebo strán. Súd alebo tribunál môže taktiež pripustiť vykonávanie dôkazov prostredníctvom videokonferencie alebo inými prostriedkami komunikačnej technológie, ak má k dispozícii potrebné technické vybavenie.

2. Súd alebo tribunál si môže vyžiadať znalecký posudok alebo ústne svedecké výpovede, iba ak je to nevyhnutné na vydanie rozsudku. Pri tomto rozhodnutí súd alebo tribunál berie do úvahy náklady.

3. Súd alebo tribunál využije najjednoduchšie a najmenej zaťažujúce spôsoby vykonávania dôkazov.

Článok 10

Zastupovanie strán

Zastúpenie advokátom alebo inou osobou s právnickým vzdelaním nie je povinné.

Článok 11

Pomoc stranám

Členské štáty zabezpečia, aby strany mali pri vyplňovaní tlačív k dispozícii praktickú pomoc.

Článok 12

Postup súdu alebo tribunálu

1. Súd alebo tribunál nevyžaduje od strán, aby vykonali akékoľvek právne posúdenie pohľadávky.

2. V prípade potreby súd alebo tribunál informuje strany o procesnoprávných otázkach.

3. Vždy keď je to vhodné, sa súd alebo tribunál snaží dosiahnuť zmier medzi stranami.

Článok 13

Doručovanie dokumentov

1. Dokumenty sa doručujú poštovou službou doložené potvrdením o prijatí s uvedením dátumu prijatia.

2. Ak nemožno vykonať doručenie v súlade s odsekom 1, doručenie sa môže vykonať akýmkoľvek spôsobom ustanoveným v článku 13 alebo 14 nariadenia (ES) č. 805/2004.

Článok 14

Lehoty

1. Ak súd alebo tribunál určuje lehotu, dotknutá strana je informovaná o následkoch zmeškania tejto lehoty.
2. Súd alebo tribunál môže vo výnimočných prípadoch predĺžiť lehoty ustanovené v článku 4 ods. 4, článku 5 ods. 3 a 6 a článku 7 ods. 1, ak je to potrebné z dôvodu ochrany práv strán.
3. Ak vo výnimočných prípadoch nie je možné, aby súd alebo tribunál dodržal lehoty ustanovené v článku 5 ods. 2 až 6 a článku 7, prijme čo najskôr opatrenia vyžadované týmito ustanoveniami.

Článok 15

Vykonateľnosť rozsudkov

1. Rozsudok je vykonateľný bez ohľadu na akýkoľvek možný opravný prostriedok. Nevyžaduje sa zloženie záruky.
2. Článok 23 sa uplatní aj v prípade rozsudku, ktorý sa má vykonať v tom členskom štáte, v ktorom bol rozsudok vydaný.

Článok 16

Trovy konania

Trovy konania znáša strana, ktorá nemala v konaní úspech. Súd alebo tribunál však neprisúdi úspešnej strane trovy konania, ktoré sú neúčelné alebo ktoré sú neprimerané voči pohľadávke.

Článok 17

Opravný prostriedok

1. Členské štáty informujú Komisiu o tom, či je na základe ich procesného práva prípustné podať opravný prostriedok proti rozsudku vydanému v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu a v akých lehotách možno takýto opravný prostriedok podať. Komisia tieto informácie zverejní.
2. Článok 16 sa použije na každý opravný prostriedok.

Článok 18

Mimimálne požiadavky na preskúmanie rozsudku

1. Odporca je oprávnený požiadať o preskúmanie rozsudku vydaného v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu príslušný súd alebo tribunál členského štátu, v ktorom bol rozsudok vydaný, ak:
 - a) i) tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky alebo predvolanie na ústne pojednávanie bolo doručené spôsobom bez potvrdenia o doručení do vlastných rúk, ako stanovuje článok 14 nariadenia (ES) č. 805/2004, a
 - ii) doručenie sa bez zavinenia na jeho strane neuskutočnilo v dostatočnom predstihu, aby si mohol pripraviť obhajobu, alebo
 - b) odporcovi zabránila vo vznesení námietky voči pohľadávkou vyššia moc alebo výnimočné okolnosti bez zavinenia na jeho strane za predpokladu, že koná bez zbytočného odkladu.
 2. Ak súd alebo tribunál zamietne preskúmanie na základe toho, že sa neuplatňuje žiaden z dôvodov uvedených v odseku 1, rozsudok zostáva v platnosti.
- Ak súd alebo tribunál rozhodne, že preskúmanie je odôvodnené jedným z dôvodov ustanovených v odseku 1, rozsudok vydaný v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu je neplatný.

Článok 19

Rozhodné procesné právo

Pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie.

Kapitola III Uznanie a výkon v inom členskom štáte

Článok 20

Uznanie a výkon

1. Rozsudok vydaný v členskom štáte v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa uznáva a vykonáva v inom členskom štáte bez potreby doložiť vykonateľnosť a bez akéhokoľvek možnosti namietat' proti jeho uznaniu.
2. Na žiadosť strany vydá súd alebo tribunál bez dodatočných nákladov osvedčenie o rozsudku vydanom v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu, pričom použije vzorové tlačivo D, ako je uvedené v prílohe IV.

Článok 21

Vykonávacie konanie

1. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia tejto kapitoly, sa vykonávacie konanie riadi právom členského štátu výkonu. Rozsudok vydaný v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa vykonáva za tých istých podmienok ako rozsudok vydaný v členskom štáte výkonu.
2. Strana, ktorá požaduje výkon, predloží:
 - a) kópiu rozsudku, ktorá spĺňa potrebné podmienky potrebné na preukázanie jeho pravosti, a
 - b) kópiu tlačiva uvedeného v článku 20 ods. 2 a v prípade potreby jeho preklad do úradného jazyka členského štátu výkonu alebo ak je v tomto členskom štáte niekoľko úradných jazykov, do úradného jazyka alebo jedného z úradných jazykov konania súdu alebo tribunálu v mieste, v ktorom sa o výkon žiada, v súlade s právom tohto členského štátu, alebo do iného jazyka, ktorý členský štát výkonu uviedol ako prijateľný. Každý členský štát môže uviesť iný úradný jazyk alebo úradné jazyky inštitúcií Európskej únie ako vlastný, ktorý môže akceptovať v konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Obsah tlačiva D prekladá osoba, ktorá je kvalifikovaná na prekladanie v jednom z členských štátov.
3. Od strany, ktorá požaduje výkon rozsudku vydaného v európskom konaní s nízkou hodnotou sporu v inom členskom štáte, sa nevyžaduje, aby mala:
 - a) oprávneného zástupcu alebo
 - b) poštovú adresu v členskom štáte výkonu inú, ako je adresa súdneho exekútora príslušného na výkon rozsudku.
4. Od strany, ktorá v jednom členskom štáte žiada o výkon rozsudku vydaného v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu v inom členskom štáte, sa nevyžaduje žiadna záruka, kaucia ani vklad akéhokoľvek druhu z dôvodu, že je cudzím štátnym príslušníkom alebo že nemá bydlisko alebo pobyt v členskom štáte výkonu.

Článok 22

Zamietnutie výkonu

1. Výkon sa na návrh odporcu príslušným súdom alebo tribunálom v členskom štáte výkonu zamietne, ak je rozsudok vydaný v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu nezlučiteľný s predošlým rozsudkom vydaným v ktoromkoľvek členskom štáte alebo v tretej krajine za predpokladu, že:
 - a) sa predošlý rozsudok týkal toho istého predmetu sporu medzi tými istými stranami;
 - b) bol predošlý rozsudok vydaný v členskom štáte výkonu alebo spĺňa podmienky potrebné na jeho uznanie v členskom štáte výkonu a
 - c) nezlučiteľnosť nebola a nemohla byť vznesená ako námietka v konaní súdu alebo tribunálu v členskom štáte, ktorý vydal rozsudok v európskom konaní s nízkou hodnotou sporu.

2. V členskom štáte výkonu sa za žiadnych okolností nesmie skúmať vecná stránka rozsudku vydaného v európskom konaní s nízkou hodnotou sporu.

Článok 23

Prerušenie alebo obmedzenie výkonu

Ak jedna strana napadla rozsudok vydaný v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu alebo ak je takéto napadnutie stále možné, alebo ak strana podala návrh na preskúmanie v zmysle článku 18, príslušný súd alebo tribunál, alebo iný orgán v členskom štáte výkonu môže na návrh strany, proti ktorej sa výkon žiada:

- a) obmedziť vykonávacie konanie na ochranné opatrenia;
- b) podmieniť výkon poskytnutím takej záruky, akú stanoví, alebo
- c) za výnimočných okolností vykonávacie konanie prerušiť.

Kapitola IV Záverečné ustanovenia

Článok 24

Informácie

Členské štáty spolupracujú na poskytovaní informácií o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu vrátane informácií o nákladoch širokej verejnosti a odborným kruhom najmä prostredníctvom európskej súdnej siete v občianskych a obchodných veciach vytvorenej v súlade s rozhodnutím 2001/470/ES.

Článok 25

Informácie o príslušnosti, komunikačných prostriedkoch a odvolaní

1. Do 1. januára 2008 členské štáty oznámia Komisii:
 - a) ktoré súdy alebo tribunály sú príslušné vydať rozsudok v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu;
 - b) komunikačné prostriedky prijateľné na účely európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu a dostupné súdom alebo tribunálom v súlade s článkom 4 ods. 1;
 - c) či je podľa ich procesného práva v súlade s článkom 17 možné podať opravný prostriedok a na ktorý súd alebo tribunál ho možno podať;
 - d) jazyky prijateľné podľa článku 21 ods. 2 písm. b) a
 - e) ktoré orgány majú právomoc, pokiaľ ide o výkon, a ktoré orgány majú právomoc na účely uplatňovania článku 23.Členské štáty oznamujú Komisii akékoľvek ďalšie zmeny týchto informácií.

2. Komisia uverejní informácie oznámené v súlade s odsekom 1 v Úradnom vestníku Európskej únie a akýmkoľvek inými vhodnými prostriedkami.

Článok 26

Vykonávacie opatrenia

Opatrenia na zmenu a doplnenie nepodstatných prvkov tohto nariadenia týkajúce sa aktualizácie alebo technických zmien a doplnení tlačív v prílohách sa prijímú v súlade s regulačným postupom s kontrolou uvedeným v článku 27 ods. 2.

Článok 27

Výbor

1. Komisiu pomáha výbor.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5a ods. 1 až 4 a článok 7 rozhodnutia 1999/468/ES so zreteľom na jeho článok 8.

Článok 28

Preskúmanie

Do 1. januára 2014 Komisia predloží Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru podrobnú správu skúmajúcu fungovanie európskeho konania vo

veciach s nízkou hodnotou sporu vrátane limitu pre hodnotu pohľadávky uvedeného v článku 2 ods. 1. Táto správa obsahuje hodnotenie fungovania konania a rozšírené posúdenie vplyvov za každý členský štát.

Na tento účel a s cieľom zabezpečiť, aby sa najlepšie postupy v Európskej únii riadne zohľadňovali a odrážali zásady lepšej tvorby právnych predpisov, členské štáty poskytnú Komisii informácie o fungovaní európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Tieto informácie zahŕňajú poplatky súdu alebo tribunálu, rýchlosť konania, efektívnosť, jednoduchosť využívania a vnútroštátne konania členských štátov vo veciach s nízkou hodnotou sporu.

Správa Komisie sa v prípade potreby doplní návrhmi na úpravu.

Článok 29

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Uplatňuje sa od 1. januára 2009 s výnimkou článku 25, ktorý sa uplatňuje od 1. januára 2008.

Toto nariadenie je záväzná v celom rozsahu a priamo uplatniteľná vo všetkých členských štátoch v súlade so Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva.

V Štrasburgu 11. júla 2007

8. Zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (výňatok)

§ 174a Európsky platobný rozkaz

- (1) Európsky platobný rozkaz je platobný rozkaz vydaný podľa osobitného predpisu.
- (2) Európsky platobný rozkaz treba doručiť odporcovi do vlastných rúk, náhradné doručenie je vylúčené; to neplatí, ak sa európsky platobný rozkaz doručuje zástupcovi odporcu.
- (3) Európsky platobný rozkaz sa doručuje do cudziny.
- (4) Ustanovenia o platobnom rozkaze sa použijú primerane, pokiaľ osobitný predpis neustanovuje inak.

§ 352b (Osvedčenie o európskom exekučnom titule)

- (1) Súd na základe žiadosti vydá osvedčenie o európskom exekučnom titule, ako aj iné osvedčenia podľa osobitných predpisov alebo takéto osvedčenia na základe žiadosti zruší.
- (2) Na vydanie a zrušenie osvedčenia o európskom exekučnom titule, ako aj iných osvedčení podľa osobitných predpisov je príslušný súd, ktorý vydal rozhodnutie, súd, na ktorom bol schválený a uzavretý súdny zmler a v prípade verejných listín krajský súd príslušný na vyššie overovanie listín podľa osobitného predpisu.

9. Zákon č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom

Posledná zmena: 384/2008 Z.z.

Národné zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

Úvodné ustanovenia

§ 1

Účel zákona

Účelom tohto zákona je ustanoviť, ktorým právnym poriadkom sa spravujú občianskoprávne, obchodné, rodinné, pracovné a iné podobné vzťahy s medzinárodným prvkom, upraviť právne postavenie cudzincov, ako aj ustanoviť postup slovenských justičných orgánov pri úprave týchto vzťahov a rozhodovanie o nich a tým napomáhať medzinárodnej spolupráci.

§ 2

Medzinárodné zmluvy

Ustanovenia tohto zákona sa použijú, len pokiaľ neustanovuje niečo iné medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná alebo zákon vydaný na vykonanie medzinárodnej zmluvy.

Časť 1 Ustanovenia kolízne a o právnom postavení cudzincov

Oddiel 1

Kolízne ustanovenia

§ 3

Spôsobilosť

(1) Spôsobilosť osoby na práva a na právne úkony sa spravuje, ak sa v tomto zákone neustanovuje niečo iné, právnym poriadkom štátu, ktorého je príslušníkom.

(2) Ak právny úkon v Slovenskej republike robí cudzinec, stačí, ak nie je ďalej uvedené niečo iné, ak je na úkon spôsobilý podľa slovenského práva.

§ 4

Právne úkony

Pokiaľ nie je ustanovené alebo pre rozumné usporiadanie vzťahov nevyhnutné niečo iné, spravuje sa platnosť právneho úkonu, ako aj následky jeho neplatnosti tým istým právnym poriadkom ako účinky právneho úkonu; pokiaľ však ide o formu, postačí, ak sa urobilo zadost' právu miesta, kde došlo k prejavu vôle, výmč, že by právny poriadok, ktorým sa spravuje zmluva, predpisoval písomnú formu úkonu ako podmienku jeho platnosti.

Vecné práva

§ 5

Vecné práva k nehnuteľnostiam i k hnuiteľným veciam sa spravujú, pokiaľ v tomto zákone alebo v osobitných predpisoch nie je ustanovené inak, právom miesta, kde je vec.

§ 6

Vznik a zánik práv k hnuiteľným veciam sa spravuje právom miesta, kde vec bola v čase, keď nastala skutočnosť, ktorá zakladá vznik alebo zánik tohto práva. Ak ide o vec, ktorá sa podľa zmluvy prepravuje, posudzuje sa vznik a zánik týchto práv podľa práva miesta, odkiaľ bola vec odoslaná.

§ 7

Ustanovenia o zápisoch do verejných kníh platné v mieste, kde nehnuteľnosť je, sa použijú i vtedy, keď právny dôvod vzniku, obmedzenia alebo prevodu knihového práva sa posudzuje podľa iného právneho poriadku.

§ 8

Vydržanie sa spravuje právom miesta, kde bola vec na začiatku vydržacej doby. Vydržateľ sa však môže dovolať právneho poriadku štátu, na území ktorého sa vydržanie vykonalo, ak od času, keď vec bola v tomto štáte, sú podľa právneho poriadku tohto štátu splnené všetky podmienky vydržania.

Závazkové práva

§ 9

Voľba práva

(1) Účastníci zmluvy môžu si zvoliť právo, ktorým sa majú spracovať ich vzájomné majetkové vzťahy, ak osobitný zákon neustanovuje inak; môžu tak urobiť i mlčky, ak nie je vzhľadom na okolnosti pochybnosť o prejavenej vóli.

(2) Pokiaľ z prejavu vôle účastníkov nevyplýva nič iné, neprizerá sa na kolízne ustanovenia zvoleného právneho poriadku.

(3) Ak si účastníci spotrebiteľskej zmluvy zvolili právo, ktoré poskytuje spotrebiteľovi menšiu ochranu jeho práv ako slovenský právny poriadok, ich vzťahy sa spravujú slovenským právnym poriadkom.

§ 10

(1) Ak účastníci nezvolia rozhodujúce právo, ich záväzkové vzťahy sa spravujú právnym poriadkom, použitie ktorého zodpovedá rozumnému usporiadaniu daného vzťahu.

(2) Vzhľadom na to, pokiaľ osobitný predpis neustanovuje inak, sa spravidla spravuje:

a) kúpne zmluvy a zmluvy o diele právom miesta, kde je sídlo (bydlisko) predávajúceho alebo zhotoviteľa diela v čase uzavretia zmluvy;

b) zmluvy o nehnuteľnostiach právom miesta, kde je nehnuteľnosť;

c) zmluvy o doprave (zmluvy o preprave, zasielateľské zmluvy a pod.) právom miesta, kde má dopravca alebo zasielateľ sídlo alebo bydlisko v čase uzavretia zmluvy;

d) poisťné zmluvy, vrátane zmluvy o poistení nehnuteľností, právom miesta sídla (bydliska) poisťovateľa v čase uzavretia zmluvy;

e) príkazné zmluvy a im podobné právom miesta, kde má sídlo (bydlisko) ten, kto vykonáva príkaz, v čase uzavretia zmluvy;

f) zmluvy o obchodnom zastúpení a zmluvy o sprostredkovaní právom miesta, kde má sídlo (bydlisko) osoba, pre ktorú zástupca alebo sprostredkovateľ vykonáva činnosť, v čase uzavretia zmluvy;

g) zmluvy o viacsstranných výmenných obchodoch právnym poriadkom, použitie ktorého najlepšie zodpovedá usporiadaniu týchto vzťahov ako celku.

(3) Iné zmluvy sa spravujú, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak, spravidla právnym poriadkom štátu, v ktorom obidve strany majú sídlo (bydlisko); ak nemajú sídlo (bydlisko) v tom istom štáte a ak sa zmluva uzaviera medzi prítomnými, právnym poriadkom miesta, kde bola zmluva uzavretá; ak sa zmluva uzavrela medzi neprítomnými, právnym poriadkom sídla (bydliska) príjemcu návrhu na uzavretie zmluvy.

§ 11

Právny poriadok určený podľa § 9 alebo 10 platí aj o zmenách, zabezpečení a následkoch porušenia záväzkov tam uvedených, pokiaľ z úmyslu účastníkov alebo z povahy vecí nevyplýva niečo iné.

§ 11a

Zrušený od 1.3.2004

§ 12

Pokiaľ ide o hnutelnosti, spravujú sa vo vzťahu medzi stranami právnym poriadkom určeným podľa § 9 až 11 aj tieto otázky:

- a) okamih, od ktorého na nadobúdateľa prechádza oprávnenie nakladať vecou,
- b) okamih, od ktorého má nadobúdateľ právo na plody a úžitky prevádzanej veci,
- c) okamih, ktorým nebezpečenstvo škody na prevádzanej veci prechádza na nadobúdateľa,
- d) okamih, ktorým právo na náhradu škody vzniknuté v súvislosti s prevádzanou vecou prechádza na nadobúdateľa,
- e) výhrada vlastníckeho práva k prevádzanej veci.

§ 13

- (1) Premlčanie záväzkových práv sa spravuje tým istým právnym poriadkom ako záväzkové právo samo.
- (2) Započítanie sa spravuje, pokiaľ z požiadavky rozumného usporiadania právneho pomeru nevyplýva iné, tým istým právnym poriadkom ako pohľadávka, proti ktorej smeruje započítania.

§ 14

Právne pomery vzniknuté z jednostranných právnych úkonov sa spravuje právnym poriadkom štátu, v ktorom má dlžník bydlisko (sídlo).

§ 15

Nároky na náhradu škody, ak nejde o porušenie povinnosti vyplývajúcej zo zmlúv a iných právnych úkonov, sa spravujú právom miesta, kde škoda vznikla, alebo miesta, kde došlo ku skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody.

Pracovné právo

§ 16

- (1) Pomery z pracovnej zmluvy sa spravujú - pokiaľ sa účastníci nedohodnú na niečom inom - právom miesta, kde pracovník vykonáva prácu. Ak však pracovník vykonáva prácu v jednom štáte na základe pracovného pomeru s organizáciou, ktorá má sídlo v inom štáte, je rozhodujúce právo sídla organizácie, okrem ak by šlo o osobu, ktorá má bydlisko v štáte, kde sa práca vykonávala.
- (2) Pracovné pomery pracovníkov dopravných podnikov sa v železničnej a cestnej doprave spravujú právom sídla podniku, v riečnej a leteckej doprave právom miesta registrácie a v námornej doprave právom štátu, pod vlajkou ktorého sa doprava vykonáva.

Dedičské právo

§ 17

Dedičské právne pomery sa spravujú právnym poriadkom štátu, ktorého bol poručiteľ príslušníkom v čase smrti.

§ 18

- (1) Spôsobilosť zriadiť alebo zrušiť závet, ako aj účinky väd vôle a jej prejavu sa spravujú právom štátu, príslušníkom ktorého bol poručiteľ v čase prejavu vôle. To isté právo je rozhodujúce i pre určenie, ktoré ďalšie druhy robenia poriadku pre prípad smrti sú prípustné.
- (2) Forma závetu sa spravuje právom štátu, príslušníkom ktorého bol poručiteľ v čase, keď záver urobil; stačí však, ak vyhovie právu štátu, na území ktorého bol závet urobený. To isté platí o forme zrušenia závetu.

Rodinné právo

Vzťahy medzi manželmi

§ 19

Spôsobilosť osoby uzavrieť manželstvo, ako aj podmienky pre jeho platnosť sa spravujú právom štátu, ktorého je táto osoba príslušníkom.

§ 20

Forma uzavretia manželstva sa spravuje právom miesta, kde sa manželstvo uzaviera.

§ 20a

Manželstvo, ktoré v cudzine uzavrel slovenský občan pred iným orgánom ako pred orgánom Slovenskej republiky na to splnomocneným, je platné v Slovenskej republike, ak je platné v štáte, v ktorom bolo uzavreté, a ak neexistovala žiadna okolnosť vylučujúca uzavretie manželstva podľa slovenského hmotného práva. Ak druhý z manželov nie je slovenským občanom, spravuje sa jeho spôsobilosť uzavrieť manželstvo právnym poriadkom štátu, ktorého je príslušníkom.

§ 21

- (1) Osobné a majetkové vzťahy manželov sa spravujú právom štátu, ktorého sú príslušníkmi. Ak sú manželia príslušníkmi rôznych štátov, spravujú sa tieto vzťahy právom slovenským.
- (2) Dojednaná úprava manželského majetkového práva sa posudzuje podľa právneho poriadku, ktorý bol pre majetkové vzťahy manželov rozhodujúci v čase, keď k úprave došlo.

§ 22

- (1) Zrušenie manželstva rozvodom sa spravuje právnym poriadkom štátu, občanmi ktorého sú manželia v čase začatia konania. Ak sú manželia príslušníkmi rôznych štátov, spravuje sa zrušenie manželstva rozvodom právnym poriadkom slovenským.
- (2) Ak by bolo potrebné podľa odseku 1 použiť cudzí právny poriadok, ktorý by zrušenie manželstva rozvodom nedovoľoval alebo len za okolností mimoriadne obťažných, avšak manželia alebo aspoň jeden z nich žije v Slovenskej republike dlhší čas, použije sa slovenské právo.
- (3) Tieto ustanovenia sa použijú i pri vyhlásení manželstva za neplatné alebo pri zistení, či tu manželstvo je alebo nie je.

Vzťahy medzi rodičmi a deťmi

§ 23

- (1) Určenie (zistenie alebo zapretie) rodičovstva sa spravuje právnym poriadkom štátu, ktorého príslušnosť nadobudlo dieťa narodením.
- (2) Ak dieťa žije v Slovenskej republike, môže sa rodičovstvo určiť (zistiť alebo zaprieť) podľa slovenského práva, ak je to v záujme dieťaťa.
- (3) Na platnosť uznania rodičovstva postačí, ak sa stane podľa práva štátu, v ktorom k uznaniu došlo.

§ 24

- (1) Vzťahy medzi rodičmi a deťmi vrátane vzniku alebo zániku práv a povinností rodičov sa spravujú právom štátu, na ktorého území má dieťa obvyklý pobyt. Ak si to vyžiada ochrana osoby alebo majetku dieťaťa, súd môže pri rozhodovaní výnimočne prihliadnuť aj na právo iného štátu, s ktorým má vec podstatnú väzbu.
- (2) Rodičovské práva a povinnosti, ktoré vznikli v štáte pôvodného obvyklého pobytu dieťaťa, zostávajú zachované aj po zmene obvyklého pobytu dieťaťa. Ak niektorému z rodičov nevznikli rodičovské práva a povinnosti, ktoré

priznáva rodičovi slovenské právo, vzniknú mu okamihom, keď sa územie Slovenskej republiky stane obvyklým pobytom dieťaťa.

(3) Výkon rodičovských práv a povinností sa spravuje právom štátu obvyklého pobytu dieťaťa.

(4) Na účely tohto ustanovenia sa za obvyklý pobyt maloletých utečencov a detí, ktoré sa dostali na územie Slovenskej republiky v dôsledku nepokojov v ich domovskom štáte, ako aj detí, ktorých obvyklý pobyt nemožno určiť, považuje územie Slovenskej republiky.

§ 24a

Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom sa spravuje právom štátu, v ktorom má dieťa obvyklý pobyt. Iné vyživovacie povinnosti sa spravujú právom štátu, v ktorom má bydlisko oprávnený na výživnú.

§ 25

(1) Nároky matky dieťaťa voči jeho otcovi, za ktorého nie je vydatá, spravujú sa právom štátu, príslušníčkou ktorého je matka v čase narodenia dieťaťa.

(2) Ak matka dieťaťa, ktorá je cudzou štátnou príslušníčkou, má bydlisko v Slovenskej republike a otec dieťaťa je slovenským príslušníkom, nároky matky dieťaťa sa spravujú podľa slovenského práva.

§ 26

(1) Osvojenie sa spravuje právom štátu, príslušníkom ktorého je osvojiteľ.

(2) Ak osvojujúci manželia majú rôznu štátnu príslušnosť, musia sa splniť podmienky právnych poriadkov oboch manželov.

(3) Ak by bolo potrebné podľa odsekov 1 a 2 použiť cudzí právny poriadok, ktorý by osvojenie nedovoľoval alebo len za okolností mimoriadne obtiažných, avšak osvojiteľ alebo aspoň jeden z osvojujúcich manželov žije v Slovenskej republike dlhší čas, použije sa slovenské právo.

§ 26a

Zverenie dieťaťa do predosvojiteľskej starostlivosti budúcich osvojiteľov sa spravuje právom štátu obvyklého pobytu dieťaťa.

§ 27

Či pri osvojení a podobných vzťahoch je potrebné prívolenie dieťaťa alebo iných osôb a orgánov, treba posúdiť podľa právneho poriadku štátu, ktorého je príslušníkom dieťaťa.

Poručníctvo a opatrovníctvo

§ 28

Podmienky vzniku a zániku poručníctva a opatrovníctva nad maloletými sa spravujú právnym poriadkom štátu, v ktorom má maloletý obvyklý pobyt. Poručnícka a opatrovnícka starostlivosť sa týka zásadne maloletého a jeho majetku, nech je jeho majetok kdekoľvek.

§ 29

Povinnosť prijať a vykonávať poručníctvo, prípadne opatrovníctvo nad maloletými sa spravuje právnym poriadkom štátu, ktorého je poručník, prípadne opatrovník príslušníkom.

§ 30

Právne pomery medzi poručníkom, prípadne opatrovníkom a maloletým sa spravujú právnym poriadkom štátu, v ktorom je poručnícky, prípadne opatrovnícky súd alebo úrad.

§ 31

Ustanovenia o poručníctve a opatrovníctve nad maloletými platia obdobne, ak ide o podobné ochranné opatrenia vo vzťahu k osobám nespôsobilým na právne úkony.

Oddiel 2

Postavenie cudzincov

§ 32

(1) Cudzinci majú v oblasti svojich osobných a majetkových práv, pokiaľ týmto zákonom alebo osobitnými predpismi nie je ustanovené inak, rovnaké práva a rovnaké povinnosti ako slovenskí občania.

(2) V prípade, že cudzí štát nakladá so slovenskými štátnymi občanmi inak ako so svojimi príslušníkmi, môže Ministerstvo zahraničných vecí po dohode s príslušnými slovenskými orgánmi rozhodnúť, že ustanovenie odseku 1 sa nepoužije.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2, sa použijú obdobne pre právnické osoby.

§ 33

Dvojaké a neurčité štátne občianstvo

(1) Ak je niekto v rozhodujúcom čase slovenským štátnym občanom a ak ho za svojho príslušníka považuje aj iný štát, je rozhodujúce štátne občianstvo slovenské.

(2) Ak je niekto v rozhodujúcom čase zároveň príslušníkom niekoľkých cudzích štátov, rozhoduje štátna príslušnosť nadobudnutá naposledy.

(3) Na toho, kto v rozhodujúcom čase nie je príslušníkom žiadneho štátu alebo štátnu príslušnosť ktorého nemožno určiť alebo nemožno zistiť, ktorú príslušnosť nadobudol naposledy, je potrebné hľadať, ako by bol príslušníkom tohto štátu, na území ktorého mal v rozhodujúcom čase bydlisko, a ak to nemožno zistiť, na území ktorého mal pobyt. Ak nemožno ani to zistiť, treba postupovať, ako by išlo o slovenského občana.

Oddiel 3

Spoločné ustanovenia

§ 34

Právne oblasti

Ak sa má použiť právny poriadok štátu, ktorý má viac právnych oblastí, rozhodujú o použití práva niektorej z nich predpisy tohto štátu.

§ 35

Spätný a ďalší odkaz

Ak sa má podľa ustanovení tohto zákona použiť právny poriadok, ustanovenia ktorého odkazujú späť na právo slovenské alebo ďalej na právo iného štátu, možno takýto odkaz prijať, ak to zodpovedá rozumnému a spravodlivému usporiadaniu vzťahu, o ktorý ide.

§ 36

Verejný poriadok

Právny predpis cudzieho štátu nemožno použiť, pokiaľ by sa účinky tohto použitia priecili takým zásadám spoločenského a štátneho zriadenia Slovenskej republiky a jej právneho poriadku, na ktorých je potrebné bez výhrady trvať.

Časť II Medzinárodné procesné právo

Oddiel 1

Právomoc slovenských justičných orgánov

Právomoc

§ 37

Nadpis zrušený od 1.3.2004

Ak ďalej nie je ustanovené inak, právomoc slovenských súdov je daná, ak osoba, proti ktorej smeruje návrh (žaloba), má na území Slovenskej republiky bydlisko alebo sídlo a ak ide o majetkové práva, ak tu má majetok.

§ 37a

Právomoc slovenského súdu je daná aj

- a) vo veciach týkajúcich sa pracovných zmlúv, ak je žalobcom zamestnanec, ktorý má bydlisko na území Slovenskej republiky,
- b) vo veciach týkajúcich sa poisťných zmlúv, ak je žalobcom poisťník alebo osoba oprávnená z poistenia a žalobca má bydlisko alebo sídlo na území Slovenskej republiky,
- c) vo veciach týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv, ak je žalobcom spotrebiteľ, ktorý má bydlisko alebo sídlo na území Slovenskej republiky,
- d) vo veciach ostatných zmlúv, ak tovar mal byť alebo bol odovzdaný, služby poskytnuté alebo práce vykonané na území Slovenskej republiky; inak ak miesto plnenia malo byť alebo bolo na území Slovenskej republiky.

§ 37b

Právomoc slovenského súdu je daná aj

- a) vo veciach nárokov na náhradu škody z iného ako zmluvného vzťahu, ak ku skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody, došlo alebo by mohlo dôjsť na území Slovenskej republiky,
- b) vo veciach nárokov na náhradu škody, ktorá bola spôsobená trestným činom, ak trestné konanie vedú slovenské orgány činné v trestnom konaní,
- c) v sporoch, ktoré sa týkajú podnikania alebo činnosti podniku alebo organizačnej zložky právnickej osoby, ak má podnik alebo organizačnú zložku umiestnenú na území Slovenskej republiky.

§ 37c

Právomoc slovenského súdu môže byť vo vzťahu k osobe založená i návrhom účastníka konania,

- a) ak v konaní ide o také súvisiace práva a povinnosti, že je potrebné o nich konať spoločne, ak sa má predísť možnosti nezlučiteľných rozhodnutí,
- b) ak ide o vzájomný nárok, ktorý skutkovo súvisí s pôvodným nárokom, o ktorom má právomoc konať slovenský súd.

§ 37d

Výlučná právomoc

Právomoc slovenského súdu je výlučne daná

- a) v konaní, ktorého predmetom sú vecné práva k nehnuteľnosti alebo nájom nehnuteľnosti, ak je nehnuteľnosť na území Slovenskej republiky,
- b) v konaní týkajúcom sa registrácie alebo platnosti patentov, ochranných známk, dizajnov alebo iných práv, ktoré sa musia registrovať alebo pri ktorých sa musí žiadať o ochranu, ak sa žiadosť o registráciu alebo ochranu podala na území Slovenskej republiky alebo sa za podanú na území Slovenskej republiky považuje podľa noriem medzinárodného práva.

§ 37e

Voľba právomoci

- (1) Účastníci si môžu na riešenie sporov zo svojho zmluvného vzťahu alebo z nároku na náhradu škody založiť právomoc súdu dohodou. Ak sa účastníci nedohodli inak, je táto právomoc výlučná. Dohoda o právomoci je vylúčená v prípadoch uvedených v § 37d.

(2) Ak si účastníci dohodli právomoc slovenského súdu, nemôžu svojou dohodou zmeniť jeho vecnú príslušnosť.

(3) Dohoda o právomoci musí mať písomnú formu alebo musí byť písomne potvrdená. Ak sa dohoda o právomoci týka zmluvného vzťahu v medzinárodnom obchode, stačí, ak má formu, ktorá sa v súlade s obchodnými zvyklosťami v medzinárodnom obchode všeobecne zachováva a účastníci zmluvného vzťahu ju pre daný zmluvný typ i pravidelne dodržiavajú.

(4) Ak sa dohoda o právomoci uzatvorila výlučne v prospech jedného účastníka, právo tohto účastníka podať návrh na inom súde zostáva zachované.

(5) Vo veciach týkajúcich sa pracovných zmlúv, poisťných zmlúv a spotrebiteľských zmlúv je dohoda o právomoci platná len vtedy, ak nevyklučuje právomoc súdu štátu, na ktorého území má bydlisko žalobca, alebo bola uzatvorená až po vzniku sporu.

(6) Ak dohoda účastníkov zakladá výlučnú právomoc cudzieho súdu, právomoc slovenského súdu ostáva zachovaná, ak zvolený súd odmietol vo veci konať.

§ 37f

(1) Ak slovenský súd nemá právomoc konať, môže na návrh účastníka nariadiť predbežné opatrenie.

(2) Predbežné opatrenie má právne účinky len na území Slovenskej republiky.

Právomoc v rodinných veciach

§ 38

(1) V manželských veciach (konanie o zrušenie manželstva rozvodom, o neplatnosť manželstva a o určenie, či tu manželstvo je alebo nie je) je právomoc slovenských súdov daná, ak aspoň jeden z manželov je slovenským občanom.

(2) Ak žiadny z manželov nie je slovenským občanom, právomoc slovenského súdu je daná:

- a) ak má aspoň jeden z manželov tu pobyť a ak sa môže rozhodnutie súdu uznať v domovských štátoch oboch manželov, alebo
- b) ak aspoň jeden z manželov má v Slovenskej republike pobyť dlhší čas, alebo
- c) ak ide o neplatnosť manželstva, ktoré sa má podľa slovenského práva vysloviť i bez návrhu, pokiaľ manželia tu žijú.

§ 38a

Právomoc slovenského súdu na konanie o výživnom je daná, ak má oprávnený alebo povinný bydlisko alebo obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky.

§ 39

(1) Právomoc slovenských súdov vo veciach starostlivosti o maloletých je daná, ak má maloletý na území Slovenskej republiky svoj obvyklý pobyt alebo jeho obvyklý pobyt nemožno určiť.

(2) Právomoc slovenských súdov je daná aj vo veciach starostlivosti o maloletých utečencov alebo deti, ktoré sa dostali na územie Slovenskej republiky v dôsledku nepokojov v ich domovskom štáte.

(3) Ak právomoc slovenského súdu vo veciach starostlivosti o maloletých nie je daná, slovenský súd urobí len opatrenia potrebné na ochranu osoby alebo majetku maloletého a upovedomí o tom príslušný orgán štátu obvyklého pobytu

maloletého. Opatrenia prijme súd podľa slovenského hmotného práva.

(4) Slovenský súd má v konaní o rozvoде manželstva, neplatnosti manželstva alebo o určení, či tu manželstvo je alebo nie je, právomoc upraviť aj práva a povinnosti rodičov k ich spoločnému dieťaťu, ak

- a) dieťa má na území Slovenskej republiky obvyklý pobyt alebo
- b) aspoň jeden z rodičov má rodičovské práva a povinnosti k tomuto dieťaťu, manželia sa výslovne podrobili právomoci súdu a výkon tejto právomoci je v najlepšom záujme dieťaťa.

§ 40

Návrh na určenie rodičovstva (zistenie a zapretie) možno podať na slovenskom všeobecnom súde navrhovateľa, ak odporca nemá v Slovenskej republike všeobecný súd. Ak ani navrhovateľ nemá v Slovenskej republike všeobecný súd, ale jeden z rodičov alebo dieťa je slovenským občanom, možno návrh podať na súde, ktoré určí Najvyšší súd.

§ 41

(1) Rozhodovať vo veciach osvojenia patrí slovenskému súdu, ak je osvojiteľ slovenským občanom. Ak sú osvojiteľia manželia, postačí, ak je slovenským občanom jeden z nich a ak má v Slovenskej republike bydlisko.

(2) Ak nie je osvojiteľ alebo ani jeden z osvojujúcich manželov slovenským občanom, právomoc slovenského súdu je daná:

- a) ak má tu osvojiteľ alebo aspoň jeden z osvojujúcich manželov pobyt a ak rozhodnutie súdu môže sa uznať v domovskom štáte osvojiteľa alebo osvojujúcich manželov, alebo
- b) ak má osvojiteľ alebo aspoň jeden z osvojujúcich manželov v Slovenskej republike pobyt dlhší čas.

§ 41a

(1) Na osvojenie dieťaťa, ktoré je slovenským občanom a má na území Slovenskej republiky obvyklý pobyt, je príslušný len slovenský súd.

(2) Slovenský súd je príslušný rozhodnúť o osvojení aj vtedy, ak v čase jeho rozhodovania dieťa už nemá obvyklý pobyt v Slovenskej republike, ak rozhodol o zverení maloletého dieťaťa do starostlivosti budúcich osvojiteľov.

§ 42

Právomoc vo veciach spôsobilosti na právne úkony, poručníctva a opatrovníctva

(1) Vo veciach obmedzenia a pozbavenia spôsobilosti na právne úkony, ako aj v poručníckych a opatrovníckych veciach je daná právomoc slovenských súdov, ak má osoba obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky.

(2) Ak právomoc slovenského súdu podľa odseku 1 nie je daná, slovenský súd urobí len opatrenia potrebné na ochranu osoby alebo jej majetku a upovedomí o tom príslušný orgán štátu obvyklého pobytu osoby. Opatrenia prijme súd podľa slovenského hmotného práva.

§ 43

Právomoc vo veciach vyhlásenia za mŕtveho

(1) Vyhlásiť slovenského občana za mŕtveho patrí vždy len slovenskému súdu.

(2) Cudzinca môže slovenský súd vyhlásiť za mŕtveho podľa slovenského hmotného práva s právnymi následkami pre osoby trvale žijúce v Slovenskej republike a pre majetok tu ležiaci.

Právomoc v dedičských veciach

§ 44

Právomoc slovenského súdu na prejednanie dedičstva je daná vždy, ak poručiťel v čase svojej smrti bol slovenským občanom. Ak však ide o majetok, ktorý je v cudzine, slovenský súd prejedná dedičstvo len vtedy, ak sa takýto majetok vydáva slovenským orgánom alebo ak cudzí štát priznáva takýmto rozhodnutiam slovenských justičných orgánov právne následky.

§ 45

(1) Slovenský súd prejedná dedičstvo po cudzincovi, ktoré je v Slovenskej republike,

a) ak štát, ktorého je poručiťel príslušníkom, ani nevydáva dedičstvo slovenských občanov slovenským súdom, ani nepriznáva ich rozhodnutiam právne následky, alebo ak cudzí štát odmietne zaoberať sa dedičstvom alebo ak sa nevyjadrí, alebo

b) ak tu mal poručiťel bydlisko a ak žiada o to dedič, ktorý sa tu zdržuje,

c) tiež vždy, ak ide o nehnuteľnosti ležiace na území Slovenskej republiky.

(2) V ostatných prípadoch sa slovenský súd obmedzí na potrebné opatrenia na zabezpečenie majetku po cudzincovi.

§ 46

Právomoc vo veciach umorenia listín

Slovenskému súdu patrí vyhlásiť za umorené listiny vystavené v cudzine len vtedy, ak ich umorenie môže mať podľa povahy veci právne následky v Slovenskej republike.

§ 47

Vyňatie z právomoci slovenských súdov

(1) Právomoci slovenských súdov nie sú podrobené cudzie štáty a osoby, ktoré podľa medzinárodných zmlúv alebo iných pravidiel medzinárodného práva alebo osobitných slovenských právnych predpisov požívajú v Slovenskej republike imunitu.

(2) Ustanovenie odseku 1 platí i ohľadne doručovania písomností, predvolávania uvedených osôb za svedkov, výkonu rozhodnutí alebo iných procesných úkonov.

(3) Právomoc slovenských súdov je však daná, ak:

a) predmetom konania je nehnuteľný majetok štátov a osôb uvedených v odseku 1, nachádzajúci sa v Slovenskej republike, alebo ich práva na takýchto nehnuteľných veciach patriacich iným osobám, ako aj práva z nájomného pomeru k takýmto nehnuteľným veciam, pokiaľ nie je predmetom konania platenia nájomného,

b) predmetom konania je dedičstvo, v ktorom osoby uvedené v odseku 1 vystupujú mimo rámca svojich úradných funkcií,

c) predmet konania sa týka výkonu povolania alebo obchodnej činnosti, ktoré osoby uvedené v odseku 1 vykonávajú mimo rámca svojich úradných funkcií,

d) cudzí štát alebo osoby uvedené v odseku 1 sa dobrovoľne podrobia ich právomoci.

(4) Doručenie v prípadoch uvedených v odseku 3 sprostredkuje Ministerstvo zahraničných vecí. Ak nemožno takto doručiť, súd ustanoví opatrovníka na prijímanie písomností, prípadne na obhájenie práv.

Oddiel 2

Ustanovenia o konaní

§ 48

Slovenské súdy postupujú v konaní podľa slovenských procesných predpisov, pričom všetci účastníci majú rovnaké postavenie pri uplatňovaní svojich práv.

Postavenie cudzincov v konaní

§ 49

Procesná spôsobilosť cudzince sa spravuje právom štátu, ktorého je príslušníkom. Stačí však, ak má procesnú spôsobilosť podľa slovenského práva.

§ 50

Cudzinci majú nárok na oslobodenie od súdnych poplatkov a preddavkov a na ustanovenie bezplatného zástupcu na ochranu ich zájmov, ak je zaručená vzájomnosť.

§ 51

(1) Cudzincovi, ktorý sa domáha rozhodnutia o majetkovom práve, súd uloží na návrh odporcu, aby zložil súdom určenú zábezpeku za trovy konania s tým, že ak zábezpeku nezloží do určenej lehoty, nebude proti vôli odporcu v konaní pokračovať a konanie zastaví.

(2) Zábezpeku nemožno uložiť, ak:

- a) návrh na jej zloženie bol podaný, až keď odporca vo veci už konal alebo urobil procesný úkon, hoci už vedel, že navrhovateľ nie je slovenským občanom alebo že slovenské občianstvo stratil;
- b) v štáte, ktorého je navrhovateľ príslušníkom, sa v podobných prípadoch od slovenského občana zábezpeka nežiada;
- c) navrhovateľ má v Slovenskej republike nehnuteľný majetok v cene dostávajúcej na úhradu trov, ktoré odporcovi v konaní vzniknú;
- d) návrh na začatie konania sa vybavuje platobným rozkazom alebo rozkazom na plnenie;
- e) navrhovateľ je oslobodený od súdnych poplatkov a preddavkov.

§ 52

Listiny vydané súdmi a úradmi v cudzine, ktoré platia na mieste, kde boli vydané, za listiny verejné, majú dôkaznú moc verejných listín aj v Slovenskej republike, ak sú opatrené predpísanými overeniami.

Zisťovanie cudzieho práva a vzájomnosť

§ 53

- (1) Na zistenie cudzieho práva justičný orgán urobí všetky potrebné opatrenia; pokiaľ mu obsah cudzieho práva nie je známy, môže si za tým účelom vyžiadať aj informáciu od Ministerstva spravodlivosti.
- (2) Ak pri prejednávaní vecí uvedených v § 1 vzniknú pochybnosti, môžu si justičné orgány vyžiadať od Ministerstva spravodlivosti vyjadrenie.

§ 54

Vyhlasenie Ministerstva spravodlivosti o vzájomnosti zo strany cudzieho štátu, vydané po dohode s Ministerstvom zahraničných vecí a s inými príslušnými ministerstvami, je pre súdy i iné štátne orgány záväzné.

Právna pomoc v styku s cudzinou

§ 55

Pokiaľ nie je ustanovené inak, stykajú sa justičné orgány s cudzími orgánmi prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti.

§ 56

Slovenské justičné orgány poskytujú na dožiadanie cudzím justičným orgánom právnu pomoc za podmienky vzájomnosti. Právnu pomoc možno odoprieť:

- a) ak urobenie dožadovaného úkonu nespadá do právomoci dožiadaného slovenského justičného orgánu; ak však jeho urobenie patrí do právomoci iných slovenských orgánov, dožiadanie sa postúpi na vybavenie orgánu na to povolanému;
- b) ak sa žiada o urobenie úkonu, ktorý sa prieči slovenskému verejnému poriadku.

§ 57

- (1) Žiadaná právna pomoc sa poskytuje podľa slovenských predpisov; na žiadosť cudzieho orgánu možno postupovať podľa cudzieho procesného predpisu, ak sa žiadaný postup neprieči slovenskému verejnému poriadku.
- (2) Ak o to žiada cudzí orgán, možno svedkov, znalcov a účastníkov vylúčiť i prisažne. To isté platí, ak je potrebné v cudzine predložiť prisažné vyhlásenie o skutočnostiach rozhodujúcich na uplatnenie alebo zachovanie nárokov.
- (3) Prísaha pre svedkov a účastníkov znie: "Prisahám na svoju česť, že o všetkom, na čo sa ma bude súd pýtať, vypoviem úplnú a čistú pravdu a nič nezamlčím."
- (4) Prísaha pre znalcov znie: "Prisahám na svoju česť, že posudok podám podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia."
- (5) Ak ide o prísahu následnú, znenie prísahy sa primerane pozmení.

§ 58

Ak cudzozemská písomnosť nie je opatrená overeným prekladom do jazyka českého alebo slovenského, doručí sa príjemcovi, ak je ochotný ju prijať; príjemcu je potrebné poučiť, že si musí byť vedomý právnych následkov, aké môžu v cudzine nastať, ak odmietne písomnosť prijať.

§ 59

- (1) Na dožiadanie slovenského justičného orgánu vykonáva slovenský zastupiteľský alebo konzulárny úrad:
 - a) doručenie osobám v štáte, kde vykonáva pôsobnosť, ak je to prípustné podľa medzinárodných zmlúv alebo iných pravidiel medzinárodného práva alebo ak tomu nebránia predpisy štátu, kde úkon sa má urobiť;
 - b) doručenie slovenským občanom v štáte, kde úkon sa má urobiť, ktorí tam požívajú diplomatické výsady a imunity, a výsluch takýchto občanov ako svedkov, znalcov alebo účastníkov konania;
 - c) na základe splnomocnenia Ministerstva zahraničných vecí výsluch svedkov, znalcov a účastníkov konania, ako aj iné procesné úkony, ak sa tieto osoby ustanovia dobrovoľne a ak tomu nebránia predpisy platné v štáte, kde sa úkon má urobiť.
- (2) Slovenský zastupiteľský alebo konzulárny orgán postupuje primerane podľa predpisov pre dožadujúci justičný orgán a úkony ním urobené majú tie isté účinky, ako keby ich urobil justičný orgán sám.

§ 60

Doručenia vykonané na dožiadanie slovenského justičného orgánu cudzím orgánom, ako aj dôkazy pred ním vykonané sú účinné, i keď nie sú v súlade s predpismi cudzieho práva, ak vyhovujú slovenským predpisom.

§ 61

Osvedčenie o slovenskom práve

Ministerstvo spravodlivosti vydáva tým, ktorí to potrebujú na uplatnenie svojho práva v cudzine, osvedčenie o práve platnom v Slovenskej republike. V takomto osvedčení nemôže sa podávať výklad zákona alebo výklad o tom, ako je potrebné použiť zákon na určitú právnu vec.

§ 62

Vyššie overenie listín

K listinám vydaným justičnými orgánmi alebo k listinám týmito orgánmi osvedčeným, alebo pred nimi podpísaným, ktoré sa majú použiť v cudzine, na žiadosť účastníka pripojí vyššie overenie

- krajský súd, ak ide o listiny vydané okresnými súdmi, notármi alebo súdnymi exekútormi so sídlom v územnom obvode krajského súdu, o listiny, ktorých správnosť osvedčili alebo na ktorých osvedčili pravosť podpisu, ako aj o preklady vyhotovené prekladateľmi, alebo o posudky vyhotovené znalcami,
- ministerstvo spravodlivosti, ak ide o listiny neuvedené v písme a).

§ 62a

Iné úkony súdu vo vzťahu k cudzine

- Osoba, ktorá chce uplatniť nárok na výživné v cudzine podľa medzinárodnej zmluvy alebo na základe vzájomnosti podaním návrhu na určenie výživného alebo výkon rozhodnutia slovenského súdu, môže o spísanie návrhu požiadať okresný súd, v ktorého obvode má bydlisko. Okresný súd je povinný návrh spísať.
- Osoba, ktorá chce svoj právny nárok uplatniť v konaní na súde v cudzine alebo ktorá je v takomto konaní žalovanou stranou, môže požiadať okresný súd, v ktorého obvode má bydlisko, o spísanie žiadosti o priznanie právnej pomoci v konaní v cudzine podľa medzinárodnej zmluvy. Okresný súd je povinný návrh spísať.
- Súd na návrh a trovy žiadateľa zabezpečí preklad žiadosti podľa odseku 1 alebo 2 a jej príloh do cudzieho jazyka. Ak žiadateľ spĺňa podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov, súd vyhotoví preklad na trovy štátu.
- Podľa odsekov 1 až 3 súd postupuje aj vtedy, ak medzinárodná zmluva pripúšťa, aby návrh na výkon tuzemského rozhodnutia v cudzine sa podal súdu, ktorý rozhodoval v prvom stupni.

Oddiel 3

Uznanie a výkon cudzích rozhodnutí

§ 63

Rozhodnutia orgánov cudzieho štátu, nimi schválené dohody a zmiery vo veciach uvedených v § 1, ak o nich v Slovenskej republike rozhodujú súdy, rovnako ako cudzie notárske listiny v týchto veciach (ďalej len "cudzie rozhodnutia") majú v Slovenskej republike účinnosť, ak boli uznané slovenskými orgánmi.

§ 64

Podmienky uznania cudzieho rozhodnutia

Cudzie rozhodnutie nemožno uznať alebo vykonať, ak

- uznaniu bráni výlučná právomoc slovenských orgánov alebo orgán cudzieho štátu by nemal právomoc rozhodnúť, ak by sa na posúdenie jeho právomoci použili ustanovenia slovenského práva,
- nie je právoplatné alebo vykonateľné v štáte, v ktorom bolo vydané,
- nie je rozhodnutím vo veci samej,

d) účastníkovi konania, voči ktorému sa má rozhodnutie uznať, bola postupom cudzieho orgánu odňatá možnosť konať pred týmto orgánom, najmä ak mu nebolo riadne doručené predvolanie alebo návrh na začatie konania; splnenie tejto podmienky súd neskúma, ak sa tomuto účastníkovi cudzie rozhodnutie riadne doručilo a účastník sa proti nemu neodvolal alebo ak tento účastník vyhlásil, že na skúmaní tejto podmienky netrvá,

e) slovenský súd už vo veci právoplatne rozhodol alebo je tu skoršie cudzie rozhodnutie v tej istej veci, ktoré sa uznalo alebo spĺňa podmienky na uznanie,

f) uznanie by sa priecilo slovenskému verejnému poriadku.

§ 65

Cudzie rozhodnutia v manželských veciach a vo veciach určenia (zistenia alebo zapretia) rodičovstva, ak aspoň jeden z účastníkov konania je slovenský občan, a cudzie rozhodnutia vo veciach osvojenia dieťaťa, ktoré je slovenským občanom, sa v Slovenskej republike uznávajú, ak tomu nebránia ustanovenia § 64 písm. b) až f).

§ 66

(1) Cudzie rozhodnutie o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti alebo o úprave styku s ním nemožno uznať alebo vykonať, ak

- uznaniu bránia ustanovenia § 64 písm. a) až e),
- dieťať sa nedala v konaní vo veci samej možnosť vyjadriť sa, ibaže súd od vypočítania upustil z dôvodu, že išlo o naliehavú vec alebo dieťa nebolo schopné s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť svoj názor,
- uznanie by bolo s prihliadnutím na najlepší záujem dieťaťa v zjavnom rozpore so slovenským verejným poriadkom.

(2) Súd neuzná cudzie rozhodnutie o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti alebo o úprave styku s ním na návrh osoby, ktorá tvrdí, že rozhodnutie zasahuje do jej rodičovských práv a povinností, ak sa rozhodnutie s výnimkou naliehavých prípadov vydalo bez toho, aby táto osoba mala možnosť vyjadriť sa.

§ 67

(1) Cudzie rozhodnutie v manželských veciach, vo veciach určenia (zistenia alebo zapretia) rodičovstva a osvojenia dieťaťa možno uznať len osobitným výrokom slovenského súdu.

(2) Cudzie rozhodnutie o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti a o úprave styku s dieťaťom možno uznať osobitným výrokom slovenského súdu alebo nariadením jeho výkonu.

(3) Iné cudzie rozhodnutie sa uzná tak, že slovenský súd nariadi jeho výkon alebo vydá poverenie na vykonanie exekúcie; ak také rozhodnutie nevyžaduje výkon, uzná sa tým, že sa naň prihliadne, ako keby šlo o rozhodnutie slovenského súdu. Na návrh oprávneného alebo povinného z cudzieho rozhodnutia slovenský súd rozhodne o uznaní takéhoto rozhodnutia vždy osobitným výrokom.

§ 68

Účinky cudzieho rozhodnutia

(1) Cudzie rozhodnutie uznané slovenským súdom má rovnaké právne účinky ako rozhodnutie slovenského súdu.

(2) Aj bez uznania má cudzie rozhodnutie v manželských veciach, vo veciach určenia (zistenia alebo zapretia) rodičovstva a osvojenia dieťaťa rovnaké právne účinky ako roz-

hodnutie slovenského súdu, ak účastníci nie sú občanmi Slovenskej republiky a ak sa to neprieči slovenskému verejnému poriadku.

Konanie o návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia

§ 68a

Príslušnosť súdu

Na konanie o uznaní cudzieho rozhodnutia je príslušný

- Krajský súd v Bratislave, ak ide o cudzie rozhodnutie v manželských veciach, vo veciach určenia (zistenia alebo zapretia) rodičovstva a osvojenia dieťaťa,
- okresný súd, v ktorého obvode má dieťa bydlisko, a ak nemá bydlisko, súd, v ktorého obvode sa zdržuje; ak nie je taký súd, na konanie je príslušný Okresný súd Bratislava I, ak ide o cudzie rozhodnutie o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti alebo o úprave styku s ním,
- súd, ktorý je príslušný na nariadenie výkonu rozhodnutia alebo vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ak nie je daná jeho príslušnosť podľa písmena b).

§ 68b

Účastníci

- Konanie o uznaní cudzieho rozhodnutia sa začína na návrh, na ktorý je oprávnený ten, kto je v cudzom rozhodnutí označený ako účastník, a v manželských veciach, vo veciach určenia (zistenia alebo zapretia) rodičovstva a osvojenia dieťaťa aj ten, kto preukáže, že má na veci právny záujem.
- Účastníkmi konania sú navrhovateľ a tí, voči ktorým sa má cudzie rozhodnutie uznať. Ak ich navrhovateľ nevedie, účastníkmi konania sú aj tí, ktorí sú v cudzom rozhodnutí označení ako účastníci.
- Ak má navrhovateľ bydlisko alebo sídlo v cudzine, musí si na prijímanie písomnosti zvoliť zástupcu s bydliskom alebo so sídlom na území Slovenskej republiky. Ak si ho v určenej lehote nezvolí, budú sa mu písomnosti ukladať na súde s účinkom doručenia; o tom treba navrhovateľa poučiť.
- Ustanovenie odseku 3 sa použije primerane vo vzťahu k ďalším účastníkom konania, ak nemajú v Slovenskej republike bydlisko alebo sídlo.

§ 68c

Náležitosti návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia

- Z návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Návrh musí obsahovať označenie cudzieho rozhodnutia, názov orgánu, ktorý ho vydal, dátum právoplatnosti cudzieho rozhodnutia alebo údaj o jeho vykonateľnosti a zoznam listín, ktoré sa k návrhu pripájajú. Návrh treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník konania dostal jeden rovnopis.
- Navrhovateľ je povinný k návrhu pripojiť
 - originál alebo úradne osvedčenú kópiu cudzieho rozhodnutia v plnom znení,
 - potvrdenie príslušného cudzieho orgánu o právoplatnosti alebo vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia alebo o tom, že rozhodnutie už nemožno napadnúť riadnym opravným prostriedkom,
 - listinné dôkazy o tom, že nie je daná prekážka uznania uvedená v § 64 písm. d), alebo vyhlásenie druhého účastníka, že na jej skúmaní netrvá,

d) úradne osvedčené preklady pripojených listín do slovenského jazyka.

(3) Súd vyzve navrhovateľa, aby neúplný návrh v určenej lehote nie kratšej ako 15 dní doplnil. Ak sa napriek výzve súdu návrh neopraví alebo nedoplní a pre tento nedostatok nemožno v konaní pokračovať, súd konanie zastaví. O tomto následku musí byť navrhovateľ poučený.

§ 68d

- Podaním návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia sa konanie o nariadení jeho výkonu alebo vydaní poverenia na vykonanie exekúcie prerušuje až do právoplatného rozhodnutia o uznaní.
- Ak bolo cudzie rozhodnutie v štáte, v ktorom bolo vydané, napadnuté opravným prostriedkom, môže súd, ktorý koná o uznaní cudzieho rozhodnutia alebo o nariadení výkonu cudzieho rozhodnutia (vydaní poverenia na vykonanie exekúcie), prerušiť toto konanie až do právoplatného rozhodnutia o opravnom prostriedku.

§ 68e

Pojednávanie

- Ak žiadny z účastníkov konania nepodá do 15 dní od doručenia návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia námietku proti uznaniu cudzieho rozhodnutia, súd nemusí nariadiť pojednávanie.
- Ak účastníci konania písomne vyhlásia, že s uznaním cudzieho rozhodnutia súhlasia, súd návrh na uznanie nedoručuje a pojednávanie nenariadi. Písomné vyhlásenie sa musí predložiť spolu s úradne osvedčeným prekladom do slovenského jazyka.

§ 68f

Rozsah preskúmania cudzieho rozhodnutia

- Súd je viazaný skutkovými zisteniami, na ktorých si cudzí orgán založil svoju právomoc.
- Preskúmanie cudzieho rozhodnutia vo veci samej sa neprípúšťa.

§ 68g

Rozhodnutie súdu

- O uznaní cudzieho rozhodnutia v manželských veciach, vo veciach určenia (zistenia alebo zapretia) rodičovstva a osvojenia dieťaťa rozhoduje súd rozsudkom, inak rozhoduje uznesením.
- Ak nie je splnená niektorá z podmienok uznania cudzieho rozhodnutia, súd vysloví, že sa cudzie rozhodnutie neuznáva. Inak cudzie rozhodnutia uzná.
- Ak cudzie rozhodnutie obsahuje viaceré výroky a uznanie nie je možné alebo potrebné pre všetky z nich, súd cudzie rozhodnutie uzná len pri tých výrokoch, ktorých uznanie je možné alebo potrebné. Čiastočné uznanie rozhodnutia môže navrhnúť aj navrhovateľ.

§ 68h

- Ustanovenia tohto oddielu sa použijú primerane aj na konanie o návrhu na neuznanie cudzieho rozhodnutia v Slovenskej republike.
- Ustanovenia týkajúce sa konania o uznaní cudzieho rozhodnutia sa použijú primerane aj na konanie o návrhu na vyhlásenie cudzieho rozhodnutia za vykonateľné alebo nevykonateľné na území Slovenskej republiky.

§ 68i

Prechodné ustanovenia

- (1) Konania o uznani a výkone cudzích rozhodnutí začaté podľa doterajších predpisov sa dokončia podľa doterajších predpisov.
- (2) Ak si slovenský súd založil právomoc podľa doterajších predpisov, jeho právomoc ostáva zachovaná.
- (3) Právomoc súdov založená písomnou dohodou strán podľa doterajších predpisov ostáva zachovaná. Platnosť dohody o právomoci, ktorá bola uzatvorená pred účinnosťou tohto zákona, posudzuje sa podľa doterajších predpisov.

Záverčné ustanovenia

§ 69

Zrušuje sa zákon č. 41/1948 Zb. o medzinárodnom a medzioblastnom práve súkromnom a o právnom postavení cudzincov v odbore súkromného práva.

§ 70

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. aprílom 1964.

(vypustené)

10. Zákon č. 8/2008 Z.z. o poisťovníctve (výňatky)

§ 89 Rozhodné právo

- (1) Právnym poriadkom členského štátu, v ktorom je umiestnené poisťné riziko, sa riadi poisťná zmluva o neživotnom poistení, ak sa zmluvné strany nedohodli na použití iného právneho poriadku.
- (2) Ak poisťná zmluva podľa odseku 1 obsahuje jedno poisťné riziko alebo viac poisťných rizík, ktoré sa nachádzajú vo viacerých členských štátoch, považuje sa táto zmluva za niekoľko poisťných zmlúv, z ktorých sa každá spravuje právnym poriadkom členského štátu, v ktorom sa nachádza poisťné riziko alebo jeho časť, ak sa zmluvné strany nedohodli na použití iného právneho poriadku.
- (3) Ak poisťná zmluva podľa odseku 1 obsahuje poisťné riziko, ktoré sa nachádza na území Slovenskej republiky, a zmluvné strany sa v tejto poisťnej zmluve dohodli na použití iného právneho poriadku, použitím tohto právneho poriadku nie sú dotknuté ustanovenia právneho poriadku Slovenskej republiky, od ktorých sa nemožno odchýliť.
- (4) Ustanovenia odsekov 1 a 2 sa nepoužívajú, ak osobitný predpis ustanoví, že poisťná zmluva sa musí riadiť slovenským právnym poriadkom, alebo ak osobitný predpis ustanoví, že poisťná zmluva sa musí riadiť slovenským právnym poriadkom, alebo ak právny poriadok členského štátu, v ktorom má poisťník trvalý pobyt alebo sídlo, ustanoví použitie tohto právneho poriadku bez ohľadu na to, ktorým právnym poriadkom by sa inak poisťná zmluva riadila.
- (5) Právnym poriadkom členského štátu, v ktorom má poisťník obvyklý pobyt, sa riadi poisťná zmluva v životnom poistení, ak sa zmluvné strany nedohodli na použití iného právneho poriadku; to neplatí, ak osobitný predpis ustanoví, že poisťná zmluva sa musí riadiť slovenským právnym poriadkom, alebo ak právny poriadok členského štátu, v ktorom má poisťník trvalý pobyt alebo sídlo, ustanoví použitie tohto právneho poriadku bez ohľadu na to, ktorým právnym poriadkom by sa inak poisťná zmluva riadila.
- (6) Ak členský štát pozostáva z niekoľkých územných jednotiek a v územnej jednotke sa zmluvné vzťahy riadia osobitnými predpismi tejto územnej jednotky, potom sa každá takáto územná jednotka považuje na účely odsekov 1 až 4 za samostatný členský štát.

11. Nariadenie Rady (ES) č. 1206/2001 z 28. mája 2001 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach

Rada Európskej únie, so zreteľom na Zmluvu o Európskom spoločenstve a najmä jej článok 61 písm. c/a článok 67 ods.1, so zreteľom na iniciatívu Spolkovej republiky Nemecko, so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu, so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a sociálneho výboru, keďže:

- (1) Európska únia si stanovila za cieľ udržiavať a rozvíjať Európsku úniu ako priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, v ktorom je zaručený voľný pohyb osôb. Na postupné vytvorenie tohto priestoru by spoločenstvo malo medzi iným prijať také opatrenia v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach, ktoré sú potrebné na správne fungovanie vnútorného trhu.
- (2) Správne fungovanie vnútorného trhu vyžaduje zlepšenie spolupráce súdov pri vykonávaní dôkazov a najmä jej zjednodušenie a urýchlenie.
- (3) Európska rada na svojom zasadnutí 15. a 16. októbra 1999 pripomenula, že by sa mala pripraviť nová procesná legislatíva pre cezhraničné prípady, najmä pre vykonávanie dôkazov.
- (4) Tento priestor spadá pod úpravu článku 65 zmluvy.
- (5) Ciele navrhovanej činnosti, teda zlepšenie spolupráce medzi súdmi pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach, nemôžu uspokojivo dosiahnuť členské štáty jednotlivito a preto ich môže lepšie dosiahnuť spoločenstvo. Spoločenstvo môže prijímať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity uvedenou v článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality uvedenou v tomto článku, toto nariadenie nejde ďalej, než je potrebné na dosiahnutie týchto cieľov.
- (6) Zatiaľ neexistuje právny nástroj v oblasti vykonávania dôkazov, ktorý by zaväzoval všetky členské štáty. Haagsky dohovor o vykonávaní dôkazov v cudzine v občianskych a obchodných veciach z 18. marca 1970 sa uplatňuje len medzi 11 členskými štátmi Európskej únie.
- (7) Nakoľko je často nevyhnutné na vydanie rozhodnutia v občianskej alebo obchodnej veci pred súdom členského štátu vykonať dôkaz v inom členskom štáte, činnosť spoločenstva sa nemôže obmedziť len na oblasť doručovania súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach, ktoré je predmetom úpravy nariadenia Rady (ES) č. 1348/2000 z 29. mája 2000 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch. Je preto potrebné pokračovať v zlepšovaní spolupráce medzi súdmi členských štátov v oblasti vykonávania dôkazov.
- (8) Efektívnosť súdneho konania v občianskych alebo obchodných veciach vyžaduje, aby sa zasielanie a vykonávanie dožiadaní o vykonanie dôkazu uskutočňovalo v priamom styku a najrýchlejším možným spôsobom medzi súdmi členských štátov.
- (9) Rýchlosť pri zasielaní dožiadaní o vykonanie dôkazu odôvodňuje použitie všetkých vhodných prostriedkov za predpokladu, že sa dodržia určité podmienky ohľadom čitateľnosti a spoľahlivosti doručených písomností. Na účely zaručenia maximálnej jasnosti a právnej istoty sa dožiadanie

o vykonanie dôkazu musí zaslať na tlačive vyplnenom v jazyku členského štátu dožiadaného súdu alebo v inom jazyku, ktorý tento štát prijíma. Z rovnakého dôvodu, pokiaľ je to len možné, by sa mali používať tlačivá aj pre inú komunikáciu medzi príslušnými súdmi.

(10) Dožiadanie o vykonanie dôkazu by sa malo vybaviť rýchlejšie. Ak nemožno dožiadanie vybaviť do 90 dní od doručenia dožiadania dožiadanému súdu, tento súd by mal o tom informovať dožadujúci súd s uvedením dôvodov, ktoré bránia rýchlemu vybaveniu dožiadania.

(11) Na dosiahnutie efektívnosti tohto nariadenia by sa možnosť odmietnuť vybavenie dožiadania o vykonanie dôkazu mala obmedziť len na veľmi úzko vymedzené výnimočné situácie.

(12) Dožiadateľ súd by mal vykonať dožiadanie podľa právneho poriadku tohto členského štátu.

(13) Účastníci konania, prípadne ich právni zástupcovia, by mali mať možnosť byť prítomní na vykonaní dôkazu, ak to upravuje poriadok členského štátu dožadujúceho súdu, aby sa umožnilo uskutočniť konanie spôsobom, ktorý by bol porovnateľný s vykonaním dôkazu v členskom štáte dožadujúceho súdu. Mali by mať tiež právo žiadať o možnosť zapojiť sa, aby mohli hrať aktívnejšiu úlohu pri vykonávaní dôkazu. Podmienky ich účasti by však mal určiť dožiadateľ súd v súlade s právnym poriadkom tohto členského štátu.

(14) Zástupcovia dožadujúceho súdu by mali mať možnosť byť prítomní na vykonaní dôkazu, ak je to zlučiteľné s právnym poriadkom členského štátu dožiadaného súdu, aby mali zlepšenú možnosť vyhodnotenia dôkazu. Tiež by mali mať právo žiadať o možnosť zapojiť sa, podľa podmienok určených dožiadateľným súdom v súlade s právnym poriadkom tohto členského štátu, aby mohli hrať aktívnejšiu úlohu pri vykonávaní dôkazu.

(15) Na uľahčenie vykonania dôkazu by mal súd členského štátu mať možnosť vykonať dôkaz aj priamo v inom členskom štáte v súlade s právnym poriadkom tohto členského štátu, ak s týmto členským štát súhlasí a pri dodržaní podmienok určených ústredným orgánom alebo príslušným orgánom dožiadaného členského štátu.

(16) Z výkonu dožiadania podľa článku 10 nemôže vzniknúť povinnosť náhrady poplatkov či nákladov. Ak však dožiadateľ súd požaduje úhradu, nemal by tento súd znášať trovy odmien vyplatených znalcom a tlmočníkom, ani náklady, ktoré vznikli uplatnením článku 10 (3) a (4). V takom prípade by mal dožadujúci súd prijať potrebné opatrenia, aby došlo k náhrade bez odkladu. Ak sa žiada o vypracovanie znaleckého posudku, dožiadateľ súd môže pred vykonaním dožiadania požiadať dožadujúci súd o priradenú zálohu alebo preddavok na trovy.

(17) Toto nariadenie má prednosť pred ustanoveniami medzinárodných zmlúv dojednaných členskými štátmi týkajúcich sa jeho predmetu úpravy. Členské štáty môžu prijímať dohody alebo dojednania na ďalšie uľahčenie spolupráce pre vykonávanie dôkazov.

(18) Informácie poskytnuté podľa tohto nariadenia sú chránené. Nakoľko sa uplatňuje smernica 95/46/ES Európskeho parlamentu a Rady z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a o voľnom pohybe týchto údajov a smernica 97/66/ES Európskeho parlamentu a Rady z 15. decembra 1997 o spracovaní osobných údajov a ochrane súkromia v telekomunikačnom sektore, nevyžaduje sa v tomto nariadení osobitná úprava ochrany osobných údajov.

(19) Opatrenia potrebné na implementáciu tohto nariadenia sa prijímajú v súlade s rozhodnutím Rady 1999/468/ES z 28. júna

1999, ktoré určuje postup pri uplatňovaní výkonných právomocí prenesených na Komisiu.

(20) Pre správne fungovanie tohto nariadenia je potrebné, aby Komisia preverila jeho uplatňovanie a prípadne navrhla jeho zmeny.

(21) Veľká Británia a Írsko, v súlade s článkom 3 Protokolu o postavení Veľkej Británie a Írska pripojeného k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, oznámili svoje želanie podieľať sa na prijatí a uplatňovaní tohto nariadenia.

(22) Dánsko, v súlade s článkom 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska pripojeného k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, sa nepodieľa na prijatí tohto nariadenia, a preto ním nie je viazané a nie je povinné ho ani uplatňovať, prijala toto nariadenie:

Kapitola I Všeobecné ustanovenia

Článok 1

Predmet úpravy

1. Toto nariadenie sa uplatní v občianskych alebo obchodných veciach, ak súd členského štátu podľa vlastných právnych predpisov žiada:

a) príslušný súd iného členského štátu o vykonanie dôkazu; alebo

b) aby mohol sám vykonať dôkaz v inom členskom štáte.

2. Dožiadateľ nemožno žiadať o vykonanie dôkazu, ktorý nie je určený na použitie v súdnom konaní, ktoré sa začalo alebo sa má začať.

3. V tomto nariadení pojem "členský štát" znamená členský štát s výnimkou Dánska.

Článok 2

Priamy styk medzi súdmi

1. Dožiadania podľa článku 1 ods. 1 písm.a/, ďalej označované ako "dožiadania", zasiela súd, pred ktorým sa začalo alebo má začať konanie, ďalej označovaný ako "dožadujúci súd", priamo príslušnému súdu iného členského štátu, ďalej označovanému ako "dožiadateľ súd", na účely vykonania dôkazu.

2. Každý členský štát vypracuje zoznam súdov príslušných na vykonávanie dôkazov podľa tohto nariadenia. Zoznam bude uvádzať tiež miestnu a v odôvodnených prípadoch aj vecnú príslušnosť týchto súdov.

Článok 3

Ústredný orgán

1. Každý členský štát určí ústredný orgán zodpovedný za:

a) poskytovanie informácií súdom;

b) hľadanie riešenia pri akýchkoľvek ťažkostiach, ktoré môžu vzniknúť v súvislosti s dožiadaním;

c) vo výnimočných prípadoch zaslanie dožiadania príslušnému súdu na žiadosť dožadujúceho súdu.

2. Federálny štát, štát, v ktorom sa uplatňujú viaceré systémy práva alebo štát so samostatnými územnými celkami môže určiť viac ústredných orgánov.

3. Každý členský štát určí tiež ústredný orgán podľa odseku 1 alebo jeden príslušný orgán alebo viacero príslušných orgánov na účely rozhodovania o žiadostiach podľa článku 17.

Kapitola II Zasielanie a vykonávanie dožiadaní

Oddiel 1

Zaslanie dožiadania

Článok 4

Forma a obsah dožiadania

1. Dožiadanie sa vypracuje na tlačive A alebo v odôvodnených prípadoch na tlačive I v prílohe. Musí obsahovať tieto údaje:

- označenie dožadujúceho a v odôvodnených prípadoch dožiadateľa súdu;
- označenie a adresy účastníkov konania, prípadne ich zástupcov;
- povahu a predmet konania a stručný popis skutkového stavu;
- popis dôkazu, o ktorého vykonanie sa žiada;
- v prípade dožiadania o vykonanie dôkazu výsluchom osoby:
 - meno a adresu osoby alebo osôb, ktoré sa majú vypočúť,
 - otázky, ktoré sa majú položiť vypočúvaným osobám alebo skutočnosti, o ktorých sa majú vypočúť,
 - v odôvodnených prípadoch odkaz na právo odmietnuť výpoveď podľa právneho poriadku členského štátu dožadujúceho súdu,
 - žiadost', aby sa dôkaz vykonal pod prísahou alebo vierohodným overením, ako aj osobitnú formu, ktorá sa má použiť,
 - v odôvodnených prípadoch akúkoľvek inú informáciu, ktorú dožadujúci súd považuje za potrebnú.

f) v prípade dožiadania o vykonanie iného dôkazu písomnosti alebo inej veci, ktoré sa majú posúdiť;

g) v odôvodnených prípadoch žiadosti podľa článku 10 ods. 3 a ods. 4 a článkov 11 a 12 a akékoľvek informácie potrebné na ich uplatnenie.

2. Dožiadanie ani žiadna k nemu pripojená písomnosť nepodliehajú overeniu, ani inej podobnej formalite.

3. K písomnostiam, ktorých pripojenie k dožiadaniu považuje dožadujúci súd za potrebné na účely jeho vykonania, sa pripojí preklad do jazyka, v ktorom je spísané dožiadanie.

Článok 5

Jazyk

Dožiadanie a písomnosti zasielané podľa tohto nariadenia sa vyhotovia v úradnom jazyku dožiadateľa členského štátu alebo, ak v danom členskom štáte je viac úradných jazykov, v úradnom jazyku alebo v jednom z úradných jazykov miesta, kde sa má vykonať žiadaný dôkaz, alebo v inom jazyku, ktorý tento členský štát označí za prijateľný. Každý členský štát označí iný úradný jazyk alebo jazyky inštitúcií Európskeho spoločenstva ako svoj vlastný, ktorý je alebo ktoré sú preň prijateľné na účely vyplnenia tlačiva.

Článok 6

Zasielanie dožiadaní a iných písomností

Dožiadanie a písomnosti podľa tohto nariadenia sa zasielajú najrýchlejším možným spôsobom, ktorý dožiadateľ členského štátu označí za prijateľný. Zaslanie možno vykonať akýmkoľvek vhodným spôsobom za predpokladu, že doručená písomnosť presne vyjadruje obsah zaslanej písomnosti a že všetky v nej obsiahnuté informácie sú čitateľné.

Oddiel 2

Prijatie dožiadania

Článok 7

Prijatie dožiadania

1. Do siedmich dní po doručení dožiadania zašle dožiadateľ príslušný súd potvrdenie prijatia dožadujúceho súdu na tlačive B v prílohe. Ak dožiadanie nespĺňa náležitosti článku 5 a 6, dožiadateľ súd túto skutočnosť vyznačí v potvrdení prijatia.

2. Ak vykonanie dožiadania vyhotoveného na tlačive A v prílohe, ktoré spĺňa náležitosti článku 5, nepatrí do príslušnosti súdu, ktorému bolo doručené, tento súd zašle dožiadanie príslušnému

súdu tohto členského štátu a informuje o tom dožadujúci súd na tlačive A v prílohe.

Článok 8

Neúplné dožiadanie

1. Ak dožiadanie nemožno vykonať, pretože neobsahuje všetky potrebné informácie podľa článku 4, dožiadateľ súd o tom informuje na tlačive C v prílohe bez odkladu dožadujúci súd najneskôr do 30 dní od doručenia dožiadania a požiadava o zaslanie chýbajúcich informácií, ktoré treba označiť čo najpresnejšie.

2. Ak žiadosť nemožno vykonať, pretože sa vyžaduje záloha alebo preddavok podľa článku 18 ods. 3, dožiadateľ súd informuje o tom na tlačive C v prílohe bez odkladu dožadujúci súd najneskôr do 30 dní od doručenia dožiadania a informuje dožadujúci súd, ako sa záloha alebo preddavok majú zložiť. Dožiadateľ súd potvrdí na tlačive D príjem zálohy alebo preddavku bez odkladu, najneskôr do 10 dní od zloženia zálohy alebo preddavku.

Článok 9

Doplnenie dožiadania

1. Ak dožiadateľ súd vyznačil na potvrdení príjmu podľa článku 7 ods. 1, že dožiadanie nespĺňa náležitosti článku 5 a 6 alebo informoval dožadujúci súd podľa článku 8, že dožiadanie nemožno vykonať, pretože neobsahuje všetky potrebné informácie podľa článku 4, lehota podľa článku 10 začína plynúť po doručení riadne doplneného dožiadania dožiadateľnému súdu.

2. Ak dožiadateľ súd požiadala o zloženie zálohy alebo preddavku podľa článku 18 ods. 3, táto lehota začína plynúť od zloženia zálohy alebo preddavku.

Oddiel 3

Vykonanie dôkazu dožiadateľným súdom

Článok 10

Všeobecné ustanovenia o vykonaní dožiadania

1. Dožiadateľ súd vykoná dožiadanie bez odkladu najneskôr do 90 dní od doručenia dožiadania.

2. Dožiadateľ súd vykoná dožiadania podľa právneho poriadku tohto členského štátu.

3. Dožiadateľ súd môže na tlačive A v prílohe žiadať, aby sa dožiadanie vykonalo osobitným postupom upraveným právnym poriadkom jeho členského štátu. Dožiadateľ súd nevyhoví tejto požiadavke len, ak takýto postup je nezlučiteľný s právnym poriadkom členského štátu dožiadateľa súdu alebo z dôvodu závažných praktických problémov. Ak dožiadateľ súd nevyhoví požiadavke z niektorého z týchto dôvodov, informuje o tom dožadujúci súd na tlačive E v prílohe.

4. Dožadujúci súd môže žiadať, aby dožiadateľ súd použil pri vykonaní dôkazu komunikačnú technológiu, najmä video konferenciu a telekonferenciu.

Dožiadateľ súd nevyhoví tejto požiadavke, len ak by bola nezlučiteľná s právnym poriadkom členského štátu dožiadateľa súdu alebo z dôvodu závažných praktických problémov.

Ak dožiadateľ súd nevyhoví požiadavke z niektorého z týchto dôvodov, informuje o tom dožadujúci súd na tlačive E v prílohe.

Ak dožiadateľ alebo dožadujúci súd nemá prístup k technickým prostriedkom uvedeným vyššie, môžu si ich súdy po vzájomnej dohode poskytnúť.

Článok 11

Vykonanie v prítomnosti a za účasti účastníkov

1. Ak to upravuje právny poriadok členského štátu dožadujúceho súdu majú účastníci a ich prípadní právni zástupcovia právo byť prítomní na vykonaní dôkazu dožiadaným súdom.
2. Dožadujúci súd v dožiadaní na tlačive A v prílohe informuje dožadujúci súd o tom, že účastníci a ich prípadní právni zástupcovia budú prítomní a v odôvodnených prípadoch aj o tom, že sa žiada, aby sa na vykonaní dôkazu mohli podieľať. Túto informáciu možno poskytnúť aj v inom vhodnom čase.
3. Ak sa žiada, aby sa účastníci a ich prípadní právni zástupcovia mohli podieľať na vykonaní dôkazu, dožadovaný súd určí v súlade s článkom 10 podmienky, za ktorých sa môžu na vykonaní dôkazu podieľať.
4. Dožadovaný súd informuje na tlačive F v prílohe účastníkov a ich prípadných právnych zástupcov o čase a mieste vykonania dôkazu a v odôvodnených prípadoch o podmienkach ich účasti.
5. Odseky 1 až 4 nemajú vplyv na možnosť dožiadaného štátu žiadať, aby účastníci a ich prípadní právni zástupcovia boli prítomní alebo sa podieľali na vykonaní dôkazu, ak taká možnosť je upravená v právnom poriadku tohto členského štátu.

Článok 12

Vykonanie v prítomnosti a za účasti zástupcov dožadujúceho súdu

1. Ak je to zlučiteľné s právnym poriadkom členského štátu dožadujúceho súdu majú zástupcovia dožadujúceho súdu právo byť prítomní na vykonaní dôkazu dožiadaným súdom.
2. Na účely tohto článku pojem "zástupcovia" zahŕňa členov justičného personálu určených dožadujúcim súdom v súlade s právnym poriadkom tohto členského štátu. Dožadujúci súd môže určiť v súlade s právnym poriadkom tohto členského štátu aj akúkoľvek inú osobu, ako napríklad znalca.
3. Dožadujúci súd v dožiadaní na tlačive A v prílohe informuje dožadujúci súd o tom, že jeho zástupcovia budú prítomní a v odôvodnených prípadoch aj o tom, že sa žiada, aby sa na vykonaní dôkazu mohli podieľať. Túto informáciu možno poskytnúť aj v inom vhodnom čase.
4. Ak sa žiada, aby zástupcovia dožadujúceho súdu sa mohli podieľať na vykonaní dôkazu, dožadovaný súd určí v súlade s článkom 10 podmienky, za ktorých sa môžu na vykonaní dôkazu podieľať.
5. Dožadovaný súd informuje na tlačive F v prílohe dožadujúci súd o čase a mieste vykonania dôkazu a v odôvodnených prípadoch o podmienkach účasti zástupcov.

Článok 13

Donucovacie prostriedky

Ak je to potrebné, využije dožiadaný súd pri vykonaní dožiadania vhodné donucovacie prostriedky v tých prípadoch a v tej miere, ktoré ustanovuje právny poriadok členského štátu dožiadaného súdu pri vykonávaní rovnakého dožiadania vlastného súdu alebo rovnakého dôkazu vykonávaného na žiadosť niektorého z účastníkov konania.

Článok 14

Odmietnutie výkonu

1. Dožiadanie o výsluch osoby sa nevykoná, ak osoba, ktorej sa týka, sa dovoľáva práva odmietnuť výpoveď alebo povinnosti nevyповeďať
 - a) podľa právneho poriadku členského štátu dožiadaného súdu; alebo
 - b) podľa právneho poriadku členského štátu dožadujúceho súdu a ak je takéto právo uvedené v dožiadaní, prípadne potvrdené dožadujúcim súdom na žiadosť dožiadaného súdu.

2. Okrem dôvodov uvedených v odseku 1 výkon dožiadania možno odmietnuť, len ak

- a) dožiadanie nespadá do predmetu úpravy tohto nariadenia vymedzeného v článku 1; alebo
 - b) výkon dožiadania podľa právneho poriadku dožiadaného súdu nepatrí do právomoci súdov; alebo
 - c) dožadujúci súd nespĺní žiadosť dožiadaného súdu o doplnenie dožiadania podľa článku 8 do 30 dní od žiadosti dožiadaného súdu; alebo
 - d) nedošlo k zloženiu zálohy alebo preddavku, o ktoré sa požiadalo podľa článku 18 ods.3, do 60 dní od žiadosti dožiadaného súdu o zloženie takejto zálohy alebo preddavku.
3. Dožadovaný súd nesmie odmietnuť výkon dožiadania výlučne z dôvodu, že podľa právneho poriadku tohto členského štátu má výlučnú právomoc rozhodovať o danom právnom nároku súd tohto členského štátu alebo že právny poriadok tohto členského štátu uplatnenie takéhoto právneho nároku neprípúšťa.
4. Ak sa výkon dožiadania odmieta z jedného z dôvodov uvedených v odseku 2, dožadovaný súd na tlačive H v prílohe upovedomí o tom dožadujúci súd do 60 dní od doručenia žiadosti dožiadaným súdom.

Článok 15

Upovedomenie o odklade

Ak dožadovaný súd nie je spôsobilý vykonať dožiadanie do 90 dní od jeho doručenia, informuje o tom na tlačive G v prílohe dožadujúci súd. Prítom uvedie dôvody odkladu ako aj predpokladaný čas, ktorý podľa dožiadaného súdu bude na vykonanie dožiadania potrebný.

Článok 16

Postup po vykonaní dožiadania

Dožadovaný súd zašle bez odkladu dožadujúcemu súdu písomnosť potvrdzujúce vykonanie dožiadania a v odôvodnených prípadoch vráti písomnosť, ktoré mu zaslal dožadujúci súd. K písomnostiam sa pripojí potvrdenie vykonania na tlačive H v prílohe.

Oddiel 4

Priamy výkon dôkazu dožadujúcim súdom

Článok 17

1. Ak súd požiadá, aby mohol vykonať dôkaz priamo v inom členskom štáte, zašle žiadosť na tlačive I v prílohe ústrednému orgánu alebo príslušnému orgánu podľa článku 3 ods. 3 v tomto štáte.
2. Priamy výkon dôkazu sa smie uskutočniť, len ak sa dá vykonať na dobrovoľnom základe bez potreby uplatnenia donucujúcich prostriedkov.

Ak priamy výkon dôkazu predpokladá výsluch osoby, dožadujúci súd informuje túto osobu, že sa výsluch vykoná na dobrovoľnom základe.
3. Dôkaz vykoná člen justičného personálu alebo akákoľvek iná určená osoba, napríklad znalec, podľa právneho poriadku členského štátu dožadujúceho súdu.
4. Ústredný orgán alebo príslušný orgán dožiadaného členského štátu informuje na tlačive J do 30 dní od doručenia žiadosti dožadujúci súd, či sa žiadosť prijala a v prípade potreby o podmienkach podľa právneho poriadku tohto členského štátu, za ktorých sa dôkaz má vykonať.

Ústredný orgán alebo príslušný orgán môže najmä určiť, aby sa vykonania dôkazu podieľal súd tohto členského štátu, aby sa zaručilo správne uplatnenie tohto článku a stanovených podmienok.

Ústredný orgán alebo príslušný orgán podporuje využívanie komunikačných technológií, akými sú videokonferencie a telekonferencie.

5. Ústredný orgán alebo príslušný orgán môže odmietnuť priame vykonanie dôkazu, len ak

- žiadosť nespadá do predmetu úpravy tohto nariadenia vymedzeného v článku 1;
- žiadosť neobsahuje všetky potrebné informácie podľa článku 4; alebo
- priame vykonanie dôkazu je v rozpore so základnými princípmi právneho poriadku tohto členského štátu.

6. Bez vplyvu na podmienky uložené v súlade s odsekom 4 dožadujúci súd vykoná dôkaz podľa právneho poriadku svojho členského štátu.

Oddiel 5

Náklady

Článok 18

1. Z výkonu dožiadania podľa článku 10 nevzniká povinnosť nahradiť akékoľvek poplatky alebo náklady.

2. Ak však dožiadateľ súd o to požiada, dožadujúci súd zabezpečí bez odkladu náhradu

- odmiem vyplatených znalcom a tlmočníkom, a

- nákladov spôsobených uplatnením článku 10 ods. 3 a ods. 4.

Povinnosť účastníkov nahradiť tieto poplatky alebo náklady sa spravuje právnym poriadkom členského štátu dožadujúceho súdu.

3. Ak sa žiada o znalecký posudok, dožiadateľ súd môže pred vykonaním dožiadania požiadať dožadujúci súd o zloženie primeranej zálohy alebo preddavku na požadované náklady. Vo všetkých ostatných prípadoch nemôže byť zloženie zálohy alebo preddavku podmienkou pre vybavenie dožiadania.

Zálohu alebo preddavok zložia účastníci, ak to upravuje právny poriadok členského štátu dožadujúceho súdu.

Kapitola III Záverečné ustanovenia

Článok 19

Vykonávacie predpisy

1. Komisia vypracuje a bude pravidelne aktualizovať príručku, ktorá bude dostupná aj elektronicky a ktorá bude obsahovať informácie poskytnuté členskými štátmi podľa článku 22 a platné dohody a dojednania podľa článku 21.

2. Aktualizácia alebo technické úpravy vzorových tlačív v prílohe sa vykoná poradným postupom podľa článku 20 ods. 2.

Článok 20

Výbor

1. Komisii bude pomáhať výbor.

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatnia sa články 3 a 7 rozhodnutia 1999/468/ES.

3. Výbor prijíma svoj rokovací poriadok.

Článok 21

Vzťah k existujúcim alebo budúcim dohodám alebo dojednaniám medzi členskými štátmi

1. Toto nariadenie má v otázkach, na ktoré sa uplatňuje, prednosť pred ustanoveniami dvojstranných alebo mnohostranných dohôd alebo dojednanií prijatých členskými štátmi, najmä Haagskeho dohovoru o civilnom konaní z 1. marca 1954 a Haagskeho dohovoru o vykonávaní dôkazov v cudzine v občianskych a obchodných veciach z 18. marca 1970, vo vzťahoch medzi členskými štátmi, ktoré sú ich zmluvnými stranami.

2. Toto nariadenie nebráni dvom alebo viacerým členskými štátom, aby naďalej uplatňovali alebo prijali dohody alebo dojedna-

nia na ďalšie uplatnenie vykonávania dôkazov za predpokladu, že sú zlučiteľné s týmto nariadením.

3. Členské štáty zašlú Komisii:

- do 1. júla 2003 kópiu dohôd alebo dojednanií naďalej uplatňovaných medzi členskými štátmi podľa odseku 2;
- kópiu dohôd alebo dojednanií prijatých medzi členskými štátmi podľa odseku 2 ako aj návrhy zamýšľaných dohôd alebo dojednanií a
- každú výpoveď alebo zmenu týchto dohôd alebo dojednanií.

Článok 22

Oznámenia

Do 1. júla 2003 každý členský štát oznámi Komisii:

- zoznam podľa článku 2 ods. 2 s uvedením miestnej a vo vhodných prípadoch vecnej príslušnosti súdov;
 - názov a adresu ústredného orgánu a príslušných orgánov podľa článku 3 s uvedením ich miestnej príslušnosti;
 - technické prostriedky na prijímanie dožiadaní dostupné súdom na zozname podľa článku 2 ods. 2;
 - jazyky prijateľné pre dožiadania podľa článku 5.
- Členské štáty informujú Komisiu o každej neskoršej zmene týchto údajov.

Článok 23

Preskúmanie

Najneskôr 1. januára 2007 a potom každých päť rokov predloží Komisia Európskemu parlamentu, Rade a Hospodárskemu a sociálnemu výboru správu o uplatňovaní tohto nariadenia s osobitným dôrazom na praktické uplatňovanie článku 3 ods. 1 písm. c) a ods. 3 a článkov 17 a 18.

Článok 24

Nadobudnutie účinnosti

1. Toto nariadenie nadobúda účinnosť 1. júla 2001.

2. Toto nariadenie sa bude uplatňovať od 1. januára 2004 s výnimkou článkov 19, 21 a 22, ktoré sa budú uplatňovať od 1. júla 2001.

Toto nariadenie je záväzné ako celok a je priamo použiteľné v členských štátoch podľa Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.

V Bruseli 28. mája 2001

12. Nariadenie Rady (ES) č. 1348/2000 z 29. mája 2000 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch

Rada Európskej únie, so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva a najmä jej článkov 61 písm. c) a 67 ods. 1, so zreteľom na návrh Komisie, so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu, so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a sociálneho výboru, keďže:

(1) Únia si stanovila za cieľ udržiavať a rozvíjať úniu ako priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, v ktorom je zaručený voľný pohyb osôb. Na vytvorenie tohto priestoru spoločenstvo sa majú medzi iným prijať také opatrenia v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach, ktoré sú potrebné na správne fungovanie vnútorného trhu.

(2) Správne fungovanie vnútorného trhu vyžaduje potrebu zlepšiť a zrýchliť odosielanie súdnych a mimosúdnych písomností určených na doručenie v občianskych alebo obchodných veciach medzi členskými štátmi.

- (3) Ide o oblasť, ktorá v súčasnosti spadá pod úpravu článku 65 Zmluvy.
- (4) V súlade s princípmi subsidiarity a proporcionality uvedenými v článku 5 Zmluvy ciele tohto nariadenia nemôžu uspokojivo dosiahnuť členské štáty, a preto ich môže lepšie dosiahnuť spoločnosť. Toto nariadenie nejde ďalej než je potrebné na dosiahnutie týchto cieľov.
- (5) Rada aktom z 26. mája 1997 vypracovala Dohovor o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych alebo obchodných veciach v členských štátoch Európskej únie a členským štátom ho odporučila prijať v súlade s ich ústavnými princípmi. Tento dohovor nenadobudol platnosť. Je potrebné zabezpečiť kontinuitu výsledkov rokovanií dosiahnutých pri dojednaní tohto dohovoru. Hlavný obsah tohto nariadenia je v zásade prevzatý z dohovoru.
- (6) Efektívnosť a rýchlosť súdneho konania v občianskych veciach znamená, že odosielanie súdnych a mimosúdnych písomností sa má uskutočňovať priamo a rýchlymi metódami medzi miestnymi orgánmi určenými členským štátom. Členské štáty však môžu vyjadriť svoj úmysel určiť iba jeden odosielač alebo prijímač orgán alebo jeden orgán, ktorý bude vykonávať obidve funkcie, na obdobie piatich rokov. Toto určenie však možno každých päť rokov obnoviť.
- (7) Rýchlosť pri odosielaní odôvodňuje použitie všetkých vhodných prostriedkov za predpokladu, že sa dodržia určité podmienky ohľadom čitateľnosti a spoľahlivosti doručených písomností. Bezpečnosť odosielania vyžaduje, aby za k odosielanej písomnosti pripojilo vzorové tlačivo, ktoré sa vyplní v jazyku miesta, kde sa má doručenie vykonať, alebo v inom jazyku, ktorý predmetný členský prijíma.
- (8) Na dosiahnutie efektívnosti tohto nariadenia sa možnosť odmietnuť doručenie písomností obmedzuje iba na výnimočné situácie.
- (9) Rýchlosť zaslania vyžaduje, aby sa písomnosti doručili v priebehu dní od prijatia písomnosti. Ak však k doručeniu nedošlo ani po uplynutí jedného mesiaca, prijímač orgán informuje odosielač orgán. Uplynutie tejto lehoty neznamená, že sa žiadosť vráti odosielačemu orgánu, ak je zrejmé, že doručenie možno v primeranej lehote zabezpečiť.
- (10) Z dôvodu ochrany záujmov adresáta by sa doručenie malo vykonať v úradnom jazyku alebo v jednom z úradných jazykov miesta, kde sa má doručiť, alebo v inom jazyku odosielačieho členského štátu, ktorému adresát rozumie.
- (11) Keďže medzi členskými štátmi existujú rozdiely v procesných normách, posudzovanie efektívneho dátumu doručenia sa v jednotlivých členských štátoch líši. So zreteľom na túto skutočnosť a na možné ťažkosti, ktoré z toho môžu vyplývať, by to nariadenie malo vytvoriť systém, v ktorom pre posúdenie dátumu doručenia je rozhodné právo prijímačieho členského štátu. Ak sa však majú relevantné písomnosti v rámci zamýšľaného alebo už začatého konania v odosielačom členskom štáte doručiť v určitej lehote, dátum, ktorý sa bude brať do úvahy vo vzťahu k navrhovateľovi, sa určí podľa právneho poriadku odosielačieho členského štátu. Členský štát však môže v odôvodnených prípadoch vylúčiť uplatnenie týchto ustanovení na prechodné obdobie piatich rokov. Takéto vylúčenie môže členský štát z dôvodov súvisiacich s jeho právnym systémom obnovovať v päťročných intervaloch.
- (12) Toto nariadenie má prednosť pred ustanoveniami dvojstranných alebo mnohostranných dohôd alebo dojednaní týkajúcich sa jeho predmetu úpravy, ktoré uzavreli členské štáty, a najmä protokol, ktorý je prílohou Bruselského dohovoru z 27. septembra 1968, a Haagsky dohovor z 15. novembra 1965 vo

vzťahoch medzi členskými štátmi, ktoré sú ich zmluvnými stranami. Toto nariadenie nebráni členským štátom naďalej uplatňovať alebo prijímať dohody alebo dojednania na urýchlenie a zjednodušenie odosielať písomností za predpokladu, že sú zlučiteľné s týmto nariadením.

(13) Informácie odovzdané podľa tohto nariadenia požívajú primeranú ochranu. Táto otázka spadá pod predmet úpravy Smernice 95/46/ES Európskeho parlamentu a Rady z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a o voľnom pohybe týchto údajov a Smernice 97/66/ES Európskeho parlamentu a Európskej rady z 15. decembra 1997 o spracovaní osobných údajov a ochrane súkromia v telekomunikačnom sektore.

(14) Opatrenia potrebné na implementáciu tohto nariadenia sa prijímajú v súlade s rozhodnutím Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999 určujúce postup pri uplatňovaní výkonných právomocí prenesených na Komisiu.

(15) Tieto opatrenia zahŕňajú aj prípravu a aktualizáciu príručky použitím vhodných moderných prostriedkov.

(16) Najneskôr do troch rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia by Komisia mala preskúmať jeho uplatňovanie a navrhnúť podľa potreby jeho zmeny a doplnky.

(17) Veľká Británia a Írsko, v súlade s článkom 3 Protokolu o postavení Veľkej Británie a Írska pripojeného k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, oznámili svoje želanie podieľať sa na prijatí a uplatňovaní tohto nariadenia.

(18) Dánsko, v súlade s článkom 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska pripojeného k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, sa nepodieľa na prijatí tohto nariadenia, a preto ním nie je viazané a nie je povinné ho ani uplatňovať, prijala toto nariadenie:

Kapitola I Všeobecné ustanovenia

Článok 1

Predmet úpravy

1. Toto nariadenie sa uplatní v občianskych a obchodných veciach, keď sa má zaslať súdna alebo mimosúdna písomnosť z jedného členského štátu do iného, aby sa tam doručila.
2. Toto nariadenie sa neuplatní na prípady, keď nie je známa adresa osoby, ktorej sa má písomnosť doručiť.

Článok 2

Odosielajúce a prijímačie orgány

1. Každý členský štát určí úradné osoby, orgány alebo iné osoby, ďalej označované ako "odosielajúce orgány", príslušné na odosielanie súdnych alebo mimosúdnych písomností určených na doručenie v inom členskom štáte.
2. Každý členský štát určí úradné osoby, orgány alebo iné osoby, ďalej označované ako "prijímačie orgány", príslušné na prijímanie súdnych alebo mimosúdnych písomností z iného členského štátu.
3. Členský štát môže určiť jeden odosielač a jeden prijímač orgán alebo jeden orgán na vykonávanie obidvoch funkcií. Federálny štát, štát, v ktorom sa uplatňujú viaceré systémy práva alebo štát so samostatnými územnými celkami môže určiť viac takýchto orgánov. Určenie platí na päť rokov a môže sa obnoviť v päťročných intervaloch.
4. Každý členský štát poskytne Komisii tieto údaje:
 - a) mená a adresy prijímačích orgánov podľa odsekov 2 a 3,
 - b) ich miestnu príslušnosť,

- c) prostriedky, ktoré majú k dispozícii na prijímanie písomností, a
- d) jazyky, ktoré sa môžu používať na vyplnenie vzorového tlačiva v prílohe.

Členské štáty oznámia Komisii všetky následné zmeny týchto údajov.

Článok 3 **Ústredný orgán**

Každý členský štát určí ústredný orgán zodpovedný za:

- a) poskytovanie informácií odosielačím orgánom,
- b) hľadanie riešenia pri akýchkoľvek ťažkostiach, ktoré môžu vzniknúť pri zasielaní písomností určených na doručenie,
- c) vo výnimočných prípadoch zaslanie žiadosti o doručenie písomnosti príslušnému prijímačiemu orgánu na žiadosť odosielačieho orgánu.

Federálny štát, štát, v ktorom sa uplatňujú viaceré systémy práva alebo štát so samostatnými územnými celkami môže určiť viac ústredných orgánov.

Kapitola II Súdne písomnosti

Oddiel 1

Zasielanie a doručovanie súdnych písomností

Článok 4

Zasielanie písomností

1. Súdne písomnosti sa zasielajú priamo a čo najrýchlejšie medzi orgánmi určenými podľa článku 2.

2. Zasielanie písomností, žiadostí, osvedčení, potvrdení prijatia, osvedčení a iných písomností medzi odosielačimi orgánmi a prijímačimi orgánmi možno vykonať akýmkoľvek vhodným spôsobom za predpokladu, že prijatá písomnosť obsahovo presne zodpovedá zaslanej písomnosti a že všetky v nej obsiahnuté informácie sú ľahko čitateľné.

3. K zaslanej písomnosti sa pripojí žiadosť vypracovaná na vzorovom tlačive v prílohe. Tlačivo sa vyplní v úradnom jazyku prijímačieho členského štátu alebo, ak v danom členskom štáte je viac úradných jazykov, v úradnom jazyku alebo v jednom z úradných jazykov miesta, kde sa má doručiť, alebo v inom jazyku, ktorý tento členský štát označil za prijateľný. Každý členský štát oznámi iný úradný jazyk alebo jazyky Európskej únie okrem svojho vlastného, ktorý je alebo ktoré sú preň prijateľné na účely vyplnenia tlačiva.

4. Písomnosti na doručenie a všetky ostatné zaslané písomnosti nepodliehajú overeniu, ani inej podobnej formalite.

5. Keď si odosielačiaci orgán želá, aby sa jej spolu s osvedčením podľa článku 10 vrátilo aj jedno vyhotovenie doručovanej písomnosti, zašle písomnosť v dvoch vyhotoveniach.

Článok 5

Preklad písomností

1. Odsielačiaci orgán, ktorému navrhovateľ predloží písomnosť na zaslanie, ho poučí, že adresát môže odmietnuť prijatie písomnosti, ak nie je vyhotovená v jednom z jazykov podľa článku 8.

2. Navrhovateľ znáša všetky náklady prekladu pred zaslaním písomnosti bez ohľadu na možnosť neskoršieho rozhodnutia súdu alebo príslušného orgánu o tom, kto tieto náklady uhradí.

Článok 6

Prijatie písomností prijímačím orgánom

1. Pri prijatí písomností prijímačiaci orgán čo najskôr a najneskôr do siedmych dní od prijatia zašle potvrdenie prijatia odosielačiemu orgánu na vzorovom tlačive v prílohe najrýchlejším možným prostriedkom prenosu.

2. Ak nie je možné vybaviť žiadosť o doručenie na základe zaslaných údajov alebo písomností, prijímačiaci orgán sa spojí najrýchlejším možným spôsobom s odosielačím orgánom, aby si zabezpečil chýbajúce údaje alebo písomnosti.

3. Ak žiadosť o doručenie zjavne nespadá do predmetu úpravy tohto nariadenia alebo ak je doručenie nemožné pre nedodržanie požadovaných formálnych náležitostí, zaslaná žiadosť a písomnosti sa po prijatí obratom vrátia odosielačiemu orgánu spolu s oznámením o vrátení na vzorovom tlačive v prílohe.

4. Ak prijímačiaci orgán, ktorý prijal písomnosť na doručenie, nie je miestne príslušný na jej doručenie, postúpi ju spolu so žiadosťou prijímačiemu orgánu v tomto členskom štáte, ktorý je miestne príslušný, ak je žiadosť splňa náležitosti článku 4 ods. 3 a informuje o tom odosielačiaci orgán na vzorovom tlačive v prílohe. Príslušný prijímačiaci orgán informuje o prijatí písomnosti odosielačiaci orgán spôsobom upraveným v odseku 1.

Článok 7

Doručovanie písomností

1. Prijímačiaci orgán sám doručí alebo zabezpečí doručenie písomnosti buď podľa právneho poriadku prijímačieho členského štátu alebo osobitnou formou, o ktorú požiadal odosielačiaci orgán, pokiaľ táto forma je zlučiteľná s právnym poriadkom tohto členského štátu.

2. Všetky kroky potrebné na doručenie písomnosti sa urobia bez odkladu. Ak však nebolo možné doručiť do jedného mesiaca od prijatia, prijímačiaci orgán o tom vždy informuje odosielačiaci orgán osvedčením na vzorovom tlačive v prílohe, ktoré sa vyhotoví za podmienok uvedených v článku 10 ods. 2. Lehota sa počíta podľa právneho poriadku prijímačieho členského štátu.

Článok 8

Odmietnutie prevzatia písomnosti

1. Prijímačiaci orgán informuje adresáta, že môže odmietnuť prevziať doručovanú písomnosť, ak nie je v jednom z týchto jazykov:

a) v úradnom jazyku prijímačieho členského štátu alebo ak je v danom členskom štáte viac úradných jazykov, v úradnom jazyku alebo v jednom z úradných jazykov miesta, kde sa má doručiť, alebo

b) v jazyku odosielačieho členského štátu, ktorému adresát rozumie.

2. Ak bol prijímačiaci orgán informovaný, že adresát odmieta prevziať písomnosť podľa odseku 1, okamžite o tom informuje odosielačiaci orgán osvedčením podľa článku 10 a vráti žiadosť a písomnosti, ktorých preklad sa vyžaduje.

Článok 9

Dátum doručenia

1. Bez vplyvu na článok 8 sa za dátum doručenia písomnosti podľa článku 7 považuje deň, v ktorý bola písomnosť doručená podľa právneho poriadku prijímačieho členského štátu.

2. Ak však v rámci zamýšľaného alebo už začatého konania v odosielačiom členskom štáte má písomnosť doručiť v určitej lehote, dátum, ktorý sa vezme do úvahy vo vzťahu k navrhovateľovi, sa určí podľa právneho poriadku tohto členského štátu.

3. Členský štát môže z opodstatnených dôvodov vylúčiť uplatnenie ustanovení odseku 1 a 2 na prechodné obdobie piatich rokov.

Toto prechodné obdobie môže členský štát obnovovať v päťročných intervaloch z dôvodov súvisiacich s jeho právnym systémom. Taký členský štát informuje Komisiu o obsahu takéhoto vylúčenia a o okolnostiach prípadu.

Článok 10

Osvedčenie doručenia a vyhotovenie doručenej písomnosti

- Po splnení všetkých náležitostí doručenia sa na vzorovom tlačíve v prílohe vyhotoví osvedčenie doručenia a zašle sa odosielajúcemu orgánu, v prípadoch uvedených v článku 4 ods. 5 spolu s jedným vyhotovením doručenej písomnosti.
- Osvedčenie sa vyplní v úradnom jazyku alebo v jednom z úradných jazykov odosielajúceho členského štátu alebo v inom jazyku, ktorý tento členský štát označil za prijateľný. Každý členský štát označí iný úradný jazyk alebo jazyky Európskej únie okrem svojho vlastného, ktorý je alebo ktoré sú preň prijateľné na účely vyplnenia tlačíva.

Článok 11

Náklady doručenia

- Z výkonu doručenia súdnych písomností vyhotovených v členskom štáte nemôže vzniknúť povinnosť zaplatiť alebo uhradiť poplatky alebo náklady za služby poskytnuté prijímacím členským štátom.
- Navrhovateľ zaplatí alebo uhradí náklady, ktoré vznikli:
 - účasťou súdneho úradníka alebo osoby príslušnej podľa právneho poriadku prijímacieho členského štátu,
 - použitím osobitnej formy doručenia.

Oddiel 2

Iné spôsoby zasielania a doručovania súdnych písomností

Článok 12

Zasielanie konzulárnou alebo diplomatickou cestou

Každý členský štát môže použiť za výnimočných okolností konzulárnu alebo diplomatickú cestu na postúpenie súdnych písomností orgánom iného členského štátu určeným podľa článkov 2 alebo 3 na účely doručenia týchto písomností.

Článok 13

Doručovanie diplomatickými zástupcami alebo konzulárnymi úradníkmi

- Každý členský štát môže doručenie súdnych písomností osobám bývajúcim v inom členskom štáte vykonať bez použitia donucovacích prostriedkov priamo prostredníctvom svojich diplomatických zástupcov alebo konzulárnych úradníkov.
- Každý členský štát môže podľa článku 23 ods. 1 oznámiť, že namieta proti takémuto spôsobu doručovania na jeho území, ak písomnosti nie sú určené na doručenie štátnym občanom členského štátu, v ktorom sa písomnosti vyhotovili.

Článok 14

Doručovanie poštou

- Každý členský štát môže doručovať súdne písomnosti osobám bývajúcim v inom členskom štáte priamo poštou.
- Každý členský štát môže podľa článku 23 ods. 1 určiť podmienky, za ktorých doručovanie súdnych písomností poštou prijíma.

Článok 15

Priame doručovanie

- Toto nariadenie nemá vplyv na právo osoby, ktorá má právny záujem na súdnom konaní, aby vykonala doručenie súdnych písomností priamo prostredníctvom súdnych úradníkov, úradných osôb alebo iných príslušných osôb prijímacieho členského štátu.
- Každý členský štát môže podľa článku 23 ods. 1 oznámiť, že namieta proti doručovaniu súdnych písomností na svojom území podľa odseku 1.

Kapitola III Mimosúdne písomnosti

Článok 16

Zasielanie

Mimosúdne písomnosti sa môžu zaslať na účely doručenia v inom členskom štáte podľa ustanovení tohto nariadenia.

Kapitola IV Záverečné ustanovenia

Článok 17

Vykonávacie predpisy

Opatrenia potrebné na vykonávanie tohto nariadenia v nižšie uvedených veciach sa prijímú poradným postupom podľa článku 18 ods. 2:

- vypracovanie a každoročná aktualizácia príručky obsahujúcej informácie poskytnuté členskými štátmi podľa článku 2 ods. 4,
- vypracovanie glosára písomností, ktoré možno doručovať podľa tohto nariadenia, v úradných jazykoch Európskej únie,
- aktualizácia alebo technické úpravy vzorových tlačív v prílohe.

Článok 18

Výbor

- Komísii bude pomáhať výbor.
- Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatnia sa články 3 a 7 rozhodnutia 1999/468/ES.
- Výbor prijme svoj rokovací poriadok.

Článok 19

Neprítomnosť odporcu v konaní

1. Ak sa do iného členského štátu malo zaslať predvolanie alebo iná rovnocenná písomnosť podľa ustanovení tohto nariadenia na účely doručenia a odporca sa nedostavil, nemožno vydať rozsudok, pokiaľ sa nezistí, že:

- písomnosť sa doručila spôsobom predpísaným právnym poriadkom prijímacieho členského štátu pre doručovanie písomností vo vnútroštátnych konaniach osobám na jeho území, alebo
- písomnosť sa skutočne odovzdala odporcovi alebo doručila do jeho bydliska iným spôsobom ustanoveným týmto nariadením,

a že v každom z týchto prípadoch sa doručenie alebo odovzdanie uskutočnilo v dostatočnom časovom predstihu, aby sa odporca mohol hájiť.

2. Každý členský štát môže vyhlásiť podľa článku 23 ods. 1, že napriek ustanoveniu odseku 1 môže sudca vydať rozsudok, aj ak nedostal žiadne osvedčenie o doručení alebo odovzdaní, ak sa splnili všetky tieto podmienky:

- písomnosť sa zaslala jedným zo spôsobov ustanovených týmto nariadením,
 - uplynula lehota, ktorú sudca považuje za primeranú v konkrétnom prípade, najmenej však šesť mesiacov odo dňa zaslania písomnosti,
 - nedošlo žiadne osvedčenie o doručení napriek všetkému účelne vynaloženému úsiliu ho získať prostredníctvom príslušných orgánov prijímacieho členského štátu.
3. Bez ohľadu na odseky 1 a 2 sudca môže v naliehavých prípadoch nariadiť akékoľvek predbežné alebo ochranné opatrenia.

4. Ak sa do iného členského štátu malo zaslať predvolanie alebo iná rovnocenná písomnosť podľa ustanovení tohto nariadenia na účely doručenia a vydal sa rozsudok proti odporcovi, ktorý sa nedostavil, sudca má právo odpustiť

dôsledky uplynutia odvolacej lehoty proti rozsudku, ak sú splnené tieto podmienky:

- a) odporca sa bez svojho zavinenia nedozvedel o tejto písomnosti v dostatočnom časovom predstihu, aby sa mohol hájiť alebo o rozsudku včas, aby sa mohol odvolať, a
- b) obhajoba odporcu sa nejaví ako zrejme bezúspešná.

Žiadosť o odpustenie dôsledkov uplynutia odvolacej lehoty sa môže podať iba v primeranom čase od okamihu, kedy sa odporca o rozsudku dozvedel.

Každý členský štát môže vyhlásiť podľa článku 23 ods. 1, že takáto žiadosť sa neprijme, ak sa podá po uplynutí lehoty, ktorú vymedzí vo svojom vyhlásení, ale táto lehota nesmie byť kratšia ako jeden rok odo dňa vydania rozsudku.

5. Odsek 4 sa neuplatní na rozsudky o osobnom stave alebo právnej spôsobilosti osôb.

Článok 20

Vzťah k dohodám alebo dojednaniam, ktorými sú členské štáty viazané

1. Toto nariadenie má v otázkach, na ktoré sa uplatňuje, prednosť pred ustanoveniami dvojstranných alebo mnohostranných dohôd alebo dojednaní prijatých členskými štátmi, a najmä článku IV Protokolu k Bruselskému dohovoru z roku 1968 a Haagskemu dohovoru z 15. novembra 1965.

2. Toto nariadenie nebráni jednotlivým členským štátom naďalej uplatňovať alebo prijímať dohody alebo dojednania na ďalšie urýchlenie a zjednodušenie zasielania písomností za predpokladu, že sú zlučiteľné s týmito nariadeniami.

3. Členské štáty zaslu Komisií:

a) kópiu dohôd alebo dojednaní podľa odseku 2 prijatých medzi členskými štátmi, ako aj návrhy zamýšľaných dohôd alebo dojednaní,

a

b) každú výpoveď, zmenu alebo doplnok týchto dohôd alebo dojednaní.

Článok 21

Bezplatná právna pomoc

Toto nariadenie nemá vplyv na uplatňovanie článku 23 Dohovoru o civilnom konaní zo 17. júla 1905, článku 24 Dohovoru o civilnom konaní z 1. marca 1954, ani článku 13 Dohovoru o uľahčení prístupu k justičným orgánom v cudzine z 25. októbra 1980 medzi členskými štátmi, ktoré sú zmluvnými stranami týchto dohovorov.

Článok 22

Ochrana zasielaných informácií

1. Informácie, najmä osobné údaje, zasielané podľa tohto nariadenia použije prijímajúci orgán výlučne na účel, na ktorý sa zaslať.

2. Prijímajúce orgány zabezpečia ochranu týchto informácií podľa ich vnútroštátneho právneho poriadku.

3. Odseky 1 a 2 nemajú vplyv na vnútroštátne právne predpisy, ktoré dovoľujú, aby sa osoby, ktorých sa údaje týkajú, informovali o použití informácií zaslaných podľa tohto nariadenia.

4. Toto nariadenie nemá vplyv na smernice 95/46/ES a 97/66/ES.

Článok 23

Oznámenia a uverejnenie

1. Členské štáty oznámia Komisii informácie uvedené v článkoch 2, 3, 4, 9, 10, 13, 14, 15, 17 písm. a) a 19.

2. Komisia uverejní informácie podľa odseku 1 v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev.

Článok 24 Preskúmanie

Najneskôr 1. júna 2004 a potom každých päť rokov predloží Komisia Európskemu parlamentu, Rade a Hospodárskemu a sociálnemu výboru správu o uplatňovaní tohto nariadenia s osobitným dôrazom na výkonnosť orgánov určených podľa článku 2 a praktické uplatňovanie článku 3 písm. c)/a článku 9 písm. c). V prípade potreby sa k správe pripoja návrhy na úpravu tohto nariadenia v súlade s vývojom oznamovacích systémov.

Článok 25 Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobudne účinnosť 31. mája 2001.

Toto nariadenie je záväzné ako celok a je priamo použiteľné v členských štátoch podľa Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.

13. Dohovor o uznaní a výkone cudzích rozhodcovských rozhodnutí (10. jún 1958, New York)

(Vyhláška MZV 74/1959 Zb.)

Čl. I

1. Tento Dohovor sa vzťahuje na uznanie a výkon rozhodcovských rozhodnutí vyplývajúcich zo sporov medzi osobami fyzickými alebo právnickými a vydaných na území iného štátu než toho, v ktorom sa žiada o ich uznanie a výkon. Dohovor sa vzťahuje aj na rozhodcovské rozhodnutia, ktoré sa nepokladajú za miestne (národné) rozhodnutia v štáte, v ktorom sa žiada o ich uznanie a výkon.

2. Výraz "rozhodcovské rozhodnutie" zahŕňa nielen rozhodnutia vydané rozhodcami ustanovenými na každý jednotlivý prípad, ale aj rozhodnutia vydané stálymi rozhodcovskými orgánmi, ktorým sa strany podrobili.

3. Každý štát môže pri podpise, ratifikácii alebo prístupe k tomuto Dohovoru alebo vtedy, keď ohlásí rozšírenie jeho použitia podľa Čl. X, vyhlásiť na základe vzájomnosti, že bude používať Dohovor len na uznanie a výkon rozhodnutí vydaných na území iného Zmluvného štátu. Môže aj vyhlásiť, že bude používať Dohovor len na spory vzniknuté z právnych vzťahov zmluvných či mimozmluvných, ktoré sa pokladajú podľa jeho vnútroštátneho právneho poriadku za spory obchodné.

Čl. II

1. Každý Zmluvný štát uzná písomnú dohodu, podľa ktorej sa strany zaväzujú podrobiť rozhodcovskému konaniu všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo môžu vzniknúť z určitého právneho vzťahu či mimozmluvného, týkajúceho sa vecí, ktorá sa môže vybať rozhodcovským konaním.

2. Pojem "písomná dohoda" zahrnuje rozhodcovskú doložku v zmluve alebo rozhodcovskú zmluvu podpísanú stranami alebo obsiahnutú vo výmene listov alebo telegramov.

3. Súd Zmluvného štátu, u ktorého sa podala žaloba v záležitosti, o ktorej strany uzavreli dohodu v zmysle tohto článku, odkáže strany na rozhodcovské konanie k žiadosti jednej z nich, ledaže zistí, že spomenutá dohoda je neplatná, neúčinná alebo nespôsobilá na použitie.

Čl. III

Každý Zmluvný štát uzná rozhodcovské rozhodnutie za záväznú a povolí jeho výkon podľa predpisov o konaní, ktoré platí na území, kde sa rozhodnutie uplatňuje, za podmienok určených v nasledujúcich článkoch. Pre uznanie a výkon rozhodcovských rozhodnutí, na ktoré sa vzťahuje Dohovor, sa neurčia podstatne ťažšie podmienky alebo vyššie súdne poplatky, než sú určené pre uznanie a výkon rozhodcovských rozhodnutí miestnych (národných).

Čl. IV

1. Aby sa dosiahlo uznanie a výkon, ktoré sú spomenuté v predchádzajúcom článku, musí strana, ktorá žiada o uznanie a výkon, predložiť spolu so žiadosťou:

- a) prvopis rozhodnutia riadne potvrdený alebo jeho riadne overenú kópiu,
- b) prvopis dojednania spomenutého v Čl. II alebo jeho riadne overenú kópiu.

2. Ak sa spomenuté rozhodnutie alebo dojednanie nevyhotovuje v úradnom jazyku krajiny, v ktorej rozhodcovské rozhodnutie sa uplatňuje, je strana, ktorá žiada za uznanie a výkon rozhodnutia, povinná predložiť preklad týchto dokladov do tohto jazyka. Preklad musí overiť úradný alebo prísažný tlmočník alebo diplomatický alebo konzulárny zástupca.

Čl. V

1. Uznanie a výkon rozhodnutia sa môžu odoprieť na žiadosť strany, proti ktorej sa rozhodnutie uplatňuje, len vtedy, ak táto strana preukáže kompetentnému orgánu krajiny, v ktorej sa žiada o uznanie a výkon:

- a) že strany dohody spomenutej v Čl. II boli podľa zákona, ktorý sa na ne vzťahuje, nespôsobilé na konanie, alebo že spomenutá dohoda nie je platná podľa práva, ktorému strany túto dohodu podrobili, alebo v nedostatku odkazu v tomto smere, podľa práva krajiny, kde sa rozhodnutie vydalo; alebo
 - b) že strana, proti ktorej sa rozhodnutie uplatňuje, nebola riadne upovedomená o ustanovení rozhodcu alebo o rozhodcovskom konaní alebo nemohla z akýchkoľvek iných dôvodov uplatniť svoje požiadavky; alebo
 - c) že rozhodnutie sa týka sporu, pre ktorý sa neuzavrela rozhodcovská zmluva, alebo ktoré nie je v medziach rozhodcovskej doložky, alebo že rozhodnutie presahuje dosah dohovoru o rozhodcovi alebo dosah rozhodcovskej doložky; ak ale môžu byť častí rozhodcovského rozhodnutia vo veciach podrobených rozhodcovskému konaniu oddelené od častí rozhodnutí konajúcich o veciach, ktoré nie sú mu podrobené, tá časť rozhodnutia, ktorá obsahuje rozhodnutie o veciach podrobených rozhodcovskému konaniu, môže sa uznať a vykonať; alebo
 - d) že zloženie rozhodcovského súdu alebo rozhodcovské konanie nebolo v súlade s dojednaním strán, alebo ak nebolo také dojednanie, že nebolo v súlade so zákonmi krajiny, kde sa rozhodcovské konanie konalo; alebo
 - e) že rozhodnutie sa doteraz nestalo pre strany záväzným, alebo sa zrušilo, alebo jeho výkon odložil kompetentný orgán krajiny, v ktorej alebo podľa právneho poriadku ktorej sa vydalo.
2. Uznanie a výkon rozhodcovského rozhodnutia môžu byť tiež odopreté, ak kompetentný orgán krajiny, kde sa žiada o uznanie a výkon, zistí:

- a) že predmet sporu nemôže byť predmetom rozhodcovského konania podľa práva tejto krajiny; alebo
- b) že uznanie alebo výkon rozhodnutia by boli v rozpore s verejným poriadkom tejto krajiny.

Čl. VI

Ak sa podala žiadosť za zrušenie alebo odklad výkonu rozhodnutia u kompetentného orgánu spomenutého v Čl. V ods. 1 písm. e), úrad, na ktorom sa rozhodnutie uplatňuje, môže, ak to pokladá za vhodné, odložiť rozhodnutie o výkone rozhodnutia a môže tiež na žiadosť strany domáhajúcej sa výkonu rozhodnutia, nariadiť druhej strane, aby zložila primeranú zábezpeku.

Čl. VII

1. Ustanovenia tohto Dohovoru sa nedotýkajú platnosti mnohostranných alebo dvojstranných dohôd uzavretých Zmluvnými štátmi o uznanie a výkon rozhodcovských rozhodnutí, ani nemôžu oslobodiť žiadnu zúčastnenú stranu prípadného práva použitia rozhodcovského rozhodnutia spôsobom a v rozsahu určenom zákonodarstvom alebo zmluvami krajiny, v ktorej sa rozhodnutie uplatňuje.

2. Ženevský protokol o doložkách o rozhodcovi z r. 1923 a Ženevský dohovor o vykonateľnosti cudzích rozhodcovských výrokov z r. 1927 stratia platnosť medzi Zmluvnými štátmi v dobe a v rozsahu, v ktorom sa tento Dohovor stane pre ne záväzným.

Čl. VIII

1. Tento Dohovor bude prístupný na podpis do 31. decembra 1958 pre ktoréhokoľvek člena Organizácie Spojených národov a tiež pre ktoréhokoľvek iný štát, ktorý je alebo sa stane členom niektorej odbornej organizácie Organizácie Spojených národov, alebo ktorý pristúpil alebo neskoršie pristúpi k Štatútu Medzinárodného súdneho dvora alebo ktorému sa dostane pozvanie Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov.

2. Tento Dohovor sa bude ratifikovať a ratifikačné listiny sa uložia u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov.

Čl. IX

1. K tomuto Dohovoru môžu pristúpiť všetky štáty uvedené v článku VIII.

2. Prístup sa uskutoční uložením listiny o prístupe u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov.

Čl. X

1. Každý štát môže v čase podpisu, ratifikácie alebo prístupu vyhlásiť, že tento Dohovor sa bude vzťahovať na všetky alebo niektoré územia, za medzinárodné vzťahy ktorých je zodpovedný. Takéto vyhlásenie nadobudne účinnosť, len čo pre dotýčny štát Dohovor vstúpi v platnosť.

2. Každé také rozšírenie sa vykoná aj kedykoľvek neskoršie oznámením adresovaným generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov a vstúpi v účinnosť deväťdesiatého dňa potom, keď sa generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov toto oznámenie doručilo, alebo v deň, keď Dohovor vstúpi v účinnosť pre dotýčny štát, podľa toho, ktorý deň je neskorší.

3. Pokiaľ ide o územie, na ktoré sa tento Dohovor nevzťahuje v čase podpisu, ratifikácie alebo prístupu, každý štát, ktorého sa to týka, posúdi možnosť podniknúť patričné kroky za účelom rozšírenia platnosti tohto Dohovoru na takéto územia za podmienky, že tam, kde to vyžadujú ústavné predpisy, s tým vyslovia súhlas vlády týchto krajín.

Čl. XI

V prípade, že ide o štát federatívny alebo nejednotný, platia tieto ustanovenia:

a) pokiaľ ide o články tohto Dohovoru, ktorých vykonávanie spadá pod zákonodarnú právomoc federálnych orgánov, bude federálna vláda viazaná v rovnakom rozsahu, ako tie Zmluvné štáty, ktoré nie sú štátmi federálnymi;

b) pokiaľ ide o články tohto Dohovoru, ktoré spadajú pod zákonodarnú právomoc čiasťkových štátov alebo provincií, ktoré nemajú podľa federálnej ústavy povinnosť robiť zákonodarné opatrenia, oznámi federálna vláda čo najskôr s kladným odporúčaním tieto články príslušným čiasťkovým štátom alebo provinciam;

c) federatívny štát, ktorý je účastníkom tohto Dohovoru, poskytne na žiadosť ktoréhokoľvek iného Zmluvného štátu, podanú mu prostredníctvom generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov, údaje o práve a právnej praxi federácie a ich čiasťkových čiasť, týkajúce sa ktoréhokoľvek ustanovenia tohto Dohovoru a uvádzajúce, do akej miery boli tieto ustanovenia uskutočnené zákonodarnými alebo inými opatreniami.

Čl. XII

1. Tento Dohovor vstúpi v účinnosť deväťdesiateho dňa po dátume uloženia tretej listiny ratifikačnej alebo listiny o prístupe.

2. Pre každý štát, ktorý Dohovor ratifikuje alebo k nemu pristúpi po uložení tretej ratifikačnej listiny alebo listiny o prístupe, vstúpi Dohovor v účinnosť deväťdesiateho dňa po uložení jeho ratifikačnej listiny o prístupe.

Čl. XIII

1. Každý Zmluvný štát môže vypovedať tento Dohovor písomným oznámením generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov. Výpoveď vstúpi v účinnosť jeden rok po dni, keď oznámenie došlo generálnemu tajomníkovi.

2. Každý štát, ktorý urobil vyhlásenie alebo oznámenie podľa článku X, môže kedykoľvek potom vyhlásiť oznámením generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov, že Dohovor sa prestáva vzťahovať na príslušné územie jeden rok po dni, keď generálny tajomník dostal takéto oznámenie.

3. Tento Dohovor zostane v platnosti pre rozhodcovské rozhodnutia, o ktorých sa začalo konanie o uznaní a výkon skôr, než výpoveď nadobudla účinnosť.

Čl. XIV

Každý Zmluvný štát sa môže odvolávať na ustanovenia tohto Dohovoru proti inému Zmluvnému štátu iba v tom rozsahu, v akom je sám viazaný.

Čl. XV

Generálny tajomník Organizácie Spojených národov oznámi štátom spomenutým v Čl. VIII;

a) podpisy a ratifikácie podľa ustanovení článku VIII;

b) prístupy podľa ustanovenia článku IX;

c) vyhlásenie a oznámenie podľa článkov I, X a XI;

d) dátum, kedy tento Dohovor vstúpi v účinnosť podľa článku XII;

e) výpovede a oznámenia podľa ustanovenia článku XIII.

Čl. XVI

1. Tento Dohovor, ktorého anglické, čínske, francúzske, ruské a španielske znenie má rovnakú platnosť, sa uloží v archívoch Organizácie Spojených národov.

2. Generálny tajomník Organizácie Spojených národov zašle overenú kópiu tohto Dohovoru štátom uvedeným v článku VIII.

14. Zákon č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (výňatky)

Šiesta časť – Rozhodcovské rozhodnutie

§ 31 Rozhodujúce právo a jeho hodnotenie

(1) Rozhodcovský súd v spore vzniknutom z obchodnoprávneho vzťahu s medzinárodným prvkom alebo z občianskoprávneho vzťahu s medzinárodným prvkom rozhoduje podľa právneho poriadku, na ktorom sa účastníci rozhodcovského konania dohodli. Ak sa nedohodli inak, každá dohoda o rozhodujúcom práve sa považuje za dohodu o hmotnom práve štátu, nie o jeho kolíznych normách. Ak sa účastníci rozhodcovského konania nedohodnú na rozhodujúcom práve v obchodnoprávnych vzťahoch s medzinárodným prvkom alebo v občianskoprávnych vzťahoch s medzinárodným prvkom, rozhodcovský súd rozhoduje spor podľa právneho poriadku určeného tuzemskými kolíznymi normami.

(2) V spore vzniknutom z tuzemských obchodnoprávnych a občianskoprávnych vzťahov rozhoduje rozhodcovský súd vždy podľa právneho poriadku Slovenskej republiky.

(3) Rozhodcovský súd rozhoduje v súlade so zmluvou uzatvorenou medzi účastníkmi rozhodcovského konania a vezme do úvahy obchodné zvyklosti vzťahujúce sa na spor a zásady poctivého obchodnoprávneho styku a dobrých mravov.

(4) Rozhodcovský súd môže obchodnoprávny spor rozhodnúť podľa zásad spravodlivosti len vtedy, ak ho účastníci rozhodcovského konania na to výslovne oprávnia.

Siedma časť – Zrušenie rozhodcovského rozsudku

§ 40

Dôvody na podanie žaloby

(1) Účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak

a) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania (§ 1 ods. 3),

b) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, o ktorej už predtým právoplatne rozhodol súd alebo sa o nej právoplatne rozhodlo v inom rozhodcovskom konaní,

c) jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy,

d) sa rozhodlo o veci, na ktorú sa rozhodcovská zmluva nevzťahovala, a účastník rozhodcovského konania túto okolnosť v rozhodcovskom konaní namietal,

e) účastník rozhodcovského konania, ktorý musí byť zastúpený zákonným zástupcom, nebol takto zastúpený alebo v mene účastníka rozhodcovského konania vystupovala osoba, ktorá nebola na to splnomocnená a jej úkony neboli ani dodatočne schválené,

f) sa na vydaní rozhodcovského rozsudku zúčastnil rozhodca, ktorý bol rozhodnutím podľa § 9 vylúčený pre predpojatnosť alebo ktorého vylúčenie účastník rozhodcovského konania pred vydaním rozhodcovského rozsudku nie zo svojej viny nemohol dosiahnuť,

g) bola porušená zásada rovnosti účastníkov rozhodcovského konania (§ 17),

h) sú dôvody, pre ktoré možno žiadať o obnovu konania podľa osobitného zákona,¹⁴⁾ alebo

i) bol rozhodcovský rozsudok ovplyvnený trestným činom rozhodcu, účastníkov konania alebo znalca, za ktorý bol právoplatne odsúdený.

(2) Ak podá účastník rozhodcovského konania žalobu na príslušnom súde, napadnutý rozhodcovský rozsudok zostáva právoplatný. Súd, ktorý rozhoduje o žalobe, môže na návrh účastníka konania vykonaťnosť rozhodcovského rozsudku odložiť.

§ 41 Lehota na podanie žaloby

(1) Žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi rozhodcovského konania, ktorý podáva žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Ak účastník rozhodcovského konania požiadal o opravu rozhodcovského rozsudku podľa § 36, lehota začína plynúť od doručenia rozhodnutia o oprave rozhodcovského rozsudku.

(2) Žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku z dôvodu podľa § 40 písm. h) možno podať v lehote 30 dní odo dňa, keď sa účastník rozhodcovského konania ktorý podáva žalobu, dozvedel o dôvode obnovy konania, alebo odo dňa, keď ho mohol po prvýkrát uplatniť, najneskôr však do troch rokov odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku.

§ 42 Vylúčenie podania žaloby

Ustanovenia týkajúce sa zrušenia rozhodcovského rozsudku nemôžu účastníci rozhodcovského konania v rozhodcovskej zmluve vylúčiť okrem dôvodu podľa § 40 písm. h).

§ 43

Postup po zrušení rozhodcovského rozsudku

(1) Ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodov podľa § 40 písm. a) a c), pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe.

(2) Ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z iného dôvodu, ako je uvedený v odseku 1, rozhodcovská zmluva zostáva v platnosti. Rozhodcovia zúčastnení na zrušení rozhodcovskom rozsudku sú z nového prerokovania a rozhodnutia vecí vylúčení. Ak sa účastníci konania nedohodnú inak, budú noví rozhodcovia ustanovení podľa § 8.

Ôsma časť – Uznanie a výkon rozhodcovského rozsudku

Tuzemský rozhodcovský rozsudok

§ 44

(1) Tuzemský rozhodcovský rozsudok je rozhodcovský rozsudok vydaný na území Slovenskej republiky.

(2) Tuzemský rozhodcovský rozsudok, ktorý sa stal právoplatným, je po uplynutí lehoty na plnenie v Slovenskej republike vykonateľný podľa osobitných predpisov.

§ 45

(1) Súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitných predpisov¹⁶⁾ na návrh účastníka konania, proti ktorému bol nariadený výkon rozhodcovského rozsudku, konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie zastaví

a) z dôvodov uvedených v osobitnom predpise,

b) ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a) a b) alebo

c) ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom.

(2) Súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastaví výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa odseku 1 písm. b) alebo c).

(3) Proti rozhodnutiu súdu podľa odsekov 1 a 2 je prípustný opravný prostriedok.

Cudzí rozhodcovský rozsudok

§ 46

(1) Cudzí rozhodcovský rozsudok je na účely tohto zákona rozhodcovské rozhodnutie, ktorým sa rozhodlo v rozhodcovskom konaní o veci samej a bolo vydané na území iného štátu ako Slovenskej republiky.

(2) Cudzí rozhodcovský rozsudok možno uznať a vykonať v Slovenskej republike za podmienok ustanovených týmto zákonom.

§ 47

(1) Účastník konania, ktorý žiada o uznanie a výkon cudzieho rozhodcovského rozsudku, je povinný k písomnému návrhu na uznanie a výkon cudzieho rozhodcovského rozsudku podanému na súd pripojiť originál tohto cudzieho rozhodcovského rozsudku alebo jeho osvedčenú kópiu a originál rozhodcovskej zmluvy alebo jej osvedčenú kópiu.

(2) Ak cudzí rozhodcovský rozsudok alebo rozhodcovská zmluva nie je vyhotovená v štátnom jazyku Slovenskej republiky, účastník konania zabezpečí jej úradný preklad do tohto jazyka.

§ 48

Ak bol v cudzine podaný návrh na zrušenie cudzieho rozhodcovského rozsudku, súd v Slovenskej republike môže na návrh účastníka konania, ktorý návrh na zrušenie cudzieho rozhodcovského rozsudku podal, odložiť vykonateľnosť tohto cudzieho rozhodcovského rozsudku.

§ 49

(1) Uznanie cudzieho rozhodcovského rozsudku sa nevyšlovuje osobitným rozhodnutím. Cudzí rozhodcovský rozsudok je uznaný tým, že súd, ktorý je príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu, naň prihliadne, ako keby išlo o tuzemský rozhodcovský rozsudok.

(2) Cudzí rozhodcovský rozsudok sa v Slovenskej republike vykoná ako tuzemský rozhodcovský rozsudok.

§ 50

(1) Uznanie a výkon cudzieho rozhodcovského rozsudku môže súd odprieť na návrh účastníka konania, proti ktorému sa cudzí rozhodcovský rozsudok uplatňuje, len vtedy, ak tento účastník konania preukáže súdu príslušnému na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu, že

a) ako zmluvná strana rozhodcovskej zmluvy (§ 3 ods. 1) nemohol uplatňovať svoje práva alebo že rozhodcovská zmluva nebola uzavretá v súlade s právnym poriadkom, podľa ktorého sa na základe dohody zmluvných strán mala rozhodcovská zmluva uzavrieť, alebo ak takáto dohoda nebola uzavretá podľa právneho poriadku štátu, kde bol rozhodcovský rozsudok vydaný,

b) nebol riadne upovedomený o ustanovení rozhodcu alebo o rozhodcovskom konaní alebo z iných závažných dôvodov, ktoré výslovne uvedie, nemohol sa zúčastniť na rozhodcovskom konaní,

c) rozhodcovským rozsudkom sa rozhodol spor, ktorý rozhodcovská zmluva nepredvídala alebo nespĺňa dohodnu-

té podmienky na predloženie sporu na rozhodcovské konanie, alebo sa ním rozhodlo o veci, ktorá je podľa právneho poriadku, ktorým sa podľa dohody strán mala rozhodcovská zmluva uzavrieť, alebo ak takáto dohoda nebola uzavretá podľa právneho poriadku štátu, kde bol rozhodcovský rozsudok vydaný, vylúčená z rozhodcovského konania,

d) rozhodcovský súd nebol ustanovený alebo rozhodcovské konanie neprebiehало spôsobom dohodnutým účastníkmi rozhodcovského konania; ak sa táto dohoda neuzavrela a ak ustanovenie rozhodcovského súdu alebo priebeh rozhodcovského konania bol v rozpore s právnym poriadkom štátu, kde sa rozhodcovské konanie konalo, alebo

e) rozhodcovský rozsudok sa nestal právoplatným a záväzným pre účastníkov rozhodcovského konania alebo jeho výkon odložil súd štátu, v ktorom alebo podľa ktorého právneho poriadku bol rozhodcovský rozsudok vydaný alebo týmto súdom zrušený.

(2) Súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu odoprie uznanie a výkon cudzieho rozhodcovského rozsudku aj bez návrhu účastníka konania, proti ktorému sa cudzí rozhodcovský rozsudok uplatňuje, ak zistí, že podľa právneho poriadku Slovenskej republiky nemožno predmet sporu riešiť v rozhodcovskom konaní alebo by jeho uznanie a výkon boli v rozpore s verejným poriadkom.

(3) Rozhodnutie, ktorým sa odopiera uznanie a výkon cudzieho rozhodcovského rozsudku, je súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu povinný vždy odôvodniť.

(4) Proti rozhodnutiu súdu, ktorým sa odopiera uznanie a výkon cudzieho rozhodcovského rozsudku, je prípustný opravný prostriedok.